

B

Baán Jenő, felsőházi tag, szül. Ivánc, 1869 márc. 25. Középiskoláit Sopronban, a teológiát Győrött végezte. 1891. szentelték áldozópappá. A süttöri r. k. egyház esperesplébánosa. Az egyházi élet terén kifejtett értékes működéséért a m. kir. kormányfő-tanácsosi címmel tüntették ki. A felsőházban, mint Sopron vm. t-hatóságának kiküldötte foglal helyet.

Babits Mihály, költő, szül. Szekszárd, 1883. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a bpesti tud. egyetem filozófiai karának hallgatója volt és tanári oklevelet szerzett. Pályafutását középiskolai tanárként kezdte. Versei először a *Holnap* c. antológia első kötetében jutottak nyilvánosság elé. Az egész irodalmi világ felfigyelt arra a magyar költészetben ismeretlen hangra, amelyen szólott. A *Nyugat* c. folyóirat, amelynek azóta egyik szerkesztője lett, akkor hívta meg munkatársául. Első önálló verskötetéről, *Levelek Irisz koszorújából*, a legmelegebb hangon emlékezett meg a kritika. Költészetét előkelő forma, ösztönös tartózkodás jellemzi. Regényei teljesen új területeit tárják fel az ember bensőjének. B. a mai ember vívódó lelkének költője és írója. Figuráiban a saját kínzó kérdései elevenednek meg és tragikus sorsukban a maga problémáinak megoldhatatlanságát szimbolizálja. Egyike az élő magyar esszéisták legkiválóbbjainak. Tanulmányaiiban egyéni irodalmi felfogás és sokrétű kultúra nyilvánul meg. Műfordításai az új magyar irodalom fejlődésére jelentős befolyást gyakoroltak. B. legmaradéktalanabul verseiben fejeződik ki. Önálló művei: *Nyugtalanág völgye*, *Recitativ*, *Sziget és Tenger*, *Versek*, *Herceg*, *háttha megjön a tél is*, *Timár Virgöl fia*, *Kártgyavár*, *Élet és irodalom*, *A gólyakalifa*, *Haláljai*, *Karácsonyi Madonna*, *Irodalmi problémák*, *Tanulmányok*, *Gondolat és Írás*. Az írástudók árulása és ezután következő cikkeiből új irányok keresésére lehet következtetni. A Baumgarten irodalmi alapítvány kurátora.

Babits Viktor, okl. gépészmérnök, műegyetemi adjunktus, szül. 1900 márc. 14. Középiskoláit és egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. 1923. gépészmérnöki oklevelet nyert, majd a Műegyetem technikai, fizikai tanszékének tanársegéde lett. Ugyanezen tanszéken 1924. adjunktussá nevezték ki. Több

nagyobb külföldi tanulmányutat tett. Franciaországban és Angliában a rádió-technika fejlődését és oktatását tanulmányozta. 1926. a *Magyar Rádióújság* szerkesztőbizottságának tagja lett. 1927. a Marconi Wireless Telegraph Co. felkérésére, mint ennek tanácsadó mérnöke működött. A Műegyetemi Rádió Klub igazgatója, a Magyar Rádióegyesületek Országos Szövetségének műszaki igazgatója. Szakirodalmi tevékenysége közismert. A *távolbalátás* c. munkája 1929. jelent meg.

Bachmann József zeneszerző, szül. Wildsteinban (Csehország), 1888 máj. 6. Zeneművészeti tanulmányait Egerben és Péttschauban végezte. A régi Néopera koncertmestere volt, majd a klagenfurfi és más külföldi operánál, mint karmester működött. A modern tánczene kultiválója. Számos dal szerzője. Ezek között a legközismertebbek: *Ne játsz velem*, *Cserebogár*, *Csicsóné*, *Kicsiny falusi ház*.

Bachó István (dezseri), festőművész, szül. Úrmény (Nyitra m.), 1890 nov. 15. Középiskoláinak befejezése után a Képzőművészeti Akadémia hallgatója lett, majd a bécsi akadémián folytatta tanulmányait. Hosszabb tanulmányutat tett Francia-, Német- és Olaszországban. A háború alatt mint százados harcateri szolgálatot teljesített és számos kiüntetésben részesült. A leszerelés után a *Műcsarnok* állandó kiállítója lett. Nevezetesebb portréi: *Windischgrätz herceg és családja*, a *Lánczy-család*, *Pálffy Daun gróf* és *Jambrikovics László*. Művészetében a klasszikus iskolát követi, mély színek és erős plasztika jellemzik.

Bachraty Ferenc, ügyvéd, szül. Modor, (Pozsony m.), 1888 júl. 31. Középiskolai és egyet. tanulmányait Bpsten végezte. Tanulmányainak befejezése után ügyvédi irodát nyitott. A világháborúban harcateri szolgálatot teljesített és a vaskoronarenddel, a III. o. katonai érdemkeresztrel, ezüst és bronz Signum Laudis-szal, Károly-csapatkeresztrel és a sebesülési éremmel tüntették ki. A háború után Újpesten ügyvédi irodát nyitott és azóta tevékeny részt vett a városi politikában. A *Keresztény Községi Párt* alelnöke.

Back Bernát (bégavári) felsőházi tag, szül. 1871 nov. 4. Mint győri gőzmalomtulajdonos már fiatalon vezetőszerépet vívott

ki magának. Értékes gazdasági és társadalmi munkásságáért 1906. magyar nemesiséget kapott. Ipartelepét később Szegedre helyezte át és ott a város társadalmi életének kimagasló alakja lett. Érdemeinek elismerésül Szeged város a felsőház póttagjává választotta. Kószó Istvánnak 1927. történet lemondása óta az új országgyűlés felsőházának rendes tagja.

Bacsa András, festőművész, szül. Szepesmindszent, 1870 nov. 23. Tanulmányainak befejezése után Lotz és Benczur mesterek mellett dolgozott, majd külföldön hosszabb tanulmányt tett. Biblikus tárgyú képeivel jelentős sikerei voltak. A *Csongor és Tündeciklus* freskókompozíciója általános feltűnést kellett. A grafikában szintén jelentékeny helyet tölt be. Üttörő munkát végzett a fotó reprodukciójának technikája terén. A főrendiháznak kilenc elnökét, két háznagyát festette meg. 1907. a Műegyetemről hívták meg az *Iparművészeti Iskola* geometriai tanszékére. A Képzőműv. Egyes. választm. tagja. Magyarra fordította *Reynolds* akadémiai beszédeit.

Bacsinszky Vladimir (bacsinai), ny. bosznia-hercegovinai tartományi oszt.-főnök, szül. Radvány, 1867 júl. 6. Középiskoláit Eperjensen, az egyetemet Bpsten végezte, ahol jog-és államtud. oklevelet nyert. Tanulmányainak befejezése után ügyvédi, majd közjegyzői gyakorlatot folytatott. 1896. mint segédtitkár a Máv. szolgálatába lépett. 1899. a kereskedelmi főosztályában osztályvezetővé nevezte-tett ki. Később a kereskedelemügyi minisztérium vasúti szakosztályába került, ahol a legfontosabb vasútpolitikai és szervezeti kérdésekkel foglalkozott. Érdemeinek elismerésül főfelügyelővé és a debreceni üzletvezetőség helyettesévé nevezték ki, majd 1910. a Máv. zágrábi üzletvezetője lett. 1917. kiváló munkásságának jutalmául udv. tanácsosi címmel tüntették ki és mint III. fiz. o. osztályfőnök a bosnyák-hercegovinai kormány tagja lett. A szerb megszállás után Bpstre költözött. Jelenleg magángazdasági téren fejt ki értékes tevékenységet A *Magánvasúti kocsis Tulajdonosok Orsz. Szövetségének* és a *Bpest Autobusz Közl. r.-t.-nak* elnöke. A B. Sz. K. R. T. igazg. tagja. A vaskoronarend tulajdonosa.

Bacsó Jenő, egyet. ny. r.-tanár, szül. Debrecen, 1877 máj. 2. Középiskoláit és jogi tanulmányait szülővárosában végezte, majd Kolozsvárott jog-és államtudományi doktorrá avatták. 1905. Bpsten ügyvédi vizsgát tett. Ugyanez évben a máramarosszigeti *Jogakadémia* tanára lett. E minőségében Németországban tanulmányokat végzett. 1912. a kolozsvári egyetem a polg. törvénykezési jogból egyet. magántanárrá képesítette. 1913. a debreceni ref. jogakadémia rendes tanára és 1914. a debreceni *Tisza István Egyetem* ny. r. tanára lett. Széleskörű szakirodalmi tevékenységet fejt ki. Nevezetesebb munkái: *A peralapító cselekmények*, *A jogvédelem előfelté-*

telei a polgári perben, *A felülvizsgálati eljárás*, *A polgári perrendtartás tankönyve*, *A végrehajtási eljárásjog tankönyve*. Ezenkívül számos cikke jelent meg különböző magyar jogi szaklapokban. A debreceni *Tisza István Tudományos Társaság* tagja.

Badiny Lajos, v. orsz.-gyűl. képvis., szül. Besztercebánya, 1860. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd a magyaróvári gazdasági akadémiát látogatta. Tanulmányainak befejezése után átvette családi birtokainak kezelését. Az 1910-iki általános választásoknál munkapárti programmal a szliácsi kerületben másodízben jutott mandátumhoz.

Badó Raymund (Bodovetz), tisztviselő, szül. Budapest, 1902 aug. 15. Sportkarrierjét mint atléta kezdte, de azután áttért a birkózásra és sok nemzetközi mérkőzést nyert meg. Magyarország birkózóbajnoka.

Bagossy Károly, ügyvéd, tisztifőügyész, szül. Szolnok, 1886 jan. 1. Középiskoláit Szolnokon, az egyetemet Budapesten és Kolozsvárott végezte. Pályáját, mint bírósági jegyző kezdte meg. A háború alatt orosz fogságba került. 1922. ügyvédi diplomát nyert. 1924. Szolnokon megválasztották tisztifőügyésznek. Közhivatali tevékenysége mellett, jelentős szerepet játszik Szolnok városának társadalmi életében is. A szolnoki vm. kaszinó igazgatója.

Baintner Ferenc, ny. gazd. akadémiai igazg., szül. Balassagyarmat, 1871 máj. 20. Középiskoláit Besztercebányán, Pozsonyban és Iglón, egyet. tanulmányait Bpsten végezte. Pályáját mint a magyaróvári *Gazdasági Akadémia* segédtanára kezdte meg. 1920-ig rendes tanára volt a kolozsvári gazd. akadémiának, majd mint a kolozsvári vegyvizsgálati állomás igazgatója működött. 1920. a földművelésügyi minisztérium megbízásából Balassagyarmatra került, ahol 1924. nyugdíjba vonult. A *Munkabérmegállapító Bizottság* elnöke. A Nógrádmegyei *Stefánia-Szövetség* igazgatóságának, a városi képvis.-testületnek, a r. k. egyházközség igazgatótanácsának tagja és számos más egyesületben visel tisztséget. A technológiai és mezőgazdasági szakmakörből több önálló munkája és tankönyve jelent meg.

Baja Mihály, ref. lelkész, költő, szül. Végvár, 1879 dec. 11. Középiskoláit Temesvárott, teológiai tanulmányait pedig Debrecenben és Budapesten végezte. Lelkészi oklevelének megszerzése után egyházi hatósága kiküldte Északamerikába, ahol 1908—1914. lelkészkedett. Hazajövet a türkevei, majd a debreceni ref. egyház lelkésze lett. Már kora ifjúsága óta foglalkozik szépirodalommal. Szórványosan megjelent versein és cikkein kívül napvilágot látott önálló művei: *Bokréta*, *Új bokréta*, *Ünnepi hangok*, *Babiloni vizek mellett* és *Oh, szép ifjúságom!* Ezidőszert két verskötetét rendezti sajtó alá. B. ismert nevű költő, akinek verseiben vallásos és ha-

zafias lélek szólal meg. A *Debreceni Csokónai Kör* és a *Magyar Protestáns Irodalmi Társaság* rendes tagja.

Baján Gyula, hírlapíró, szül. Pozsonyban, 1883 május 20. Középiskoláit Pozsonyban, egyetemi tanulmányait Bpstenen végezte. 1907. a hírlapírói pályára lépett. Munkatársa volt az *Alkotmány*, *Magy. Táv. Iroda*, *Nemzeti Újságnak* és szerkesztette a „Parlamentari Almanach“-ot. A háborút a fronton küzdötte végig és a III. o. kat. érdemkeresztet, a Signum Laudist, a II. o. vitézségi érmet és a Károly-csapatkeresztet kapta meg. Jelenleg szerkesztője a *Fővárosi Közlönynek*, munkatársa a *Nemzeti Újságnak*.

Bajesy-Zsillinszky Endre (vitéz), lapszerkesztő, v. nemzetgyűlési képvis., szül. Szarvas, 1886 jún. 6. A kolozsvári, lipcsei és heidelbergi egyetemek jogi karán végezte tanulmányait, majd köz. pályára lépett. A háború kitöréséig mint főispáni titkár működött a Felvidéken. A háború alatt a 3. huszárezredben küzdött a fronton és számos bravuros fegyverténnyel tüntette ki magát. 1916. súlyosan megsebesült. Több háborús kitüntetés tulajdonosa. Az összeomlás után résztvett az ellenforradalmi szervezkedésekben. A proletárdiktatúra alatt a kommunisták üldözése elől Bécsbe szökött, ahonnan Szegedre ment. A kommün bukása után Bpsten a *Szózat* c. napilapnak egyik vezető publicistája, majd főszerkesztője. A nemzetgyűlésnek szereplő tagja volt, főként a szélső baloldali képviselőkkel állott éles harcban. A *Szózat* megszűnése után *Előrs* címen alapított ugyan csak fajvédő irányú hetilapot, amelynek meg-alapítása óta szerkesztője.

Bajnok József, isk. igazg., szül. Duna-keszin, 1875 október 10. Tanulmányainak elvégzése után a főváros tanügyi szolgálatába lépett, ahol már 35 éve működik. 1917 óta a Váci-út 21. szám alatti elemi és leány ipari tanonciskola igazgatója. A háború alatt katonai szolgálatot teljesített. Számos pedagógiai és fővárosi egyesületnek elnöke és választmányi tagja. Az amerikai gyermekvédő akció keretén belül végzett önzetlen munkásságáért kitüntetésben részesült. A pedagógiai szaklapok állandó cikkírója.

Bajor (Bayer) Ágost (vitéz), rézkarcművész, szül. Esztergom, 1892 szept. 17. Középisk. tanulmányait Esztergomban, a rajztanárképzőt Bpstenen végezte. A háború alatt frontszolgálatot teljesített és a nagy ezüst, 2 kis ezüst, a bronz vitézségi érmet és a Károly-csapatkeresztet kapta meg. 1928. olaszországi tanulmányúton járt, melynek folyamán sok olasz kiválóságot, közöttük Musso-lini és Ettore Romagnoli rajzolta le, majd Bpsten műtermet nyitott. Festéssel, főleg rézkarcokkal foglalkozik. Tehetsége leginkább az arcképfestésben mutatkozik, s mint ilyen a legismertebb nevek között foglal helyet. Megfestette két ízben Csernoch János acképét, Esztergom számára elkészítette a polgármester, továbbá Csernoch és Vaszary Kolos portréit. 1928. a bpesti parlamentről rézkarcokat készített. Ugyanezen évben a római magyar reprezentatív kiállításán az olasz király vette meg egy képét a quirináli palota részére.

Bajusz Gábor, ügyvéd, szül. Solt, 1878 okt. 15. Középiskoláit Kunszentmiklóson, Pozsonyban és Debrecenben, az egyetemet Bpstenen végezte, majd ugyanitt bírói oklevelet nyert. Tanulmányainak befejezése után a keresk. és váltótvészéken működött, majd a járásbírószágok került. 1904. a pestvidéki tvészéken joggyakornok, majd 1907. jegyző lett, később albíróvá és 1913. bíróvá nevezték ki. A háború alatt mint százados harctéri szolgálatot teljesített, súlyosan megsebesült. Felépülése után a bpesti honvédkerületi ügyészségnél működött és több kiüntetésben részesült. A leszerelés után nyugdíjba vonult és azóta, mint gyakorló ügyvéd Solton működik. 1929. tb. vm. tisztii ügyésszé nevezték ki. A Vitézi Széknek, a solti református egyházmegyének és Pest vmegyének ügyésze. A helyi társadalmi élet jelentős tagja.

Bajza József, egyet. ny. r. tanár, szül. Fugyivásárhely, 1885 jan. 31. Egyetemi tanulmányait Budapesten végezte, ahol 1906. bölcsészdoktorrá avatták, 1907. pedig tanári oklevelet nyert. 1906. a Nemzeti Múzeum könyvtárának lett tisztviselője, majd 1910. segédőrré nevezték ki. 1923. a bpesti Pázmány-Egyetemen a horvát-nyelv és irodalom rendes tanára lett. A *Magy. Tud. Akadémia* 1926-ban lev. tagjai sorába választotta. A *Szent István-Akadémia* rendes tagja. Számos értekezésén és tanulmányán kívül önállóan megjelent művei: *A kuruc elbeszélő költészet*, *Bajza József, Horvátország népessége*, *Die kroatische Publizistik*, *A magyar-horvát Unió felbomlása*, *Petőfi István versei*.

Bak Antal, polg. isk. igazgató, szül. Kiskunlacháza, 1892 szept. 23. Középiskoláit Kiskunhalason, a teológiát Bpstenen végezte, ahol pappá szentelték. Mint s.-lelkész Bpsten, Somban, Drávacson, majd Kiscsány-Oszlóban működött. 1919. Dunavécsein a ref. polg. isk. hittanára, majd polg. iskolai tanári oklevelének megszerzése után igazgatója lett és azóta ott fejt ki értékes pedagógiai tevékenységet. Több helyi társ. egyesület tagja. Belső munkatársa a *Kis-Kúnság-Dunamellék* c. lapnak.

Bakách-Bessenyei György (báró), I. oszt. követségi titkár, szül. Bpest, 1892 ápr. 14. Középiskoláit a fővárosban végezte, majd a bécsi egyetem hallgatója lett. Tanulmányainak befejezése után Pest várnegye szolgálatába lépett. A háború alatt katonai szolgálatot teljesített. 1919. pénzügyi segédtitkárrá nevezték ki. 1920. a m. kir. külügyminisztériumba került, ahonnan a római m. kir. követséghez osztották be. 1926. a külügyminisztérium politikai osztályába

rendelték, ahol 1927. mint I. o. követségi titkárt, az osztály h. vezetőjévé nevezték ki.

Bakay Lajos, orvostanár, szül. Hódmezővásárhely, 1880 jún. 5. Orvosi tanulmányait a budapesti tud. egyetemen végezte. 1903—4. Lenhossek tanár mellett volt t.-segéd, majd a Dollinger-klinikán működött. 1913. magántanárrá képesítették. 1914. az új pozsonyi egyetem sebészeti tanszékére hívták meg. A pozsonyi egyetem áthelyezése következtében Pécsre ment, ahol 1925—26. az egyetem rektora volt. Munkái: *A gáttáj sérveiről, Csontüregpek pótlásáról, Sérülés utáni koponyaüregi vérzésekről, A nyelöcső pótlásáról, A duodenum passage zavarairól.*

Bakó József, (hetei), a budapesti ítélőtábla alelnöke, szül. Fehérgyarmaton, 1862. nov. 6. Ősi, nemesi földbirtokos családból származik. Anyai ágon vérségi kötelekek fűzik a Báthory fejedelmi családhoz. Középiskoláit Szatmárnémetiben, jogi tanulmányait a budapesti tudományegyetemen végezte. Ügyvédi vizsgát tett. 1891. lépett a bíróság szolgálatába és 1891. a debreceni tsvszéknél viselt jegyzői állásából Szilágyi Dezső, akkori igazságügyminiszter, pályázat nélkül kinevezte Mátészalkára albróvá. Még ez évben a debreceni királyi ítélőtábla tanácsjegyzőjévé, 1895. a mármaroszi jogi törvényszék bírójává, majd az ítélőtábla elnöki titkárává, 1902. pedig bírójává nevezték ki. Innen csakhamar a budapesti ítélőtáblához helyezték át. 1911. már a Kúria bírójává, 1915. pedig a budapesti ítélőtábla tanácselnökévé, majd az ítélőtábla alelnökévé lett. B. nagy látókörvé, kiváló műveltségű jogász és a magyar nemzeti társadalmi mozgalmak egyik lelkes istápolója.

Bakóczy István, ítélőtáblai tanácselnök, szül. Hajduböszörményben, 1870 szept. 20. Atyja u. o. ref. lelkész volt. Középiskoláit szülővárosában és Késmárkon, jogi tanulmányait Debrecenben és Budapesten végezte. 1892. a rackevei járásbíróság joggyakornává, később a komáromi törvényszék aljegyzőjévé, majd a győri ítélőtábla tanácsvezetőjévé nevezték ki. Azután Gyöngyösön, Szolnokon és a pestvidéki törvényszéken bíráskodott. 1917. tanácselnökké, 1918. a budapesti ítélőtábla bírójává, 1923. a Kúria bírójává, 1924. pedig a budapesti ítélőtábla tanácselnökévé lépett elő. Azóta a X. tanács élén polgári ügyekben ítélkezik.

Bakonyi Endre, r.-t. ügyv. igazgató, szül. Budapest, 1891 ápr. 26. Tanulmányainak befejezése után műszaki pályára lépett és a Standard műsz. ker. r.-t., majd a Nay és Róna gépgyár cégvezetője lett. 1924. a Róna és Társa r.-t.-hoz került, ahol jelenleg mint igazgató fejt ki értékes működést. A r.-t. igazgatósági tagja.

Bakonyi János, a Szföv. Tattersall és Lóvásártelep igazgatója, szül. Csákvár, 1887 ápr. 14. Középiskoláinak elvégzése után ka-

tonatiszti pályára lépett. A háborút mint tényleges százados küzdötte végig. Kitiüntései: ezüst és bronz Signum Laudis a kardokkal, a koronás arany érdemkereszt a vit. é. szalagján, sebesülési érem, II. o. vöröskereszt. A nemzeti hadseregben eltöltött 4 évi szolgálat után nyugdíjazását kérte. 1926. a Szföv. Tattersall igazgatója lett. A Budapesti Lovaregylet ügyv. igazgatója. Mint ilyen kezdeményezte a főiskolai hallgatóknak a lovassportban való állandó kiképzését. Egy új lovasgeneráció felnevelése már is szép eredménnyel szolgálja a világhírű magyar lótenyésztés fellendítését.

Bakonyi János Pál, B. H. É. V. igazg., szül. Budapesten, 1877. júl. 19. Középiskoláit Egerben és Budapesten, egyet. tanulmányait Bpsten végezte. 1902. a Kassa-Oderbergi vasút szolgálatába lépett. 1905. a budapesti vezérigazgatósághoz osztották be, ahol képességeinek felismerése után hamarosan vezető állásba került. 1918. a jótékonyági és egészségügyi szakosztály főnöke és a vállalati betegpénztár igazgatója lett. A háború alatt az élelmezési nehézségek leküzdésére alakult gazdasági hivatal élén működött. 1921. a csehek nyugdíjazták. Akkor a B. H. É. V. igazgatójává hívták meg, ahol részt vett a forradalmak következtében beállott állapotok rendbehozatalában és megszervezte az alkalmazottak jóléti intézményeit. Vasúti ügyi kérdésekben elsőrendű szaktekintély. Számos társadalmi és kulturális egyesület vezető tagja.

Bakonyi Miksa, hírlapíró, szül. Duna-földvár, 1862 aug. 23. Középiskoláit és orvosi tanulmányait Bpsten végezte. 1884. az *Ország-Világ* szerkesztőségébe lépett és 1885. a *Magyar Föld*, majd a *Magyar Újság* s.-szerkesztője lett. Az *Újságnak* megalapítása óta főmunkatársa. Tíz éven át szerkesztette a *Dél* c. szabadgondolkodó folyóiratot. 1928. jelent meg az *élet komédiái* c. verskötete.

Bakonyi Pál, ügyv., lapszerkesztő, szül. Pápán, 1870 ápr. 21. Szülővárosában és Budapesten tanult. 1897. szerzett jogi doktorátust. Utána több helyi érdekű vasút vezér-titkáráként működött. 1901. ügyvédi vizsgát tett és a fővárosban nyitott irodát. Több, mint két évtizede foglalkozik közügyekkel és a jogi irodalom fejlesztésével. Jelentős része van az Országos Ügyvédszövetség alapításában, melynek sokáig közp. ügyésze volt; jelenleg az igazgatótanácsban foglal helyet. Ezenkívül tagja: a Magyar Jogászegyl. igazgatótanácsának, a Budapesti Ügyvédi Kör választmányának, a VI. ker. adófelszámolási bizottságnak, társelnöke a Vöröskereszt VI. ker. választmányának, megalakulása óta a Polgári Egység Klubja központi választmányának, egyik megalapítója és jelenleg ügyv. elnökhelyettese az Orsz. Ügyvéd Otthonnak. Több cikluson át volt a Budapesti Ügyvédi Kamara választmányának tagja. Újabbban élénk részt

vesz a Terézváros polit. mozgalmaiban, az Egységes Közs. Polg. Párt VI. ker. központjának alelnöke és a Terézvárosi Gazdasági Egyesületnek ügyv. elnöke. B. főszerkesztője a XX. évfolyamu „Magyar Jogélet” c. közlönynek. Ebbe írja figyelmet keltő jogi cikkeit és értekezéseit.

Baksa János, államr. főkapitányhelyettes, a közigazgatási osztály vezetője, szül. Keszthely, 1878 aug. 19. Középiskoláit Keszthelyen, főiskolai tanulmányait Bpsten végezte. 1904. államtudományi államvizsgát tett. Tanulmányai elvégzése után a bpesti járásbíróházon, mint díjnok teljesített szolgálatot. 1904. a rendőrséghez került. Először különböző ker. kapitányságokon teljesített szolgálatot, majd a főkapitányság bünygi osztályára helyezték át. Azután a II. fokú kihágási és büntetőbíróházhoz osztották be. B. szervezte meg az Életvédelmi Hivatalt, amelynek hosszú ideig az élén állott. Utóbb a belügyminisztérium szervezési osztályára rendelték, majd a közbiztonsági osztályon működött. Később a zalaegerszegi internálótábor élére került. 1925. a közigazgatási osztály vezetésével bízták meg. 1929. megkapta valóságos főkapitányhelyettesi kinevezését. 1923. megírta a *Rendőrség 50 éves történetét*. Egész sereg rendőri szaklappal volt a cikkírója. 1921—26. szerkesztette a *Rend*-et. Kötüntetései: a III. o. hadiérdemkereszt, a vöröskereszt hadidíszítményes ezüst díszérme, a jubileumi emlékérem polgári alkalmazottak számára és a polgári jubileumi kereszt.

Baksay Miklós, ügyvéd, szül. Szentistvánbaksa, 1887. Jogi tanulmányait Bpsten végezte és 1914. ügyvédi vizsgát tett. A háborúban mint tart. főhadnagy harctéri szolgálatot teljesített és számos kitüntetésben részesült. Élénk politikai tevékenységet fejt ki a *Friedrich*-pártban. Bpsten folytat ügyvédi gyakorlatot és számos politikai bűnperben, mint védő szerepelt. Így a *Tiszagyilkosság* bűnperében Friedrich Istvánt védte.

Baktay Ervin, író, szül. Dunaharaszti, 1890. Festőnek készült. Mint író főként az indus irodalommal és filozófiával foglalkozik. 1928 óta Rabindranath Tagore egyetemének tanára. Fő művei: *Rabindranath Tagore az ember, az író, a böles. Mahábhárata*. 1929. ismét hazatért Bpstre.

Baky Lajos, földbirtokos, szül. Kunszentmiklós, 1871 febr. 11. Iskolai tanulmányait Kecskeméten végezte. Mint gazdaság különböző uradalmakban folytatott tanulmányokat, majd saját birtokának vezetését vette át. 1924. a Kunszentmiklói Tkpénztár elnöke lett. 1903 óta volt igazgatója a kunszentmiklói takarékpénztárnak. Erdemeinek elismeréséül kormányfőtanácsossá nevezték ki. A helvi egyesületek vezető tagja. A város társadalmi életében tevékeny részt vesz.

Balanyi György, egyet. m.-tanár, szül. Kecskemét, 1886 febr. 10. Középiskoláit szülővárosában, Vácott és az egyetemet Bpsten végezte, ahol bölc. tud. oklevelet nyert. A bpesti tud. egyetem bölcsészeti karán a legújabbkori történelem magántanára lett. A *Szt. István-Akadémia* második osztályának titkára. A *Kat. Középiskolai Tanáregyesület*nek alelnöke és a *Tört. Társulat* választmányi tagja. Megjelent művei: *A világgpolitika*, *A Balkánprobléma fejlődése*, *Szent Ferenc mennyegzője a Szegénység úrnóvel*, *Dante monarchiája*, *A szerzetesség története*, *Calasanz* *Szt. József élete*, *Assisi Szt. Ferenc élete*, *Assisi Szt. Ferenc*, *A római kérdés és Anina Franciscana*. Számos tanulmánya jelent meg a XIII. század és a legújabb kor történetéből.

Balázs Adolf, ügyvéd, szül. Bpest, 1871. aug. 31. Középiskoláit és egyet. tanulmányait Bpsten végezte. 1902. Erzsébetfalván telepedett le. Résztvett a háborúban, a bronz vitézségi érmet és az arany érdemkeresztet kapta meg. 1903 óta képv. test. tag. A *Függetlenségi Párt* titkára, majd alelnöke lett. 1923. a város első tiszti főügyészévé választották. Újjászervezte a *Stefánia* fiókszövetséget, a városi könyvtárt; az E. A. C. alapítója és hosszú ideig vezetője volt. Számos hivatalos és társadalmi egyesületnek ügyésze. Helybeli lapoknak munkatársa.

Balázs Árpád, dalköltő, szül. Kolozsvár, 1874. A m. kir. államrendőrség főkapitányhelvettese. Igen sok dalt írt és komponált, amelyek közül a Petőfi-dalok európai hírneűek. (Fa leszek, ha fának vagy virága.) Az Erdélyi Irodalmi Társaság és a Petőfi Társaság tagja. Összegyűjtött dalai öt kötetben jelentek meg. Nagy népszerűségre tett szert önálló szerzői estjei révén.

Balázs Arthur Aladár, vállalkozó, szül. Bpest, 1882 dec. 22. A Keleti Akadémia elvégzése után a Magyar Keresk. r.-t. konstantinápolyi fiókjához került. A háború kitöréséig állandóan Keleten tartózkodott. A háború alatt a vezérkarnál nyert beosztást. A kommun. elől Svájcba menekült. Bernben irodát nyitott, ahonnan kezdeményezte és 1920. létrehozta azt a bérmmunkaakciót, amelyből a magyar gyáripar éveken át munkaalkalmat merített. 1922 óta bpesti vállalatát vezeti. Az *Argens Telegrafte Suisse*, a *Le Journal* és a *L'Egypte* c. lapoknak munkatársa. A magy. kir. keresk. múzeumnak felosztásáig külföldi levelezője volt.

Balás Barna (sipeki), felsőházi tag, nagybirtokos, szül. Sipek, 1864 dec. 26. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a magyaróvári Gazd. Akadémia, majd a budapesti tud. egyetem jogi karának hallgatója volt. 25 évig működött, mint főszerkesztője a balassagyarmati járás élén. A forradalom kitörésekor elhagyta hivatalát és földbirtoka kezelését vette át. Nógrád vármegye törvényhatósága választotta felsőházi taggá.

Balás Béla (sipeki) nyug. főispán, szül. Budapesten, 1863 aug. 3. Egyetemi tanulmányainak elvégzése után nagyobb külföldi utazásokat tett. Hazatérve ügyvédi pályára lépett és 1893-ban ügyvéddé avatták. Utána a fővárosban nyitotta meg irodáját. Szilágyi Dezső, akkori igazságügyminiszter, mint törvényszéki jegyzőt, rövidesen beosztotta az igazságügyminisztériumba, hol az elnöki, majd a bűnügyi osztályban 17 éven át működött. A Budapesten megtartott büntetőjogi kongresszusokon kifejtett tevékenységéért, legfőlsőbb elismeréssel tüntették ki. Hivatalában miniszteri osztálytanácsossá lépett elő. Nyugalomba vonult és attól fogva politikával foglalkozott. 1911. Zala megye főispánjává nevezték ki. Állásáról 1917., a Tisza-kormány távozásával, lemondott. Tisza István gr. legszűkebb körzetéhez tartozott. Sokévi közéleti működéséért megkapta a Lipót-rend lovagkeresztjét, a szolgálati és jubileumi érmet és a görög Megváltó-rend tiszti keresztjét. A háború végén visszavonult, a politikai élettől és kizáróan emberbaráti intézményeknek szenteli idejét.

Balás Béla Hugó, r.-t. igazgató, szül. Bécs, 1873 okt. 25. Iskolai tanulmányait Ausztriában és Németországban végezte, majd Berlinben a m.-tiszviselői pályára lépett. 1890. Budapestre került. 1899. megalapította a Magyar Fém- és Lemezipar r.-t.-ot, melynek ügyvezető-, majd vezérigazgatója lett. Vállalatainak termékeivel bel- és külföldi kiállításokon sikeresen vett részt és számos díjat nyert. A *Vakokat gyámolító orsz. egyesület* társelnöke. A *Gyosz.*, a *Magyar vas- és gépgyárak orsz. egyesületének* és a *KMAC* igazg. tagja. Kormányfőtanácsos.

Balás György (báró, lissai), ny. táborsernagy, szül. Gyergyótölgyes, 1854 máj. 1. Tanulmányainak elvégzése után katonai pályára lépett. Hosszabb ideig a Ludovika Akadémia tanára volt és egy évtizeden át, mint mérnök-kari tiszt szolgált. 1894. megírta az 1866. évi osztrák-porosz háború történetét. Tanulmányai és szócikkek főleg a *Kelet Népe* c. folyóiratban jelentek meg. A háború alatt emlékiratot adott át Károly királynak a háború folytatására vonatkozóan. A román hadüzenet után a Románia elleni hadműveletekről írt memorandumát is a királyhoz juttatta. Nagy szerepet vitt az olasz fronton elesett katonák síremlékének felállításában és az 1927. évi felavatáson a magyar kormány képviselője volt. A palermói ünnepségeken nagy előadást tartott Magyarországi háború utáni helyzetéről.

Balás Jenő, okl. mérnök, szül. Morvaszentjános, 1885 szept. 19. Középszkoláinak befejezése után Bpsten műegyet. tanulmányokat folytatott. 1908. a *Hazai Kőolaj R.-T.* mérnöke lett, ahol 1919 óta mint igazgató fejt ki értékes tevékenységet. Szócikkek a technikai szaklapokban jelennek meg.

Balás Károly (sipeki), egyet. ny. r. tanár, szül. Balassagyarmat, 1877 jan. 4. Tanulmányainak végeztével előbb bírósági, majd közgazg. szolgálatba lépett. 1906. a kassai jogakadémiára a nemzetgazdaságtan, pénzügytan és pénzügyi jog tanárává nevezték ki. 1908. a bpesti egyetemen a nemzetgazdaságtan m.-tanárává képesítették. 1914. a pozsonyi, majd 1918. a bpesti egyet. ny. r. tanára lett. Nagy munkásságot fejt ki a szakirodalomban. Önálló művei: *A népesedés. A nemzetközi fizetési mérleg problémájához, Kivándorlásunk és visszavándorlásunk, A járadékszerű függelmek köréből, A jövedelemelosztás főágai, Statisztikai tanulmányok, Indukció, valószínűség és statisztikai módszer, A pénz csereértéke, Politikai gazdaságtan és Társadalmi politika.* Ezenkívül megjelent több németnyelvű könyve is.

Balassa Benő, főorvos, szül. Budapest, 1891. Középszkolai és egyet. tanulmányait Bpsten végezte. A háború alatt, mint tábori kórházparancsnok teljesített szolgálatot és a Signum Laudiszt, koronás arany érdemkeresztet, Károly-csapatkeresztet s a vöröskereszt II. oszt. tiszti díszjelvényét kapta meg. A háború után különböző kórházak bőrgyógyászati osztályának segédorvosa, később a Kaszab poliklinika alorvosa lett. 1924 óta a Teleia II. bőrgyógyászati osztályának vezető főorvosa. Fentí egyesületben évek óta tevékeny munkásságot folytat, nagyszámú felolvasást tartott az egyesület által évente rendezett népies felvilágosító előadásorozatban. Számos tudományos értekezés, népszerű orvosi cikk és kiadvány szerzője, segédszerkesztője a *Dermatológia* c. orvosi szaklapnak.

Balassa Gyula, ügyvéd, szül. Párkány, 1880 márc. Jogtudori és ügyvédi oklevélet Bpsten szerezte. A háborút végigszolgált és több kitüntetésben részesült. Alapító tagja a *Hadróának* és vezetőségi tagja az abból alakult *Honsznak*.

Balassa Imre, író és hírlapíró, szül. Szeged, 1886. Az Orsz. Színművészeti Akadémia elvégzése után, 21 éves korában a Nemzeti Színház szerződtette. Már akkor kezdett írással foglalkozni. 1912. búcsút mondott a színháznak és újságíró lett. A háborúban, mint t. honv. főhadnagy küzdött. Egyike a legszebben dekorált tart. tisztjeinknek. A háború után több magyar napilap belső munkatársa, majd öt évig a Pesti Hírlap segédszerkesztője volt. B. alapította az első magyar művészeti napilapot, az azóta megszűnt *Esti Életet*. Most az Új Nemzedék főmunkatársa. Színházi kritikái különös figyelmet keltettek. Kritikáiban a színjátékot, a színész és a rendező munkáját elemzi. Ríportjai színesek és érdekesek. Írt több regényt és tanulmányt. Főbb művei: *Színpadai problémák, Elek Pál regénye, A magyar királytragédia, IV. Károly, Nagy idők* (Petőfi életének regénye), *Kossuth, Krisztus*. B. sokáig volt főtírkára a Magyar Újságírók Egye-

sületének és jelenleg az egyesület elnöki tanácsának tagja. Választmányi tagja továbbá az Otthon Írók és Hírlapírók Körének és a La Fontaine Társaságnak.

Balassa József, író, szül. Baja, 1864. Előbb vidéki középiskoláknak, majd 1896—1918. a bpesti VIII. ker. főgimn. tanára volt. 1914. a Magyarországi Szimbólikus Nagypáholy helyettes nagymestere lett. 1920 óta a *Magyar Nyelvőr* szerkesztője. Irodalmi munkásságának főtárgya a magyar nyelvtudomány és általános fonetika. Főbb művei: *A phonetika elemei*, *A magyar nyelvjárások osztályozása és jellemzése*, *Magyar hangtan*, *A magyar nyelv*, *Helyes magyarság*, *A szabadkőművéség története*.

Balassa József, hírlapíró, szül. Hódmezővásárhely, 1884 okt. 10. Jogi tanulmányai után hírlapíró lett. Egyideig Szegeden volt lapszerkesztő, Bpsten több lapnál mint szerkesztő és publicista működött. A háborút végigküzdötte. Egyik vezetője volt az újságírói mozgalmaknak, szervezte az első magyar könyvhetet. Egyike a legnépszerűbb nacionalista publicistáknak. Megjelent művei: *Mátyás király élete*, *A magyar békeszerződés*, *Az erkölestelenek* (regény), *Csokonai Pesten* (satirikus irodalmi regény), *Kérdezz — felelek*. Sajtó alá rendezte Vázsonyi Vilmos munkáit, Kristóffy József emlékiratait s számos sorozatos könyvkiadványt szerkesztett.

Balassa László, orvos, szül. Székesfehérvár, 1889. Egyetemi tanulmányait Budapesten végezte, majd több németországi ideggyógyászati intézetben dolgozott. Több éven át volt a bpesti elme- és idegkórtani klinika tanársegéde, és 1919 óta a Charitépóliklinika ideggyógyászati osztályának főorvosa. Főleg az afázia és epilepszia kérdéseiről írt tudományos munkákat.

Balásy Antal, pénzügyi államtitkár, szül. 1865 aug. 8. Közép- és főiskolai tanulmányait a fővárosban végezte, majd nagvobb külföldi utat tett és 1892. mint miniszteri fogalmazó lépett a pénzügyminisztérium szolgálatába. 1914. miniszteri tanácsossá neveztek ki, 1920. pedig h. államtitkár lett. 1927. államtitkári címet és jelleget kapott. Mint a pénzügyi közigazgatás egyik legalaposabb ismerője, annak átszervezését irányította. A Magyar Földhitelintézetnek kinevezett kormánybiztosa, a Közzszolgálati Alkalmazottak Főszövetségének első társelnöke, stb.

Balázsovich Dezső, h. államtitkár, szül. Szentés, 1876 márc. 27. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd 1899. a budapesti egyetemen államtudományi doktorátust szerzett. Tanulmányainak befejezése után a földmívelésügyi minisztérium szolgálatába lépett, ahol fokozatos előléptetések után 1924. h. államtitkárrá neveztek ki. 1920 óta az O. F. B. hivatalból kiküldött tagja.

Balhauser István, r.-t. igazgató, helyettes főmérnök, szül. Kistapolcsány, 1863 márc. 15.

Középiskoláit Léván és Pozsonyban, műegyet. tanulmányait Bécsben végezte. Mérnöki oklevelének megszerzése után Bécsben folytatott gyakorlatot, majd a szab. osztrák-magyar államvasúttársaság uradalmainak és vasműveinek resicai vagyrába került. Később Diósgyőrött az állami vasműveknél a löveggyártást rendezte be és vezette, míg 1890. a *Rimamurány-Salgótarjáni Vasművekhez* helyezték át. Működése alatt a sodronygyárat háromszor építtette át és mint üzemvezető-főmérnök, irányítója volt ezen üzem nagyarányú fejlődésének. A város társadalmi életének jelentékeny alakja. A vmegyei törv.-hat. biz. és a városi képv.-test. tagja. Az igazoló választmány helyettes elnöke. Az adófelszámolási bizottság elnöke.

Bálint Artur, ügyvéd, szül. Bpest, 1888 jan. 20. Középiskoláit és egyet. tanulmányait Bpsten végezte. Ügyvédi oklevelének megszerzése után a fővárosban telepedett le. A *Bpesti Ügyvédi Kamarának* választm. tagja. A *Magyar Újságírók Egyesületének* ügyésze. Cikkei a jogi lapokban jelennek meg.

Bálint Ernő, kir. főügyész, szül. Budapest, 1873 január 1. Középiskoláit és egyetemi tanulmányait szülővárosában végezte. Ügyvédi oklevelet szerzett. 4 évi ügyvédi gyakorlat után a balassagyarmati, majd a kecskeméti ügyészség szolgálatába lépett. 1906. pedig a budapestvidéki ügyészségnél működött, hol annakidején a dánosi rablógyilkos cigányok ügyében képviselte a közvédat. 1917. a budapesti ügyészséghez helyezték át és még ez évben a fiumei ügyészség vezetőjévé lett. 1918. megint Budapestre helyezték. A forradalmak után a proletár diktatúra pénzügyi visszaéléseinek felderítésével bízták meg és a budapesti törvényszéken működő rögtönítélő bíróság statáriális ügyészévé nevezték ki. E minőségében két éven át teljesített szolgálatot. Jelenleg a budapesti ügyészség egyik előadó csoportjának revizora.

Bálint Ferenc, ügyvéd, szül. Budapest, 1888. Kereskedelmi iskolát és gimnáziumot végzett, majd a Zeneakadémiát is abszolválta. Jogtudori oklevelét a bpesti tud. egyetemen nyerte 1912. Mint tartalékos főhadnagy végigküzdötte a háborút és számos kitüntetésben részesült. 1920. ügyvédi vizsgát tett. Léginkább büntetőperekkel foglalkozik.

Bálint György (S), felsőházi tag, szül. Makó, 1881. Tanulmányainak elvégzése után birtokán gazdálkodott. A hál. rú alatt harc-téri szolgálatot teljesített és több kitüntetésben részesült. 1918. a *Makói Gazdasági Egyesület* alelnökévé, majd az újjászervezésé körül elért eredményes működéséért 1922. elnökké választották. *Gazdasági* és közéleti tevékenységének elismeréseképpen a koronás bronzéremmel tüntették ki. Az *Orsz. Mezőgazdasági Kamara* választotta a felsőház tagjává.

Bálint Imre, közgazdasági író, szül. Bpest, 1873. Egyideig a *Budapesti Hírlap* közgazdasági rovatát vezette. 1896. a *Magyar Gazdaszövetség* hivatalos közlönyét szerkesztette. 1900. a kereskedelmi minisztérium kereskedelmi attaséjává nevezte ki Konstantinápolyba. Budapestre visszatérve, a Kereskedelmi Múzeum igazgatója, majd 1911. a kereskedelemügyi minisztérium osztályfőnöke lett. Jelentősebb önálló művei: *Megjegyzések a biztosítási törvénytervezetre, Aukciók és vásárok, Vám- és kereskedelmi szövetségünk Ausztriával, Valuta bimetallizmus, Kereskedelmi szerződéseink megújítása, Zálogleveleink, Keleti képek, Kiviteli áruk csomagolása.*

Bálint Lajos író, hírlapíró, szül. 1886. Egyideig a *Magyar Hírlap* színikritikusa, később a *Világ* művészeti referense volt. 1914. résztvett a *Thália Társaság* megalapításában. 1915. a *Nemzeti Színház* művészeti titkára, majd dramaturgja lett. 1922—25. mint a *Genius* könyvkiadó társaság irodalmi vezetője működött. Több regényt és drámát fordított magyarra. Önálló műve: *Táncosok és artisták* (tanulmányok).

Bálint Mihály, orvos, szül. Bpest, 1896. Középiszkoláit és egyet. tanulmányait Budapesten és Berlinben végezte. Az orvosi és filozófiai tudományok doktora. Biokémiai értekezései és pszichoanalitikai tanulmányai főleg szaklapokban jelentek meg.

Bálint Rezső, egyet. ny. r. tanár, szül. Bpest, 1874. Egyet. tanulmányait Bpsten végezte. 1910. magántanár, 1914. a bpesti tud. egyetemen a belorvostan ny. r. tanára lett. Élénk irodalmi munkássága főleg az ideggyógyászati, emésztőszervi bántalmak és a belső elválasztás terén mozog.

Bálint Zoltán, építész, szül. Nagyvárad, 1871 márc. 6. Középiszkoláit szülővárosában, az egyetemet Bpsten végezte, ahol építési oklevelet szerzett. Tanulmányainak befejezése után Német-, Francia-- Olasz- és Spanyolországban, valamint Angliában, hosszabb tanulmányúton volt. 1899. a párisi kiállítás magyar részét tervezte. Hazatérése után számos köz- és magánépületet alkotott. A *Mil-lenáris kiállítás architektúrája, A francia reneszánsz és a Loire völgy kastélyai* címen önálló művei jelentek meg. Több cikket írt bel- és külföldi folyóiratokba. Az *Építési Kongresszusok* Állandó Bizottságának elnöke. A Mérnök- és Építész-Egylet választmányának, a Művészeti Kongresszusok Állandó Bizottságának, a Képzőművészeti Társulatnak és az Országos Képzőművészeti Tanácsnak tagja. A francia becsületrend lovagja.

Balkányi Kálmán, közgazdasági író, az OMKE igazgatója, szül. Debrecen, 1883 júl. 14. Jogi tanulmányait Berlinben és Bpsten végezte, majd ügyvédi diplomát szerzett. 1908. az Orsz. Magyar Kereskedelmi Egyesület titkára, 1918. pedig igazgatója lett. Lánczy Leóval együtt tevékenyen közreműködött a Magyar-Bosnyák Keleti Gazdasági Központ meg-

alapításában. 1922. a genovai, 1923. a genfi konferenciákon, mint hivatalos szakértő vett részt. Igen értékes közgazdasági és publicisztikai működést fejtett ki. Az OMKE hetilapjának szerkesztője.

Balkay Dezső, ny. ezredes, ügyvéd, szül. Nagyszombat, 1872. aug. 22. Középiszkoláit Kolozsvárott, a katonai akadémiát Bécsújhelyen és a jogakadémiát Pécsen végezte, ahol jog- és államtud. oklevelet nyert. Tanulmányainak befejezése után, mint hadnagy a cs. és kir. hadsereghez került. 1904. főhadnagyi ranggal a m. kir. honvédséghez lépett át. 1906. a pécsi honv. hadapródiskola tanára volt. 1913. századossá, majd a háború kitörésekor őrnaggyá nevezték ki. Mint zászlóaljparancsnok harctéri szolgálatot teljesített. A III. o. vaskoronarend és a III. o. katonai érdemkereszt. (a hadiképtmennyekkel és a kardokkal), a katonai érdemérem, (az érdemkereszt szalagján és vörös szalagon), a Károly-csapatkereszt, a sebesülési érem, a III. o. német vaskereszt, a török vasfélhold és a porosz vöröskereszt III. o.-t kapta kitüntetésekül. 1916. a honv. minisztériumba helyezték. A leszerelés után ezredesi rangban nyugalomba vonult. 1921. ügyvédi vizsgát tett és Bpsten ügyvédi irodát nyitott. Kir. trvszéki hites német, tót és cseh tolmács.

Balku Gyula, (bisztrai), főispán, szül. Makó, 1872 márc. 24. Középiszkolai és gazdasági tanulmányainak befejezése után a gazdasági pályára lépett. 1910. állami szolgálatba lépett és a földművelésügyi minisztérium kötelekébe került. 1911. a Bács-Bodrog vármegye gazdasági felügyelőség felállításával bízták meg. 1922. Magyar-Szabadka törvényhatóságának főispánjává nevezték ki és 1923 óta, mint Bács-Bodrog vm. és Baja város kinevezett főispánja fejt ki értékes tevékenységet. A II. oszt. csillagos Magyar Érdemkereszt és az olasz koronarend tisztii keresztjének tulajdonosa.

Balla Aladár (ireghi), v. belügyminiszter, v. nemzetgyűl. képvis., szül. Ujvidék, 1867 ápr. 4. Középiszkoláinak elvégzése után a cambridgei egyetem hallgatója lett. 1894. Bpsten ügyvédi vizsgát tett. Egyideig Ujvidék főispánja volt. 1917. függetlenségi programmal Komárom képviselőjévé választották. 1918. mint zágrábi rk. követ, az Olaszországból visszatérő magyar csapatok rendben történő hazajöveteléről gondoskodott. Mivel azonban a bpesti kormány a zágrábi kormánnyal kötött feltételeket nem teljesítette, állásáról lemondott és a kommunis-tákkal szemben alakult nemzeti blokknak élére állt. A proletárdiktatúra kitörésekor a Felvidékre menekült. 1919. Szegedre került, ahol a második ellenforradalmi kormány belügyminisztere lett. Telesi Pál gr., majd Belitska Sándor kíséretében több ízben folytatott tárgyalásokat Belgrádban, hogy a szerbek támogatásával törje le a

proletárdiktatúrát. A létesített megállapodást a szerbek később felbontották. 1920. az első nemzetgyűlés választásain Békéscsaba képviselője lett kisczardapárti programmal.

Balla Pál, gépészmérnök, m. kir. posta műszaki főigazgató, szül. Bpest, 1864. febr. 19. Középiskoláit a fővárosban, a műegyetemet Bécsben végezte. Tanulmányainak befejezése után a Ganz vill. r.-t., majd a M. Kir. Posta mérnöke volt. 1896. a bpesti nemzetközi távirtda konferenciának titkára lett. 1897. a távbeszélőhálózat újjászervezésének és újjáépítésének vezetésével bízták meg, amely a Teréz-központnak megnyitásával fejeződött be. A Milleneumi kiállítás rendezésében eredményes tevékenységet fejtett ki. 1926. nyugdíjba vonult s ez alkalommal a helyettes államtitkári címet kapta. A Ferenc József-rend tisztí keresztlé, az orosz Szt. Anna-rendnek, a görög Megváltórendnek, a japán Szt. Sírrendnek és a bolgár polg. érdemrendnek tulajdonosa. A *Magyar Mérnök- és Építészegylet* főtitkára, utóbb alelnöke volt. A szakfolyóiratokban több cikke jelent meg.

Balla Sándor, r.-t. vezérigazg., szül. Lugos, 1881 okt. 7. Középiskoláit szülővárosában, az egyetemet Kolozsvárott végezte, ahol gyógyszerési oklevelet nyert. Tanulmányainak befejezése után hosszabb ideig Németországban, Angliában, Franciaországban és Svájcban működött. Hazatérése után rövid ideig a *Hunnta*-gyógyszertár tulajdonosa volt, majd 1912. a dr. Wander gyógyszer- és tápszergyár részvénytársaságot alapította. Ma e vállalat alelnök-vezérigazgatója. A Ferenc József-rend lovagkeresztjének, a polg. érdemkereszt II. o.-nak, a vöröskereszt díszjelvénye II. o.-nak és a német vöröskereszt díszjelvénynek tulajdonosa. A bpesti ref. egyház presbitere, a *Vegyeszeti Gyárosok Egyesületének* igazgatósági- és a *Pesti Keresk. Iparkamarának* zsűritagja. Erdemeinek elismerésül kormányfőtanácsosi címmel tüntették ki.

Balla Szigfrid Frigyes, a M. Keresk. Csarnok főtitkára, szül. Bpest, 1895 jún. 6. A budapesti Kereskedelmi Akadémia elvégzése után a Keleti Akadémia hallgatója volt. A háborút, mint tüzérfőhadnagy szolgálta végig és megkapta a Signum Laudist, a kizsűst vitészégi érmet, valamint a Károly-csapatkeresztet. 1920. lépett a Keresk. Csarnok szolgálatába, ahol 1925. főtitkárrá választották meg. Közgazdasági író, a *Nagykereskedelem* főszerkesztője.

Balla Vilmos, hírlapíró, szül. Bpest, 1862. A Bpesti Kereskedelmi Akadémia elvégzése után az újságírói pályára lépett és a *Pesti Hírlap* belső munkatársa lett. Önálló művei közül nevezetesebbek: *A gabonatözsde reformja*, *A megreformált börze*, *A mindennapi kenyér*, *II. Gergely*, *A hatvanhetes idők közgazdasága*, *A kávéfőzés*, *A gabonatözsde romjain* és a *Vadember*.

Balla Zoltán (mándi), r.-t. igazgató, szül. Bpest, 1883 aug. 31. Középiskoláit és az egye-

temet a fővárosban végezte. Tanulmányainak befejezése után a *Nord British* angol bizt. intézet bpesti fiókjának tisztviselője, majd a kolozsvári vezérügynökségének titkára lett. A háború alatt, mint hadnagy, harctéri szolgálatot teljesített és több kitüntetésben részesült. A leszerelés után a *Magyar-Hollandi Biztosító Intézet* cégvezetője volt, majd mint aligazgató, a *Berlin Viktória Biztosító* kötelékébe lépett. 1925 óta magyarországi igazgatója a *Royal Exchang Assurancenk.* A biztosítás terén elismert szaktekinély. Mint sakkmester számos bel- és külföldi díjat nyert. Nemzetközi viszonylatban is az első mesterek között foglal helyet. A *Budapesti Hírlapnak* volt belső munkatársa. Számos biztosítási értekezése és szépirodalmi műve jelent meg. Az *Istenek harca* c. regényét a Bpesti Hírlap közölte.

Ballagi Ernő, ügyvéd és újságíró, szül. Bpest, 1890. Iskolai tanulmányainak elvégzése után a tud. egyetemen jogtudori oklevelet szerzett, majd ügyvédi vizsgát tett és Bpsten ügyvédi irodát nyitott. Gyakran szerepel védőként nagyszabású bűnperekben. Ügyvédi működése mellett újságírással is foglalkozik, majdnem másfél évtizede munkatársa az *Egyenlőségnek*.

Balló Alfréd, a föv. köztisztasági hiv. igazgatója, szül. Bpest, 1877 febr. 28. Középiskoláit, a felsőépítőipari iskolát és a műegyetemet a fővárosban végezte. Tanulmányainak befejezése után a főváros utépitési szakosztályának kötelékébe lépett. 1904. a köztisztasági hivatalhoz helyezték át. 1907. a föv. fuvartelep főnöki teendőivel bízták meg. 1909. a köztisztasági hivatal igazgatójává nevezték ki. Újjászervezte és modernizálta az elavult berendezéseket és elkezdte az egész köztisztasági üzem automobilizálását. Sajat találmányú szabadalmával a pormentes autószerétfuvarozás bevezetésén fáradozik. A *Köztisztasági Igazgatók Nemzetközi Egyesületének* elnöke, a *Német Birodalmi Köztisztasági Hiv. igazg. egyesületének* tagja. A polg. hadiérdemkeresztrel és a legfelsőbb elismeréssel tüntették ki. Szakcikkei a bel- és külföldi lapokban jelennek meg.

Balló Ede, festőművész, ny. főiskolai tanár, szül. Liptószentmiklós, 1859 dec. 17. Lőcsén végezte a középiskolát, majd a bpesti egyetemén rajztanári oklevelet szerzett. Később a müncheni akadémián folytatta tanulmányait. 1884. kinevezték rajztanárrá a budapesti V. ker. főreáliskolához. 1891. Párisba ment, ahol Julián mester tanítványa volt. 1892—94. Rómában dolgozott. 1894. az Országos Mintarajztanoda és Rajztanárképző tanára lett. Első nagy sikerét 1893. aratta, amikor a római jubiláris műkiállításon nagy aranyérmet nyert. 1896. a milleneumi nagyérmet, 1897. az áll. kis aranyérmet nyerte el, majd 1900. a párisi vilákiállításon bronz- és 1910. ezüstéremmel tüntették ki. B. főként arcképfestő és mint ilyen számos közéleti

férfiu portréját örököltette meg. Mint pedagógus jutott arra a meggyőződésre, hogy a festészes történetét csak az elsörendü mesterek alkotásai nyomán lehet tanítani. Éppen ezért munkásságának tekintélyes részét fordította arra, hogy kiváló festészeti alkotásokat lemásoljon. Másolatainak nagy része a Szépművészeti Múzeum birtokában van. Technikai tapasztalatait *Az olajfestés mestersége* c. könyvben írta le, amely német nyelven is megjelent.

Baló József, egyet. ny. r-tanár, szül. Bpest, 1885 nov. 10. Középiszkolai tanulmányainak elvégzése után a bpesti tud. egyetem orvosi karának hallgatója volt, ahol orvosdoktorrá avatták. 1915. katonai szolgálatra hívták be. 1918. mint egészségügyi zászlós szerelt le. 1917. a bpesti I. sz. kórhonctani intézetnél gyakornok, majd tanársegéd, később adjunktus lett. 1926. a szfv.-i Szt. István-kórház főorvosává nevezték ki és a kórhonctani diagnosztika tárgyköréből magántanárrá képesítették. A baltimorei *School of Hygiene*-ben folytatott tanulmányokat. A *Kir. Orvosegységületnek* titkára, az újpesti Károlyi-kórház főorvosa és az *Orsz. Stefánia-Szöv.* központi laboratóriumának vezetője volt. Két ízben Rockefeller-ösztöndíjat nyert. A *Deutsche Pathologische Gesellschaft* tagja. Számos értekezése jelent meg angol, magyar és német orvosi lapokban. Tanulmányai és idegrendszer megbetegedéseivel és a belső elválasztású mirigyekkel foglalkoznak. A *cukorbetegség és az insulin* címen Bálint tanár társaságában könyvet írt.

Balogh Andor, (galanthai), az Országos Társadalombiztosító Intézet vezérigazgatója, szül. Püspökladány, 1886 január 2. Középiszkolai tanulmányait Szolnokon, Győrött és Bpsten végezte. A kolozsvári tud. egyetemen szerzett államtudori oklevelet. Közszolgálatát 1904. a Központi Statisztikai Hivatalnál kezdte meg. 1918. a Munkaközvetítő Hivatalhoz került, ahol rövidesen miniszteri osztálytanácsos-aligazgató lett. Egész életét a munkáskérdések tanulmányozásának szentelte. A népjóléti miniszter az újonnan föllállított Orsz. Társadalombiztosító Intézet vezérigazgatójává nevezte ki. A munkanélküliségről és a cselédkérdésről nagy feltűnést keltő komoly tanulmányai jelentek meg különböző szaklapokban. A *Munkahány Elleni Küzdelem Magyarországi Egyesületének* 1920. titkára lett, résztvett a pályaválasztási tanácsadás megszervezésében és kiváló munkásságával elősegítette, hogy az Egyesület ma már *Magyar Társadalompolitikai Társaság* néven a hazai tudománvos szociálpolitikának legismertebb tényezője lett.

Balog Arnold, jogi fró, szül. Tápiógyörgye, 1870. 1892. ügyvédi pályára lépett. A kereskedelmi jog tárgykörébe vágó kérdésekről értékes tanulmányokat írt. Önálló munkái: *A kereskedelmi üggyökök jogi állása*, A hi-

telezők megkárosítására irányuló vagyondó ruházások, *Törvény és bíró*, stb.

Balogh Arthur, egyet. ny. r. tanár, szül. Abony, 1866. 1904-ig a bpesti tud. egyetemen az alkotmányi és kormányzási politika m-tanárára volt, majd a kolozsvári egyetem r-tanárára lett. Főbb művei: *Törvényhozó hatalom*, *A magyar államjog alapjai*, *Az állam felfogása a magyar szent korona elmélete szerint*, *Az állam tudománya*.

Balogh Benedek (baráthosi), isk. igazg., szül. 1870. Pályafutását mint tanár kezdte, majd tanulmányutakat tett Japánban, Kínában, Belső-Ázsiában s végig Európa és Ázsia legészakibb vidékein. Tapasztalatairól több könyvben számolt be. Ifjúsági műveiben kalandos és színes formában dolgozta fel útjának részleteit és eredményeit. Megjelent művei: *Turáni regék és mondák*, *Khina lelke*, *Dai Nippon*, *Bolyongások mandzsuriai népek között*, *Japánföldi bolyongások*, *Sziromi* --- *Esztí*, *Három székely diák kalandjai Ázsiában* stb.

Balogh Dénes, főszolgabíró, szül. Kup, 1881 dec. 28. Középiszkolait Keszthelyen, egyet. tanulmányait Bpsten végezte. Pályáját 1904. Sopron megyénél kezdte meg. 1904. Csepregen szolgabíró lett. A háborúban résztvett és mint főhadnagy, hadifogságba került. Hazajövele után 1920. főszolgabíró lett.

Balogh Elemér (almási), szöv. vezérigazgató, a felsőház tagja, szül. Bpest, 1871 okt. 22. Középiszkoláinak elvégzése után a Ker. Akadémián fejezte be iskolai tanulmányait. Pályafutását a Mektár szolgálatában kezdte meg. 1893. hosszabb tanulmányútra indult és 5 esztendeig időzött Nyugat-Európa különböző nagy városaiban. Másfél évig a bécsi Depositen Bank szolgálatában állott, majd Berlinbe ment. 1896. megírta első tanulmányát *A valuta szerepe a gazdasági válságban*. Párisi tartózkodása idején a Sorbonnon egészítette ki ismereteit. 1898. tért vissza Budapestre és a szövetkezeti eszme leglelkesebb hívévé szegődött. A Magy. Gazdaszövetség vezetési a Hangya fogy. szöv. központ megszervezésével bízták meg. Ezt a feladatát fényes eredménnyel végezte el, amiért 1900. a Hangya ü. v. igazgatójává nevezték ki. Kiepitette a Hangya raktárhálózatát, majd 1916. kezdeményezésére és tervei szerint megalakult a Hangyaipar r.-t., amely számos gyár- és egyéb vállalataival különböző fogyasztási cikkeket állít elő. 1905. a Háztartás Fogyasztási Szövetkezetet szervezte meg, amely a Hangya Szövetkezet vidéki fiókjai által összegyűjtött gazdasági termékeket juttatja el a főváros fogyasztóközönséghez. A háború után az O. K. H.-val együtt működve Futura elnevezés alatt megalapította a Magyar Szöv. Közp. Áruforgalmi r.-t.-t abból a célból, hogy közvetlen összeköttetést teremtsen a külföldi piaccal. B. kezdeményezésére állították fel 1920. a bpesti tud. egy. közg. fa-

kultását, amely érdemének elismerésül 1925. tiszteletbeli doktorrá avatták. Számos hírlapi cikkén és valuta-tanulmányán kívül több szakmunkája jelent meg: *Külföldön és otthon, Útmutató szövetkezetek megalapítására és vezetésére*. 1927. a kormányzó a felsőház élet-hossziglani tagjává nevezte ki.

Balogh Emil, főorvos, belgyógyász, szül. Újarad (Temes m.), 1895 okt. 30. Középiskoláit Lugoson és Aradon, az egyetemet Bpsten végezte, ahol orvostud. oklevelet nyert. Tanulmányainak befejezése után, mint alorvos, a Szt. Rókus-kórház kötelékébe lépett. 1927. az *Első Bpesti Polgári Betegsegélyző Egylet* főorvosa lett. Az egyeletet újjászervezte, modern színvonalra emelte és orvosi működési szabályzatát és ügyrendjét alkotta meg. Hazai orvosi lapokba több tudományos és orvostársadalmi cikket írt.

Balogh Ferenc, ny. államtitk., szül. Nagykároly, 1872 dec. 2. Középiskoláit Kecskeméten, egyet. tanulmányait Bpsten végezte. 1899. állami szolgálatba lépett. Több mint két évtizedes szolgálat után 1922. államtitkári rangban nyugalomba vonult. A miniszterelnökségen az elnöki osztályt vezette. 1919. a *Legjobb Állami Számvevőszék* alelnöke lett.

Balogh Gábor (vitész, gyulafehérvári), ügyvéd, szül. Kolozsvár, 1883 márc. 7. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a kolozsvári egyetemen jogot hallgatott. 1905. doktorrá avatták. 1909. ügyvédi irodát nyitott. A háborúban, mint főhadnagy vett részt. 1919 óta Bpsten van ügyvédi irodája. Az Országos Vitézi Szék ügyésze. Kitüntetései: arany-, nagy és kis ezüst vitézsi érem és a Klároly-csapatkereszt.

Balog Gábor, r.-t. vezérigazgató, szül. Kővágóórs, 1870 dec. 2. Középiskoláinak elvégzése után a bpesti tud. egyetem hallgatója volt. 1896. gyógyszerészi oklevelet nyert. 1922. a *Mone orvosi műszerüzem és kórházberendező r.-t.* kötelékébe lépett, amelynek vezérigazgatójává nevezték ki. Értékes működésének elismerésül keresk. tanácsosi címmel tüntették ki. A budai ref. egyház gondnoka, a *Magyar Droguista Testületnek* és a *Budapesti Drog. Ipartestületnek* örökös díszelnöke, a *Belvárosi Keresk. r.-t.* ig. tagja és a *Statisztikai Hivatal értékmegállapító bizottságnak* tagja.

Balogh István, gazdálkodó, szül. Debrecen, 1874 okt. 4. Középiskolai tanulmányait szülővárosában végezte. Közéleti szereplését 1898. kezdte meg. 1909. városi törv.-hatósági tag lett. A debreceni ref. egyház presbitere és több más egyházi tiszttség viselője. A *Polgári és Gazdakör* elnöke, a *Debrecen és Vidéke Mezőgazdák Hitelszövetkezetének* alelnöke, a *Hangya* igazgatósági és alapító tagja. Az *Egységspárt* kerületi elnöke.

Balogh Jenő, egyet. ny. r. tanár, ny. miniszter, szül. Devescer, 1864. 1888. a bpesti egyetemen a büntetőjog m.-tanára, majd

1900. a m. gyar. büntetőjog és büntetőperjog ny. r. tanára lett. Mint kir. ítélőtáblai bíró dolgozott az igazságügyminisztérium törvény-előkészítő osztályán. 1910. vallás- és közoktatásügyi államtitkár, 1913. igazságügyminiszter, utóbb a M. Tud. Akadémia főtitkára lett. A büntetőjog egyik legkiválóbb művelője. Főbb művei: *Magyar büntetővádi eljárás jog, Fiatalkorúak és a büntetőjog, A bűnvádi perrendtartás magyarázata*.

Balogh Károly, egyet. tanársegéd, szül. Krasznacégeny, 1895 febr. 13. A középiskolát Zilahon végezte, majd a bpesti egyetemen orvosdoktori oklevelet szerzett. A háború alatt a harcteren szolgált. A háború után a budapesti egyetemen kórbonctani előtanulmányokat folytatott, majd az egyetem stomatológiai klinikáján mint gyakornok működött. 1924 óta I. tanársegéd. Több ízben hosszabb külföldi tanulmányutat tett. Értékes munkásságot fejt ki a szakirodalomban. Művei: *A száj lágy részeinek cystáiról, Az epulis pathogenesise, Ritkább hámdaganatok a szájban, Vérzéscsillapítás a fogászatban*.

Balogh Lajos, gépészmérnök, szül. Budapest, 1903 máj. 10. Egész fiatalon kezdett a sporttal foglalkozni. A főiskolai és országos versenyeken sok győzelmet aratott. 1926. 722 cm-es ugrásával megnyerte Bpest bajnokságát, de szépen szerepelt Berlinben is. Magyarország távolugróbajnoka.

Balogh Pál, újságíró, szül. 1854. Tanulmányainak befejezése után újságírói pályára lépett és 1875. a *Nemzeti Hírlap* munkatársa lett. A párbajozási mániát kigúnyoló cikkeivel nagy feltűnést keltett. B. honosította meg a csakhamar népszerűsége jutott országgyűlési karcolatokat. Hosszú időn át a legtekintélyesebb publicisták sorába tartozott, különösen feltűnést keltettek a tiszzaeszlári bűnper idején írt cikkei, amelyekben az antiszemita izgatás által felkorbácsolt (szenvédelyeket igyekezett lecsillapítani. B. érdeme, hogy a lipótvárosi Bazilikát nem Szent Lipót-ról, hanem Szent Istvánról nevezték el. Vezércikkeiben felvetett eszméivel nagy befolyást gyakorolt a közügyekre. B. írta meg monográfia alakjában Magyarország fajnépeségi statisztikáját. Goethenek egyik legjobb fordítója.

Balogh Sándor (teleki) h. államtitk. szül. Székelyhid, 1875. Középiskoláit Magyaróvárról és Debrecenben, egyet. tanulmányait Budapesten végezte, ahol államtud. doktorátust nyert. Tanulmányainak befejezése után hosszabb külföldi tanulmányutat tett, majd 1896. a földművelésügyi minisztériumba került. 1918. min. tanácsossá nevezték ki. A kommun alatt nem teljesített szolgálatot és 1921—22. a tanácsköztársaság ügyeit likvidálta. 1923. mint h. ügyv. igazgatót az *Orsz. Gazd. Munkásbiztosító Pénztár* ügyeinek vezetésével bízták meg, 1925. pedig h. államtitkári ranggal a Pénztár ügyv. igazgatója lett.

Balogh Sándor, ügyvéd, szül. Nagydobrony, 1858. Középiskoláinak befejezése után Bécsben és Bpsten jogi tanulmányokat folytatott. 40 év óta a fővárosban mint gyakorló-ügyvéd működik. Bpest székesfőváros közgyámja. A kerületi közjótékonyasági és gyermekvédelmi bizottság tagja. A *Budapesti Ügyvédi Kör* alelnöke, ezenkívül számos más hivatalos testületnek, társadalmi és kulturális egyesületnek vezetőségi tagja.

Balogh Zoltán (szendrei), szöv. igazg. v. főispán, szül. Kassa, 1883 aug. 2. Középiskoláinak befejezése után a nagyváradai jogakadémián folytatott tanulmányokat, majd 1906. Borsod vármegye szolgálatába lépett. 1909. Miskolc város rendőrfőkapitány-helyettesévé nevezték ki. 1918. Borsod vármegye főispán-kormánybiztosi teendőinek ellátásával bízták meg. 1919. a szoc.-demokrata uralom miatt ebből az állásából távozni kényszerült, visszavonult a közszerepléstől és az utóbbi években csupán a szövetségek érdekében fejtett ki értékes munkásságot. 1924. a Tiszajobbszobparti Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet igazgatójává választották.

Baloghy Ernő (de genere Balogh), ny. miniszter, ügyvéd, szül. Wien, 1866 nov. 8. Középiskoláit Bpsten és Zomborban végezte, egyet. tanulmányait Grázban, Berlinben és Bpsten, itt nyert jogtudori oklevelet. Tanulmányainak befejezése után Párisban és Londonban hosszabb időt töltött. Párisban ideiglenes karmestere volt az ottani magyar munkás-dalárdának és ezzel szerepelt a híres *Munkácsy-estélyeken*. Hazatérése után Budapesten ügyvédi oklevelet szerzett és Zomborban ügyvédi irodát nyitott. Ugyanitt a keresk. és jogi ismeretek tanára lett a felsőkeres. iskolában. Hosszú ideig szerkesztője volt a *Bácska* c. politikai lapnak. Tevékenyen részt vett a megyei közéletben. Vm. és városi törv. hat. biz. tag, vármegyei tb. főügyész volt, 1904. a nemzeti ellenállás idején a vármegyében vezető szerepet játszott és a Tisza-kormány lemondása után, a koalíció alatt, az újverbászi kerület orsz. gyűl. képviselőjévé választották. Előadója volt a mentelmi bizottságnak. Hirlapírói, publicisztikai tevékenységet is fejtett ki. Egyik önálló műve: *A magyar kultúra és a nemzetiségek*, élénk feltűnést keltett. Újverbász és Topolya községek diszpolgárrá választották. A Khuen-Héderváry-féle választásokon kisebbségben maradt. Zomborban ismét folytatta ügyvédi tevékenységét. 1917. Bácsbodrog vm., Zombor és Szabadka városok főispánjává nevezték ki. Mint főispánt, a hadsereg élelmezése körüli értékes szolgálataiért a hadiékítményes Lipóttrenddel tüntették ki. Mint főispán vármegyéjében nagyarányú akciót kezdett meg a tuberkolózis elleni védekezés terén. A szerb megszállás után főispáni állását el kellett hagynia és Bpsten miniszterelnökségi államtitkár, majd

a Berinkey-kormányban a kommunizmus kitéréséig közlelmezési miniszter volt. Államtitkársága idején készült a nevezetes *Nem nem soha*-plakát, melyet a Magyarországhoz érkezett Coolidge, volt amerikai köztársasági elnök és társai között terjesztett. Most ismét ügyvédi gyakorlatot folytat Bpsten.

Balpataky József, kúriai bíró, szül. Balpatak. Középiskoláit Löcsén, a jogot az eperjesi jogakadémián végezte. Tanulmányainak befejezése után a bírói pályára lépett és csakhamar törvényszéki bíróvá nevezték ki, Később a bpesti kir. ítélőtáblához került, ahol egyideig szavazóbíró volt, majd táblai tanácselnök lett. 1924. kúriai bíróvá nevezték ki. Ebben a minőségében a III. sz. büntetőtanácsnál működött, majd 1929. bírói korhatárát betöltve, nyugalomba vonult. B. mintaképe volt a nagytudású, bölcs bírónak, aki az írott törvényeket az ítélet kiszabásánál mindenkor a való élethez alkalmazta. A jogi szakajtónak állandó munkatársa volt, számos nagyfontosságú értekezése látott napvilágot.

Baltazár Dezső, ref. püspök, felsőházi tag, az egyetemes konvent és zsinat elnöke, szül. Hajduböszörmény, 1871 nov. 15. A debreceni kollégium főgimnáziumában 1890-ben érettségizett, majd a kollégium teológiai fakultásának hallgatója lett. Mint gróf Tisza Lajos nevelője, hatodfélévet töltött a Tisza-kúrián. Közben a bpesti egyetemen elvégezte a jogot és doktorátust nyert, majd a fiatal gróffal együtt a berlini és heidelbergi egyetemen folytatta tanulmányait. 1899. a kultuszminisztérium szolgálatába lépett, ahol a kongruosztály előadója névezték ki. 1900. a hajduszoboszlói ref. egyház lelkipásztorá lett. 1901. az alsószabolcs-hajduvidéki egyházmegye jegyzőjévé választották és a megye képviselőiben az egyházkerületbe küldték. 1903. bevéltasztották a Zsinatba és ebben a minőségben tevékeny részt vett az egyházi törvényalkotás munkájában. 1904. egyházmegyei esperessé választották és ugyanakkor szülővárosa meghívta lelkipásztorául. 1908. az *Országos Ref. Lelkészegyesület* megalakulásaakor, annak elnöke B. lett. 1911. a Tiszántúli ref. egyházkerület püspökévé választották és ugyanakkor a debreceni egyház lelkészül hívták meg. 1914. a főrendiház tagjává nevezték ki, majd a református egyetemes konvent lelkészelnöke lett, majd az orsz. Zsinat elnöki székét foglalta el. Elnöke lett a *Magy. Prot. Irod. Társaságnak* és tb. doktor a debreceni Tisza István egyetemnek. Kora ifjúsága óta foglalkozik az irodalommal. Első ódái és tárcái a *Debreceni Ellenőr* hasábjain jelentek meg. 1896 óta a *Debreceni Prot. Lapban*, majd 1904 óta a *Magyar Szó* c. polit. napilapban különböző egyházi jogi közleményei jelentek meg. Hajduszoboszlói lelkész korában az ottani *Független Hajduság* c. függetlenségi lapnak volt állandó cikkírója.

1909 óta a *O. R. L. E.* hivatalos lapjának főszerkesztője és állandó vezércikkírója. Politikai tárgyú cikkei a *Pesti Hírlap*, *Budapesti Hírlap*, *Pesti Napló*, az *Ujság* és több debreceni és környéki lap hasábjain jelentek meg. Az egyetemes ref. énekeskönyv szerkesztésében mint a szerkesztőbizottság elnöke tevékeny részt vett. Az énekeskönyv összeállításához részint a héber eredetiből fordított szolfárversekkel, részint önálló szerzeményekkel járult hozzá. A különböző ref. naplárak évről évre hozzák B. vallásos és társadalmi tárgyú cikkeit. A debreceni városi nyomda kiadásában megjelent önálló művei: *Az én hitvallásom*, *Élég nekem az Isten kegyelme* és *A próbáltatások idejéből* c. munkája. Három vastag kötetre való egyházi beszédei és imádságai várják a sajtó alá rendezést. B. tagja a debreceni egyetemmel kapcsolatos Népszerű Főiskolai Tanfolyam választmányának és a *Tisza István Tud. Társaságnak*. Díszelnöke az *Orsz. Ref. Tanítóegyesületnek* és számos egymázmegyei tanítóegyesület örökös dísztagja. Két ízben járt Amerikában és tetemes segínyt gyűjtött, az ú. n. Baltazár-amerikai alapítványt, a háború alatt vagyonát veszített debreceni ref. kollégium számára. A Kálvineumok, árvaházak és tanintézetek létesítésében tevékeny részt vett. Előkelő helyet foglal el közgazdasági téren is, mint a *Köztisztviselők Fogasztási, termelő- és értékesítő szövetkezetének* alelnöke és mint a *Protestáns Orsz. Hitelszövetkezet* elnöke. B. a magyar közélet egyik legszámtalibb és legnagyobb koncepciójú egyénisége. Felvilágosodott szelleme, óriási képzettsége és tudása révén nemcsak az egyházi életben, hanem társadalmi téren is nagy szerepet játszik. Harcos kálvinista, aki a protestantizmus ősi hagyományaihoz képest mindenkor fel-emelte szavát olyan törekvésekkel szemben, amelyek az emberi gondolat és cselekvés szabadsága ellen irányultak. Mint a társadalmi békének meggyőződéses harcosa, több ízben nyilatkozott az egyetemi diákzavargások ellen is. Az aktív politikával sohasem foglalkozott ugyan, mindamellett az ország súlyos helyzete 1929. arra készítette, hogy ezen a téren is szerepet vállaljon. Gróf Bethlen István miniszterelnökhöz intézett levelében, 14 pontban sorolta fel azokat a követeléseket, amelyek az ország talpraállítására érdekében megvalósítandóknak tart. A felsőháznak egyházi méltóságánál fogva tagja.

Balthazár Emil, O. T. I. aligazgatója, szül. Újpest, 1886 márc. 31. Gimnáziumi tanulmányait Budapesten végezte. 1909. államtudományi doktorátust szerzett. 1905. a földművelési minisztérium szolgálatába lépett. Résztvett a háborúban és a Károlycsapatkeresztet és a sebesülési érmet a kétszeri sávval kapta meg. 1921. a legfőbb állami számvéviszék titkára lett. 1929. az O. T. I. aligazgatójává nevezték ki, ahol mint helyettes főosztályvezető fejt ki érté-

kes működést. B., mint kiváló amatőr sakkjátékos ismeretes. 1913. szimultán versenyen megverte Frank Marschall, 1925. Réti Richard, 1928. pedig Maróczy Géza világnagymestereket.

Bán Aladár, tanár és író, szül. Várpalota, 1871. nov. 3. A bpesti egyetemen tanult, A bpesti VIII. ker. főgimnázium tanára, majd igazgatója lett. Két ízben hosszabb tanulmányutat tett Finn- és Oroszországban. A *Turáni Társaság Finn-Eszt* intézetének elnöke, a *Petőfi Társaság* és a *Szent István-Akadémia* tagja. Jelentősebb munkái: *Egyedül*, *Ahítat szárnyain*, *Kantelatar* (a finn népköltés gyöngyei), *Képek a finn nép életéből*, *Az ezer tó országából* (finn elbeszélések), *Finn költőkből* (műfordítások).

Bán Tibor, festőművész, rajztanár, műegy. adjunktus, szül. Dunaszentgyörgy, 1894 jan. 4. A Képzőművészeti Főiskolát Bpsten végezte, majd a műegyetemen Nádler professzor mellett tanársegéd volt. Tárlatokon több ízben vett részt. „Müteremarak“ c. interieurjével 1921. a Riegler-díjat nyerte meg. 1926. a *Nemzeti Szalonban* kollektív kiállítást rendezett. Nevezetesebb kompozíciói: *A winspergi asszonyok*, *Fekvő akt*, *Feleségem*. Az impresszionizmusból kiindulva modern irányban halad; élénk plen-air színek jellemzik. Mint portrait-festő és illusztrátor is elismert.

Banda Márton, hegedűművész, okleveles zenetanár, szül. Bpest, 1903 júl. 3. Középiszkolait és zeneművészeti tanulmányait Bpsten végezte. A „Fővárosi Szimfonikus Zenekar“-nak négy éven át hangversenymestere volt. 1928. az Operaház zenekarának és a Melles-vouónnégyes társaságnak tagja lett.

Bándl Zoltán, főrabbi, szül. Ráckeve, 1883 szept. 24. Tanulmányait Budapesten és Berlinben végezte. 1907. Bpsten bölcsészettudományi oklevelet szerzett. Eleinte Bpsten hittanár volt, majd Csongrádon főrabbi lett. 1912 óta Kiszpest főrabbija és mint ilyen a konzervatív irány képviselője. Működése alatt létesült a felekezeti iskola. 1928. megalapította az *Új Hold* c. felekezeti lapot, amelyet ma is szerkeszt. A felekezeti lapoknak állandó munkatársa. A háború alatt több imakönyvet adott ki. Az *Orsz. Rabbiegyesület* elnökségi tagja.

Baneth Sándor, a Magyar-Angol Kereskedelmi Kamara igazgatója, szül. Bonyhád, 1879 szept. 14. Középiszkolai és keresk. akadémiai tanulmányainak befejezése után a Mozdonyvezetők Építőbankjánál kezdte pályafutását, ahol rövidesen vezérigazgatói állásba került. A háború alatt több háborús károsultakat segélyező egylet ügyvezető alelnökeként működött. Erdemeit a vöröskereszt tiszti keresztjével és a német polgári vaskereszttel jutalmazták. Hírlapírással is foglalkozik. Hosszú ideig volt a *Pester Lloyd* belső munkatársa. Jelenleg a *Daily News* és a

Star c. hírlapok magyarországi tudósítója. Gerdanan város (Németország) díszpolgára. A *Külföldi Sajtószindikátus* és az *Államközi Keresk. Kamarák Testületének* ügyv. szindikusa, a *Magyar Angol Kereskedelmi Kamara* ügyvezető igazgatója.

Bánffy Miklós gróf, ny. külügyminiszter, szül. 1873 dec. 30. Hosszabb ideig az Opera és a Nemzeti Színház intendánsi székében működött. Kisbán Miklós néven írta nagy sikerű drámáit. 1926. Erdélybe költözött. Azóta a románok által megszállott magyar területek kulturális életében erősen érezhető B. értékes tevékenysége. Erdély magyar pártjában is vezérszerepet visz. Kivételes írói egyéniség, darabjait a romantizmussal párosult modern realizmus jellemzi. Minden frása át van itatva lángoló hazaszeretettől. Legmagyarabb műve *Attila* c. drámája. Ezenkívül ismertebbek: *A nagy úr*, *Az erősebb*, *Maskara*.

Bánffy Zoltán (báró, losonci), ny. követési tanácsos, szül. Beresztelke, 1886 aug. 2. Középiskoláinak elvégzése után a kolozsvári egyetemen államtudományi doktorátust szerzett. Közszolgálati működését a vármegyei közigazgatás szolgálatában kezdte meg, majd 1908. a párisi École Libre des Sciences Politiques hallgatója lett. Hazatérése után a külügyminisztérium szolgálatába lépett. 1914. a berlini nagykövetséghez osztották be. A forradalom alatt Bécsben és Szegeden résztvett az ellenforradalmi mozgalmakban. A kommun után mint a békeelőkészítő bizottság tagját, kiküldték Neuillybe. Mint követési tanácsos egy időben a külügyminisztérium kabinetfőnökeként is működött. 1923. vonult nyugalmába és azóta közgazdasági téren tevékenykedik. Cs. és kir. kamarás.

Bangha Béla, kat. teológus, író és hit-szónok, szül. Nyitra, 1880 nov. 16. 1895. a Jezsuita-rendbe lépett. 1909. pappá szentelték. 1911. Innsbruckban a teológia doktorává avatták. A katolikus hitéleti és sajtómozgalmak egyik legtevékenyebb előharcosa. Nevéhez fűződik a Központi Sajtóállalat megteremtése, melynek az első években szellemi vezére is volt. A legkiválóbb egyházi szónokok egyike. Megalapítója s szerkesztője a *Magyar Kultúra* c. tudományos és társadalmi kétheti folyóiratnak, melyben cikkei főleg az intellektuális hitvédelem tárgykörében mozognak; ezenkívül szerkesztője a *Mária-kongregáció* című havi folyóiratnak. A *Szent István-Akadémiának* s az *Aquinói Szent Tamás-Társulatnak* rendes tagja. A Katolikus Hölgyek Országos Sajtóegyesületének s a Márta Önkéntes Ápolónői Egyesületnek társelnöke. Három éven át (1923—26) Rómában a Mária-kongregációk központi irodájának s a O. R. I. című nemzetközi Katolikus Sajtótudósítónak volt vezetője. Cikkein kívül, amelyek magyar, latin, német, angol, francia, olasz, holland és szlovén nyelven nagy számban jelentek meg, önálló művei közül legismertebbek: *Jellemrajzok a katolikus Egy-*

ház életéből, Istenhit és istentagadás, Jézus istenségének bizonyítékai, A katolikus egyház isteni eredete, Magyarország újjáépítése és a kereszténység, Római levelek, A Jezsuitarend és ellenségei, Imakönyv a művelt közönség számára, Amerikai missziós körutam, Nagy kérdések útján, Handbuch für Leiter der Marian-Kongregationen. A sajtó alatt levő *Magyar Katolikus Lexikon* főszerkesztője.

Bánhidy Gábor, kir. ügyészségi elnök, szül. Kiskunfélegyháza, 1876 jún. 14. Középiskoláit Nagyváradon végezte, majd Kolozsvárott szerzett jogi és államtudori oklevelet. 1904. a bírói vizsga letétele után, mint joggyakornok kezdte meg igazságügyi szolgálatát Félegyházán. 1907. Sopronba bírósági jegyzővé nevezték ki. Rövid ideig, mint alügyész működött Sátoraljaújhelyen, 1908. ugyanezen minőségben Kalocsára helyezték át. 1910. ügyésszé lépett elő. 1921. címzetes, 1924 óta pedig már mint tényleges ügyészségi elnök tevékenykedik Kalocsán.

Bankó Lajos, felsőkeresk. isk. igazgató; szül. Tác (Fejér vm.), 1882 febr. 21. Középiskoláinak elvégzése után a bpesti egyetemen tanári oklevelet, később közgazdasági doktorátust szerzett. Működését 1904. mint a budapesti kereskedelmi akadémia segédtanára kezdte meg, majd 1905. kinevezték a fővároshoz. 1908. r. tanár, 1922. címzetes igazgató lett. 1923. az Izabella-utcai felsőkereskedelmi iskola igazgatójává választották meg. Ebben a minőségében működik ma is. Egyben 1921 óta a közgazdasági egyetem előadója. *A Felsőkeresk. Isk. Tanárvizsgáló Bizottság* tagja, a *Keresk. Szakiskolai Tanárok Orsz. Egyesületének* alelnöke. Számos cikke jelent meg a szaklapokban. Önálló művei: *A modern malomipar problémái, Az áruismeret tárgyköre és rendszere.* Ezenkívül megjelent négy tankönyve keresk. iskolák használatára. Szerkesztője volt a Magyar Védőegyesület hivatalos lapjának. Intézetében számos ifj. egyesület létesítet.

Banner János, tanár, szül. Székudvar, 1888. márc. 6. A kolozsvári egyetemen tanult, ahol 1910. filozófiai doktorrá avatták. Többévi tanári működése után 1922. a szegedi egyetemen magántanárrá képesítették. 1923. az egyetem archeológiai intézetének adjunktusa lett. Főbb önálló művei: *A békési magyarság népi építkezése, A Jász múzeum története, Tiszai halászok közt, Török rab-ságban.*

Bánó Vince, városi tanácsnok, szül. Tolmács (Nógrád m.), 1878 nov. 25. Középiskoláit Selmecen végezte s 1900. mint gyakorlonok az újpesti járásbíróságra került. 1906. Újpest szolgálatába lépett s 1907. a városi előljáróság tagja lett. 1913. főszámvevővé, 1922. tanácsnokká nevezték ki. Igen jelentős társadalmi tevékenységet fejt ki, különösen a sport fejlesztése körül szerzett érdemeket. Az *U. T. E.* amatőr footbalszakosztályának elnöke, az *Újpesti Zeneművelődési Egylet*

választmánya és az *Újpesti Stefánia Szövet-ség* felügyelőbizottsági tagja.

Bánóczy Dezső, színész és rendező, szül. Veszprém, 1889 márc. 26. Középiskoláit Veszprém-ben, jogot pedig a budapesti tudományegyetemen végezte, ahol doktorátust szerzett. Tanulmányai közben a *Thália Társaság* úttörői között szerepelt, majd 6 évig a kolozsvári Nemzeti Színház tagja volt. 1916. a bpesti Modern Színházhoz, majd a Belvárosi Színházhoz szerződött. Később a Renaissance, Apolló, Andrassy-úti és Belvárosi Színház főrendezője volt. Rendkívül képzett és alapos művész, akinek képességeit a rendezés terén is elismerik.

Bányai Aladár, miniszteri tanácsos, a Bpesti Giró- és Pénztáregylet r.-t. vezérigazgatója, szül. Bpest, 1876 szept. 23. Bpsten végezte a középiskolát, majd az itteni egyetemen jogi és államtudományi doktorátust szerzett; azután külföldön folytatta tanulmányait s hazatérve, rövid ideig mint hírlapíró működött, majd a pénzügyminisztérium szolgálatába lépett, ahol fokozatos előléptetések után mint miniszteri tanácsos a pénzügyi és közhiteli ügyosztály vezetője lett. E mellett a tanári pályán is működött s legutóbb 1919. a kommun kitéréséig a Keleti Akadémián volt a közgazdaságtan tanára. A felső keresk. iskolák használatára írt keresk. jogi tankönyvét számos iskolában tanítják. A Budapesti Giró- és Pénztáregylet r.-t. vezérigazgatójával és igazgatósága tagjával 1923. hívták meg, amikor a tőzsdei inflációs forgalom megnövekedése folytán a leboncolásban mutatkozó nehézségek a tőzsde rendes funkcionálását veszélyeztették. A háború alatt a II. oszt. polg. hadi érdemkeresztet kapta.

Bányász László, író, tanár, p. ü. főtanácsos, jog- és államtud. doktor, szül. Szinye-újfalú, 1876 dec. 23. Egyet. tanulmányait Német-, Olasz- és Franciaországban végezte, majd művészettörténeti kutatásokat folytatott. Hazatérése után mint hírlapíró és műkritikus működött. Később pénzügyi szolgálatba lépett és rövidesen pénzügyi titkár lett. Tanára volt a bpesti *Keresk. Akadémiának*. Jelenleg pénzügyi főtanácsos és ker. adófelügyelő Bpsten. Sokoldalú irodalmi tevékenységet fejtett ki; szépirodalmi, művészet-történelmi és gazdasági szakirodalmi működése egyaránt jelentékeny. Szerkesztője volt a *Magyar Dohányújságnak*. Önálló kötetei: *Pálma Panna* (regény), *Dohánygyári munkáviszonyok Magyarországon*.

Barabás Arnold, városi tisztifőorvos, szül. Sárospatakon, 1873. Középiskoláinak elvégzése után a bpesti tud. egyetemen 1898. orvosi diplomát nyert. Mint magánorvos, először Szabadkán praktizált, majd 1913. Pesterzsébeten, mint községi másodorvos, közszolgálatba lépett. Nemsokára megkapta főorvosi kinevezését és 1923 óta, mint városi tisztifőorvos működik. Alel-

nőke a Pesterzsébeti Önkéntes Mentőegyesületnek, a pesterzsébeti ref. egyház presbitere. A közegészségügy terén kifejített értékes munkásságának elismeréséül a hadi-ékiértményes II. oszt. vöröskereszt díszjelvényt, a jubileumi emlékkeresztet és érmet kapta meg.

Barabás József (árkosi), min. tanácsos, szül. Székelykereszturon, 1876 dec. 10. Középiskoláit szülővárosában, főiskolai tanulmányait Kolozsvárott végezte, ahol 1900. orvosdoktorrá avatták. Utána egészséggtan-tanári, tisztiorvosi és törvényszéki orvosi képesítést szerzett, majd 1907. a fehértemplomi közkórház igazgatójává nevezték ki. Akkor írta népszerű *Egészségtanát*, melyet számos középiskolában és tanítóképző intézetben használtak tankönyvül. A tüdővész elleni mozgalomnak egyik legelső szervezője volt és már 1900. körül a szanatóriumokkal szemben a diszpenzerek mellett foglalt állást. Az egész országra kiterjedő hírlapi propagandájával kezdeményezte az Alföldön ilyen egyesületek megalapítását. E mellett a pellagra-kérdéssel is behatóan foglalkozott. Számos cikkben ismertette kutatásainak eredményét. A világháborút megelőzően a belügyminisztériumban közegészségi segédfelügyelő volt. Jelenleg a népjóléti minisztérium betegellátási (kórházi) főosztályának vezetője, B. élnék szakirodalmi tevékenységet is fejt ki. Több mint 60 orvosi és egészségügyi értékezése jelent meg külföldi és hazai szaklapokban.

Barabás Loránd, író, hírlapíró, szül. Bpest, 1884 febr. 12. Középiskoláinak elvégzése után az újságírói pályára lépett. Munkatársa volt több fővárosi napilapnak, amelyek hasábjain szépirodalmi munkái jelentek meg. A háború alatt katonai szolgálatot teljesített és a IV. *Hadsereg Tábori Újságjának* szerkesztője volt. Munkatársa volt a *Déli Hírlapnak*, majd a *Pesti Naplónak* színházi rovatát vezette. 1927. az *Andrassy-úti Színház* dramaturg-igazgatója lett. 1929. került színre a Magyar Színházban *Rasputin* című drámája (Laczkó Gézával és Csorós Gyulával). Földes Imre társaságában *Orkán* címen drámát írt.

Barabás Samu, orsz.-gyűl. képviselő, ref. lelkész, szül. Dés, 1863. Középiskoláit Kolozsvárott, a teológiát pedig Nagyenyeden végezte. Működését Kolozsvárott kezdte meg mint s.-lelkész. Később Magyarlápásra került és 12 évig az ottani ref. egyház lelkésze volt. 1907. kolozsvári lelkészé választották. Ebben a minőségében esperes is volt. A háború alatt a ref. egyetemes Konvent Baltazár Dezső püspökkel együtt a harctérre küldte a református tábori lelkészek munkájának ellenőrzésére. Tábori élményeit *Harctéri utunk* c. könyvében írta meg. A román megszállás elől Csonka-Magyarországra menekült és 1921. a kab. ref. egyház lelkészévé választották meg. — második nemzetgyűlésen úgyszintén az országgyűlésen is a hajdusobosz-

lói kerület képviselőjében foglal helyet egységspárti programmal.

Barabásy István (makfalvi), kir. ítélőtáblai bír., szül. Szabéd, 1880 jan. 28. Középiskoláit és egyetemi tanulmányait Kolozs-várott végezte, ahol 1904. jogtudományi doktorátust szerzett. Tanulmányainak befejezése után a marosvásárhelyi törvényszékhez került mint joggyakornok. Rövidesen aljegyzővé, majd jegyzővé nevezték ki. Marosvásárhelyi működése alatt tagja volt Maros-Torda vm. törvényhatóságának. 1909. betétszerkesztő albíróvá, 1912. pedig bíróvá nevezték ki a karánsebesi törvényszéken. A háború alatt a harctéri teljesített szolgálatot. Számos ütközetben vett részt, majd megsebesült. Érdemeiért megkapta a Signum Laudist, a Mária-keresztet, a Károly-csapatkeresztet és a sebesülési érmet. A honvédtudományi vizsga letétele után 1917. a legfelsőbb honv. törvényszékhez osztották be, ahol az összeomlásig működött. Egy évig a Nemzeti Hadseregben szolgált. Leszerelése után a népjóléti minisztérium lakásügyi osztályára került. 1923 óta a bpesti kir. ítélőtábla bírója. Egyben az OFB előadója és 1929 óta a földmérői vizsgálóbizottság tagja. Számos szakcikke jelent a *Telekkönyv* c. folyóiratban és a *Geneológiai Füzetekben*. Mint a magyarországi unitárius egyház igazgatótanácsának tagja, egyháza életében is nagy szerepet tölt be.

Baracs István, színházi gazdasági főnök, szül. Baracska, 1883. Középiskoláit Bpsten végezte. 1902. a vasúti tisztiképző tanfolyam hallgatója lett. Különböző Máv. állomásokon és a központi üzletvezetőségénél teljesített szolgálatot. A háború alatt a katonai vasúti forgalom irányítása körül szerzett érdemeket. Koronás arany érdemkeresztrel tüntették ki. 1920. nyugdíjazták és az *Unio Színházüzemi R.-T.* gazdasági főnöke lett. 1925. óta a Király Színháznál működik.

Baracs Károly, vasútigazgató, szül. Budapest, 1868. Egyetemi tanulmányainak befejeztével a Győr—Soproni—Ébenfurti vasúttársaság kötelékébe lépett. Gyors előléptések után a vasúttársaság vezérigazgatói állásába emelkedett. A közlekedésügy egyik legalaposabb szakértőjének tartják. 1921—1926. a Budai Izr. Hitközségnek elnöke volt, sokat fáradozott a hitközség érdekében. A lajstromos szavazás és a női választójog bevezetése a hitközségi életbe B. nevéhez fűződik. A Rabbiszeminárium vezénylő bizottságának tagja, alapítója és elnöke a Magyar Zsidók Pro Palesztina Szövetségének. A köz érdekében kifejtett értékes működését a király udvari tanácsosi címmel jutalmazta.

Baracs Lajos, r.-t. ügyv.-igazg., szül. Baracs, 1892 nov. 21. Tanulmányait Budapesten végezte, majd a Magyar Általános Takarékpénztár kötelékébe lépett. 1919. megválasztották a Dunántúli Bank és Takarékpénztár igazgatójává. 1927. a Szolnoki Magyar Banknak lett ügyv. igazgatója.

Baracs Marcell, ügyvéd, orsz.-gyül. képviselő, szül. Bpest, 1865. Középiskolai és jogi tanulmányait Bpsten végezte és itt szerzte jogi és államtudományi doktorátusát is. Tanulmányainak befejezése után, hosszabb külföldi tanulmányúton volt, amelynek során majdnem egész Európát beutazta. Hazaérkezése után Bpsten ügyvédi irodát nyitott és már ekkor élénken részt vett az ügyvédtársadalom, valamint a főváros politikai életében. Szakirodalmi és publicisztikai munkássága értékes; a jogászai egyletekben tartott előadásait mindenkor rendkívüli érdeklődés kísérte. Elsőfőben tagja az országgyűlésnek, Budapest északi kerülete küldte a Házbá. Nagy szerepet játszik a fővárosi törvényhatóság életében, a budapesti községi demokrata párt elnöke. Társadalmi téren vezető szerepet visz. elnöke a *Lipótvárosi Kaszinónak*. A *Budapesti Ügyvédi Kamara* elnökhelyettese.

Baranski E. László, festőművész, szül. Ó-Palánka, 1877 máj. 11. Festészeti tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán és a londoni School of Arts-on végezte. A háború alatt mint honvédszázados szolgált és a Signum Laudissal tüntették ki. A Képzőművészeti Főiskola tanára és az egyetem rektori tanácsának tagja. Több művészeti társaság vezető tagja. Festményeivel hazai és külföldi kiállításokon számos díjat és kitüntetést nyert. A Képzőművészeti Múzeum tulajdonában a következő alkotásai vannak: *Fasor*, *Teschen látképe* (rajzok), *Féltomályban*, *Pihenő hölgy*, *Bpest a miniszterelnökségi palotából nézve* (rézkarcok), *Albán férfi*, *A két pejlo* (rajz, illetve vízfestmény). Különböző napilapokban és művészeti folyóiratokban számos cikke jelent meg.

Bárány Ervin, igazg.-főmérnök, törvényszki hit. szakértő, szül. Bpest, 1890 okt. 17. Középiskoláinak elvégzése után a bpesti egyetemen gépészmérnöki oklevelet szerzett. 1914. a székesfőváros mérnöke lett és a közlekedési ügyosztályban főként autógyűvekkel foglalkozott. 1919. főmérnökké választották. 1921. a Budapest Székesfővárosi Autóbuszüzem vezetésével bízták meg, majd 1925 óta annak szerződéses igazgatója. A háború alatt a honvédelmi minisztérium és a közös hadvezetőség, valamint a közigazgatási és rendőrhatalások megbízásából szakértői funkcióit végzett. 1923 óta hites törvényszéki szakértő. A városi forgalom szabályozására kiadott rendeletek megszerkesztésében tevékeny részt vett. Több tanulmányutat tett külföldön a közlekedési rendszet és a gépkocsigyártás tanulmányozására. Egyszerre a legkitünőbb autós szakembereknek. Aktív sportember, számos autóversenyen nyert díjat. A K. M. A. C. versenyrendező bizottságának és a K. M. A. C. választmányának tagja. Ugyancsak tagja a *Magyar Mérnök- és Építészegyletnek*, valamint a *Mérnöki Kamarának* is. Felelős szerkesztője volt az *Automobil* és a *Mótorvilág* c.

szaklapoknak. Több folyóiratnak ma is munkatársa.

Bárány Gerő, közoktatásügyi h. államtitkár, szül. Désen, 1878. Középiskoláinak elvégzése után, a kolozsvári, bpesti és lipcei egyetemen végzett jogi és filozófiai tanulmányokat. A kolozsvári tud. egyetemen jogi és államtudori oklevelet szerzett. 1900 óta a közoktatásügyi minisztérium fogalmazói karában foglal helyet, hol kiváló képességeivel a h. államtitkári rangot érte el. Jelenleg az elnöki osztály főnöke. A bpesti egyetem közgazdasági karán a filozófia előadója. B. igen értékes műveket alkotott a filozófiai irodalom terén; főbb önálló munkái: *Az ember és világa*, *Kant Immanuel*, *Carmen miserabile*, *Jogbölcselkedés*, *Bűn és bűnhődés*, *A kultúra értékéről*, *A determinizmusról*, *Philosophiai essayk*, *Ethikai előadások*, *Az ethikai világrend útjelzői*, *Ütközben*, *Filozófiai mozaik*, *Tat tuam asi*.

Bárány Imre, gazdálkodó, volt nemzetgyűlési képviselő, szül. Gomba, 1863. Középiskoláinak elvégzése után a keszthelyi gazdasági akadémiát hallgatta, majd a Héderváry-uralom központi intézője lett. Később nagyobb birtokot bérlet és azon gazdálkodott. Hosszabb tanulmányutat tett Belgiumba, Németországban, Svájcban, Hollandiában és Dániában, ahol a mezőgazdasági viszonyokat tanulmányozta. 1920. a somorjai kerület képviselőtében, kiszagdapárti programmal került be az első nemzetgyűlésbe.

Bárány István, jogszigorló, szül. Eger, 1907 dec. 20. Egyetemi tanulmányai elvégzése után 1929. doktorrá avatták. Európa legjobb úszója. Magyarország többszörös bajnoka. 1925. Anglia bajnokságát, 1925., 1926. és 1927. a párisi Grand-Prixet nyerte meg. 1928. az olimpiászon 100 méteren második lett, de 1929. nov. 586 mp.-el új európai rekordot állított fel.

Bárány Sándor (rendesi), orszgy. képviselő, szül. Igal, 1878. Középiskoláinak elvégzése után a bpesti egyetemen jogi tanulmányokat folytatott és politikai államvizsgát tett. 1901. Somogy megyében szolgabíró, 1914. pedig a nagyatádi járás főszolgabírája lett. 1924. a nagyatádi választókerületben egységspárti programmal nemzetgyűlési képviselővé választották. Az új országgyűlésben is régi kerülete juttatta mandátumhoz.

Baranyay Jusztin, egyet. ny. r. tanár, szül. 1887 dec. 3. Középiskoláit Székesfehérvárott, az egyetemet Innsbruckban végezte. 1909. Veszprémben pappá szentelték. Tanulmányainak befejezése után a Cisztercita-rend tanárképzőintézetének tanára, majd igazgatója lett. 1925. az egyházi jogi tárgykörből egyet. ny. r. tanárrá nevezték ki. A közéleti, egyházi és politikai mozgalmakban tevékeny részt vesz. A *Központi Sajtóállalatnak* és a *Pallas Irodalmi Társulatnak* igazg. tagja. A hittudományok bekebelezett doktora; Cisztercita-rendi áldozópap. Egyházi jogi, egyháztör-

ténelmi és egyházpolitikai tanulmányai a bel- és külföldi tudományos folyóiratokban jelentek meg.

Baranyay Lajos, a Központi Sajtó-Vállalat vezérigazgatója, szül. Várpalotán, 1884 júl. 28. Székesfehérvárott végezte középiskoláit, utána a hittudományi főiskolát hallgatta és 1908. az ottani egyházmegye papjává szentelték. Két évvel később Prohászka Ottokár, az elhunyt nagynevű püspök, megbízta a *Fejérmegyei Napló* felelős szerkesztésével. Ezt a tisztségét 1918-ig töltötte be. A háború alatt a hadijótékonyság egyik legelső irányítója volt. 1918. Bpestre költözött és országos akciót indított a keresztény irányú *Központi Sajtóállalat* megalakítására, melynek vezérigazgatója lett. Ezt a felelősségteljes állását ma is nagy szakavatottsággal tölti be. Tíz éves publicistai tevékenysége mellett szép-irodalommal is foglalkozott.

Barát Ármin, író, hírlapíró, szül. Illava, 1860 július 7. Tanulmányainak befejezése után a hírlapírói pályára lépett. Hosszú ideig élt Temesvárott, ahol előbb mint polgármesteri titkár működött, majd a Temesvarer Zeitung szerkesztését vette át, amelynek hasábjain a magyar kultúra érdekeiért küzdött. Szabolcska Mihállyal része volt az Arany János Társaság alapításában. 1906. a miniszterelnökség sajtóosztályához került, ahol kir. tanácsosi, majd min. tanácsosi címmel a miniszterelnökségi sajtóiroda főnöke volt. 1915. nyugalomba vonult. Értékes szak- és szép-irodalmi működést fejtett ki. Lefordította Lenau *Szerelmes verseit*, továbbá lírai verseinek csaknem teljes gyűjteményét és Heine *Dalok könyvét*. A magyar klasszikus költők verseiből németre fordított.

Baráth Lajos (martonosi) műépítész, szül. Komárom 1879 febr. 10. Tanulmányait Komáromban és Bpsten végezte. Ezután az Árvai Kőszénbánya r.-t. bányatelepét építette fel. 1907. építési irodát nyitott Budapesten. Megtervezte a kisszállási hercegi uradalom kastélyát, majd Mórton, Pozsonyban, Tatán épített át templomokat. 1927. résztvett a *Keresztény Építőiparosok Szövetkezetének* megalapításában, amelynek igazgatója. Tervezője a Horthy-telepnek. B. tervezte a T. I. T. Á. Sz. tiszti és tisztviselői társasházépítő szövetkezetnek épületcsoportját és a ker. szoc. kultúrházat. A F. A. N. Sz. négy hatemeletes társasházát építi. A magyarországi kapucinus rendházak műszaki tanácsosa.

Barát Sándor, ügyvéd, szül. Budapest, 1888 okt. 20. Középiskoláit és egyet. tanulmányait Bpsten végezte. Egyet. tanulmányai alatt szakmunkájával pályadíjat nyert. A háborúban frontszolgálatot teljesített és hősies magatartásáért az I. és II. oszt. vitézségi érmet, két Signum Laudis és a Károly-csapatkeresztet kapta meg. Hazatérve kintüntetéssel ügyvédi vizsgát tett és 1919. Újpesten irodát nyitott. A jogi szaklapokban több értekezése, „*Kereskedelmi tulajdon és üzleti*

telep védelme" c. dolgozata önállóan jelent meg. A Közművelődési Kör és az Orvosszövetség ügyésze, a Pestvidéki Ügyvédszövetség titkára, a Pestvidéki Ügyvédi Kamara meg alapításának egyik kezdeményezője és titkára volt.

Barcsay Andor (nagybarcsai), volt orsz. gyűlési képviselő, szül. Nagyrápolt, 1880 ápr. 15. Középiskoláinak elvégzése után a budapesti, majd a kolozsvári egyetemen tanult, ahol 1903. jogtudományi doktorátust szerzett. Mint a függetlenségi 48-as párt tagját 1906. az ákosfalvai, 1910. pedig Justh-párti programmal a dévai kerület küldte be az országgyűlésbe.

Barcsay Oszkár (nagybarcsai), gépészmérnök, szül. Máramarosziget, 1876 jún. 19. Középiskoláit Déván, az egyetemet Budapesten és Charlottenburgban végezte, ahol gépészmérnöki oklevelet nyert. Tanulmányainak befejezése után külföldön tanulmányokat folytatott. Hazatérése után a Ganz és Társa, majd a Siemens-Schuckert-művek mérnöke lett. 1920. óta, mint magánmérnök működik. 1928. a kikötő-kormánybiztosság műszaki tanácsadója lett. A bpesti büntetőtörvényszék h. szakértője, az Orsz. Bányászati és Kohászati Egyesületnek alapítótagja, a Mérnöki Kamarának r. tagja. A bányászati és kohászati lapok munkatársa.

Barcza Ernő, h. államtitkár, szül. Csöglén, 1877 aug. 5-én. Iskoláit vidéken és Budapesten végezte és 1902. a budapesti tudományegyetemen államtudományi doktorátust szerzett. 1902. lépett a földművelésügyi minisztérium kötelékébe. 1921. már miniszteri tanácsossá, 1928. pedig h. államtitkárrá nevezték ki. Majdnem 18 esztendőn keresztül a minisztérium vízjogi osztályán dolgozott, ahol 1915. már ügyosztályvezető volt. 1920 az állatforgalmi osztály és még ebben az évben a gazdaságpolitikai főosztály vezetésével bízták meg, 1929. pedig az egész növényi termelés irányítását intéző ferméspolitikai főosztály élére került. Az 1929-ig kötött összes kereskedelmi és tarifaszervező tárgyalásán képviselte a földművelésügyi tárcát és nagy hozzáértéssel érvényesítette a mezőgazdasági szempontokat. B. készítette elő a kötött gazdálkodás megszüntetésére vonatkozó javaslatokat. Az utóbbi évek egyik legcélszerűbb intézménye, a mezőgazdasági exportintézet létesítése is nevéhez fűződik, melynek célja a mezőgazdasági export fokozása. Sokévi közéleti működése alatt közgazdasági irodalommal is foglalkozott. Különböző szaklapokban számos figyelmet keltő cikket és értekezést közölt. Eredményes működéséért többször kitüntették. Katonai kitüntetései mellett megkapta a II. o. polgári érdemkeresztet, a Polonia Restituta commandeur keresztjét, az osztrák nagy arany érdemjelet és a francia becsületrend keresztjét.

Barcza György (nagyalásnyi) rk. követ és meghatalmazott miniszter, szül. 1888 júl. 2. Egyet. tanulmányainak elvégzése és a doktorátus megszerzése után Pest vmegye szolgálatába lépett. 1910. a közös külügyminisztériumhoz került. 1911. diplomatavizsgát tett és attaséi rangban Athénben, Kopenhágában és más követségeken teljesített szolgálatot. A magyar külügyminisztérium felállítására után itt folytatta működését. Jelenleg, mint rk. követ és meghatalmazott miniszteri címmel és jelleggel felruházott I. o. követségi tanácsos a vatikáni kir. követség vezetője. A háború alatt kifejtett értékes külügyi szolgálataiért magas kitüntetésben részesült.

Barcza József, felsőkeresk. isk. igazg., szül. Alsódabas, 1885 júl. 28. Középiskoláit Kecskeméten, egyet. tanulmányait Kolozsvárott és Lipcsében végezte. Tanári okleveleinek megszerzése után a kecskeméti felsőkeresk. iskola helyettes tanára, majd 1913. rendes tanára lett. 1918 óta az újonnan létesült városi női felsőkeresk. iskola élén, mint igazgató fejt ki értékes működést. A város társadalmi életében tevékeny részt vesz. Városi törv.-hat. biz. tag. A ref. egyház presbitere, a ref. realgimn. és leányliceum igazgatótanácsának, a városi múzeum és könyvtárbizottságnak tagja. A Kecskeméti Atlétikai Club ügyvezető elnöke. A Testnevelési Bizottság és a Körcsolya Egyesület választmányának tagja. A klub sporttelepének felépítése nevéhez fűződik. Társadalmi vonatkozású cikkei a helyi lapokban jelennek meg.

Barcza-Rotter Béla, kir. főügyészhelyettes, szül. 1869 dec. 9. Egyetemi tanulmányait Bpsten végezte, ahol 1893. jogtudorrá avatták. 1893. lépett a bírói pályára. Először Devecseren aljárásbíró, majd Sopronban ügyész és 1911. ugyanott az ügyészség vezetője lett. 1920. amikor Sopront át akarták csatolni Ausztriához, hathatósan működött közre a népszavazásnál Magyarország javára. 1921. Győrbe helyezték át főügyész-helyettesnek. 1923. a bpesti kir. főügyészséghez osztották be. Sopronban B. vezette a kommunista bűnperekben a nyomozásokat. Számos polgári kiütetés tulajdonosa. A jogi szakajtó állandó cikkírója. 1920. terjedelmes és nagy feltűnést keltő értekezése jelent meg a *Büntetőjog* tárában.

Barczaújfalussy-Köpe Egon (vitéz), ny. tüzérőrnagy, Szabolcs m. vitézi székének szék-tartója, szül. Brassó, 1886 okt. 29. Középiskoláit Szatmáron és Bpsten végezte, majd elvégezte a nagyváradai honvéddapródiszkolát és a budapesti kereskedelmi akadémiát. Tanulmányainak végzetével a lugosi 8-ik honvéddalozozrednél kötelekékébe lépett, majd a cs. és kir. 21. vadászászlóaljnál és a 8. tábori ágyúezrednél teljesített szolgálatot. Később beutazta Európa legtöbb országát, Egyiptomot és Kisáziát is. A háború alatt külön-

bőző harctereken szolgált, előbb, mint főhadnagy, majd mint százados. Kitüntetései: a III. oszt. vaskoronarend, két katonai érdemkereszt, három Signum Laudis és a Károly-csapatereszt, három lugosi árvíz alkalmával, több ember életének megmentéséért a békebeli Signum Laudisszal tüntették ki. 1918. a lugosi honvédtart. tisztviskola parancsnokává nevezték ki. A forradalom után egyik tisztii igazoló bizottságnál működött. 1920. Kaposvárra került, mint ütegparancsnok, majd a honvédelmi minisztériumba osztották be szolgálatára. 1923. vitézzé avatták és kinevezték Szabolcs vm. vitézi széktartóává. Ez alkalommal a régi családi neve helyett a B. nevet vette fel.

Bárczay Ferenc (bárczai), v. orsz.-gyül. képvis., szül. Kassa, 1875 aug. 31. Tanulmányainak befejezése után katonai szolgálatot teljesített. Miután a katonaságtól megvált, birtokain gazdálkodott. 1910. a gönci kerület képviselője lett pártönkívüli programmal. A háború alatt harctéri szolgálatot teljesített és kiváló magatartásáért 1916. aransarkantyús vitézzé avatták. 1918. októberében több képviselővel a frontra ment, hogy a felbomlott rendet helyreállítsák.

Bárczen Gábor (vitéz Barczy), keresk. tanácsos, r.-t. igazg., szül. Bpstenen, 1887 dec. 31. Középiskolai és jogi tanulmányait Bpstenen végezte, 1907. az *Orsz. Közp. Hitelszövetkezet* kötelékébe lépett, ahonnan 1920. mint az elnöki és személyzeti osztály vezetője vált ki. 1914. önként frontszolgálatra jelentkezett és 7 harctéri kitüntetésben részesült, amelyek alapján 1928. vitézzé is avatták. 1920 óta a Kovald Péter és Fia R.-T. igazgatója. A *Fővárosi Kereskedők Egyesületének* alelnöke, több éven át alelnöke volt a *Baross-Szövettségnek*, számos keresk. és ipari egyesületnek vezetőségi tagja, megalapítója a főiskolai hallgatók gazdasági irányú egyesületének, a *Baross Gábor Körnek*. Egyik kiváló egyénisége a főváros társadalmi és közéletének.

Bárczy Boldizsár (bárcziházi), ügyvéd, szül. Temesvár, 1894 máj. 1. Középiskoláit és egyet. tanulmányait Bpstenen végezte. A háborúban harctéri szolgálatot teljesített, a nagy- és kisezüst és két bronz vitézségi érmmel és a Károly-csapateresztzel tüntették ki. 1920. Budapesten ügyvédi irodát nyitott. Főleg polg. perekkel foglalkozik. Iskolaszéki tag, számos vállalat ügyésze.

Bárczy Elek (bárcziházi), min. titkár, szül. Budapesten. 1887 dec. 6. Középiskoláit Wienben, egyetemi tanulmányait pedig Budapesten végezte. Utána állami szolgálatba lépett. A háború kitörésekor bevonult és mint huszárhadnagy harcolt különböző frontokon. Hősies magatartásáért a Signum Laudis-t, az I. és II. o. ezüst és bronz vitézségi érmeket és a Károly-csapateresztet nyerte el. Jelenleg a honvédelmi miniszter titkára.

Bárczy István, v. igazságügyminiszter, orszgy. képvis., szül. Bpest, 1866 okt. 4. Középiskoláinak elvégzése után a bpesti tud. egyetemen jog- és államtud. doktorátust nyert. Tanulmányainak befejezése után, 1889. a főváros szolgálatába lépett. Mint községi keresk. iskolai tanár a nemzetgazdaságtan előadója volt. 1901. közoktatásügyi tanácsnok lett, 1906. pedig Bpest polgármesterévé választották. Működése alatt a gázüzemet, élelmiszerüzemet, műszerüzemet, a városi villamosvasutat, a hirdetővállalatot, az állatkertet, nemkülönben a szemételepet községi üzemekké alakította át. 1918. főpolgármesterré választották és a főrendiház tagja lett. Mint a liberális polgári pártok egyik exponense, több ízben jelent meg a király előtt és előterjesztéseket tett a válság megoldása ügyében. A Károlyi-kormány felmentette állásától. A kommunizmus idején rövid ideig Bpstenen tartózkodott, majd vidékre menekült. A tanácsköztársaság bukása után Ugron Gáborral együtt megalakította a szabadelvű pártot és a demokratapárttal történt fúzió után, annak egyik vezére lett. A Clark-féle tárgyalásokon, mint a polgári pártok exponense vett részt és rövid idő múlva a Huszár-féle koncentrációs kabinet igazságügyminisztere lett. Az első nemzetgyűlésben a főváros XIII. választókerületének képviselője volt. Bárczy István nevéhez fűződik a *Polgárok és Munkások Szövetségének* megalakítása és megszervezése. A második nemzetgyűlésben, mint Budapest III. kerületének képviselője vett részt. Az 1926-i választások után a Ripka-párthoz csatlakozott. Az új országyűlésbe balpárti programmal Bpest I. választókerülete küldötte be. Pártjából azonban kivált és az egyéges párt tagja lett.

Bárczy István (bárcziházi), államtitkár, szül. Bpest, 1882 okt. 21. Középiskolai és jogi tanulmányait Bpstenen végezte, majd Budapesten, Münchenben, Párisban és Londonban egyetemi tanulmányokat folytatott. Államtudományi doktorátusát Bpstenen szerezte meg. 1904. Zemplén vármegyénél kezdte meg közigazgatási pályafutását. 1905. a miniszterelnökségre osztották be, mint fogalmazógyakornokot. Hét éven át Wekerle és Khuen-Héderváry miniszterelnökök személyi titkára volt. 1917. min. tanácsossá lépett elő. Egy ideig az elnöki osztály h. vezetőjeként működött, majd 1919. az osztály vezetésével bízták meg. 1922. h. államtitkárrá nevezték ki. 1923. óta államtitkár. A háborúban katonai szolgálatot teljesített, mint a 15. dragonyosrezred tart. kapitánya. A II. oszt. magyar érdemkereszt a csillaggal, a Ferencz József-rend lovagkeresztje, a hadiékítményes III. o. katonai érdemkereszt a hadiékítményes ezüst és bronz katonai érdemérem a kardokkal és számos külföldi magas kitüntetés tulajdonosa. 12 év óta a minisztertanács jegyzője.

Bárd Ferenc, zeneműkiadó, szül. Miskolc, 1865. Testvérével együtt 1893. alapította meg zeneműkiadó vállalatát. Számos opera, operette, tánc, dal és zenetanítást szolgáló könyvet adott ki. Nagy érdemeket szerzett a magyar zeneszerzőknek külföldi népszerűsítése körül.

Bárd Imre, ügyvéd, szül. Somogybajomban, 1884. nov. 12. Középiskoláinak befejezése után a budapesti tud. egyetemen jogot hallgatott és jogtudományi doktori oklevelet szerzett. 1910-ben lett ügyvéd. Közben tanulmányúton volt Amerikában és 2 éven át az amerikai „Előre“ c. magyar hetilapot szerkesztette. A mozgósításkor bevonult katonai szolgálatra. A háború kezdetétől végéig a harctéren teljesített szolgálatot. Megsebesült és hősiességéért a nagy ezüst vitézségi érmet és több más kitüntetést kapott. B. jelentős irodalmi munkásságot fejt ki. Maxim Gorkijnak az „Anyá“ c. regényét lefordította. Sok értekezést és szociálista tanulmányt írt. Elnöke a magyar szociáldemokrata jogászszervezetnek.

Bárd Miklós (családi nevén leveldi Kozma Ferenc), ny. méneskari ezredes, költő, szül. Marcali, 1857 febr. 26. Középiskolái elvégzése után a bpesti Műegyetem hallgatója volt, majd 1878. a hadsereg kötelékébe lépett, ahol 1880. a 16. huszárezred hadnagyává nevezték ki. Később 1905-ig a 10. huszárezredben szolgált. Mint százados átlépett a méneskarhoz, ahol 1918. ezredesi rangban történt nyugalomba vonulásáig teljesített szolgálatot. Még egyetemi hallgató korában kezdett költéssel foglalkozni. Több kötet verse jelent meg. Különböző napilapok és folyóiratok hasábjain is gyakran szerepelt érzelmes hangú verseivel. 1904. a *Kisfaludy Társaság* tagjai sorába választotta.

Bárd Skrabák István, szobrászművész, szül. Fiume, 1882 aug. 19. Tanulmányait a fiumei magyar iskolában kezdte és Budapesten érettségét tett. Nagy akaraterejével rövidesen jó nevet szerzett magának pályatársai körében, bár az iparművészeti tanfolyamot csak esténként látogathatta. Jelenleg a tóvárosi hősök síremlékének modelljein dolgozik. Az N. S. C. egyik alapító tagja.

Bardócz Árpád, festőművész, szül. Budapesten, 1882 okt. 27. Tanulmányainak elvégzése után táj- és portrait-kepeivel, figurális kompozícióival hamar ismertté lett. Végigküzdötte a világháborút. A bpesti és külföldi tárlatok állandó kiállítója. Ismert illusztrátor és művészi plakátfestő. 1927. a pasztellfestők I. államdíját, 1928. New-Yorkban és Spanyolországban díjakat nyert. A *Politikai Magyarország* c. ötkötetes munkának illusztrátora, az 1917. megjelent *Toporoutz* c. 10 eredeti kőrajzot tartalmazó albuma nagy sikert ért el.

Bárdos Artur, író, rendező és színgazg., szül. 1882. Egyetemi tanulmányai után *Színjáték* címen művészeti folyóiratot alapított. Alapítója volt az *Új Színpadnak*, 1915. a *Modern Színpadot*, 1916. a *Belvárosi Színházat* alapította és élén állt 1927-ig, közben a *Renaissance Színházat* is vezette. Több éven át berlini színházakat igazgatott. Önálló művei: *Két ösvény* (verseskötet), *Új színpad* (esztétikai tanulmány).

Bárdos Ferenc, orsz.-gyűl. képviselő, szül. Újpest, 1880 dec. 31. Elemi iskoláinak befejezése után lakatosinas lett. Már 16 éves korában belépett a szociáldemokrata-pártba. A pártmozgalomban nagy tevékenységet fejtett ki. Több külföldi államban, Amerikában is dolgozott, ahol egy magyarnyelvű újság szerkesztője lett. Angol nyelvtudásánál fogva az amerikai szakszervezeti mozgalomban is tevékeny részt vett. 1905. az *Acsok Országos Szakegyletének* titkári tisztét vállalta el, majd a *Budapesti Kerületi Munkásbiztosító Pénztár* szolgálatába állott. Működése közben keresk. iskolai tanulmányokat folytatott és érettségét tett. A *Munkások Rokkantsegélyző és Nyugdíjintézeténél* 1917. titkárrá választották, majd főtitkárrá nevezték ki. 1926. szociáldemokrata programmal országgyűlési képviselővé választották. A szociáldemokrata pártvezetőség tagja. A Vas- és Fémmunkások Szövetségének elnöke, a székesfehérvárosi törvényhatósági bizottságának tagja.

Bárdos Remig, pannonhalmi főapát, szül. Ipolyság, 1868 febr. 28. 1885. lépett a Szt. Benedek-rendbe. Egyet. tanulmányainak befejezése után doktorrá avatták. 1892. áldozópappá szentelték és az esztergomi gimnázium tanárává nevezték ki. 1907. a közzei gimnázium igazgatója és a székház főnöke lett. 1920 óta pannonhalmi főapát. A magyar bencés kongregáció elnöke. Nagyszámú cikke jelent meg a *Szent Gellért* c. folyóiratban. *Purisztikus törekvések a magyar nyelvben* címmel könyvet írt.

Bárdossy László (bárdosi), min. tan., szül. Szombathely, 1890 dec. 10. Középiskoláit Eperjesen és Bpsten, egyet. tanulmányait Bpsten, Berlinben és Párisban végezte. 1912. a jogtudományok doktorává avatták. 1913. a vallás- és közoktatásügyi minisztérium szolgálatába lépett, ahol rövidesen min. titkár lett. Résztvett a *Magyar Békéelőkészítő Bizottság* munkájában és 1922. min. titkári rangban a külügyminisztérium szolgálatába lépett, ahol a sajtóosztály h. főnöke lett. 1924. min. osztálytanácsosi címmel a sajtóosztály vezetését vette át. Utóbb min. tanácsossá nevezték ki és a londoni magyar követségen nyert beosztást.

Baré Emil, hegedűművész, szül. Bécs, 1870 szept. 8. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a bécsi, később a párisi konzervatórium növendéke volt. 1880. Bécsben tartotta első hangversenyét. 1891. a mainzi

konzervatórium tanára lett. 1892. Kölnben tanított. 1897. Chikagóban működött, mint hangversenymester. 1903. meghívták a *M. Kir. Operaházhoz* és még ez évben a *Nemzeti Zenede* tanára lett. A Filharmónikusok első hangversenymestere.

Barla Sz. Gerő, (dragomirfalvi), ügyv. nyug. táblabíró, szül. Tordán, 1864. Kolozsvárott végezte középiskoláit és jogi tanulmányait és itt szerzett doktori oklevelet. 1885. a tordai járásbírószághoz nevezték ki joggyakornoknak, majd a brassói, marosvásárhelyi és erzsébetvárosi törvényszéken teljesített szolgálatot, mely utóbbinak elnökhelyettese volt. A román megszálláskor megtagadta a hűségesküit, szembeszállt a prefektussal és ezért állásából elmozdították. Bpestre menekült, ahol válságos napokat élt át. 1921. lépett a magyar bírói karba és mint táblabírót a pestvidéki törvényszékhez osztották be. 1927. majdnem félszázados bírói tevékenysége után nyugalomba vonult és a fővárosban ügyvédi irodát nyitott.

Barla-Szabó József, orvos, v. orszgy. képviselő, szül. Somogyvisonta, 1883 márc. 23. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a bpesti tud. egyetemen orvosdoktori oklevelet nyert. Működését Réczey orvostanár klinikáján kezdte meg. 1909. műtősebész oklevelet kapott. Hatósági tisztiorvosi és középiskolai egészségügyi tanári okleveleket is szerzett. Két ízben volt tagja a nemzetgyűlésnek, majd a szigetvári kerület orsz. gyűl. képviselőjévé választotta. Az OTI-hez vezető-főorvossá nevezték ki és ekkor mondott le mandátumáról. Munkásbiztosítási és orvosi kérdésekkel foglalkozó tanulmányai folyóiratokban jelennek meg. Működését egészségügyi főtanácsosi címmel jutalmazták.

Barna Béla, államr. főtanácsos, a VI. ker. kapitányság vezetője, szül. Gödöllő, 1875 szept. 21. Tanulmányait Bpsten végezte, ahol államtudományi államvizsgát tett. 1901. lépett a rendőrség szolgálatába. 1920. rendőrfőtanácsossá nevezték ki és mint ilyen a VI. ker. rendőrkapitányság élén áll. Kitüntetései: a vöröskereszt hadiékítményes II. o. díszjelvénye, a jubileumi emlékérem fegyveres erők számára, ugyanez polgári alkalmazottak számára és a polgári jubileumi kereszt.

Baross Gyula, ny. főispán, volt orsz.-gyűl. képviselő, szül. Csejte, 1859 ápr. 9. Tanulmányainak elvégzése után résztvett a boszniai hadjáratban és szolgálataiért megkapta a hadiérmet. 1887. letette az ügyvédi vizsgát és a bírói pályára lépett. Mint törvényszéki bírót 1895. az igazságügyminisztériumba rendelték be szolgálatátételre. 1897. debreceni táblabíróvá nevezték ki, de ebben a minőségében is megtartotta igazságügyminiszteriumi beosztását. 1905. kinevezték Trencsén vármegye főispánjává. 1906. nyugalomba vo-

nult. 1910. munkapárti programmal a nagy-biccsei kerület országgyűlési képviselője lett.

Baros Gyula, tanár, középiskolai igazg., szül. Budapest, 1876 jan. 22. Középiskoláit és egyet. tanulmányait Bpsten végezte, ahol bölcsészettudományi oklevelet nyert. 1906 óta a bpesti *Veres Pálné leánygimnázium* tanára. Pedagógiai munkásságon kívül jelentős irodalomtörténeti tevékenységet fejt ki. Főbb munkái: *Petőfi a magyar költők lantján*, *Arany, Petőfi és a ponyvairodalom*, *Jókai a szépirodalomban*, stb. Széleskörű és értékes irodalomtörténeti munkásságáért a *Magy. Tud. Akadémia* lev. tagjává választotta. A *Magyar Irodalmi Társaság* rendes, a *Magyar Irodalomtörténeti és a Budapesti Philológiai Társaság* választm. tagja, az *Orsz. Tankönyv-ügyi Bizottság* előadója, az *Orsz. Népkönyvtári Bizottság* bírálója.

Baross József (bellusi), alispán, szül. Varsány, 1881 nov. 27. Középiskoláit Kassán, az egyetemet Bpsten végezte, ahol áll. tud. okl. nyert. Tanulmányainak befejezése után mint gyakornok a nógrádi járásban kezdte közigazgatási pályáját. Később megyei aljegyző, majd főszolgabíró lett. 1923. Nógrád és Hont vármegye alispánjává választott meg. Balassagyarmatnak várossá szervezésében tevékeny részt vett. Az utak építése, új közkórházak és még számos közintézmény létesítése fűződik nevéhez. A *Vmgyei Gazdasági Egyesület* alelnöke, a *Move* alelnöke, valamint számos helyi és megyei egyesület vezetőségének tagja. Erdemének elismeréséül a II. o. polg. hadiérdemkereszttel tüntették ki.

Baróthy Pál (csikszenttamási), kir. főügyész, a budapesti ügyészség sajtóosztályának vezetője, szül. Nagyváradon, 1872 okt. 16. Régi székely nemesi család sarja. Elődeinek a XVII. században Apaffy Mihály erdélyi fejedelem adományozta a címeres magyar nemességet. B. szülővárosában végezte középiskolai és jogi tanulmányait. Utána hosszabb külföldi tanulmányutat tett. Nagyváradon lépett igazságügyi szolgálatba. 1899. albiróvá, 1901. pedig alügyésszé nevezték ki. 1908. a nagyváradai ügyészség vezetőjévé lett, 1915. pedig főügyészhelyettesé léptették elő. 1920 óta a budapesti ügyészség sajtóosztályának vezetője. 1926. a kormányzó főügyésszé nevezte ki. B. évtizedes közszereplése alatt jogi irodalommal is foglalkozott. Különféle politikai, napi és jogi szaklapokban tevékeny publicisztikai működést fejtett ki. Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának választott tagja volt és igen élénk szerepet vitt. Alelnöke a Biharmegyeiek és Nagyváradiak Szövetségének, igazgató-választmányi tagja a Nemzeti Szövetségnek és a Jászópremontrei Iskolák Barátai Szövetségének, igazgatósági tagja a Pátria Magyar Írók, Hírlapírók és Művészek Klubjának. Baróty az ezeréves Magyarország leg súlyosabb napjaiban állott a fővárosi sajtóügyészség élén, hol a nagy politikai ellentétek temér-

dek összeütközése közepette kellett a tömeges sajtó- és becsületvédelmi pörökben a vádhatóság munkáját irányítania. Ezt a nehéz feladatát igen nagy tudással és mérséklettel oldotta meg, mindenkor a magasabb szempontok hatása alatt. B. ügyészi pozíciójában is igen sok politikai jellegű bűnügy tapintatos elintézését vitte sikerre. A magyar konszolidáció sokat köszönhet áldozatkész, önzetlen és hazafias munkásságának.

Barsi László (Tomaschek), póstaszámíztst, szül. Léva, 1904 jún. 21. A legnépszerűbb atléta egyike. Megnyerte Budapest és Magyarország futó bajnokságait a 400 és 800 méteres távokon.

Bársony Andor, állatorvos, közbéghidhi igazgató, szül. Heves, 1883 jan. 8. Középkiskoláit Miskolcon, az Állatorvosi Főiskolát Budapesten végezte. Gyakorlóéveit Párisban és Berlinben töltötte. 1908. Miskolc város közbéghidhi állatorvossá választotta. A háborút a harctéren töltötte. 1918. a miskolci közbéghidhi igazgatói állását foglalta el. 1926. a földművelésügyi minisztérium a húsvizsgálói tanfolyamok vezetésével bízta meg. Tárcait bpesti napilapok is közölték. Szakirodalmi működése jelentős. Közismert munkája: *A modern húsipar*.

Bársony Elemér, gyógyszerész, v. miniszter, szül. Bpest, 1879 jan. 28. Középkiskoláit és egyetemi tanulmányait Bpsten végezte és 1902. gyógyszerészi oklevelet szerzett. Már mint fiatal gyógyszerészeged nagy ambícióval foglalkozott a szakirodalommal, azonkívül számos novellája és regénye jelent meg. 1908. a *Gyógyszerészeti Hetilap* h. szerkesztője lett. 1914. Csepelen gyógyszerterázt nyitott. 1918. megalapította a *Gyógyszerészeti Szemlé*t és a *Vidéki Gyógyszerészek Orsz. Szövetségét*, amelynek ügyvezető elnökévé választották. 1918. mint a függetlenségi és 48-as párt tagja, élénk tevékenységet fejtett ki a Lovászy-féle polgári blokk megalakítása érdekében és Lovászyval együtt Károlyi Mihály ellen foglalt állást. A kommün kitörésekor csatlakozott az ellenforradalmi mozgalmakhoz és ezért menekülnie kellett. Aradra ment, ahol a gróf Károlyi Gyula-féle ellenforradalmi kormány népjóléti minisztere lett. Mikor a kormány Szegedre tette át székhelyét, az újjáalakított kabinetben a népjóléti tárca a szociáldemokrata pártnak jutott. B. miniszteri rangban, mint államtitkár vezette az ügyeket. A kommün bukása után a Nemzeti Demokrata Pártnak Vázsonyi és Ugron mellett társelnöke lett. 1920. törv.-hat. biz. taggá választották. Ekkor elvállalta a *Nagy Magyarorszá*g c. politikai hetilap szerkesztését és értékes tevékenységet folytatott a törvényhatósági bizottság keretében. 1929. Budapesten gyógyszerterázt nyitott és megírta a *Magyar Gyógyszerészet Története* c. könyvet, mely egyedül áll a magyar közegészségügyi irodalomban.

Bársony Oszkár, vezérigazgató, szül. Nyitrán, 1879. Tanulmányai végeztével a londoni Cook-féle utazási iroda tisztviselői karába lépett. 1902. a Máv. Hivatalos Menetjegyirodájához hívták meg, hol sokévi értékes munkássága után vezérigazgatóvá nevezték ki. Ma is betölti ezt a hivatalát. A magyar idegenforgalom egyik leghivatottabb propagálója. Számos külföldi kongresszuson képviselte a hazai idegenforgalom érdekeit. Minden számottevő európai utazási és idegenforgalmi szövetség és egyesület tagjai sorába választotta. B. az idegenforgalmi szakirodalommal is behatóan foglalkozik. Számos cikke és tanulmánya jelent meg a hazai és külföldi napilapokban, folyóiratokban és külföldi szaklapokban. Javaslati és tervei szakörökben mindenkor érdeklődést keltenek. Főbb munkái: *A hazai és külföldi idegenforgalom*, *Tallózás az idegenforgalom körül*, *Útitervek*.

Barsy Aladár, min. tan., szül. Budapest, 1879 nov. 4. Középkiskolai tanulmányainak elvégzése után a bpesti tud. egyetemen jogtudori oklevelet szerzett. 1906. a szfvi pénzügyigazgatóságnál kezdte közhivatali pályáját. 1907. min. segédfogalmazóvá nevezték ki a honv. minisztériumba. 1912. a főrendiház elnöki hivatalába került, mint fogalmazó, később segédtitkár, majd elnöki titkár lett. 1919. osztálytanácsosi rangban a miniszterelnökségre helyezték át. 1928. min. tanácsos lett. Értékes szolgálatainak jutalmául kormányzófi elismerésben részesült. A Magyar Vöröskereszt érdemkeresztjének, a Ferenc József jubileumi emlékéremnek tulajdonosa. Az Oszágos Vitézi Szék tagja, a svéd királyi Észak csillaga rend lovagja. Több előkelő társadalmi egyesület tagja. Számos jogi szaklap és napilap állandó cikkírója.

Bartha Albert, (nagyborosnyói), vezérkari ezredes, volt honvédelmi miniszter, szül. Kolozsvár, 1877. Középkiskoláit és a gazdasági akadémiát Kolozsvárott, a Ludovika Akadémiát és a felsőtiszti tanfolyamot Bpsten, a hadiiskolát Bécsben végezte. Katonai pályafutását a kolozsvári honvédeznél kezdte, majd különböző helyőrségekben teljesített szolgálatot. Később, mint vezérkari tiszt visszakerült a kolozsvári honvédkerülethez. A törzstiszti vizsga letétele után a honv. minisztérium I. o. helyőrségi vezetője lett. A világháború alatt a Balkán politikai o. vezetőjévé, majd Belgrád elfoglalása után a városparancsnokság vezérkari főnökévé nevezték ki. A Kárpátokban harcoló II. hadsereg hadtápevezérkari főnöke, majd a második szerbiai hadjáratnál az ott működő osztrák-magyar hadsereg hadtápevezérkari főnöke volt. Szerbia elfoglalása után visszakerült a II. hadsereghez, majd később, mint a románok ellen működő hadseregek főszállásmestere Erdélybe került. 1918. a II. szaloniki hadsereg vezérkari fő-

nőke volt. A forradalom Temesváron érte, amikor is a Bánát teljhatalmú kormánybiztosává nevezték ki. A belgrádi fegyverszüneti tárgyalások megkezdésekor a kormány honvédelmi miniszteréül hívta meg. Tisztierekek megszervezésével a honvédség balra való eltolódását akarta megakadályozni és részben a kormány felfogásával ellentétbe jutva, részben az ellene rendezett katonai tüntetések miatt állásáról lemondott. Politikai felfogása miatt letartóztaták és a kommün bukásáig fogságban volt. 1924—25. a magyar-török kapcsolatok felújítása céljából keleten nagy utazást tett. Számos irodalmi munkája jelent meg, melyekben főleg a szabadságharc hadtörténelmi anyagával foglalkozott. A világháború alatt számos kitérítésben részesült. A Lipótrend, Vaskoronarend, katonai érdemkereszt, Signum Laudis, I. és II. o. vaskereszt, Bajor kath. érdemkereszt nagykeresztjének, a Porosz vöröskeresztrendnek, s a Török vasfélholdnak tulajdonosa.

Barta Endre, gyógyszerész, szül. Debrecen, 1882 febr. 15. Középiskoláit szülővárosában, az egyetemet Bpsten végezte, ahol gyógyszerészi oklevelet, majd gyógyszerészdoktori diplomát nyert. 1909. a *Szt. Szív* gyógyszerár gondnoka, majd tulajdonosa lett. Pesterzsébeten laboratóriumot állított fel, ahol megkezdte calciumterápiás táplálmányainak előállítását, amelyeket külföldi államokban is szabadalmaztatott. Készítményei Középeurópa legtöbb államában közhasználatban vannak. A *Desoform*, *Calcifór*, *Sedatin*, stb. feltalálója.

Barta Ernő, festőművész, grafikus, szül. Székesfehérvár, 1878. Középiskoláit és az Iparművészeti Iskolát Budapesten végezte, majd Münchenben folytatta tanulmányait. Hazatérése után állandóan résztvett a budapesti kiállításokon. Az állam ösztöndíjjal tüntette ki, amellyel Berlinben és Drezdában tanulmányúton volt. Számos festménye és grafikai műve a Szépműv. Múzeum a Székesfőv. Múzeum és a londoni British múzeum tulajdonában van. Jelentős alkotásai: *Jeremiás siralmi*, *Kenyér*, *Életképek a magyar tanyavilágból* és *Budapest a Duna gyöngye*. Festményeivel több díjat nyert. A Paál László Társaságnak rendes, a Magyar Újságrajzolók Egyesületének választmányi tagja.

Barta Dezső, gyárigazgató, ny. szfv. tanár, szül. Baja, 1879 jún. 28. Középiskoláit Baján és Bpsten, a tanárképzőt Bpsten végezte. 1919-ig igazgatója volt a Wesselényi-utcai polg. iskolának. A háborúban mint népfelkelő hadapród katonai szolgálatot teljesített. 1921. az újpesti Winternitz Gyula Bőrgyár R.-T. szolgálatába lépett, ahol jelenleg mint igazgató működik. A város közéletében tevékeny részt vesz. A *dr. Wenetianer Közmuvelődési Egyesület* élén tudományos előadásokat tart. Mint a *Szabad Lyceum* főtít-

kára, nagy érdeme van az idegenajkúak magyarosításában.

Bartha Gyula, államr. tanácsos, a VI. ker. kapitányság h. vezetője, szül. Marosvásárhely, 1887 május 10. Főiskolai tanulmányait Kolozsvárott végezte, ahol államtud. doktorátust tett. 1909. a rendőrség szolgálatába lépett, ahol először a főkapitányság bűnügyi osztályán, majd különböző kerületi kapitányságokon teljesített szolgálatot. Később az intellektuális csoport vezetőjévé nevezték ki. Az arany érdemkereszttel, a vöröskereszt hadidíszítményes ezüst díszérmével és a polg. jubileumi kereszttel tüntették ki. B. derített fényt a háborús szállításoknál elkövetett különféle csalásokra, majd folytatólag 1929 évig ő folytatta le az összes nagy és szenzációs intellektuális bűnügyi nyomozásokat. A nyomozásaival kapcsolatos kérdésekről érdekes szakcikkei jelentek meg különböző rendőri szaklapokban.

Bartha Imre, r.-t. ügyvezető igazgató, m. kir. gazd. főtanácsos, szül. Sárosp, 1887 szept. 4. Középiskoláit Hódmezővásárhelyen és Szegeden végezte, majd a lipcei Hochschule für Bodenkultur hallgatója volt. Tanulmányainak befejezése után a marosvécei bárói uradalomban mint segédtsizt kezdte el pályáját, majd Bisztrára került, ahol Farkas testvérek birtokán működött. A háborús esztendő alatt mint főhadnagy harctéri szolgálatot teljesített. Kitérítései: Signum Laudis, katonai érdemkereszt, Károly-csapatkereszt. A háború után a nagyteleki uradalomba helyezték át és mint uradalmi intéző, később 1920. mint főintéző teljesített szolgálatot. Ugyanekkor a *Monori Magtényésztési r.-t.* igazgatója lett. 1922. a *Selekta* magtermelő r.-t.-ot alapította, amelyet mint ügyvezető igazgató a mai napig is vezet. 1926. gazdasági főtanácsossá nevezték ki. Magyar és német mezőgazdasági szaklapok állandó cikkírója.

Bartha Jenő (kiszögényi), m. kir. államrendőrségi főfelügyelő, osztályparancsnok, szül. Marosvásárhely, 1895 márc. 5. Középiskoláit Marosvásárhelyen végezte. A háború alatt mint főhadnagy az olasz és az orosz harctéren küzdött, ahol több ízben súlyosan megsebesült. Magatartásáért megkapta a III. o. hadiékítményes katonai érdemkeresztet a kardokkal, a II. o. ezüst vitézségi érmet, a Károly-csapatkeresztet és a sebesülési érmet. A leszerelés után Kolozsvárott és Marosvásárhelyen karhatalmi tiszt volt. 1918. mint rendőrfelügyelő az államrendőrség szolgálatába lépett. Először az V. ker. kapitányságon teljesített szolgálatot, majd Gödöllőre a kormányzó személyének őrizetére kirendelt őrség vezetésével bízták meg. 1920. a IV. ker. kapitányság beosztott tisztje volt, majd a nyugati pályaudvari kirendeltséghez osztották be. 1926 óta a VIII. ker. osztályparancsnokság vezetője.

Bartha Károly, szül. Budapest, 1907 nov. 4. Már kora ifjúságában foglalkozott az úszósporttal, amelynek egyik reprezentánssáá nőtte ki magát. 1923. Magyarországnak bajnoka volt. A götöbúrgi olimpiászon másodikk lett.

Bartha László, műépítész, szül. Bpest, 1895. Középkiskoláit Bpstenen, Egyetemi tanulmányait Münchenben és Bpstenen végezte. Jelenleg mint önálló tervezőépítész működik. Kiváló képességeit számos fővárosi és vidéki kastély, villa és gyárépület dícséri. Több biztosító társaságnak kinevezett szakértője. A szakirodalom terén értékes munkásságot fejt ki. Cikkei napilapokban és szakfolyóiratokban jelennek meg.

Bartha Miksa, r.-t. igazg., szül. Baja, 1853 máj. 5. Középkiskoláit Baján végezte, majd az Osztrák-Magyar Államvasút szolgálatába lépett, ahol aligazgatói rangra emelkedett. Az államvasutaktól megválva, a biztosítási szakon folytatta értékes működését. Megalapítója és vezérigazgatója volt a *Hermes Biztosító*nak, jelenleg az *Első Betérés és Tűzbiztosító* igazgatója, az *Ilobai Szt.-István Bányatársulat* elnöke. B. volt a hitelbiztosítás úttörője és bevezetője Magyarországon. Cikkei a szakfolyóiratok hasábjain jelennek meg. A biztosítási üzletág kifejlesztése körül és a gazdasági élet terén elért érdemeiért m. kir. kormányfőtanácsossá nevezték ki.

Bartal Alajos, tanítóképzőintézeti igazg., szül. Párkány, 1884 aug. 1. Középkiskoláit Esztergomban, a polgáriiskolai tanárképzőt Bpstenen végezte, majd az egyetemen tanítóképzőintézeti tanári oklevelet szerzett. 1918-ig állami szolgálatban állott, 1918 óta az esztergomi érs. róm. kat. tanítóképzőintézetben működik, amelynek 1926 óta vezető igazgatója. Az esztergomi főegyházmegyei tanítók fejelemi tanácsának és a *Tanítóképzőintézeti Tanácsok Orsz. Egyesületének* választm. tagja.

Barthoderszky Béla, földbirtokos, szül. Mihályi, 1872. Középkiskoláit Sopronban, a gazd. akadémiát Magyaróvárott végezte. Tanulmányainak befejezése után beledi gazdaságának vezetését vette át. Közgazdasági terén kifejtett munkásságáért számos elismerésben részesült. Községének közéletében tevékeny részt vett. Számos egyesület vezetőségének tagja.

Barthos Andor, (szigethi), orszgy. képv. szül. Sátoraljaújhelyben, 1865 máj. 27. Középkiskoláit Kassán végezte. Budapesten nyert jogtudori és államtudori okleveleket. Közpályáját Abaújtorna vármegyében kezdte meg. 1913-ban nevezték ki miniszteri tanácsossá. A kereskedelemügyi minisztériumban az ipari közigazgatási szakosztálynak, majd a belkereskedelmi szakosztálynak volt a főnöke és a közlekedési tanfolyamok igazgatója. A műegyetemen a vasúti jognak és az ipari közigazgatásnak volt meghívott előadója. A nyilvános rendkívüli tanári címet 1928-ban kapta meg. 1917. a Budapesti Köz-

úti Vasutak kormánybiztosa volt. Vasúti szakirodalmon kívül szépirodalmi téren dolgozott. 1921. mint helyettes államtitkár nyugalmába vonult, 1922. a mátészalkai kerület egységespárti programmal képviselővé választotta. Nagyecsed és Fábánháza nagyközségek, Kántorjánosi és Olcsvaapáti községek díszpolgára.

Bartók Béla, r.-t. vezérigazg., szül. Bpest, 1871 május 1-én. Tanulmányainak befejezése után az Óbuda-Újlaki Takarékpénztár szolgálatába lépett, amelynek 1906 óta vezérigazgatója. A kerület társadalmi életének jelentékeny alakja. Több kulturális és gazdasági egyesület vezetőségi tagja.

Bartók Béla zeneszerző, az Országos Magyar Zeneművészeti Főiskola r. tanára, szül. Nagyszentmiklós, 1881 márc. 25. Középkiskolai tanulmányainak befejezése után a Zeneművészeti Főiskola növendéke lett. A modern magyar muzsika egyik legkiválóbb művelője, aki zeneszerzői működése mellett korszakos jelentőségű munkát végzett a régi magyar és román népdalok kutatásával és összegyűjtésével, valamint a magyar, tót és oláh népi zene gyűjtésével és tanulmányozásával. Új harmoniaiával és eredeti zenei modulációival, a modern zene egyik legfényesebb tehetségű és legjobban ismert úttörője. Neve világszerte a legnagyobbak sorában áll és műveit a világ minden részén ismerik és kultiválják. De nemcsak mint zeneszerző, hanem mint előadó zongoraművész is kiváló. Ebben a minőségében már minden világörandóban szerepelt a hangversenydobogón állandóan nagy sikerrel. Főbb művei: *A kékszakállú herceg vára* (drámai jelenet), *A fából faragott királyfi* (táncjáték), *A csodálatos Mandarin* (nemajáték); 2 suite, két kép és táncsuite (zenekarra); 4 vonós-négyes, 2 hegedűszonáta, zongorakonzert. Zenetudományi munkái: *A magyar népdal* (megjelent magyarul, németül és angolul), *Volksmusik der Rumänen in Maramures*.

Bartók Tibor, hírlapíró, szül. Budapest, 1901 jan. 16. Középkiskoláit Bpstenen végezte, majd mérnöki tanulmányokat folytatott a Charlottenburgi technikai főiskolán. Tanulmányait 1920. abbahagyva, az újságírói pályára lépett és több berlini lapnak volt cikkírója. 1924. az autósakirodalomra tért át, a *8 Órai Újságban* B. nyitotta meg az első magyar autórovatot. 1927. megalapította az *Úrvezető* c. szaklapot, melynek azóta kiadója és felelős szerkesztője. A magyar autósportnak egyik külföldön is jól ismert neve, a K. M. A. C. sajtóügyeinek intézője, a M. A. C. motorsportosztályának lelkes munkatársa. 1928. B. rendezte az első magyar Concours d'Élegance-ot. A *Turistaság és Alpinizmus* és számos napilapnak szakcikkírója.

Bartos Gyula zémművész, szül. Szeged, 1872. Középkiskolai tanulmányait szülővárosában, a Szémművészeti Akadémiát Bpstenen végezte. Krecsányi társulatánál kezdte szí-

nészi működését, majd 1907. a *Nemzeti Színház* szerződtette. Elsőrangú jellemszínész. Legjobb szerepei: Lear király és Sylock.

Bartos János, orsz.-gyül. képvis., szül. Besztercebánya, 1885. Tanulmányainak befejezése után Zólyom vármegye kötelékében kezdte meg pályafutását. 1908. a *Kat. Népszövetség* központi titkára lett. 1911. az aranyosmaróti kerület néppárti programmal országgyűlési képviselővé választotta. A háború alatt harctéri szolgálatot teljesített. Hadi érdemeit több kitüntetéssel jutalmazták. 1918. a *Magyarországi Tótok Tanácsát* alakította meg. A kommunizmus alatt Szegeden, mint a nemzeti hadsereg toborzóbizottságának alnöke működött. Az első Friedrich-kormány Fejér, Győr, Esztergom, Komárom és Veszprém megyék kormánybiztosi teendőivel bízta meg. Az első nemzetgyűlésben az ugodi kerületet a *Keresztény Nemzeti Egyesülés* pártjának programjával képviselte. A második nemzetgyűlésbe a pacsei választókerület küldte be. Orsz.-gyül. képviselővé ker. gazdasági párti programmal választották.

Barthos Tivadar (szigethi), ny. h. államtitkár, felsőházi póttag, szül. Sátoraljaújhely, 1871 nov. 10. Középiszkoláit Kassán, Bpsten és Sárospatakon végezte, majd a bpesti egyetemen jogot hallgatott. 1893. a földművelésügyi minisztérium szolgálatába lépett, ahol fokozatos előléptetések után 1911. osztálytanácsossá nevezték ki. A háború alatt hadi szolgálatot teljesített, megkapta a vaskoronarendet, a polgári hadiérdemkereszt II. oszt. és a hadjékiértékes vöröskereszterem II. osztályát. 1919. miniszteri tanácsosi rangban a vadászati ügyek korm.-biztosává nevezték ki. 1924. nyugalomba vonult és megkapta a h. államtitkári címet. B. jelentős munkásságot fejt ki úgy a közigazdasági, mint a szépirodalomban. Önálló művei: *Örökzöld*, *Aranybilincs* és *Laci bácsi*. Ismert sportférfiú. A millenium idejében szép eredménnyel vett részt a nemzetközi galamblovóversenyeken és azóta is számos hazai és külföldi díjat nyert. Zemplén vármegye törv.-hat. bizottságának örökös tagja. Felsőházi póttaggá Zemplén vármegye törv.-hatósága választotta meg. Számos társadalmi és kulturális egyesület élén tevékenykedik.

Bartucz Lajos, antropológus, szül. Szegvár (Csongrád m.), 1885 ápr. 1. A hazai antropológia irodalmának egyik legjelesebb művelője és mint ilyen, külföldön is megbecsülésnek örvend. Művei: *Arad megye magyar népe*, *Honfoglalás kori magyar koponyák*, *A fajkérdés*, *Martinovics és társainak antropológiai leírása*. Tanulmányainak eredményéről számos szakcikkekben számolt be, amelyek a szakirodalom kiváló értékei közé tartoznak. Az *Antropológiai Füzetek* szerkesztője.

Basch Andor Mihály, festőművész, szül. Bpest, 1899. jan. 30. Középiszkolai tanulmányainak befejezése után katonai szolgálatát

telre vonult be. A Képzőművészeti Főiskola növendéke volt, majd hosszabb németországi és párisi tanulmányutat tett. 1921. a *Műcsarnok* tárlatán *Fürdő után* c. képével szerepelt. 1927. kollektív kiállítást rendezett a Nemzeti Szalonban. Számos gyűjteményes illusztrációja jelent meg.

Basch Árpád festőművész, szül. Bpest, 1873 ápr. 16. Középiszkoláit és festészeti tanulmányait a fővárosban végezte, majd Münchenben, Párisban és Olaszországban folytatott tanulmányokat. Még a régi Műcsarnokban, 16 éves korában állította ki első festményét. „*Derü*“ cím alatt, mely élénk feltűnést keltett. Pályájának első idejében aquarellfestéssel és grafikával foglalkozott és az elsők közé tartozott, ki hazánkban e háttérbe szorított művészeti ággal foglalkozva, tárlatainkon is szerepelt. Művészetével a bel- és külföldi szaklapok elismeréssel foglalkoztak (így a francia „*Cheret*“, „*Maitres de l’Affiche*“, az angol „*The Poster*“ stb.). A londoni *Crystal Palace*-ban rendezett nemzetközi kiállításon, későbbi időkben önálló kiállításon szerepelt műveivel, nagy sikert aratott. Herczeg Ferenc, Pap Zoltán, Kóber Tamás, Tolsztoj, Dickens és még számos nagynevű író megjelent műveihez készített művészi illusztrációkat. A milleniumi kiállításon nagy bronzéremmel, Londonban arany- és ezüstéremmel tüntették ki, majd a Ferencz József-rend lovagja lett. Jelentősebb portréi: *Károly király*, *Zita királyné*, *Szurmay és Pflanczer-Baltin* altábornagyok, *gróf Keglevich Gábor*. Nevezetesebb festményei: *A Kárpátok védői*, a *Homonnai ütközet*, *Kirohanás Przemyslből*, *Rákóczi XIV. Lajos udvarában*, *Zrinyi, Arbe ostroma*. Önálló kiállításokon Budapesten is bemutatta munkásságát, rajzait és grafikai műveit a Műcsarnokban, festményeit két ízben a „Nemzeti Szalon“-ban.

Báthory Dániel, ref. lelkész, szül. Nagykőrös, 1887. Középiszkoláit Nagykőrösön, teológiai tanulmányait Bpsten végezte. Először mint segédlelkész, különböző vidéki városokban működött és 1921 óta Dunaföldvár lelkésze. Értékes tevékenységet fejtett ki az egyházközösség fejlesztése, iskolák építése és a templom renoválása körül.

Báthy László (báthi), felsőházi tag, avostoli protonotárius, prépostkanonok, szül. Léva, 1861 júl. 13. Középiszkoláit Léván, Selmecebányán és Esztergomban, a teológiát a bécsi egyetemen végezte el. 1884. pappá szentelték. Hosszabb tanulmányutat tett Európa különböző országaiban. Mint nagyszombati érseki helytartót a csehek 1918. elfogták; Brünn, majd Spielberg börtönében, később pedig egy barakkban raboskodott. Kiszabadulása után Nagyszombatra tért vissza, de 1919. kiutasították. Komárom-Esztergom vármegyék törv.-hatósága által beküldött felsőházi tag.

Baticz Gyula, v. nemzetgyűl. képvis., szül. Zalaszentlőrinc, 1878 jan. 20. Kitanulta a közművesmesterséget és 1897. Bpestre jött. A közművesek szakegyesületének 1898. vezető tagja és jegyzője lett. 1899. Sátoraljaúj helyre és 1906. Szegedre költözött és itt 1909-ig a szociáldemokrata párt titkára volt, majd partitkári minőségben az építőmunkások ügyv. titkára lett. A háborúban katonai szolgálatot teljesített. 1918. a szakszervezeti vezetőség, 1919. a pártvezetőség tagja lett. 1922—26. tagja volt a nemzetgyűlésnek. Az 1926. évi országgyűlési választásokon a pesti déli kerület pótképviselőjévé választották.

Bátiky Zsigmond (felsőbátikai), múzeumi igazgató, szül. Kocs, 1874 jan. 5. A bpesti egyetemen avatták filozófiai doktorrá. 1896. a *Nemzeti Múzeum* szolgálatába lépett, ahol később a néprajzi osztály igazgatója lett. A különböző folyóiratokban számos tanulmánya jelent meg. Önálló munkái: *Magyarország néprajzi falu térképe, Magyarország néprajza* stb.

Battenberg Lajos, h. államtitkár, felsőházi póttag, szül. Nemesfelsőpulya, 1865 okt. 1. Középiskoláinak befejezése után a budapesti egyetemen jogi tanulmányokat folytatott, majd a posta szolgálatába lépett. 1917. a pécsi postaigazgatóság vezetője lett. 1918. minisztériumi szolgálatra osztották be. A kommun bukása után postafőigazgatói rangban a bpesti posta és távirada igazgatóság vezetője lett. 1926. mint h. államtitkár vonult nyugalomba. A képviselőválasztásokon a pesti északi kerület egységespárti listáján pótképviselő lett. A főváros th. bizottsága a felsőház póttagjává választotta.

Batthyány Elemér gróf (németújvári), felsőházi tag, szül. Bpest, 1847. Fia Magyarország első alkotmányos miniszterelnökének, a vértanu Batthyány Lajos grófnak. A kiengedés után honvédtiszti vizsgát tett és tart. honvédhuzár-hadnagyi rangban szolgált. Hosszú időn át elnöke volt a *Magyar Lovaregyletnek*. Sokat tett a magyar lovassport fejlesztése érdekében; kezdeményezésére a Kerepesi-úton lóversenytér épült, amelynek külső berendezése jórészt az ő tervei szerint készült. Tagja volt a régi főrendiháznak. Az új felsőháznak a kormányzó által kinevezett tagja.

Batthyány Gyula (gróf), festőművész, grafikus, szül. Bpest, 1888 máj. 10. Bpest, majd Münchenben, később Párisban folytatott művészi tanulmányokat. Számos képével szerepelt a hazai kiállításokon. Művészetét groteskség és keleti bújaság jellemzik. Legutóbb *Páholycs* c. képével nagy feltűnést keltett. Alkotásait több pályadíjjal és kitüntetéssel jutalmazták.

Batthyány Iván gróf (németújvári), v. főrendiházi tag, szül. 1850 december 14. Batthyány Zsigmond gróf titkos tanácsos és a Batthyány Ágnes grófnő csillagkeresztes

hölgy második fia. 1891 óta csákányi uradalom vezetője. Belső titkos tanácsos.

Batthyány Lajos gróf (németújvári), felsőházi tag, szül. Egyed, 1860 júl. 27. Középiskoláit Győrött, a jogot Bpest, Berlinben és Párisban végezte, majd külügyi szolgálatba lépett és rövid ideig attasé is volt. 1884. Győr megye főispánja, 1892. pedig Fiume kormányzója lett. 1896. lemondott állásáról és Győr város, majd 1901. Fiume szabadalvú programmal képviselőjévé választotta. 1905., majd 1910. ellenzéki programmal a bodajki kerület mandátumát nyerte el. Röviddel megválasztása után lemondott mandátumáról, de a főrendiházban résztvett a munkapárt elleni küzdelmekben. Az ú. n. tulipán-mozgalomnak vezetője volt.

Batthyány Pál gróf, v. országgyűl. képvis., szül. Kustyán, 1860 jan. 20. Középiskoláinak elvégzése után katonai pályára lépett. Mint huszárszázados nyugalomba vonult és zalamegyei birtokán gazdálkodott. 1906. Zala megye főispánjává nevezték ki és 1910. Justh-párti programmal a zalaegerszegi kerület képviselőjévé választották.

Batthyány-Strattman László herceg (németújvári), felsőházi tag, szül. Kiliti, 1870 okt. 28. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a bécsi nemzetgazdasági főiskola hallgatója lett, majd a bécsi egyetemen a vegyészeti, filozófiai és az orvosdoktori diplomát szerezte meg. Hazatérve 1912. köpésényi kastélyában 24 ágyas modern kórházat létesített, ahol mint igazgató-főorvos ingyenes ápolásban részesítette a környék betegét. Cs. és kir. kamarás, a régi főrendiháznak örökösje tagja volt. Csáládjának majorátusi törvényei értelmében 1915. hercegi rangot kapott. IV. Károly király megkoronázatásakor aranygyapjas vitéz lett. A M. Tud. Akadémiának tb. tagja. Mint az örökösje főrendi családok küldötte, tagja a felsőháznak.

Batthyány Tivadar (gróf), v. miniszter, szül. Zalaszentgrót, 1859 febr. 23. Középiskoláit Kalocsán és Fiumében végezte, majd a fiumei tengerészeti akadémián tanult. Mint tengerészhadapród és később segédtiszt nagyobb hajóutat tett. 1883. a keresk. minisztériumba került mint titkár. 1884. az Adria-hajózási kormánybiztos lett. 1892. szabadalvúpárti programmal, Fiume képviselőjévé választották. 1896. résztvett az ezredévi kiállítás rendezésében. 1901. a zurányi kerület küldte az országgyűlésbe. 1903. kilépett a kormánypartból és 1904. tagja lett a függ. és 48-as párt. 1905. már ezt a pártot képviselte az országgyűlésen, úgyszintén 1909. is, amikor Szekszárd választotta képviselőjévé. 1917. elvállalta a király személye körüli miniszteri tárcát, majd mint tárcanélküli miniszter, megkezdte a népjóléti minisztérium megszervezését. 1918. lemondott, ugyanakkor v. b. t. t. lett. Amikor a Károlyi-kormány

megalakult, B. Károly király határozott kivánságára elvállalta a belügyminiszteri tisztséget, de a kormány barátságos módon lemondott. A kommunálalatti résztvevő a bécsi ellenforradalmi mozgalmakban. 1927. *Beszámoló* m. c. adta ki emlékiratait.

Batthyány Zsigmond gróf (nómetújvári), felsőházi tag, szül. Zalaszentgrót, 1856 okt. 29. Tanulmányainak befejezése után katonai pályára lépett, de mint főhadnagy, csendlakai birtokára nyugalomba vonult. 1903. a főrendiház tagja, 1905. és 1906. a muraszombati kerület képviselője lett. 1910. a főrendiházban, mint az ellenzék egyik jelentős tagja szerepelt. Hadik Barkóczy Endre gróf lemondása után a felsőház tagja lett.

Baumann Frigyes, r.-t. igazg., szül. Irsee, (Bajorország), 1880 jún. 13. A technikai főiskolát Münchenben végezte, ahol mérnöki oklevelet és technikai doktorátust szerzett. Két éven át a fenti iskola Anorganisches Laboratóriumának segédjének volt. Nemskára az augsburgi Wolframlampen A.-G. főmérnöke lett. Innen az *Elektrische Glühlampenfabrik Watt A.-G.*-hoz került, mint műszaki igazgató. A német hadsereg kötelékében végigküzdötte a világháborút és hősiességéért a német vaskeresztet kapta meg. 1924 óta az Egyesült Izzó műszaki vezetője. B. értékes szakirodalmi munkásságot fejt ki. Nevezetesebb művei: *Quantitative Arsenbestimmung Arbeiten über Arsenulfhydrate*, stb. A tokodi üvegyár igazgatója tagja.

Bauer Ernő, államr. tanácsos, detektívőnkhelyettes, szül. Bpest, 1890 jún. 9. Középiskoláit és jogi tanulmányait Bpsten végezte. Államtudományi doktorátust 1913. szerzett. A háború alatt, mint tüzérhadnagy szolgált. 1914. kezdte rendőri működését és fokozatosan haladva, 1924. r. tanácsos lett. 1926 óta detektívőnkhelyettes. Résztvevő a kommunista bűncselekmények ügyében folytatott nyomozásban. Kiténtetése: a hadidíszítményes ezüst és a bronz katonai érdemérem, kormányzói elismerés, a II. o. ezüst és a bronz vitézségi érem, a Károly-csapatkereszt, a sebesülési érem és a porosz becsületérem a kardokkal.

Baumfeld Lajos, ügyvéd, szül. Budapesten, 1877 febr. 28. Középiskolai és jogi tanulmányait a fővárosban végezte. Joghallgató korában az ifjúság egyik vezére volt. 1904. szerezte ügyvédi oklevelét. Neve még jogászkorában vált ismertté, amikor néhai Vázsonyi Vilmos a Józsefvárosban megalapította a Demokrata Kört, melynek B. éveken át ügyv. titkára volt. A háborúban mint tart. honv. százados vett részt. Sokévi ügyvédeként alatt számos nagyszabású bűnügy védelmére fűződik nevéhez. Ilyen minőségében gyakran szerepel a katonai bíróságok előtt is.

Baumgarten Artur, r.-t. igazgató, szül., Székesfehérvár, 1868 máj. 23. Tanulmányai-

nak befejezése után mint segédkönyvelő a *Magyar Fém- és Lámpaárugyár* kötelékébe lépett. Rövid működése után raktárfőnöké neveztek ki. A keleti államokat beutazta és gyártmányaiknak nagy piacot létesített. 1927. a részvénytársaság igazgatója lett. 1927. működésének 40 éves jubileumán a keresk. miniszter kiténtető elismerésben részesítette. Az *Omke* választmányának és az *Üveg- és Porcellánkereskedők Orsz. Egyesülete* elnöki tisztségének tagja.

Bayer Antal, gyógyszerész, szül. Eger, 1860 szept. 4. Középiskoláit Pilsenben, egyet. tanulmányait Bécsben végezte, ahol gyógyszerészoklevelet szerzett. Tanulmányainak befejezése után 4 évig dolgozott szakmájában. 1888. Bpsten gyógyszerterületet nyitott. 1890. a *Budapesti Gyógyszerész Testület* pénztárosa, majd alelnöke, 1905. a *Magyarországi Gyógyszerész Egyesület* elnöke lett. 1920. tisztségéről lemondott. Erdemeinek elismerésül az egyesület tb. elnökévé választották. 1905 óta tagja a fővárosi törv.-hatóságának. Az *Orsz. Közegészségügyi Tanács* rk. tagja. 20 évig a budapesti gyógyszerészyakornoki vizsgák vizsg. biztosa volt. Az egyetemi szigorlatok kormánybiztosa. Az *Adófelismerési Bizottság* elnöke. 1927. ünnepelte 50 éves gyógyszerészi működését. Készítményeit külföldön is többször aranyérmekkel tüntették ki. Tb. tagja az *Österr. Apotheker Verein*-nek és levelező tagja a *Pharmazeitische Ge.*-nak. A VI. ker. *Egys. Közs. Polg. Párt*, valamint a *Magyar Vöröskereszt* VI. ker. választmányának elnöke. Az 1926. évi képviselőválasztásokon a bpesti északi kerület egységességi pótképviselője lett. Erdemeinek elismerésül 1929. m. kir. kormányfőtanácsossá neveztek ki.

Bayer Antal, gyógyszerész, szül. Bpest, 1893 aug. 6. Középiskolai és egyetemi tanulmányait Bpsten végezte. 1915. gyógyszerészi, 1917. gyógyszer-doktori diplomát szerzett. 1917. az *Orsz. Bírósági Vegyészeti Intézet* vegyész volt. 1921. a dr. Bayer és Társa cég gyógyszer-vegyészeti gyár kötelékébe lépett, ahol 1923 óta vezetői állást tölt be. 1923. a cég vegyészeti igazgatója lett. Értekezései, tudományos és szakcikkei szaklapokban és tudományos folyóiratokban jelennek meg. Időközönként tudományos és gazdasági vonatkozású előadásokat tart különböző szakkörökben.

Bayer-Krucsay Dezső (krucsoi) vegyészeti gyáros, svéd kir. főkonczal, szül. Bpest, 1874 jan. 9. Középiskoláit Kalocsán, az egyetemet Bpsten végezte, ahol gyógyszerésztudori oklevelet nyert. Tanulmányainak befejezése után, Ausztriában, Németországban és Franciaországban több évi tanulmányúton volt, majd 1901. Budapesten vegyészeti gyárat létesített, és vállalatát oly nagyra fejlesztette, hogy az összes szilágyszakos exportálja gyógyvegyészeti gyártmányait. A II. o. magyar érdemkeresztnek, a svéd Észak-csillagrend I. o. lovagkeresztjének, a Pápai

Nagy Szent Gergely-rend lovagkeresztjének, a II. o. magyar, svéd és osztrák Vöröske-reztjének, a Német lovagrend II. o. Maria-ner keresztjének stb. tulajdonosa.

Beck Jenő, r.-t. vezérigazgató, szül. Székelyhíd, 1882 szept. 9. Iskolai tanulmányait Kolozsvárott végezte. Mint tisztviselő Bpsten kezdte működését. 1911. a *Herczeg és Geiger-féle vegyigár tulajdonosa* lett, amely 1922. *Müller Testvérek vegyigárával* egyesült. Az *Ingyenkenyér Akciónak*, az *Orsz. Gyermekvédő Egyesületnek* alelnöke és a *Műszaki Egyesületnek* elnöke, számos szak-egyesület vezetőségi tagja. Szakcikkei *gazdasági lapokban* jelennek meg.

Beck Károly kúriai bíró, szül. Keszthely (Zala megye), 1874 febr. 7. Egyetemi tanulmányait Bpsten végezte, ahol 1896. jogtudorrá avatták. 1899. bírói vizsgát tett Budapesten. Tanulmányai elvégzése után igazságügyi pályára lépett és működését 1895. a budapesti törvényszéken kezdte meg, mint joggyakornok. 1898. aljegyző, a következő esztendőben jegyző, 1901. pedig albíró, 1908. törvényszéki bíró lett. 1917. megkapta a táblabírói címet és jelleget. 1923. táblabíróvá nevezték ki a budapesti kir. ftőlőtáblához, 1929. a magyar kir. Kúriához, kúriai bíróul nevezték ki.

Beck Lajos (madarasi), ny. államtitkár, országgyűlési képviselő, született Budapest, 1876 június 12. Középiskolai tanulmányait Budapesten végezte. Hallgatója volt a berlini tudomány egyetem jogi fakultásának, majd Budapesten avatták doktorrá. Kossuth Ferenc felszólítására a körmendi kerület képviselőjelöltségét vállalta, ahol meg is választották. A háború alatt 1917. Wekerle koalíciós kormányának igazságügyi államtitkárává nevezték ki a király. 1918. kilépett a Károlyi pártból és visszavonult az aktív politikai élettől. Így a gr. Károlyi által felajánlott miniszteri tárcát is visszautasította. Később az Osztrák Magyar Bank vezetésével bízta meg a kormány. B. érdeme, hogy a bank aranytartalékának Magyarországot illető részét megmentette. A kommün bukása után ő vállalta a szocialisták és a jobboldali ellenáramlat kibékítését. 1926-tól pártonkívüli programmal újból tagja az országgyűlésnek. Több, mint 2 évtizeden át fejt ki széleskörű irodalmi, tudományos és publicisztikai működést. 1916—17-ben a Magyarország és a Friss Újság című napilapoknak lapvezére volt, több lapnak állandó cikkírója. Számos nemzetgazdaságtani műve jelent meg. Szépirodalmi működését is siker koronázta.

Beck Oszkár, ügyv., szül. Budapesten, 1884 ápr. 13. A fővárosban végezte középiskoláit és jogi tanulmányait. Ezalatt a *Budapesti Hírlap* és a *Nap* c. napilapok munkatársa volt. 1910. nyitotta meg ügyvédi irodáját és több nagy bűnügy védelmét látta el. Irodalmi téren is működött. A fővárosi la-

pokban több novellája jelent meg. 1920. „Zalogbanhagyott feleség” c. nagyobb novellájával pályadíjat nyert. Több jogtudományi cikket írt különböző szaklapokban.

Beck Ödön Fülöp, szobrászművész, szül. Pápa, 1873 jún. 22. Középiskoláit szülővárosában, az Iparműv. Iskolát Bpsten végezte, majd a párisi Beaux Arts növendéke lett. Tanulmányainak befejezése után Olasz-, Német- és Görögországot utazta be. Jelentősebb szobrai: A *hős megdicsőülése*, *Aphrodite*, *Jézus*, a *budapesti Corvin-áruház plasztikái* és a mostanában leleplezett Baumgarten-síremlék. *Női fej* c. alkotása a Szépművészeti Múzeum, az *Őnportré* c. műve pedig az Új Képtár tulajdonában van. Az éremkészítés terén kifejtett úttörő működésének eredményeképpen az Éremkedvelők Egyesülete alelnökévé választotta meg. Plakettjei London, Páris, Berlin, Drezda, Bécs, Koppenhága Stockholm stb. múzeumaiban a magyar képzőművészet magas színvonalának bizonyosságai. Nevesebb portréi: *Tisza István*, *Chorin Ferenc* mellszobra Salgótarjánban, *Móricz Zsigmond*, *Babits Mihály*, stb. Díjai: Grand Prix (Milánó, 1906) és az 1911. Róma nemzetközi kiállításának I. díja. Stílusa kötött, erősen törekszik a stilizálásra.

Beck Sándor, ügyvéd, szül. Rinyakovácsi, 1883 ápr. 21. Középiskolai tanulmányait Nagykanizsán és Kaposvárott, egyet. tanulmányait Bpsten végezte. Mint a Nagysurányi Cukorgyár igazgatója, 1913. ügyvédi vizsgát tett. 1920. a csehek kiutasították, mire Újpesten megalapította a *Dr. Just Izzólámpagyárat*, melynek igazgatója lett. 1925. ügyvédi irodát nyitott. Egy időben a felsőkereskedelmi iskolákhoz kinevezett min. vizsgálóbiztos volt. Újpest társadalmi életének jelentékeny alakja. Városi képv. testületi és vm. törv. hat. biz. tag. B. volt a kezdeményezője a négyévfolyamú kereskedelmi iskolának. Szakcikkei különböző folyóiratokban jelentek meg.

Beck Soma, orvos, egyet. nyilv. r. tanár, szül. Keszthely, 1872 aug. 3. Egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Orvosi oklevélnek megszerzése után két évet töltött további tanulmányok céljából Bécsben, Párisban, Hamburgban és több más világvárosban. Hazatérése után a Bródy Adél-gyermek-kórház főorvosa lett, majd a budapesti tud. egyetemen a gyermekkori szifilis tanából m. tanárrá képesítették. 1919. kinevezték a Zita-kórház főorvosává. 1921. a pozsonyi *Erzsébet-egyetem nyilv. r. tanárául hívták* meg, és a bőr- és nemibetegségek tanának előadója lett. A pozsonyi egyetem Pécsre költözésekor a pécsi bőrgyógyászati klinika igazgatását vette át. Számos hazai és külföldi orvostársaság vezetőségében foglal helyet. Több mint 80 műve közül a legfontosabbak: *A csecsemőkór veleszületett szifilisz és annak kezelése*, *Bőrbetegségek és diszpo-*

ziciók, A csecsemőkori bőrbántalmak, A nemi úton kívül szerzett szifiliszről.

Becsey Antal, mérnök, szül. Pozsony, 1871 dec. 18. 1896. a főváros szolgálatába lépett, később irodát nyitott és több bpesti középület gépészeti berendezését, 25 város vízművét és csatornázását építette ki. 1913. tervei szerint épült a kissármás-tordamaros-újvári földgázvezeték. 1912 óta a fővárosi th. biz. tagja. Napi- és várospolitikai lapokba számtalan közgazdasági és várospolitikai cikket írt. A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet szakosztály-elnöke volt; az Orsz. Közl. Biz., a Közmunkák Tanácsának, a Bpesti Keresk. és Iparkamarának tagja, ügyvez. elnöke az Országos Kézműves Testületnek, A II. oszt. polgári érdemkereszt tulajdonosa, m. kir. kormányfőtanácsos.

Bede József, m. kir. államrendőrségi tanácsos, szül. Orbaitelek, 1876 márc. 12. Középiskolai tanulmányait Székelyudvarhelyen, jogi tanulmányait a bpesti tud. egyetemen végezte. 1909. államtudományi államvizsgát tett. 1911. jogtudori oklevelet szerzett. A háború előtt, mint hadnagy teljesített szolgálatot. 1911. államrendőrségi s.-fogalmazóvá nevezték ki. 1914. a főkapitányságon a bűnügyi osztály előadója, majd mint rend. tanácsos az intellektuális osztály helyettes vezetője lett. A III. ker. református egyház presbitere. A II. o. polgári hadiérdemkereszt tulajdonosa.

Bednár János festőművész, szül. Bpest, 1886 febr. 12. Művészeti tanulmányainak befejezése után két esztendő Párisban töltött, ahol behatóan tanulmányozta a különböző festészeti irányzatokat. 1907 óta állít ki a fővárosban, főképen női alakokat, képmásokat és tájképeket. *Viskók a hó alatt* c. képét megvette az állam, *Álmodozás* és *Szöke fej* c. képeit a székesfőváros vásárolta meg gyűjteménye számára.

Bedő Pál okl. építész, építőmester, mérnök, építési vállalkozó, szül. Békéscsaba, 1896 jún. 21. A magyar sportéletnek egyik kiemelkedő egyénisége. Mint súlydobóatléta országos hírnévre tett szert. 1920. megnyerte Magyarország súly- és diszkoszvetőbajnokságát, valamint a budapesti és főiskolai bajnokságokon is első lett. 1921., 1924. és 1925. ismét Magyarország súlydobóbajnoka lett. Résztvett az 1924. évi párisi olimpiáson.

Bedő Rudolf r.-t. igazgató, szül. Bpest, 1893. Iskolai tanulmányainak elvégzése után atyja vállalatába, a Phönix vegyészeti gyár kötelékébe lépett. Résztvett a háborúban, súlyosan megsebesült és több kitérítésben részesítették. Hazatérése után a részvénytársasággá alakult vállalat igazgatója lett. Vegyészeti és közgazdasági folyóiratokban számos cikke jelent meg.

Bedő Sándor (kálnoki), ügyvéd, orsz.-gyül. képv. szül. Székelyhíd, 1877. Középiskolai és jogi tanulmányainak befejezése után ügyvéddoktori oklevelet nyert. 1902. a

marosvásárhelyi bírói és ügyvédi vizsgálóbizottság tagja lett. 1914. a marosvásárhelyi ügyvédi kamara elnökévé választotta. 1917. udv. tanácsosi címmel tüntették ki. 1927. Bpestre költözött és a *Nemzeti Hírelintézet* ügyv. alelnöke lett. 1926. a nyírbátori kerület egységespárti programmal országgyűlési képviselőjévé választotta. A bpesti bírói és ügyvédi vizsgálóbizottságnak, a Kir. Kúria ügyvédi tanácsának és a magánalkalmazottak nyugdíjügyeiben ítélező kúria különbíróságnak tagja. Nagy szerepet visz a bpesti ügyv. kamara életében is.

Behr Dezső nagykereskedő, szül. Kecskemét, 1868 febr. 4. Tanulmányait Bécsben és Bpsten végezte, majd hosszabb külföldi tanulmányútra indult. 1908. megalapította a Behr és Flusser textiláranyagkereskedést, amelyet rövid idő alatt az ország szakmabeli cégei között az elsők közé emelt. A Magyar Kereskedelmi Csarnok elnöki tanácsának, az OMKE és az OHE igazgatóságának tagja. 1903. értékes közgazdasági és kereskedelmi működésének elismeréséül kereskedelmi tanácsossá nevezték ki. 1924. pedig a kormányzótól megkapta a magy. kir. kormányfőtanácsosi címet. Közgazdasági vonatkozású cikkei különböző szaklapokban és napilapokban jelennek meg.

Behyna Miklós, igazgató, szül. Sátoralja-újhely, 1887 márc. 3. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a bpesti tud. egyetem hallgatója lett. 1912. középiskolai tanári oklevelet nyert. Pályáját, mint polg. iskolai tanár kezdte. 1919. a zuglói gazd. isk.-hoz igazgatóvá nevezték ki. 1924. a Községi Tanszerkészítő Int.-nek tanára, majd 1929. igazgatója lett. Ismert szakíró.

Beke József, mérnök, szül. Pápa, 1867. Középiskoláit Pápan, egyet. tanulmányait Bpsten végezte. Előbb műegyetemi adjunktus, majd min. tanácsos lett. A Ferenc József-hídnak és az Erzsébet-hídnak egyik tervezője.

Beke Manó, matematikus, nyug. egyet. ny. r. tanár, szül. Pápa, 1862 ápr. 24. Egyet. és műegyet. tanulmányainak elvégzése után Göttingába került, ahol Felix Klein tanítványa lett. 1883. reáliskolai, 1895. a gyakorló főgimnázium tanára, 1896. magántanár, 1900. a bpesti egyetem ny. r. tanára és ebben a minőségében működött nyugdíjaztatásáig (1922). Matematikai értekezései hazai és külföldi folyóiratokban jelentek meg. Számos tankönyvet, népszerű tudományos és pedagógiai cikket írt. Nagyobb művei: *Bevezetés a differenciál- és integrálszámításba*, *Differenciál- és integrálszámítás* (két kötet), *Determinánsok*.

Békeffi István ifj., író, született Szeged, 1901 aug. 31. Középiskolai elvégzése után a soproni honvéd főreáliskolában tanult, utána az egyetem bölcsészettani hallgatója lett. Már akkor az Apolló-kabaré vezetője volt. Darabjai: „Bábjáték 1919. — Mesék az

írógepről. — Régi nyár. — A párisi divat“ stb.

Békeffi László, író és színművész, szül. Szeged, 1892 jan. 14. Középiszkoláit a szegedi Piarista főgimnáziumban, a Színművészeti Főiskolát Bpsten végezte. Mint újságíró kezdte pályáját, majd 1912. Ferenczy Károly kabaréjához szerződött, ahol *A Boyok* c. darabjában lépett először színpadra. Ugyancsak itt kezdett először konferálni. A következő évben *Medgyaszay* kabaréjához, majd a *Modern Színpadhoz* szerződött. Három éven át *Vidám Színpad* néven saját kabaré-színháza volt. 1927. és 1928. Bécsben, Drezdában és Berlinben vendégszerepelt. Jelenleg az *Andrássy-úti Színház* konferansziéja. Több, mint 200 egyfelvonásos nagysikerű darab szerzője. A *Szerzők iskolája* c. világhírű darabját majdnem minden európai nyelven előadták és mindenütt sok száz előadást ért el. *Bazsarózsa* c. színművét (Raggamby Andrással) és az *Aranypáva* c. háromfelvonásos operettjét fővárosi színpadokon adták. Igen sok egész estét betöltő, nagyobb színpadi művével főleg külföldi színpadokon szerepel. Mint író és konferanszié országos népszerűségre tett szert.

Békeffy Mihály, zongoraművész, zeneszerző, szül. Zomborban, 1900. Budapesten, mint Bartók és Toldi tanítványa végezte a zeneakadémiát. 1919—1928. a nagyváradai színház karmestere volt. Aztán a budapesti Operaház szerződtette. Később megalapította a Békeffy-vocal kvartettet és rövidesen igen népszerűvé lett. Mint zongoraművész sok sikert aratott. A zeneirodalomban a modern irány művelője, de kerül minden szertelenséget.

Bekény Zoltán (mikófalvi), ny. h. államtitkár, szül. Debrecen, 1879 dec. 24. Egyetemi tanulmányait Debrecenben, Budapesten, illetve Kolozsvárott végezte. Állami ösztöndíjjal nemzetközi jogi tanulmányokat folytatott Berlinben és nagyobb tanulmányutat tett Német- és Olaszországban. 1901. a honvédelmi minisztérium kötelékébe lépett, ahonnan 1919. min. tanácsos, 1923. h. államtitkári rangban vonult nyugalomba.

Békessy Jenő, min. tan., szül. Debrecen, 1873 júl. 26. Tanulmányait a debreceni gazd. tanintézetben végezte. 1895. a m. kir. mezőhegyesi ménesbirtokon, mint gyakornok kezdte meg pályafutását. 1902. Szegedre gazd. segédfelügyelővé nevezték ki. 1903. Segesvárra helyezték át, 1905. Temesvárra, ahol gazd. felügyelővé lépett elő. 1912. a földműv. minisztérium állattenyésztési osztályába rendelték gazd. főfelügyelői rangban. 1919 óta, mint min. tanácsos az állattenyésztési ügyosztály élén áll. Kiténtetése: a Ferenc József-rend lovagkeresztje, a II. o. polg. hadiérdemkereszt. Az *Orsz. Tenyész- és Haszonállatvásárlótelep* intézőbizottsági tagja. Állandó szakbiz. tag. Számos szakegyesületben és vállalatban visel tisztséget. A *Köztelek*, az

Állattenyésztők Lapja és az *Aprójószág* c. szaklapok állandó munkatársa.

Békési Lajos, zeneszerző, szül. Baranya-szentlőrincen, 1891 nov. 22. Középiszkoláit Budapesten és Nagyváradon végezte. A világháborúban hősiességéért bronz vitézségi éremmel és Károly-csapatkeresztrel tüntették ki. Összegyűjtött zenekompozíciói most vannak sajtó alatt.

Béla Henrik, hírlapíró, v. országgy. képviselő, szül. Tarnov, 1864 márc. 11. Középiszkoláinak elvégzése után egyetemi tanulmányokat folytatott. Korán kezdett az irodalommal foglalkozni. Első szépirodalmi munkái, versei, tárcái, kritikái a Budapesti Hírlapban jelentek meg s 1889. a B. H. szerkesztőségének kötelékébe lépett. Később cikkírója lett az *Esti Újságnak* is. 1907. a trencsényi kerület alkotmánypárti programmal, 1910. pártonkívüli programmal képviselőjévé választotta. 1922. a felvidéki magyar ellenzéki pártok szövetségének felkérésére Prágában lapot indított, amelynek főszerkesztője lett, mely az idegen uralom alá jutott magyar nemzeti kisebbség jogainak hű szószólója volt. A *Prágai Magyar Hírlapnak*, mely ma is kitűnő orgánuma a küzködő felvidéki magyarságnak és B. bátorhangú, erős cikkeinek olyan nagy hatása volt a felvidéken, hogy a cseh hatóságok B.-t kiutasították. B. 33 évig dolgozott a Budapesti Hírlap kötelékében Rákosi Jenő mellett, s ez idő alatt irodalmi, színházi és tudományos kritikáival, majd politikai irányú cikkeivel tette ismertté nevét. Lefordította *Sudermann Egyszer volt c. világhírű regényét* és *A kis herceg* címen ifjúági regénye jelent meg. Képviselői működésének elismeréséül Alsószecc közsege díszpolgárrá választotta.

Béla Pál szemorvos és műtőorvos, szül. Tolna, 1865 jan. 20. Egyetemi tanulmányait Bpsten és Bécsben végezte. Évekig a bpesti egyetemi szemészeti, később a bpesti egyetemi sebészeti klinikán folytatott tanulmányokat. 1897. a Fehérkereszt-kórház szemészeti osztályának főorvosi állását foglalta el. Ekkor választották meg a Charité poliklinika szemosztályának főorvosává is. 1900. a székesfővárosi Erzsébet-szegényház rendelőfőorvosává nevezték ki. 1902 óta az állami gyermekmenhely szemész-főorvosa. A háború alatt a szföv.-i Zita-kórház szemészeti osztályának kinevezett főorvosa volt. Több tudományos szakmunkát írt.

Belák Sándor egyet. ny. r. tanár, szül. Enying, 1886 júl. 17. Egyetemi tanulmányait a bpesti tud. egyetem orvosi karán végezte, amelyeknek befejezése után 1908. tanársegéd lett az ált. kórtani intézetben, majd külföldi tanulmányúttjáról visszatérve, a gyógyszerintézet adjunktusa lett. 1917. magántanári képesítést nyert. 1921. a debreceni Tisza István-egyetem r. tanárává nevezték ki. Nagyszámú, főként német nyelven megjelent értekezésben foglalkozott a gyógyszerhatástan a

kolloidkémia, a vérképzés és a bakteorológia körébe vágó kérdésekkel.

Belányi Viktor, festőművész, szül. Nyitraludány, 1877 okt. 5. Középiskoláinak befejezése után az *Iparművészeti Főiskola* hallgatója lett, majd Münchenben, Párisban, Madridban és Velencében folytatott tanulmányokat. Hazatérve alkotta nagyszerű festményeit. *Édes anyám* c. olajfestménye és 4 drb. rajza és egy rézkarca a Szépművészeti Múzeum, a *Tanulmányfej* és egy vízfestménye a Székesfővárosi Múzeum és a *Csendélet* c. képe a soproni múzeum tulajdonába került. A soproni katonai főreáliskola részére három nagy háborús festményt és a *Szfv. Gobeliniszövő Műhely* részére pedig több nagyértékű gobelintervet készített. A *Paál László Társaságnak* és a müncheni *Luipold Gruppenak* tagja. Erősen dekoratív hatású és élénk színekkel festett, jól megrajzolt alakjain a színfoltok teljes összhangzására törekszik. A fejlődő modern piktúrának a híve.

Belatiny Artur, közgazdász, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, a felsőház tagja, szfv. bizottsági tag, szül. Budapestben, 1869 okt. 18. Középiskoláinak befejezése után a budapesti kereskedelmi akadémiát végezte, majd Franciaországban folytatta tanulmányait. Több éven át a magán-gazdaságban vitt előkelő szerepet. Később átvette a földművelésügyi minisztérium felügyelete alatt álló Országos Központi Mintapince igazgatását. A Magyar Pezsgőgyárosok Egyesületének megalapítása fűződik nevéhez. Ennek kezdetől fogva elnöke, pedig a Magyar Borkereskedők Egyesülete választotta társelnökké. Ez évben a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ültette Lánczy Leó örökébe, az elnöki székbe. Ezt a tisztiséget ma is rendkívüli szaktudással tölti be. Számos közgazdasági és társadalmi egyesület élén igen jelentős tevékenységet fejt ki. Elnöke a Magyar Vámpolitikai Központnak, a Nemzetközi Iparjogvédelmi Szövetség magyarországi bizottságának, társelnöke a Párisi Nemzetközi Kamara magyar bizottságának, tiszteletbeli tagja a Magyar Kereskedelmi Csarnoknak, tagja a Magyar Külügyi Társaság elnöki Tanácsának, a Budapesti Kereskedelmi Testület igazgatóságának, a Budapesti Kereskedelmi Akadémia vezérlő bizottságának, a Magyar Közgazdasági Társaságnak, a Magyar Szőlősgazdák Egyesülete választmányának, a Budapesti Kir. Magyar Tudományos Egyetem közgazdaságtudományi kar véleményező bizottságának, a Közegészségügyi és Munkásvédelmi Tanács elnökségének, az Alföldi Magyar Közművelődési Egyesület igazgatóságának; dísztagja a Közgazdák Egyetemi Szövetségének és tagja a Magy. Tudakozódó Egylet igazgatóságának. E mellett számos ipari, kereskedelmi és vasúti vállalat elnökségében és igazgatóságában foglal helyet. Többek kö-

zött a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Magyar Helyi Érdekű Vasutak és a Magyar Távirati Iroda igazgatóságának tagja. B. igen jelentős szerepet játszik a magyar közéletben és a közgazdaság felvirágoztatása körül hervadhatatlan érdemeket szerzett.

Belatiny-Braun Géza, gyáros, v. korm. biztos, szül. Bpest, 1872 szept. 29. Középiskolai és katonakadémiai tanulmányainak befejezése után tényleges szolgálatba lépett, majd 1900. főhadnagyi rangban leszerelt és atyja líkőrgyárának vezetését vette át. A háború alatt századosi rangban harctéri szolgálatot teljesített. Hadi érdemeit a hadiékítményes vaskoronarenddel, az ezüst és bronz Signum Laudisszal jutalmazták. A hadifogolymentő mozgalom egyik szervezője. A *Canadian Pacific Railway Co.* magyarországi helyettes vezetője.

Belatiny-Braun Zoltán, ügyvéd, szül. Budapest, 1879 jún. 22. Középiskolai és egyet. tanulmányainak befejezése után jogi doktorrá avatták, majd ügyvédi oklevelet szerzett. A háború alatt tart. hadnagyi rangban küzdött különböző harctereken. 1918. Bukarestbe helyezték. A kormün alatt az osztrák követségen fejtett ki tevékenységet. A *Nemzetközi Kereskedelmi Kamara* tagja. Többször járt el külföldön mint Magyarország hivatalos képviselője. Közgazdasági vonatkozású cikkeit bel- és külföldi szaklapok közlik.

Beldi Ákos gróf (uzoni), nagybirtokos, cs. és kir. kamarás, szül. Kolozsvár, 1846 dec. 19. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a kolozsvári tud. egyetem hallgatója volt, majd birtokai kezelését vette át. 1880. a főrendiház tagja lett, amelynek rövid ideig alelnöke volt. 1887—1905-ig Kolozsvár város és Kolozs megye főispánja volt. 1908. belső titkos tanácsosi méltósággal tüntették ki. Az EMKE díszelnöke, az erdélyi róm. kat. státus elnöke.

Beliczey Imre székesfővárosi tanácsjegyző, szül. Kecskemét, 1886 jún. 1. Középiskoláit Kecskeméten, az egyetemen Bpsten végezte, ahol 1909. államtudorrá avatták. A szfv. szolgálatába 1911. lépett és 1921 óta tanácsjegyző, e minőségében a tanácsi pénzügyi osztályában teljesít szolgálatot. A szfv. kölcsönügyeinek és a *Községi Takarékpénztár* adminisztratív ügyeinek előadója. A pénztári és számvetőségi hivatalok szolgálati utasításainak a kodifikátora.

Beliczey Géza (baiczai), a felsőház póttagja, v. orsz.-gyűl. képviselő, szül. Békéscsaba, 1863 ápr. 28. Középiskoláit Kőrmöcbányán, technológiai tanulmányait Grácban és Bécsben végezte. Európai tanulmányútjának befejezése után mint Békéscsaba városának munkapárti programmal megválasztott képviselője kezdte meg politikai pályafutását. Kerületét egész az összeomlásig képviselte. A proletárdiktatúra alatt sok üldöztetésnek volt kitéve és magatartása miatt a kommunisták börtönbe vetették. Több vállalatnak

és egyesületnek vezetőségi tagja. Értékes munkásságának elismerésül 1922. a gazdasági főtanácsosi címmel tüntették ki. A felsőházban mint Békés vármegye törvényhatósági bizottságának választott tagja foglal helyet.

Belitska Sándor, varsói követ, volt honvédelmi miniszter, szül. Lajosfalva (Torontál m.), 1872 ápr. 1. Középiskolai és Ludovika akadémiai tanulmányainak befejezése után hadnagyi rangban tényleges katonai szolgálatba lépett. Rövid idő múlva a budapesti felsőtisztí tanfolyamra, majd a bécsi hadiiskolába vezényelték. 1895. a kassai hadtestparancsnokságra került mint vezérkarhoz beosztott főhadnagy. 1898. századosi rangra emelkedett. 1908. alezredessé lépett elő és a honvédelmi minisztérium első vezérkari osztályának főnöke lett. 1912. a véderőtörvény tárgyalásakor a honvédelmi minisztériumot képviselte a Házban. A háború alatt a minisztérium katonai csoportjának főnökségét és szervezési munkálatainak vezetését látta el. 1917. a 77. gy.-dand. élén az orosz, majd a román harctérre került. Háborús szolgálatainak elismerésül több ízben részesült magas kitüntetésben. A forradalom kezdetén a főparancsnokságot vállalta el, azonban elvi okokból csakhamar lemondott. A kommün alatt egy ideig a szegedi ellenforradalmi kormány hadügyminisztere volt. 1920. a kormányzó honvédelmi miniszterre nevezte ki. 1923. saját kérelmére nyugalomba vonult, de rövidesen a varsói követség élére helyezték. 1925. gyalogsági tábornokká lépett elő.

Bell Miklós, volt nemzetgyűlési képviselő, szül. 1879. Középiskolai és egyetemi tanulmányainak elvégzése után Heves megye szolgálatába lépett. 1922. a pétervásári kerület nemzetgyűlési képviselőjévé választotta be egységespárti programmal.

Bélley Géza, főjegyző, szül. Mány, 1875 jan. 6. Középiskoláit Kecskeméten, a közgazgatási tanfolyamot Kaposvárott végezte. Tanulmányainak befejezése után Somogy vmegye szolgálatába lépett. 1895. mint aljegyző Rákoscabára került és 1907 óta Rákosliget vezető jegyzője. Községében számos kultúrintézményt létesített és értékes közegészségügyi munkásságának elismerésül a hadiékítményes vöröskereszt kitüntetést és az Orsz. Vöröskereszt érmét kapta meg.

Bély Miklós, testnevelési tanár, szül. Budapest, 1902. Középiskolai tanulmányait Bpsten végezte, majd testnevelési tanári oklevelet szerzett. B. az iskolai testnevelési oktatáson kívül értékes tevékenységet fejt ki a magyar sport fejlesztése érdekében. A *Magyar Országos Torna Szövetség* főtitkára, a *Testnevelési Tanárok Országos Egyesületének*, a *Magyar Síszövetségnek*, a *III. Egyetemes Tanügyi Kongresszus* testnevelési szakosztályának titkára, az amszterdami Olimpiász női tornaversenyének Magyarország részéről delegált versenybírája volt. A *Testnevelési Tanárok Orsz. Egyesületében* feltűnést keltő

előadásokat tartott A tornarendszerek bírálata, Gimnasztika a kozmetika szolgálatában, Versenyevezősök és atléták téli foglalkozása, stb. stb. címen.

Benamy Sándor, író, szül. Sáp, 1899 máj. 6. A Keleti Akadémiát Bpsten végezte. Hírlapírói pályafutását Kolozsvárott kezdte. Később a *Nagyváradi Napló* szerkesztését vette át. Érdekes útleírásai jelentek meg könyv alakban: *Európától Ázsiáig*, *Új-Palesztina*. Modern, egyéni felfogását jellemző regénye *Három ágy* története címen jelent meg. A színpadi irodalomnak ismert alakja. *Blanche* és *Konfliktus* C. drámáit nagy sikerrel játszotta a berlini *Robert színház*. *Kajüt c. drámáját* a bpesti *Új Színházban* adták.

Benárd Ágoston (szilvágyi), ovos, volt népjóléti miniszter, szül. Bpest, 1880 jan. 3. Középiskolai és egyetemi tanulmányainak befejezése, valamint orvostudorra avatása után előbb a belgyógyászati, majd a sebészeti klinikán működött, később az I. ker. Munkásbiztosító pénztár orvosja lett. Rövidesen a Munkásbiztosító főorvosává lépett elő. A kommunizmus bukása után a Munkásbiztosító Pénztár igazgatásával és új alapokra helyezésével bízták meg. A Huszár-kormány alatt a munkaügyi és népjóléti minisztériumban adminisztratív államtitkár lett, majd a Simonyi-Semadam-kabinetben a népjóléti miniszteri tárcát vállalta el. Tárcáját mindkét Teleky-kormányban megtartotta. A trianoni békeszerződést Drasche-Lázár Alfréd miniszterelnökségi államtitkárral együtt B. írta alá Versaillesben a magyar kormány nevében. Az első nemzetgyűlési választáskor a főváros II. kerületének mandátumát a Keresztény Nemzeti Egyesülés pártjának programjával nyerte el. A második nemzetgyűlésen a budai kerületet képviselte. A budai keresztényszoc. mozgalmak egyik legtevékenyebb vezére. Az ÉME. vezetőtagja, a *Nép c. azóta megszűnt napilap* főszerkesztője volt.

Benárd Géza (szilvágyi), az O. T. I. aligazg., szül. Bpest, 1883 ápr. 13. Középiskolai tanulmányait Nyitrán végezte, majd 1905. államtud. államvizsgát tett. 1906. Pest vármegye szolgálatába lépett mint közigazg. gyakornok, majd tb. főszolgabíró lett. 1914. önként vonult be katonának és magatartásáért a Signum Laudist kapta meg. 1915. orosz fogságba került, 1920. a szombathelyi kerületi munkásbizt. pénztár vezetője lett. 1929. a bpesti O. T. I. aligazgatójává nevezték ki. A *Stefánia-Szöv.* szombathelyi fiókjának alelnöke. Róm. kat. egyháztanácsos, több társadalmi egyesület vezetőségi tagja. B. érdeme a szombathelyi tudóbeteg gondozó felállítására. A gyermekvédelem és a nemzeti munkavédelem terén kifejtett működéséért a népjóléti miniszter elismeréssel, a belügyminiszter pedig dícsérő oklevéllel tüntette ki.

Benard Jenő Vilmos (szilvágyi), államrend. főtanácsos, az államrendészeti oszt. h. vezetője, szül. Kecskemét, 1883 márc. 9. Kö-

zépiskoláit szülővárosában, az egyetemet Budapesten végezte, ahol jogtudományi oklevelet nyert. 1910. rendőri pályára lépett. Mint díjnok a főkapitányságon működött, majd az intellektuális, később az államrendészeti osztályhoz osztották be. Fokozatos előléptetés után az osztály h. vezetője lett. 1923. a new-yorki rendőrkongresszuson a belügyminisztérium képviselőjében vett részt, majd Európa államaiban a rendőrszervezeteket tanulmányozta. A *Rac* választmányának, a *Magyarországi Lengyel Egyletnek* és az *International Police Conferenc*-nek tagja. A III. o. polg. jub. keresztnek és a kor. ar. érdemkeresztnek tulajdonosa.

Bencs Kálmán, polgármester, szül. Nyíregyháza, 1884 szept. 6. Középiskolai tanulmányait Nyíregyházán, jogi tanulmányait a debreceni jogakadémián és a budapesti egyetemen végezte. Jogi doktorátust a kolozsvári egyetemen szerzett. 1900—1909. ügyvédjelölt. 1909. nyíregyházi városi közigazgatási gyakornok, 1910. városi II. aljegyző 1916. pénzügyi tanácsnok lett. 1918. polgármesterré választották. 1925. kormányfőtanácsosi címmel tüntette ki a kormányzó. A városi felső keresk. iskolának, a hősök szobrának, a köztetetőnek létesítése, Nyíregyháza utcáinak rendezése és burkolása, valamint a vízvezeték és csatornázás létesítésének előkészítése B. érdeme. A háború alatt a közéletmezés terén szerzett érdemeinek elismerésével a II. o. polg. hadiékítményes érdemkeresztrel tüntették ki. Az ág. ev. egyház felügyelője, a *Kossuth Lajos* reálgimn. kormányzótanácsának elnöke, a *Bessenyei Kőrzeni* szakosztályának elnöke, a *Városi Dal-egylet* és *Tűzoltó Egyesület* díszelnöke.

Bencsik Géza, járásbírói elnök, szül. Kecskemét, 1887 máj. 25. Középiskoláit Kecskeméten, egyet. tanulmányait Bpsten végezte. Tanulmányainak befejezése után egyideig, mint újságíró működött Kecskeméten. 1910. ügyvédi vizsgát tett és a kecskeméti rendőrségen működött, mint közig. joggyakornok. 1914. tvszéki jegyzővé, 1919. tvszéki bírónak és 1928. jelenlegi állásába, a kiskunfélegyházi járásbírói elnökévé nevezték ki. Tagja Kecskemét város képv. testületének és a ref. egyház tanácsának. Városa minden kulturális és társadalmi tevékenységében élénk részt vesz.

Beneze István, a javadalmi őrség főparancsnoka, szül. Szill, 1880. Tanulmányait Vácott és Bpsten végezte. 1900. mint tanár került a főváros szolgálatába. 1923. a tanács a fogyasztási adóhivatal mellé rendelt 500 főnyi javadalmi őrség megszervezésével bízta meg. Ezt a megbízást 1924. közmegelegedésre befejezte és ekkor szolgálatainak elismerésül a javadalmi őrség főparancsnokává nevezték ki.

Benczúr Gyula, egyet. m. tanár, szül. München, 1879 márc. 31. Középiskoláit és egyet. tanulmányait Bpsten végezte. Külföldi

tanulmányútja után a Korányi-klinika aszisztense lett. A háborút a fronton és különböző kórházaknál töltötte és a koronás arany érdemkeresztet, a Signum Laudist, a II. o. vöröskeresztet, a Károly-csapatkeresztet és a polgári érdemkeresztet kapta meg. 1916. egyet. magántanárrá nevezték ki. 1918. megalapította a Németvölgyi-úti tüdőbeteg-kórházat. 1919 óta a *Szent Gellért Gyógyfürdő vezető főorvosa*. A „Nyukosz” belgyógyász főorvosa. Több orvosi könyvet (*Hydrotherapia*, *Diaetetika*) és számos cikket írt a belgyógyászat és fizikális therápia kérdéseiről. Munkatársa bel- és külföldi szaklapoknak. A közegészségügy terén kifejtett érdemes szolgálataitért egészségügyi főtanácsosnak nevezték ki. Tagja az összes nemzeti orvosgyesületeknek, a *Nemzetközi* és a *Német Balneológiai Egyesületnek*.

Benda Béla kúriai bíró, szül. Beregszász 1873 dec. 12. Középiskolái végeztével a sárospataki jogakadémián és a budapesti tud. egyetemen jogi tanulmányokat folytatott. 1898. mint bírósági joggyakornok állami szolgálatba lépett. 1899. ügyvédi vizsgát tett. 1904. a bpesti VIII., X. kerületi kir. járásbírói aljárásbírája és 1913. a budapesti polg. törvényszék bírója lett, ahol 1916. az egyik házassági tanács elnöke volt. 1927. a bpesti kir. ítélőtábla bírájává nevezték ki, ahol örökösödési perek szaktanácsában működött. 1928 óta kir. kúriai bíró. Tevékeny részt vett az *Orsz. Bírói és Ügysz. Egyesület* működésében. Értékes igazságügyi munkásságának elismerésül a II. o. polg. hadi-érdemkeresztrel tüntették ki.

Benda Jenő hírlapíró, szül. Huszt, 1883. Középiskoláinak elvégzése után jogi tanulmányokat folytatott és ügyvédi oklevelet szerzett. Újságírói pályáját a *Magyar Szó* c. napilapnál kezdte meg, majd az *Egyetértés* szerkesztőségének lett a tagja. 1911. a *Pesti Hírlap* kötetébe lépett. Riportjaival, valamint aktuális külpolitikai interjuival csakhamar általánosan ismertté tette nevét. Riportjaiból több kötet jelent meg. A *béke kálváriája útján, Párisból Genováig*. Szépirodalommal és színdarabírással is foglalkozott, regényei: *Circe*, *A mosolygó álarc*, *Uszítók*, *Hajtóvadászat egy férfire*. Színművei: *Mikor a halottak visszatérnek*, *Megcsal?* (vigjáték).

Benda Miksa, r.-t. igazgató, szül. Bpest, 1875 ápr. 23. Középiskoláit és a kereskedelmi akadémiát Bpsten végezte. Pályáját a Budapesti Közüti Vaspálya Társaságnál kezdte s később mint a Beszkárt főfelügyelője ment nyugalomba. Utóbb a Móri Szénbánya r.-t. igazgatója lett.

Bendel József, községi orvos, szül. Pécel, 1862 dec. 8. Középiskoláinak elvégzése után Bpsten orvosi oklevelet szerzett. 1890. Pécelen telepedett le és 1891. községi orvosává választották. Csakhamar *M. Á. V.* pályorvos, tb. járási orvos és 1908. a *M. Á. V.* orvosi tanácsadója lett. Ugyanez évben még az

Orsz. Munkásbiztosító Pénztár kezelőorvosává nevezték ki. A község társadalmi életének közszeretelben álló alakja. 1921. harminc éves közegészségügyi szolgálatának elismeréséül egészségügyi tanácsosi és 1929. kormányfőtanácsosi címmel tüntették ki.

Benedek Géza (kisbacoai), redőrfelügyelő, szül. Lompérd (Kolozs m.), 1893 márc. 8. Középiskoláit Nagyenyeden, az egyetemét Bpsten végezte. A háború alatt, mint főhadnagy harctéri szolgálatot teljesített. A Signum Laudisszal, nagyvezüstit vívőéremmel, a Károly-csapatkereszttel és a sebesülési éremmel tüntették ki. A leszerelés után az államrendőrség kötelékébe lépett. 1920. rendőrfelügyelőjévé nevezték ki. A *Rendőr* és a *Magyar Detektív* c. rendőri szaklapok munkatársa. Több cikke, tárcája és regényfordítása különböző lapokban jelent meg.

Benedek László, egyet ny. r.-tanár, szül. Belényes, 1887 szept. 5. Középiskoláinak elvégzése után a kolozsvári egyetemen tanult. Majd külföldi tanulmányutakat tett: Bécsben, Berlinben, Münchenben, a svájci egyetemeken, Olasz-, Francia- és Angolországban. Már orvostanhallgató korában tudományos tevékenységet fejtett ki. Azóta számos magyar-, német-, angol- és francia nyelvű értekezést és két nagyobb monográfiát írt. Monográfiái 1921. és 1926. a német könyvpiacra is megjelentek. A háborúban, mint zászlóaljorvos, harctéri szolgálatot teljesített, 1917. és 1918. pedig az I. és VI. hadsereg központi idegkórházát vezette. Több hadi kitüntetésben részesült Előszóval és eredményesen foglalkozott az agyszifilisz és paralízis, továbbá az epilepszia, a vesztettség és az extrapiramidális mozgászavarok kérdésével, valamint humoralpatológiai problémákkal. Ezenkívül több hazai és külföldi orvosi ideggyógyászati szaklapnak állandó munkatársa.

Benedek Marcell, író, kritikus, szül. Budapest, 1885 szept. 22. Tanulmányainak befejezése után, mint tanár kezdte pályafutását, de különböző folyóiratok számára is dolgozott. 1919. a bpesti tud. egyetem előadójául hívta meg. 1920. megvált katedrájától és kizárólag irodalmi tevékenységet fejt ki. Esztétikai és irodalomtörténeti írásai nagy tudással, széles látókörrrel épültek fel. Mint szépíró is értékes műveket alkotott. Önálló művei: *Victor Hugo, A francia regény a XIX. században, A francia irodalom története, A modern világirodalom, A modern magyar irodalom, Délsziget, avagy a magyar irodalom története, Irodalmi miniatűrök, Zola, Bevezetés az olvasás művészetébe, Vulkan, Pokoljáró Iar Lörinc, Hamlet tanár úr, Az erősebb* c. drámájával sikert aratott. Az Ady-breviárium és az első magyar *Irodalmi Lexikon* szerkesztője.

Benedek Péter, festőművész, szül. 1889. Paraszti sorban élt, míg 1922. fel nem fedezték művészi képességeit. Rendkívüli fel-

tűnést keltett és sikert aratott primitív, de nagy művészi erejű festményeivel, amelyek főként a falusi élet jeleneteit ábrázolják.

Benedek Sándor (kisbacoai), a közig. bíróság másodelnöke, felsőházi tag, szül. Nagykálló (Szabolcs m.), 1854 szept. 14. Középiskolai és jogi tanulmányainak befejezése, valamint jogtudorrá avatása után, 1876. a pénzügyigazgatóság szolgálatába lépett, ahol fokozatos előléptetések után p. ü. igazgató, min. oszt.-tanácsos lett. 1897. igazságügyi szolgálatot vállalt és mint ítélőbíró a közigazgatási bíróságnál fejtett ki tevékenységet. 1913. politikai államtitkárrá nevezték ki és képviselői mandátumot vállalt. 1914. a közigazgatási bíróság másodelnökévé nevezték ki és tagja lett a főrendiháznak. 1920. az orsz. pénzügyi tanács tagjai sorába került. A *Nemzet* és a *Magyar közigazgatás* c. szaklapok pénzügyi rovatát szerkesztette. *Suhogó* álnév alatt szépirodalmi művei is jelentek meg. A ref. egyház egyetemes konventjének tagja. Az Állami Tisztv. Orsz. Egyletének volt társelnöke, az I. o. polg. hadiéremkereszt és a 40 éves szolgálati érem birtokosa.

Beniczky Aladár (beniczei és micsinyei), gazdálkodó, felsőházi póttag, szül. Gyöngyös, 1859. Tanulmányainak befejezése után földbirtoka kezelését vette át. Élénk szerepet töltött be Borsodmegye politikai életében. 50 éve törv.-hatósági bizottsági tag. A sajtószövedői hitelszövetkezet alapítója. Az OKH felügyelőbizottságának tagja. A Lipóterend tulajdonosa. Borsod m. választotta felsőházi póttagja.

Beniczky Ödön, volt belügyminiszter, szül. Zólyom, 1878 febr. 12. Középiskolai és egyetemi tanulmányainak befejezése, valamint önkéntesi évének lezolgálása után, mint hírlapíró kezdte pályafutását. Hosszú ideig munkatársa volt az *Alkotmány* c. napilapnak. 1906. Rózsahegy néppárti programmal orsz.-gyűl. képviselővé választotta. 1917. Bars, majd Bars és Esztergom megyék főispánjává nevezték ki. A bécsi ellenforradalom megszervezésében tevékeny részt vett. Az első nemzetgyűlésben a szombathelyi kerületet képviselte a Ker. Nemzeti Egyesülés Pártjának programjával. A Friedrich-kormány belügyi államtitkára volt. 1919. belügyminiszteri tarcát vállalt. IV. Károly király hűsvéti látogatása óta visszavonult a politikai élettől.

Beniczky Péter (ceniczei és micsinyei), főszolgabíró, szül. Bpest, 1882 aug. 19. Iskolai tanulmányait a fővárosban végezte. Működését, mint közigazgatási gyakornok kezdte meg. Később külföldi tanulmányutakat tett. Hazatérése után Szent-Endre rendőrkapitánya, majd szolgabírája volt. A háború alatt, mint tartalékos hadnagy harctéri szolgálatot teljesített és számos kitüntetésben részesült. A leszerelés óta mint főszolgabíró Dunavecén fejt ki értékes közigazgatási tevékenységet. Az ág. hitv. ev. egyházmegye főjegyzője.

Benkő Ferenc, h. államtitkár, szül. Tiszavárkony, 1877 jún. 10. Tanulmányainak befejezése és doktorrá avatása után 1898. a pénzügyminisztérium szolgálatában kezdte pályafutását. Fokozatos előléptetések után 1918. min. tanácsossá nevezték ki. 1924. h. államtitkári rangra emelkedett. 1928. központi igazgatói minőségben a dohányjövődék vezetését vette át. Munkásságát több ízben jutalmazták legfelsőbb elismeréssel.

Benkő Géza, Hajdu várm. tisztifőügyésze, szül. Hadad. Középiskoláit Hajdúnánáson és Debrecenben, egyet. tanulmányait Kolozsvárott végezte. Ügyvédi oklevélnek megszerzése után Zilahon nyitott irodát. Értékes társadalmi tevékenységének jutalmául a ref. egyházmegye 1906. ügyészcévé, majd az egyházkerület képviselőjévé és 1908. Zilah város képviselőtestülete városi főügyészcévé választotta meg. E tisztségében a hadbavonultak ingatlanainak megmunkáltatása körül szerzett érdemeket. Egyidőben mint helyettes, Zilah város polgármestere volt. A román megszállás alatt az ántánt képviselőitől a románok által elkövetett atrocitások miatt oly erőlyel követelte az orvoslást, hogy le tartóztatták, súlyosan bántalmazták, majd 1920. állásától megfosztva, kiutasították. 1921. Hajdu vármegye szolgálatába lépett és 1923 óta mint annak tisztii főügyésze fejt ki értékes működést. Az alsófokú bíróság felállítására érdekében számos figyelemreméltó előadást tartott.

Benkő István, ref. lelkész, szül. Rákospalota, 1889 máj. 15. Középiskoláit és teológiai tanulmányait Bpsten és Edinburghban végezte. Tanulmányainak befejezése után a Magyar Evangeliumi Ker. Diákszövetség utazó titkára, majd a Kálvin-téri ref. templom segédlelkésze s 1914. Palota-Újfalu lelkésze lett. 1920 óta mint Rákospalota lelkésze fejt ki értékes egyházi tevékenységet. Munkatára a *Protestáns Szemlének*, a *Református Híradónak*, stb. A „*Gyermekkeresztség*” címen apologetikai munkája jelent meg. A Pesti ref. egyházmegye tanácsbírája.

Benkő Lajos, kir. közjegyző, szül. Hadad, 1877 júl. 10. Középiskoláit Marosvásárhelyt, egyet. tanulmányait Kolozsvárott végezte. Ügyvédi vizsgájának letétele után a közjegyzői pályára lépett és a *Debreceni Közjegyzői Kamara* ügyeit mint s.-titkár 8 évig intézte. Utána Losoncra nevezték ki, ahol a *Felsőnógrádi Klubnak* igazgatója, a magyarság egyik vezetője és a ref. egyháznak gondnoka volt. A háborúban mint főhadnagy, gömöri állomás- és kórházparancsnokként katonai szolgálatot teljesített és 1924 óta Cegléden működik. A város közéletében tevékeny részt vesz. A *Közjegyzői Kamara* választmányának és a város képviselőtestületének tagja.

Bentheim Artur, festőművész-tanár, c. igazgató, szül. Kolozsvár, 1877 aug. 15. Középiskoláit Bpsten, iparművészeti tanulmányait

nyait Bécsben végezte. Középiskolai rajztanári oklevelet a Képzőművészeti Főiskolában nyert. 1904. a Székesfevárosi Iparrajziskola alak- és díszítményi rajztanára lett. Részt vett intézetének fiúmei, monzai és barcelóniai kiállításnak rendezésében. 1919 óta az Iparrajziskola helyettes igazgatója. 1922. elnyerte az igazgatói címet. A Műcsarnokban mutatkozott be először a nyilvánosság előtt. A *Fáradt aratók* c. kompozíciója élénk fel-tűnést keltett. 1929. a Nemzeti Szalonban kiállított *Halpiac Velencében* c. aquarelljének jelentős sikere volt. Számos nagyértékű egyházi vonatkozású művet alkotott.

Benyovszky Móric gróf (benyői és urbanói), nagybirtokos, ny. főispán, szül. Nagy-lég, 1872 ápr. 8. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a bécsújhelyi katonai akadémia növendéke volt és hadnagyi rangban ténylegesítették. Rövid katonáskodás után a párisi, majd a berlini egyetemnek hallgatója lett és gazdasági akadémiai oklevelet szerzett. 1905. a siklósi kerület függetlenségi párti programmal képviselőjévé választotta. A koalíciós kormány Baranya m. főispánjává nevezte ki. 1910. régi kerülete mandátumát Kossuth-párti programmal ismét elnyerte.

Benyovszky Rezső (gróf, benyői és urbanói), nagybirtokos, volt főrendiházi tag, szül. Tengelice, 1876. Középiskoláit Budapesten végezte, majd a hohenheimi mezőgazdasági akadémián tanult. Tanulmányainak befejezése után átvette nagybirtokának vezetését. Mint a 48-as függetlenségi párt tagját 1903., 1905. és 1906. a kölesdi választókerület küldte fel az országgyűlésbe. Azóta visszavonultan él.

Beöthy László (bessenyei és örvendi), ny. kereskedelmügyi miniszter, a felsőház alelnöke, szül. Hencida (Bihar vm.), 1860 jún. 4. Középiskolai és jogi tanulmányainak befejezése után Bihar vm. szolgálatába lépett, ahol 1886. megyei aljegyzővé választották. 1890. az élesdi kerület szabadelpvűpárti programmal orsz.-gyűl. képviselőjévé választotta. 1893. Bihar m. és Nagyvárad főispánjává nevezték ki. 1905. lemondott állásáról. 1910. a hosszúpályi kerület nemzeti munkapárti programmal képviselőjévé választotta. 1911. elvállalta a kereskedelemügyi tárcát. Minisztersége alatt főként a közlekedésügy terén fejtett ki eredményes tevékenységet. 1913. megvált tárcájától és visszavonult hencidai birtokára. A forradalom alatt tartózkodott a közszerépléstől. A felsőházba Bihar megye küldte be. Itt egyhangúlag alelnökké választották. B. a régi Bihar megye egyik legtekintélyesebb vezéralakja. ma is számos társad. és kultúr-egyesület élén áll. A Tisza István-Társaskör egyik alapítója és vezetője. A Lipót-rend lovagja, valóságos belső titkos tanácsos.

Beöthy László, író és színigazgató, szül. Bpest, 1873. Előbb újságrösködött, majd a *Nemzeti Színháznak*, *Magyar Színháznak* és az általa alapított *Király Színháznak* volt

igazgatója. Végül az *Unió Színházüzemi r.-t.*-t létesítette, amelynek vezérigazgatója, majd elnöke lett. Az 1928-as színházi évadban a *Belvárosi Színházat* igazgatta. Negyedszázados jubileumán a *Színművészeti Akadémia* tb. tanára lett. Munkái: *A három Kázmér*, *Kovácsné*, *Aranylakodalom*.

Berauer József, igazgató, szül. Militics, 1865. Középiskolai tanulmányait 1883. a kalocsai tanítóképzőben végezte, utána ugyanazon intézet tanára lett. 1914 óta a Sárközi Takarékpénztár igazgatója. A város társadalmi és egyházi életének vezéralakja. A városi képviselőtestület tagja. Egyházi irodalom terén tevékenykedik. Megjelent művei: *Az egyházmegyei népközpont története 1894*, és *Imádságos- és énekeskönyv 1927*. Az egyház körüli érdemeiért a pápa a *pro ecclesia et pontifice* magas kitüntetésben részesítette.

Berchtold Lipót (gróf, ungarschitzi), volt cs. és kir. külügyminiszter, szül. Bécs, 1863. ápr. 8. Középiskoláinak elvégzése után a bécsi jogtudományi egyetemen tanult. 1893. a cs. és kir. külügyminisztérium szolgálatába lépett. 1894. a párisi osztrák-magyar nagykövetséghez osztották be, mint követségi titkárt. 1899. a londoni nagykövetségre került első követségi titkárként. 1903. Szentpétervárra helyezték át és előbb követségi tanácsossá, majd 1906. nagykövetté nevezték ki. 1911-ig B. vezette a monarchia szentpétervári követségét. 1912. a király kinevezte közös külügyminiszterré. Ebben a minőségében 1912. B. kötötte meg újból a hármasszövetséget, a monarchia, Németország és Olaszország között. A balkáni háború alatt B. akadályozta meg Szerbiának az Adriai-tengeren tervezett előnyomulását és Ferenc Ferdinánd meggyilkolása után B. intézte Szerbiához az ultimátumot. 1915. megvált a külügyminisztérium vezetésétől és katonai szolgálatra jelentkezett. A háborúban előbb mint dragonyos százados, majd mint őrnagy vett részt. 1916. Károly király második főudvarmestere lett. Később a király főkamarmesterévé nevezte ki. V. b. t. t., cs. és kir. kamarás, volt főrendiházi tag.

Berczel Jenő, Bpest szfv. alpolgármestere, szül. Komárom, 1873. ápr. 7. Középiskoláit Kalocsán, jogi tanulmányait Bpsten végezte, ahol doktorátust szerzett. 1894. a főváros szolgálatába lépett, ahol fokozatos előléptetések után 1912. jegyző lett. Ez idő alatt a középítési, majd a pénzügyi és gazdasági ügyosztályban működött. Mint főjegyző a pénzügyi osztály élére került. 1913. tanácsnökká választották és értékes munkásságának elismeréséül, mint legfiatalabb tanácsnokot meghagyták az egyik legfontosabb ügyosztálynak, a pénzügyi osztálynak az élén. Ügykörébe tartozott a költségvetések összeállítás, a bel- és külföldi kölcsönügyletek lebonyolítása, a főváros pénzügyeinek egyensúlyban tartása. Ezenkívül értékes működést fejtett ki különösen a fürdőépítkezések (Szt.-

Gellért gyógyfürdő és szálló, hullámfürdő, Széchenyi strandfürdő stb.) terén, a város-gazdasági, továbbá közjogi, illetőségi és katonai ügyosztályokban. Mint a székesfőváros közigazgatásának egyik legkiválóbb egyéniségét, 1929. Bpest alpolgármesterévé választották. Évtizedes értékes működéséért a II. o. polgári hadiérdemkereszttel és a m. kir. kormányfőtanácsosi címmel tüntették ki.

Berczeller Pál, községi orvos, szül. Solt, 1893. máj 26. Középiskoláit Nagykőrösön, egyet. tanulmányait Bpsten végezte. Tanulmányainak befejezése után, mint tart. hadnagy harctéri szolgálatot teljesített és magartartásáért a II. o. ezüst vitézségi érmet, a Károly-csapatkeresztet és a sebesülési érmet kapta meg. 1918. Solton telepedett le és 1925 óta a község orvosa.

Berczelly Jenő (berceli), ny. kir. ítélőtáblai tanácselnök, felsőházi tag, szül. Bercecel (Nógrád m.), 1842. ápr. 19. Középiskolai és jogi tanulmányainak befejezése után igazságügyi szolgálatba lépett. Az igazságügyminisztériumban, annak felállítása után, hosszú ideig működött, majd 1885. a bpesti ítélőtáblára tanácselnökké nevezték ki. 1891. a kolozsvári ítélőtáblán fejtett ki tevékenységet. 1894. a kassai ítélőtáblára került. 1905. valóságos belső titkos tanácsosi címet nyert. 1912. min. tanácsosi rangban nyugalomba vonult. Szépirodalommal is foglalkozott. Tárcai többnyire *Jenőke* álnév alatt jelentek meg. Több szépirodalmi folyóiratnak volt munkatársa. Nógrád megye küldte a felsőházba, amelynek 1929. korelnöke lett.

Berczy Géza, színművész, szül. Bpest, 1902. márc. 6. Középiskoláit és a színiiskoláit a fővárosban végezte, majd 1921. a *Vigszínház* tagja lett, ahol számos szerepben sikert aratott. A *Belvárosi Színház*, a *Fővárosi Operettszínház*, a *Király- és a Városi Színház* színpadjain is fellépett.

Berde Károly (laborfalvi, vitéz), egyet. m.-tanár, szül. Nagyenyed, 1891. márc. 6. Középiskoláit szülővárosában, az egyetemet Kolozsvárott végezte, ahol orv. tud. oklevelet nyert, majd francia, német, dán és olasz egyetemeken bőrklinikáin folytatott tanulmányokat. A háború alatt mint főorvos harctéri szolgálatot teljesített. Az ezüst és bronz Signum Laudis, a nagyezüst vitéz. érmet, Károly-csapatkereszt, sebesülési érmet és a vöröskereszt II. o. tulajdonosa. A leszerelés után a kolozsvári bőrklinikán működött. A román megszállás után Nagyenyeden orvosi gyakorlatot folytatott. 1921. a Szegeden újból felállított Ferenc József tud. egyetem bőrklinikájának tanársegéde, majd adjunktusa lett. 1926. a fertőző bőrbetegségek kór- és gyógytanából magántanárrá képesítették. 1929. állami ösztöndíjjal Bécsben folytatott tanulmányokat. Értékes orv. tud. irodalmi tevékenységet fejt ki. A bőrkörtanra vonatkozó cikkei a bel- és külföldi folyóiratokban jelentek meg. A Vitézi Rend tagja.

Beregi Ármin mérnök, szül. Bpest, 1879 okt. 19. A bpesti műegyetemen szerezte mérnöki oklevelét. Mindenkor élénken résztvevett a zsidó felekezeti mozgalmakban. 1918. Friedrich akkori hadügyi államtitkár felszólítására karhatalmi századokat létesített, amelyek a rend fenntartásában sikeresen vettek részt. A *Budapesti Palesztina Hivatalnak* vezetője; ez a szerv intézi a zsidó kivándorlási ügyeket. *Mult és Jövő és Zsidó Szemle* cikkírója.

Beregi Oszkár, színművész, szül. Bpest, 1876 jan. 24. Az Orsz. Színiakadémia elvégzése után Krecsányi társulatánál kezdte színészi pályafutását. Rövidesen Kolozsvárra került, majd a *Vígszínház*, 1899. pedig a *Nemzeti Színház* szerződött. 1907—10. Reinhardt-nál működött és bejárta Németország nagyobb városait. 1910. újból a *Nemzeti Színház* tagja lett. 1919. végleg elhagyta a *Nemzeti Színházat*. Ezután Bécsben és Berlinben aratta sikereit, majd Amerikába ment és előbb az Universal, majd a First National nagyszabású filmjeinek főszerepeit alakította. B. a régi irányú iskola követője, képzett, komoly fajsúlyú művész. Szavalművészete szinte lázban tartotta hallgatóságát. A Nemzeti Színház színpadán, legjobb szerepei voltak: *Faust*, *Romeo*, *Hamlet*, *Jázon*, *Konstantin* (Bizánc). Még külföldi útja előtt, már idehaza voltak sikerei a filmszínészet terén. Különösen: A *gólyakalifa* c. magyar filmben kellett nagy feltűnést.

Berente István, községi orvos, szül. Gödöllő, 1887 aug. 29. Középiszkoláit és egyetemi tanulmányait Bpsten végezte. Doktorrá avatása után Békésgyulán és Pécssett mint kórházi orvos működött, majd a bpesti orr- és gégekinikán szerzett gyakorlatot. 1914 óta Gödöllőn működik. Résztvevett a háborúban és a Signum Laudist, a Károly csapatkeresztet és a II. oszt. vöröskeresztet kapta meg. A község társadalmi életének tevékeny tagja, tiszteletbeli járárorvos, a koronauradalom és a premontrei gimnázium orvosa. A Gödöllői Takarékpénztár és a Hangya Szövetkezet igazgatósági tagja, a Stefánia Fiókszövetség alelnöke.

Berény Imre, hírlapíró, szül. Pásztó, 1892 szept. 2. Középiszkoláit és egyet. tanulmányait Bpsten végezte. 1910. a *Világ*, utóbb *Az Est* párisi tudósítójaként működött. Több éven át a *Magyarország* és az *Esti Újság* kötelékébe tartozott. Jelenleg a *8 Órai Újság* rendőri rovatvezetője. A háborúban mint tart. főhadnagy vett részt. A III. o. kat. érdemkeresztet, az arany és a nagyezüst vitézségi érmek tulajdonosa. A *Napilapok Rendőri Rovatvezetői Szindikátusának* szindikusa. A *Világháború története* címen 12 kötetes munkát írt.

Berény Róbert, festőművész, szül. Bpest, 1887 márc. 18. Középiszkoláit Bpsten végezte, utána a Képzőművészeti Főiskolát majd a párisi Académie Julian-t látogatta. 1907-ben a párisi Indépendant-kiállításon,

1909-ben Bpsten a „Nyolcak“ művészársaság kiállításán tűnt fel. A „Nyolcak“, majd a „Kút“ alapító tőrzstagja. *Ónarckép 1908*, *Golgotha 1911*, *Bartók Béla portréja 1912*, *Csellózó nők 1926*, *Fekvő nő 1927*, *Csendélet 1929* c. műveiben, mint a legmodernebb magyar festészet előharcosát ismerjük.

Berényi István, városi tisztiorvos, szül. Apa (Szatmár m.), 1886 máj. 3. Középiszkolai tanulmányainak befejezése után Bpsten orvosdoktorrá avatták. Működését Debrecenben, mint tanársegéd kezdte meg. A háború kitörésekor bevonult és több kitüntetést nyert. Főorvosi rangban szerelt le. 1926. városi tisztiorvossá választották. A *Debreceeni Orvosszövetség* választmányi tagja. A *Debreceeni Orvosegyesületnek* és a *Tisza István Tudományos Társaságnak* tagja.

Beretvás Hugó zeneszerző, szül. Bpest, 1872 júl. 24. Zenei tanulmányait Bécsben, Fuchs tanár vezetése mellett folytatta, majd Magyarországra hazatérve, kereskedelmi pályára lépett. Közben Siklósnál folytatott ellenponttani és hangszereléstani tanulmányokat. Első sikereit Ady-versek megzenésítésével aratta. Legnevezetesebb szerzeménye: *Asszisi Szent Ferenc* c. oratórium, amelyet Lányi Viktor szövegére írt, az Operában 1926. került bemutatásra.

Beretvás Ferenc, földbirtokos, szül. Nagykőrös, 1869. A gazdasági akadémiát Kolozsvárott végezte, majd 1898-ig nagykőrösi birtokán gazdálkodott. Jelenleg Alsódabason szőlőgazdasággal foglalkozik. Az adókvívő bizottság volt elnöke. A ref. egyház presbitere. Számos társadalmi és gazdasági egyesület vezetőségi tagja.

Berg Ottó, karmester, szül. Bpest, 1895 máj. 15. Középiszkoláit és a Zeneakadémiát Bpsten végezte. Tanulmányainak elvégzése után a Medgyaszay Színház titkára, majd 1919. a M. Kir. Operaház korrepetitora lett. Ez idő alatt a Városi Színházban is vendégszerepelt. 1925. lett az Operaház karmestere. A háborúban, mint tiszt, harctéri szolgálatot teljesített és több kitüntetésben részesült. B. a bpesti rádió-studió első karnagya.

Berinkei Dénes, ügyv., ny. miniszterelnök, szül. Csúzon (Komárom m.), 1871 okt. 17. Ósrégi református család ivadéka. Középiszkoláit szülővárosában, jogi tanulmányait a bpesti tud. egyetemen végezte. 1898. ügyvédi vizsgát tett. Először rövid ideig vidéki ügyvéd volt, majd 1898. mint aljegyző a bpesti törvényszék szolgálatába lépett. 1901. az igazságügyminisztérium nemzetközi osztályába rendelték, melynek akkortájt Tóry Gusztáv volt a vezetője. Itt fokozatosan miniszteri tanácsossá és a nemzetközi osztály vezetőjévé lépett elő. 1918. a Károlyi-kormány alatt igazságügyminiszterré nevezték ki, amit kedvenc eszméjének, a külön bírói státus megvalósításának érdekében vállalt. Ezt a célját meg is valósította. 1919. jan. 19. Károlyi Mihály kormányalapítással bízta meg és így

rövid ideig Magyarország miniszterelnöke volt. 1919 márc. 21. az ösmeretes Vyx-féle jegyzék hatása alatt kormányával együtt lemondott. Azóta politikával nem foglalkozott. 1920-tól kezdve ügyv. gyakorlatot folytat. Miniszteriális pályája alatt tevékeny szerepe volt a bűnügyi statisztika és az Országos Bűnügyi Nyilvántartó megszervezésében. Több mint egy évtizeden át a Keleti Akadémián nemzetközi jogot, jogi enciklopédiát, közgazdaságtant és spanyol nyelvet tanított. Számos nemzetközi szerződés megalkotása fűződik nevéhez. A magyar jogi irodalom egyik legismertebb művelője. Különféle jogi szaklapokba és külföldi lapokba írta érdeklődést keltő cikkeit. *A háború és a nemzetközi szerződések* c. munkájával a Magyar Jogászegylet nemzetközi jogi pályázatán díjat nyert.

Berkes Antal, festőművész, szül. 1874 márc. 28. Bpsten folytatott művészeti tanulmányokat. Leggyakrabban a Műcsarnok tárlatain szerepel. Eleinte hangulatos tájakat, majd városi részleteket festet. A magyar piktúra legkedveltebb alakjai közé tartozik.

Berkes Imre, író, szül. Szigetvár, 1878. Egyet. tanulmányainak elvégzése után a hírlapírói pályára lépett. Újságírói működése mellett leginkább a szépirodalom iránt érdeklődött. Már 1913. pályadíjat nyert egyik műve: a *Bábel* c. regénye. Több éven át a *Magyarország* c. politikai napilapnak volt éjjeli szerkesztője, majd a *Reggeli Újság* szerkesztője lett. Ismertebb regényei: *Csillagok, ha kialszanak*, *Ezer leányfej*, *Odakünn süt a nap*. *Sárfészek* c. regényével, amelyet a *Pesti Napló* közölt, megnyerte az *Othón-Kör* nagydíját.

Berkes Róbert, a Központi Sajtóvállalat igazgatója, szül. Győrött, 1890. Szombathelyen és Keszthelyen végezte középiskoláit, Budapesten a kereskedelmi akadémiát. Utána Pozsonyban és a fővárosban jogot hallgatott és doktori oklevelet szerzett. A háborúban résztvett és mint főhadnagy megsebesült. Többször kitüntették. Később az udvarnak és a hadsereg főparancsnokságának kurírjaként szolgált. Az összeomláskor a Pesti Hírlap propaganda-főnöke volt, majd a *Magyarország* megalakulása után a *Központi Sajtóvállalat* igazgatójává választották meg. B. igen élénk tevékenységet fejt ki vállalata élén és a magyar kultúrelőttben kitűnő nevet szerzett.

Berkes Vilmos, államr. főtanácsos, az államrendészeti osztály vezetője, szül. Törökbecse, 1881 máj. 16. Főiskolai tanulmányait a budapesti és kolozsvári tud. egyetemen végezte, ahol 1903. államtudományi doktorátust nyert. Tartalékos főhadnagy a volt cs. és kir. 29. gyalogezredben. 1900. kezdte meg rendőri működését. Először a főkapitányságon teljesített szolgálatot, azután különböző

kerületi kapitányságokon működött, hosszú időn keresztül kihágási rendőrbíró is. 1923—1925-ig a rendőrtiszti tanfolyam tanára volt. Jelenleg az államrendészeti osztály vezetője. A vöröskereszt hadiékítményes díszérem, a polgári jubileumi emlékkereszt és a legfelsőbb (kormányzói) elismerés (Signum Laudis) tulajdonosa.

Berkényi Károly, isk. igazg., szül. Olmányfalván, 1879 márc. 15. Középiskoláit Besztercebányán végezte, tanítói oklevelét Kassán szerezte meg. Krivány-Gyettván és Zólyomban tanítóskodott és 1906. a kiskarai áll. népiskola igazgatója lett. 1913. a zólyomi, majd a pesterzsébeti áll. iskola igazgatásával bízták meg. Értékes irodalmi munkásságot folytat, számos verskötete jelent meg, melyek közül a *Dóczy* c. elbeszélést akadémiai dicsérettel tüntették ki. Külön munkásságának elismeréséül a *Felvidéki Madách-Társaság* és az *Orsz. Gárdonyi Irodalmi Társaság* rendes tagjává választotta meg. 1929. a M. Tud. Akadémia a Wodianer-díjjal, XI. Pius pápa a Pro ecclesia érdemrenddel tüntette ki.

Berkfi Gyula földbirtokos, országgyűlési képviselő, szül. Szalánta (Baranya vm.), 1884. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a bpesti, majd a kolozsvári tud. egyetem jogi karának hallgatója volt. Miután megszerezte a jogi doktorátust, vas megyei birtokán gazdálkodni kezdett. A szerb megszállás alatt hazafias magatartása miatt internálták. A forradalom után a nagyatádi Szabó István vezetése alatt álló *Orsz. Kiszegedpart* titkára lett, majd, amikor a párt az *Országos Földművespárttal* egyesült, annak igazgatójává választották. Mindkét nemzetgyűlésnek tagja volt. 1926. a nagyszalontói kerület egységpárti programmal orsz.-gyűl. képviselőjévé választotta. A Házban közgazdasági és közigazgatási kérdésekkel foglalkozik. Könyvet írt a magyarországi mezőgazdasági munkásviszonyokról, és egyke társadalmi és gazdasági okairól, valamint a vármegyei és községi közigazgatás reformjáról. Cikkeit a fővárosi újságok közlik.

Berkovits Lajos hegedűművész, szül. Budapest, 1874. Művészeti tanulmányait a Zeneművészeti Főiskolán végezte, Hubay és Popper Dávid voltak a mesterei. 1895. Párisba költözött és első hegedűse volt a Lamoureuxzenekarnak. 1896. a m. kir. Operaház szerződési ajánlatát fogadta el.

Bernáth Aurél, festőművész, szül. 1896. Iskoláinak befejezése után képzőművészeti tanulmányokat folytatott, majd különböző mestereknél tanult. A modern festőgárda egyik legjellegzetesebb képviselője, aki fényárnyékhatással dolgozó képein a falusi életet eleveníti meg. Jelentős sikereket ért el grafikai munkáival is. A Műcsarnok, Nemzeti Szalon és az Ernst-múzeum állandó kiállítója.

Bernáth Géza ny. államtitkár, felsőházi tag, szül. Kocsord (Szatmár vm.), 1845 okt. 2. Középiskolai és jogi tanulmányainak befejezése után ügyvédi vizsgát tett. 1867. hírói szolgálatba lépett. 1895. a szegedi tábla elnökévé nevezték ki. 1899. berendelték az igazságügyminisztériumba államtitkári rangban. 1906. a Kúria másodelnöki méltóságába emelkedett. 1908. belső titkos tanácsosi címmel tüntették ki. 1910. megvált hivatalától és nyugodalomba vonult. 1911. a főrendiház örökös tagja lett. 1926. a kormányzó örökös felsőházi taggá nevezte ki.

Bernát István (korláti), földbirtokos, egyet. ny. r. tanár, felsőházi tag, szül. Rimaszombat, 1854 júl. 3. Középiskolai és egyetemi tanulmányainak befejezése, valamint jogtudorá avatása után hosszabb európai tanulmányutat tett. 1884. a földmívelésügyi és kereskedelmiügyi miniszter megbízásából az Egyesült Államokat utazta be. 1888. a kultuszminisztérium szolgálatába lépett, ahol az iparostanonciskolák felügyeletével bízták meg. 1889. *Szövetkezés* címen az első magyar szövetkezeti szaklapot indította meg. 1892. kilépett az állam szolgálatából. 1896. a *Magyar Gazdaszövetség* ügyvezetőjévé, 1902. pedig igazgatójává választották. 1906. a rimaszombati kerület a Házba küldte, ahol a munkaügyi és szociális törvényjavaslatok előadója volt. 1920. a közgazdasági egyetem ny. r. tanára, majd első dékánja lett. 1924. a *Magyar Nemzeti Bank* alelnöki székébe került. 1927. a Magy. Tud. Akadémia r. tagjává, a *Magy. Gazdaszövetség* pedig elnökévé választotta. Az *Orsz. Mezőgazdasági Kamara* választotta felsőházi taggá. A gazdasági irodalom körébe vágó művei közül nevezetesebbek: *Észak-Amerika, Zálogbirtok Magyarországon, Agrárpolitika, A magyar földbirtok tehermentesítése, Szociális programok.*

Bernátsky Jenő György, egyet. m.-tanár, szül. Versec, 1873. Iskoláinak elvégzése után egyideig, mint botanikus, a Nemzeti Múzeum könyvtárában 1896. majd a Szőlészeti Intézetnél működött. 1907. egyetemi m.-tanárrá képesítették. Több monográfiát írt az egyszikűek és a növényföldrajz tárgyköréből.

Bernauer Izidor, ügyv.-igazgató, szül. Bpest, 1860. Műegyetemi tanulmányait Budapesten végezte, majd a gázművek szolgálatába lépett. 1910. műszaki igazgatóvá nevezték ki. Erdemeinek jutalmául a székessz. gázművek örökös igazgatósági tagjává és örökös műszaki tanácsadóvá nevezték ki. A Magyar Gázművek Orsz. Szövetségének ügyv.-igazgatója. A hazai és külföldi szak-sajtó jelentékeny munkása.

Bernfeld Imre, ügyvéd, szül. Budapest, 1902. A budapesti egyetemen szerezte doktori oklevelét. Két éven át az Ügyvédjelöltek Országos Szövetségének elnöke volt. 1928. avatták ügyvéddé és ekkor az Ügyvédjelöltek Szövetsége díszelnökké választotta. Több

cikke jelent meg különböző jogi szaklapokban. Főként bűnügyi védelemmel foglalkozik. Védőként vett részt Erdélyi Béla gyilkosságai, Nagy István megvesztegetési és Esküdt Lajos megvesztegetési bűnügyében. Gál Jenő (l. o.) ügyv., országgyűlési képviselő irodavezetője.

Bernhardt Emil, ügyvéd, szül. 1883. Tanulmányait Bpsten, Berlinben, majd Kolozsvárott végezte és 1910. jogi doktorrá avatták. 1913. mint Brassó város ügyészi megbízottja működött. A büntető- és kereskedelmi joggal kapcsolatosan számos feltűnést keltő jogi tanulmányt írt. A háborút mint főhadnagy küzdötte végig és hősiesség magatartásáért több kitüntetésben részesült. 1920. ügyvédi vizsgát tett és Bpsten telepedett le. A perzsa követségnek és több külföldi vállalatnak jogtanácsosa. Főleg a hiteljoggal kapcsolatos ügyekkel foglalkozik. Az *Ügyvédi Kamarának* fegyelmi biztosa.

Bernhardt János, főorvos, szül. Baja. A bécsi egyetemen avatták orvosdoktorrá. Előbb bécsi kórházakban gyakornokoskodott, majd Baján telepedett le. 1880. átvette a városi közkórház vezetését. 1885. kivívta a szegényház felépítését. 1886. városi tisztifőorvossá nevezték ki. A munkásbiztosító megalakulásakor annak tisztviselő-főorvosá lett. 1923. e. ü. főtanácsossá nevezték ki. Az *Orvosszövetség* tb. elnöke, a bájai *Nemzeti Kaszinó* örökös tb. elnöke.

Bernolák Kálmán, leányliceumi ig., szül. Besztercebányán, 1883. A bpesti egyetemen szerezte tanári oklevelét és a szegedi áll. reáliskolában kezdte működését. 1908. a fővárosi II. ker. egyetemi főgimnázium tanárává nevezték ki. 1911—1912. áll. ösztöndíjjal a heidelbergi egyetemen fizikai tanulmányokat folytatott. Utána megjelent: *Über Elektrizitätsbildung bei abreissenden Flüssigkeitstropfen* című munkája. A háborúban katonai szolgálatra vonult be. 1918. a brassói áll. felsőleányiskola, 1919. a Mária Terézia leányliceum igazgatójává nevezték ki. Több számtankönyvet írt, melyek új oktató rendszert honosítottak meg.

Bernolák Nándor (haraszi), ügyvéd, egyet. magántanár, nyugalm. népjóléti és munkaügyi miniszter, szül. Radvány, 1880 okt. 8. Középiskoláit Besztercebányán végezte, majd Budapesten, Berlinben és Kolozsvárott egyetemi tanulmányokat folytatott. Később a turini, nápolyi, római, lyoni és párisi egyetemeken egészítette ki tanulmányait. 1905. a hírség szolgálatába lépett, 1906. meghívták az igazságügyminisztérium törvényelőkészítő osztályára. 1908. a kassai jogakadémia tanárává nevezték ki, a büntetőjog és jogbölcsélet, valamint a bűnvádi eljárás jog tanárává. Ugyanakkor nagy tevékenységet fejtett ki az anya- és csecsemővédelem országos szervezeteinek kiépítése, nemkülönben a büntetőjogi reform előkészítése terén. 1913. táblabírói rangban visszakerült az igazságügyminisztérium törvényelőkészítő osztálya-

ba, ahol a fiatalokúak bíróságáról, a közveszélyes munkakerülőkéről és a választójog büntetőjogi védelméről szóló törvények, továbbá a sajtótörvény és az esküdtbíróági novella előkészítésében vett részt. A háború alatt a hadfelügyeleti bizottságban B. képviselte az igazságügyminisztériumot. A debreceni egyetem megnyitása után az egyetemen a büntetőjog és a bűnvádi eljárási jog m.-tanárává képesítették. A forradalom alatt a parlamentárizmusnak és a jogfolytonosságnak volt a híve és ezért üldöztetésben volt része. A kommuon alatt, mint tisztt elfogták és hetekig fogságban tartották. A román megszállás alatt a román hatóságok visszaéléseiről informálta az angol közvéleményt és a békekonferenciát. Ezért a románok hadbírótság elé akarták állítani, de B. elmenekült. Az első nemzetgyűlésbe Debrecen IV. kerülete küldte, keresztény nemzeti programmal. Az első Bethlen-kormány alatt elvállalta a népjóléti és munkaügyi tárcát, amelyet közel egy évig viselt. B. a jogi irodalom egyik legkiválóbb magyar művelője. Önálló művei: *A visszaesés dogmatikai és politikai szempontból, A tévedés tana a büntetőjogban, A büntetőtörvénykönyv és a büntetőnovella, A büntetőjogszabályok gyűjteménye és a Büntetőjogi törvénytar.*

Berrár Mihály orvostanár, szül. Tiszabura, 1884 dec. 5. A bpesti egyetemen végzett tanulmányai után 1906. az élettani intézet tanársegéde volt, majd tanulmányutakat tett Német- és Franciaországban, Egyiptomban, Indiában, Japánban és Észak-Amerikában. 1912. a sebészeti klinikán segéd-tanár, 1921. az állatorvosi főiskolán ny. rk. tanár, 1924. a sebészet és a szemészet r.-tanárává képesítették. Fontosabb önálló munkái: *A patahengergyulladás kór- és gyógytana, A lencse sclerosis myopias eredete, A myopia megállapításának egyszerű módja.*

Berthóty Károly (berthóti), ügyv., orszgy. képvis., szül. Németújfaló (Somogy m.), 1870. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a nagyváradi jogakadémia, majd a budapesti tud. egyet. jogi karának hallgatója volt, ahol jogtudományi doktorrá avatták. Később ügyvédi vizsgát tett. Orosházán folytatott ügyvédi gyakorlatot. Veszprém m. társadalmi és közéletében jelentős szerepet töltött be. 1922. kormányfőtanácsosi címet nyert. 1926. a tótkomlói kerület egységespárti programmal képviselőjévé választotta.

Berti László, ny. honvédezerede, szül. Bpest, 1875 jún. 24. A legnagyobb képzettségű magyar vívó egyike. Precíz technika és elméleti tudás jellemzi. Vívási képzettségét a bécsújhelyi katonai vívó- és tornatanárképzőben nyerte, ahol mint segédtanár is működött. Tíz évig a honvéd Ludovika-Akadémia vívó- és tornatanára volt. A magyar nemzeti hadsereg első sportoktató tanfolyamának megszervezője és első parancsnoka. Az *Országos Testnevelési Tanács* III-ik

szakbizottságának 7 évig első alelnöke és mint ilyen a Levente-intézmény egyik első szervezője.

Berzeviczy Albert (berzeviczi és kakas-lomniczi), a Magy. Tud. Akadémia elnöke, felsőházi tag, szül. Berzevice (Sáros m.), 1853 jún. 7. Középiskolai és jogi tanulmányainak befejezése, valamint önkéntesi évének leszolgálása után, 1877. Sáros megye szolgálatában kezdte meg pályafutását. Előbb, mint aljegyző, később, mint főjegyző működött. Hivatalt elfoglaltsága mellett az eperjesi jogakadémián tanári állást is vállalt. 1881. Eperjes város szabadelvűpárti programmal orsz.-gyűl. képviselőjévé választotta. Képviselőtársai között hamarosan nagy tekintélyt szerzett és a delegáció előadója lett. Eperjes mandátumának másodszer történt elnyerése után a Házban, mint annak jegyzője működött. 1884. min. tanácsosi minőségben a kultuszminisztériumba került, ahol a felső oktatási ügyeket intézte. 1887. Lőcse város képviselőjeként került az országgyűlésbe és ugyanakkor államtitkárrá nevezték ki. 1890. Bpest VIII. kerületének képviselője lett. 1894. lemondott államtitkári állásáról. 1895. a képviselőház alelnökévé választották. 1896. valóságos belső titkos tanácsosá nevezték ki. 1898. alelnöki tisztről lemondott és a delegációban, valamint a magyar-horvát bizottságban vállalt jelentős szerepet. 1899. a *Kisfaludy-Társaság* tagja lett, majd a *M. Tud. Akadémia* is tagjai sorába választotta. 1903. Tisza István kormányában a kultusztárcát vállalta el. Minisztersege idején értékes oktatásügyi reformokat valósított meg. 1905. megvált miniszteri székétől és a Magy. Tud. Akadémia elnöke lett. Hosszú időn keresztül nem foglalkozott politikával. 1910. Budapest II. kerülete a kezdeményezésére alakult Nemzeti Munkapárt programjával az országgyűlésbe küldte, amelynek elnöki tisztét másfél évig töltötte be. 1916. képviselői mandátumáról lemondott és főrendiházi taggá nevezték ki. A háború után, mint az *Interparlamentáris Unió* magyar csoportjának elnöke, értékes munkásságot fejtett ki a megcsontított Magyarország érdekében. 1924. a szegedi Ferenc József Tud. Egyetem közéleti tevékenységének félszázados évfordulója alkalmából tb. doktorrá avatta. Az olasz-magyar barátság híve, amelynek kimélyítése céljából Olaszországban felolvasó körutat tett és a hazai *Corvin Mátyás* irodalmi társaságot alapította. Irodalmi működése sokirányú és terjedelmes. Kiválóbb önálló művei: *Beszédek és tanulmányok, Itália, Az ismeretterjesztés eszközei az iskolán kívül, Régi emlékek, Beatrix királynő, A Cinquecento festészet, szobrászata és művészeti ipara, A természetfeletti elem Shakespeare színműveiben, Az abszolutizmus kora Magyarországon, A M. Külpolitikai Társaság, a Kisfaludy-Társaság és a Magy. Tud. Akadémia elnöke. A felsőházban az Akadémiát képviseli.*

Berzeviczy Zsigmond, nyug. min. tan., szül. Berzevice, 1867 szept. 14. Középiskolái elvégzése után a magyaróvári Gazdasági Akadémia hallgatója lett. 1891. a kishéri ménés-gazdaságnál kezdte meg állami szolgálatát. 1894. igazgatósági titkári minőségben Bábolnára helyezték. 1897. a földművelésügyi minisztérium állattenyésztési osztályára került. 1907. állattenyésztési felügyelő lett és a miniszteri kirendeltség vezetésével bízták meg. 1917. min. tanácsossá léptették elő. Az összeomlás után megszállt területen tartózkodott, majd 1921. ismét a földművelésügyi minisztériumba tért vissza. 1922. a *Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara* igazgatójává nevezték ki.

Besnyő Béla, műkereskedő, szül. Tiszajútlak, 1876 ápr. 4. Iskolai tanulmányait Beregszászon végezte, majd Bpsten műkereskedést nyitott. A háború alatt a Chiffre-osztály vezetője volt. A leszerelés után ismét átvette műkereskedésének vezetését. Érdemes munkásságának elismeréséül m. kir. kormányfőtanácsossá nevezték ki. Mint festő a *Nemzeti Szalon* kiállításain nagy sikereket aratott.

Bessenyei Gyula, műasztalosmester, országyűlési pótképviselő. szül. Nagyvárad, 1876 márc. 1. Iskoláit Debrecenben végezte, majd a fővárosban és külföldön szerzett tapasztalatai és szorgalma révén önálló iparossá küzdötte fel magát és mint ilyen, 27 éve dolgozik közmegegyezésre. Ipari munkásságával számos kitüntetést és legmagasabb elismerést érdemelt ki. Mint az ipari és társadalmi élet vezérégyénisége, közmegegyezésben részesül. A debreceni kerület egységspárti pótképviselője és a törv.-hat. bizottság tagja. A háborúban katonai szolgálatot teljesített.

Bessenyei Zénó (nagybessenyei), földbirtoke, ügyvéd, orsz. gyűl. képvis., szül. Míg-léc (Zemplén m.), 1880. Középiskolai és egyet. tanulmányainak befejezése után jog- és államtudori oklevelet szerzett. Hosszabb tanulmányutat tett Európában. Közigazgatási pályafutását Zemplén vm. szolgálatában kezdte meg. 1908. a sárospataki járás főszolgabírájává választották. 1915. alispáni hatáskörrel felruházott tb. megyei főjegyző lett. 1916., mint kormánybiztos, jelentős munkásságot végzett az oroszok által elpusztított felsőzempléni falvak újjáteremtése érdekében. 1922. és 1926. egységspárti programmal nyerte el Sárospatak mandátumát.

Betegh Péter, vezérigazgató, kereskedelmi tanácsos, szül. Egeresen, 1884 máj. 30. Kolozsvárott végezte középiskoláit és jogi tanulmányait. U. o. szerezte 1906—1908. jog- és államtudori oklevelét. Utána több éven át Német- és Angolországban közgazdasági tanulmányokat folytatott. 1918. a Pantodrog Magyar Gyógynövény R.-T. igazgatójává, majd vezérigazgatójává nevezték ki. 1923. a

közgazdaság terén kifejtett érdemes munkásságának elismeréséül a kormányzó a kereskedelmi tanácsosi címmel tüntette ki. Mint főhadnagy résztvett a háborúban és megkapta a III. oszt. katonai érdemkeresztet a kardokkal és a Károly-csapatkeresztet.

Bethlen Artúr, hírlapíró, szül. Sopron, 1876. A bpesti tud. egyetemen szerzett jogtudori oklevelet. Egyet. hallgató korában *Hitbizományok reformja* c. tanulmányával akadémiai díjat nyert. Eleinte az *Egyetértés* majd a *Hazánk* szerkesztőségében dolgozott. 1904—1912. a *Pesti Napló* politikai rovatát vezette. 1913. megalapította a *Déli Hírlap* c. esti lapot. A *Politikai Magyarország* gyűjtéményes munkában több tanulmánya jelent meg.

Bethlen István (gróf, bethleni), Magyarország miniszterelnöke, szül. Gernyeszeg (Marostorda), 1874 okt. 3. Atyja B. István gróf, anyja Teleki Ilona grófnő. Középiskoláit a kolozsvári ref. kollégiumban és a bécsi Terézianumban, főiskolai tanulmányait külföldi egyetemeken, a budapesti tudományegyetem jogi karán és a magyaróvári gazdasági akadémián végezte. Tanulmányainak befejezése után egy ideig családi birtokán gazdálkodott, majd hosszabb külföldi utat tett. Politikával 1901. kezdett foglalkozni, amikor a szabadelvű párt programjával a mezőszéki kerület képviselője lett. 1904. a véderőjavaslat körül támadt politikai bonyodalmak során Apponyi Albert gróffal együtt kilépett a pártból és a függetlenségi párt tagja lett. Az 1905. és 1906. évi általános választásokon régi kerülete már a függetlenségi és 48-as párt programjával küldte a parlamentbe. 1910. a párt kettészakadása után Kossuth Ferenchez csatlakozott, amikor azonban 1916. Károlyi állott a párt élére, B. kilépett és az Andrássy Gyula gróf köré csoportosuló párt tagja lett. A forradalom kitörése után visszavonult a politikai élettől. Károlyi Mihály többször felszólította, hogy vegyen részt a forradalmi kormány munkájában, de B. mindannyiszor mereven elzárkózott minden szereplés elől. Ez időben Erdélyben tartózkodott és mindent elkövetett, hogy az Erdélyt fenyegető veszélyt elhárítsa. A román megszállás elől Magyarországra jött, ahonnan azonban a proletárdiktatúra kitörése miatt menekülnie kellett. Előbb Bécsben, majd Szegeden tartózkodott és a szegedi kormány megbízásából a bécsi ellenforradalmi szervezkedés élére állott. Az akkori-ban Bécsben megjelenő Pester Lloyd hasábjain láttak napvilágot cikkei, melyek már körvonalazták politikai irányelveit és egész bécsi működése egy vezérszerepre hivatott államférfi kibontakozását engedte sejteni. A tanácsköztársaság bukása után hazatért és Huszár Károly miniszterelnöksége alatt a külügyminisztérium békeelőkészítő osztályán működött és mint a békeküldöttség előadója értékes szolgálatokat tett a neuilly-i béketár-

gyalásokon. A Simonyi-Semadam-kormány bukása után kabinetalakításra kapott megbízást, ami azonban nem sikerült. 1920. Hódmezővásárhely első kerülete képviselőjévé választotta. Az első nemzetgyűlés tartama alatt azonban inkább a Menekültügyi Hivatal keretén belül működött, melynek elnöke volt. 1921. Teleki Pál lemondása után a kormányzó ismét miniszterelnökké designálta. B. megbízatásának 24 óra alatt már eleget is tett és az új kormány 1921. április 19. bemutatkozott a nemzetgyűlésen.

A fogadtatás tartózkodó volt, dacára annak, hogy az új kabinet a jogrend és a közszabadságok visszaállítását tűzte ki céljául. Mikor azonban a kormány gazdasági és pénzügyi téren hamarosan sikereket ért el, a hangulat kedvezőbbre vált. Nemsokára az akkori igen nyomott közéleti atmoszféra hatása a parlamentben is mutatkozni kezdett és az ellenzék jogrend-akciójának, valamint a királykérdésnek a napi politikába való benyomulása természetesen nagy viharokat váltott ki. A Beniczky- és Szmrecsányi-féle mentelmi jogsértés, az Ereky-Andaházy-affér, Friedrich szerepe a Tisza István-gyilkossági perben, a Duna-Tiszaközi gyilkosságok pertraktálása válságos helyzetbe hozták a kormányt, amit később még súlyosabbá tett a Ház elnökének, Rakovszky Istvánnak, a kisgazdák nyomására történt távozása, ami később szerteágazó afféreként vont maga után. A kisgazdapárt az ingatlan vagyonváltság javaslat miatt kezdett békétlenkedni, kirohant az Eskütt-féle botrány, a nyugatmagyarországi felkelés óriási kavargásokat teremtett, Hegedüs pénzügyi politikája összeomlott. Ebben a terhes légkörben B. őszinte barátságával lecsendesítette a kisgazdapártot, a fenyegető külpolitikai helyzetre való tekintettel mérsékletet kért és kapott az ellenzektől, majd a Ház parlamenti szünetet határozott el. A szünet alatt B. likvidálta a nyugatmagyarországi felkelés ügyét és a népszavazás útján Magyarországnak ítélt Sopron ünnepélyes visszacsatolásával B. egyik legkiválóbb kormányzati és diplomáciai sikerét érte el.

Legnagyobb nehézségeit és lelki próbáját kormányelnöksége első időszakában IV. Károly király visszatérési kísérletei okozták, amelyek maguk után vonták a nagyhatalmaktól követelt detronizáció törvénybeiktatását, viszont életere keltették a nemzetben azt a megérzést, hogy a királykérdést, mely az országot áldatlan veszélybe döntheti, ki kell kapcsolni hosszú időn át és ezáltal belpolitikai nyugalmat teremteni egy közös nemzeti erőfeszítés érdekében.

A detronizációs javaslat beiktatása után kormányával együtt lemondott. A kormányzó a lemondást elfogadta, de a kormányalakítással ismét B.-t bízta meg, aminek rövidesen eleget is tett. Az új kabinet azonban már bemutatkozásakor nehéz helyzetbe került,

mert a kormányzópart legitimista tagjai ellenzékbe mentek. B. 1922. jan. 23. kifejtette a királykérdésben elfoglalt álláspontját és ez a beszéd, amelyet 100,000 példányban ki is nyomattak, szilárdan mögéje tömörítette a kisgazdapártot. Erre a pártra támaszkodva akarta B. az új választójogi javaslatot törvényerőre emeltetni, ami azonban már nem sikerült, az ülészek rövidege miatt. A nemzetgyűlés mandátuma február 16. lejárt és B. egy általa egybehívott országbírói értekezlet döntése után rendeleti úton kodifikálta azt a választójogi javaslatot, amelynek alapján megejtett választások a kormányzópart győzelmeivel végződtek.

Az új nemzetgyűlés 1922 júl. 1. exlexbe került és a Ház az indemnítást csak aug. 3-án szavazta meg. Az ország pénzügyi és gazdasági helyzete azonban egyre rosszabbodott. Egyre világosabbá vált, hogy a kibontakozás csak külföldi kölcsön útján lehetséges. B. tehát felvettette Magyarországot a Népszövetség tagjai közé és megkezdte a rekonstrukció munkáját. B. Kállay Tibor pénzügyminiszterrel együtt Párisban, Londonban és Rómában személyesen terjesztette elő tervezetét. Közvetlen kapcsolatot teremtett a volt ellenséges nagyhatalmakkal és megnyerte Anglia és Olaszország szimpátiáját. Nemsokára azonban a kormány jegyzéket intézet a jóvátételi hatalmakhoz, amelyben kifejtette a népszövetségi kölcsön kihivhatatlanságát, az eddigi jóvátételi feltételek mellett. A jegyzéknek, valamint B. személyes tárgyalásainak megvolt az eredménye, amennyiben akceptálták a magyar álláspontot és így a kölcsönakció létrejött. A népszövetségi tanács záróülésén Hanotaux francia megbízott elragadtatott szavakkal mondott köszönetet B.-nek, aki ezzel a munkájával felbecsülhetetlen szolgálatot tett Magyarországnak.

Az egység feltételei szerint megalakult a Nemzeti Bank és Mr. J. Smith, a Népszövetség főbiztosa megkezdte ellenőrző működését. Kezdetét vette tehát a rekonstrukció nagy munkája. B. áttért az államélet összeomlás által teljesen szétzilált ágazatainak újjáépítéséhez: keresztülvitte a házszabályok revízióját, a választójogi reformot és a Népszövetség 1925 dec. 4. ülésén, miután B. beszámolt a rekonstrukció eredményeiről, a népszövetségi elnök köszönetet mondott B.-nek az újjáépítés hatalmas munkájának sikeres befejezéséért.

Egyideig teljes csendben folyt ezután a parlamenti munka, de 1925. decemberében kirobbant a frankhamisítási botrány. Az ügy dagadó hullámai percek alatt az egész világot bejárták és elmerüléssel fenyegették a kormányt, de vele együtt az országot is. B. államférfúi képessége azonban mesteri módon parirozta a külföldi sajtónak és az itthoni ellenzéknek hatalmas erővel meginduló pergőtüzét és a frankvítában mondott záró-

beszéde után a kormány helyzete erősebb volt, mint valaha. Mikor pedig a Népszövetség pénzügyi bizottsága Magyarországot feloldotta a pénzügyi ellenőrzés alól, B. és kormánya a külföld előtt is rehabilitálva, sziklaszilárdan állott.

B. azonban a frankügynek a Kúria előtt történt jogerejű lezajlása után beadta lemondását. A kormányzó a lemondást nem fogadta el és B. Magyarország miniszterelnöke maradt. Miután a parlamentben tető alá hozta a felsőházi javaslatot, visszaállította az alkotmányosság régi formáit. Mikor pedig 1926. novemberében a kormányzó a nemzetgyűlést feloszlatta, a kormánypárt az országgyűlési képviselőválasztásokon példátlanul álló győzelmet aratott; 245 mandátum közül 207 jutott a kormányt támogató pártok kezébe.

Az országgyűlés megnyitása után B. rövidesen Rómába utazott, ahol elvi megállapodásra jutott Mussolinivel, barátsági és döntőbíróági szerződést kötött Olaszországgal és ezzel a ténnyel megnyitotta a sorompót a háború utáni ellenséges hangulattól elszigetelt Magyarország nemzetközi kapcsolatainak kiépítése felé.

B. a háború és a forradalmak által szétzillesztett magyar államéletet visszavezette arra az útra, amelyről új és messzeható lehetőségek nyúlnak a céltudatos gazdasági és társadalmi berendezkedésre. A nemzetközi fórumokon őrt állt az ország érdekei felett és lehiggadt tárgyilagosságával, átfogó szellemével és diplomáciai képességeivel mindig sikerült a magyar érdekeknek megfelelő kapcsolatot kiépítenie és a népszövetségi konferenciák merev álláspontjait az igazság meggyőző erejével meghajlítani. Magyarország legsúlyosabb történelmi óráiban vette át a kormány vezetését és a még súlyosabb esztendőket majdnem mindent elsöprő viharaiiban is töretlenül vette ki az ország hajóját a csendesebb nyílt vizekre. Nyilvános beszédeinek külső struktúrájában is megnyilatkozik kemény és objektív egyénisége, mert szónoklatai nélkülöznek minden felesleges oratori díszítményt és hatástkeltő frazirozzást; inkább a tárgyi tartalomra és a reális részletek szigorúan kötött vonalvezetésére fekteti a fősúlyt, így beszédei inkább a gondolatok dinamikai erejénél fogva hatnak.

Hanotaux, a Népszövetség francia megbízottja, többek között így beszélt róla: ... bőles szellemével fölébe tudott emelkedni azoknak a nehézségeknek, amelyek az emberi dolgokban természetszerűen lakoznak. Meg vagyok győződve róla, hogy Bethlen István gróf neve hamarosan azok közé fog kerülni, akiket Európa újjáteremtői között emlegetnek.

Bethlen Pál gróf (bethleni), ügyvéd, felsőházi tag, szül. Drág (Szolnok-Doboka vm.), 1883 szept. 11. Középiskolai és egyetemi tanulmányainak befejezése után 1906. jogi-

doktori oklevelet nyert. Később ügyvédi vizsgát tett. 1909. ügyvédi irodát nyitott. 1910. a bethleni kerület mandátumát, munkapárti programmal, szerezte meg. A háború alatt harctéri szolgálatot teljesített. Érdekeit számos kitüntetéssel jutalmazták. Az összeomlás után teljesen ügyvédi hivatásának és gazdaságának szentelte idejét. Az örökös-jogú főrendi családokat képviseli a felsőházban, ahol először korjegyző volt, majd jegyző lett. Tevékeny részt vesz a ref. egyház életében és számos egyh. és társ. egyesület vezetője.

Betlen Gyula, szobrászművész, szül. Budapest, 1879. máj 8. Művészi tanulmányait Bpsten és Párisban végezte. Résztvett számos hazai és külföldi kiállításon, a párisi st. lousi és milánói kiállításon első díjat, ill. bronz- és aranyérmeket nyert. Kisebbronz- és terrakotta-aktokon és emlékérmeken kívül, több nagy síremlék tervezője. A szegedi hősi halottak emléke, a nyíregyházi Kossuth-szobor és több emléktábla tervezője és mintázója.

Betsey László, székesfővárosi köztisztviselő hiv. fuvarostelepének igazgatója, szül. Budapest, 1878 május 7. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a szföv. szolgálatába lépett. 1898. államszámviteli államvizsgát tett és gyakornok, majd számtiszt, utóbb számvevőségi főtiszt volt. 1918. számtanácsos. 1921. igazgató lett. 1914. az omnibuszvállalat átvételekor annak vezetésével bízták meg.

Bettelheim Miksa, bankár, szül. Bpest, 1876. Iskolai tanulmányait a bpesti kereskedelmi akadémián fejezte be. Kereskedelmi pályára ment és egy tőzsebizományos cégnél nyert elhelyezkedést. 1900. önállósította magát és Krausz Simonnal társulva bank- és tőzsebizományos céget alapított, mely cégnek, Krausz Simon 1924. történt kiválása óta egyedüli tulajdonosa. Pénzügyi körökben nagy tekintélynek és megbecsülésnek örvend, minek következtében 1917. tőzsetanácsos, 1922. az *Értékpapírkereskedők Egyesületének* elnöke lett.

Bezegh-Huszágh Miklós (hajnikai), a bpesti államrendőrség főkapitánya, szül. Hajnik, 1881 jan. 22. Középiskoláit Besztercebányán és Selmechányán, az egyetemet Budapesten végezte. Tanulmányainak befejezése után egyéves önkéntesi szolgálatot teljesített. 1903. a balassagyarmati királyi törvényszék joggyakornoka lett. 1905. a salgótarjáni járásbírószágon, mint aljegyző működött. 1906. Budapesten megszerezte a bírói oklevelet. 1907. a pozsonyi kir. törvényszékhez, majd az ügyészséghez helyezték át, ahol tvszéki jegyzővé léptették elő. 1912. kir. alügyésszé nevezték ki Sopronba, majd soronkívül kir. ügyésszé léptették elő és a bpesti ügyészséghez helyezték át, ahol a sajtótermékek cenzuráját bízták rá. A háború alatt, mint tűzérőhadnagy harctéri szolgálót teljesített és az ezüst és bronz Signum

Laudisszal, a Károly-csapatkereszttel, a német harcos érdeméremmel és a jubileumi emlékéremmel tüntették ki. 1916. súlyos betegesen jött haza a harctérről és visszatért ügyészi hivatásához. 1908. az igazságügyminisztériumban, majd az Orsz. Közp. Árvizsgáló Bizottságban teljesített szolgálatot, később a közlekedési minisztériumba került, ahol a jogi-osztály vezetője lett. A kommunizmus bukása után a bpesti kir. ügyészségnél a kommunista bűnperek irányításával bízták meg, és ezzel egyidőben a miniszterközi sajtóellenőrző bizottságba delegálták. 1921. visszarendelték az igazságügyminisztériumba, ahol a büntető és főfelügyeleti osztályon az adminisztráción és a kegyelmezési ügyeken kívül a politikai bűnperek irányítása és felülvizsgálata képezte feladatát. Miniszteri biztosi hatáskörben a nagyobb politikai bűncselekményekben kapott különleges megbízásokat (Márffi-féle bombaper, frankhamisítás, stb.). Általában a bizalmasabb és kényesebb természetű politikai bűnperekben az igazságügy és a többi minisztérium között az összekötő szerepét töltötte be. 1922. kir. főügyészhelyettes lett. 1928. a nyugalomba vonult Marinovich Jenő helyére a m. kir. államrendőrség bpesti főkapitányává nevezték ki. Rövidesen sikerült is hozzáértő munkássága révén jelentős eredményeket elérnie. A rendőrlégénység kultúrnívóját nyelvtanfolyamok létesítésével emeli, a forgalom növekedésének megfelelően kiépíti és széles alapokra fekteti a közlekedési rendőrséget, személyes látogatásaival ellenőrzi a légénység működését és minden irányban kiterjedő figyelemmel biztosítja a magyar rendőrség magas nivóját. Erélyes és tapintatos intézkedései a társadalom legszélesebb rétegeinek simpatíáját és elismerését biztosították számára. A Bethlen Gábor Szövetség társelnöke, a Zólyom-Vármegyei Egyesület elnöke.

Bezerédj István (bezerédi), felsőházi tag, szül. Bpest, 1866 febr. 22. Középkolai tanulmányainak befejezése után a bpesti tud. egyetem jogi karának hallgatója volt, ahol jogi doktorrá avatták. 1888., mint tb. aljegyző Vas megye kötelékében kezdte meg pályafutását. Fokozatos előléptetések után 1901. alispáni rangra emelkedett. 1906. Vas vm. főispánja lett. A felsőházban Vas vármegyéét képviseli.

Bezszilla István, ügyvéd, szül. Tura, 1866. jan. 29. Középkolait Jászberényben, egyetemi tanulmányait Bpsten végezte. Az ügyvédi vizsga letétele után Gödöllőn telepedett le. A község társadalmi életének jelentős egyénisége, a Gödöllői Takarékpénztár jogtanácsosa, az Uri Kaszinó elnöke, vármegyei bizottsági tag, Pest vm. tb. főügyésze. A szépirodalom terén is működött, szerkesztője volt a *Hazánk* c. lapnak, főszerkesztője és tulajdonosa a *Gödöllői Hírlapnak*. Egyik megalapítója volt a bpesti *Uránia Színháznak*.

Beyer Jenő, min. tanácsos, szül. Kőszegen 1906. Nagybányán az erdőrendezés vezetőjévé, 1907. főerdésszé, 1912. főerdőmérnökké nevezték ki, a háború alatt a nagybányai főgimnázium tanára volt. 1916. a földművelésügyi minisztériumba rendelték. 1918. pedig főerdőtanácsossá léptették elő. 1925. Párisban, mint erdészeti szakértő vett részt a jóvátételi bizottságban, az elszakadt területeken visszamaradt állami javak értékelési tárgyalásain. 1926. a minisztérium erdészeti főosztályának vezetőjévé és miniszteri tanácsossá nevezték ki. B. a magyar erdészeti ügy egyik ismert szaktekinetélye, akinek nevéhez az erdőgazdálkodás számos eredménye fűződik.

Bibó Lajos, író, hírlapíró, szül. Hódmezővásárhely, 1890 dec. 20. Iskoláit u. o. végezte, majd Szegeden hírlapíró lett. 1913—1918. mint főhadnagy, katonai szolgálatot teljesített. Főszerkesztője volt a *Szeged és Vidéke* c. lapnak. Később a *Virradat* szerkesztését vette át, az utóbbi években pedig a *Nemzeti Újság* munkatársa. Kiváló publicisztikai munkálkodása mellett igen jelentős irodalmi működést fejt ki. 1927. megnyerte Budapest szfv. Ferenc József irodalmi nagy díját. Két színdarabját: *A juss*, *Báthory Zsigmond* c. a Nemzeti Színház adta elő. Elbeszélő kötetei: *A fákllya jústólve ég. A föld*. Regényei: *Ladikon az ősmagyar hazába. Anyám. Kéllékü szerelem. Meg kell a szívnek hasadni. Van orvosság mindenre. A sárhelyi veszedelem*. Az új magyar írói gárda egyik legtehetségesebb egyénisége, ki minden ízében magyar életet lehelő, erőteljes írásaival a nagykulturájú modern magyar írókat reprezentálja.

Bicskei Jenő, műszaki főtanácsos, szül. Tápió-Bicskén, 1879 jún. 14. Középkolait Jászberényben, műegyet. tanulmányait Bpsten végezte és 1903. mérnöki oklevelet szerzett. A B. H. E. V. szolgálatába lépett 1904. és résztvett a vasút vonalainak elektrifikálási munkálataiban. 1907—1923. a Budapest-Nagytétény—Törökbálint-i és a Bpest—Szentendre-i vonalak osztálymérnöke volt és azóta a kisajátítási és statisztikai osztály vezetője. B. vezette a Ráckeve-Dunapataj-Kalocsa-i vasút nyomjelzési munkálatait. Széleskörű szakirodalmi munkásságot fejtett ki. Közgazdasági és vasúti cikkei a szaklapokban és a napilapokban jelentek meg. A *Nemzetközi Helyi Érdekű Vasútegyesület* koppenhágai kongresszusán előadást tartott. *Vasútpolitikai és vasútigazgatási cikkeket írt a Községfejlesztés* c. közgazdasági lapban, a *Vasúti és Hajózási Hetilapban*. Síkmértani, testmértani és számtani tankönyve jelent meg. Élénk társadalmi működést fejt ki. A *Budai Klub* igazgatója, a *Természettudományi Társulatnak*, a *Mérnöki Kamarának*, a *Vasúti és Hajózási Klubnak* és a *Vajda János Irodalmi Társaságnak* tagja.

Bien Zoltán, egyetemi magántanár, szül. Somogy-Túron 1891. nov. 20. 1916. szerezte a budapesti tud. egyetemen orvostudori oklevelét. A háborúban harctéri szolgálatot teljesített és a Signum Laudissal tüntették ki. Azután kórházi gyakorlatot folytatott. Később a leidei egyetemen adjunktus volt, majd 1924. u. o. magántanári képesítést nyert. 1927. az Országos Társadalombiztosító Intézet osztályvezető orvosává nevezték ki. Az orvosi szakirodalomban sokat dolgozik; közleményei külföldön is elismerést keltettek. Önálló munkái: *Über Fleckfieberdiagnose* (Göttingen), *Allergia és allergiás betegségek* (Bpest).

Biffi Ferenc (vitéz, pilicai), nyug. altábornagy, szül. Pozsony, 1868. jún. 12. Középkorai tanulmányait és a hadapródiskolát Pozsonyban végezte. Tényleges katonai szolgálatát a 38. gyalogezrednél kezdte meg. Később a 82. gyalogezredhez került, majd a 20. honvédekhez osztották be. A háború alatt hosszú időt töltött a harctéren. Az összeomlás után a Nemzeti Hadsereg helyettes főparancsnokává nevezték ki. Hosszú, érdemes szolgálat után nyugalomba vonult. Kétfüzetes: *Hadoszt.-érdemkereszt*, a Lipót-rend középkeresztje, bronz és ezüst Signum Laudis a kardokkal, Lipót-rend a hadiékítménnyel és a kardokkal.

Bihary István, vez. kir. tanfelügyelő, szül. Nagyenyed, 1881 aug. 1. Középkorait szülővárosában, filozófiai tanulmányait Kolozsvárott, jogi tanulmányait Eperjesen végezte. Pályáját Nagyiküllő megyében kezdte, majd Rimaszombatra került, ahol rövidesen ír. tanfelügyelő lett. Rövid ideig katonászkodott, majd újból elfoglalta állását. 1918. Szolnokra helyezték át és azóta a jász-nagykun-szolnokmegyei tankerületet vezeti. A levénteintézmény megszervezése, valamint új iskolák létesítése körül nagy érdemeket szerzett. A *Nagy Küküllő* és a *Szolnok és Vidéke* c. lapok szerkesztője volt. A *Gárdonyi Géza Irod. Társaság*, a *Verseghy Irod. Társ.* és az *Alföldi Közműv. Egyes.* tagja. Az *Orsz. Tanfelügyelői Egyesület* vál. tagja. Irodalmi munkássága mellett, népdalaival is ismertette nevét.

Bilkey Ferenc, esperes-plébános, szül. Sárszentmihály, 1872 jún. 13. Középkorait Székesfehérvárott, egyetemi tanulmányait Bpsten végezte. Kétévi kápláni működés után Székesfehérvárra került, amelynek 1912 óta plébánosa. Élénk irodalmi működést fejt ki. Cikkjei a helyi és a fővárosi lapokban jelennek meg. Művei: *Hét országon keresztül*, *Az éjjeli nap országában*, *Magyar ember Amerikában*, *Kalauz a katolikus vallásba visszatérőknek*, *Az oltárszentség élő csodája*, *Gárdonyi és a buddhizmus*, *Örök dolgok*, *Vasárnapi könyv*, *Miért tiltja az egyház a egyes házasságokat?* Városi bizottsági tag. 1902. pápai kitüntetésben részesült.

Biró Ármin, közgazdász és lapszerkesztő, szül. Eger, 1864. Középkorainak és a kas-

sai felsőkereskedelmi iskolának elvégzése után hosszabb ideig gyári tisztviselő volt. Később Egerben vasárugyát létesített, melyet éveken át vezetett. 1901. megalapította a *Magyar Vaskereskedő* c. szaklapot, majd a *Magyar Vaskereskedők és Vasiparosok Országos Egyesületét*, amelynek előbb főtitkára, majd társelnöke lett. E tisztséget ma is betölti. Mint lapszerkesztő értékes szakirodalmi tevékenységet fejt ki. A magyar vasipar propagálásában úttörő munkát végzett. Erdemeiért a Ferenc József-rend lovagi és tisztí keresztjével, legfelsőbb elismeréssel és a porosz vaskoronarenddel tüntették ki.

Biró Endre, ügyvéd, szül. Opécska, 1883. Középkorainak elvégzése után Bpsten és Strassburgban jogi tanulmányokat folytatott. A háborúban, mint tüzerfőhadnagy harctéri szolgálatot teljesített. Bpsten folytat ügyvédi gyakorlatot. Számos szépirodalmi és jogi tanulmánya jelent meg. Többnyire polgári ügyekkel foglalkozik.

Biró Henrik (beczkói), kormányfőtanácsos, szfv. th. biz. tag, szül. Bpsten, 1866 jan. 25. Atyja Beczkói Biró Károly, jeles fővárosi építész volt. B. tanulmányainak elvégzése után a közgazdasági életben helyezkedett el. Több vállalat alapítása fűződik nevéhez. A közélet terén évtizedeken át értékes munkásságot fejtett ki. A háború alatt a főváros VI. ker. sorozóbizottságának elnöke volt. 1901. a szfv. th. biz. tagjává választották, melynek kebelében két évtizeden át számos közintézmény alapítását kezdeményezte. A községi kenyérgyár B. javaslatára létesült. Ugyancsak indítványára határozta el a főváros Budapest főbb útvonalainak villamos ívlámpákkal való felszerelését, valamint a Községi Takarékpénztár fölállítását. A Kereskedelmi és Iparkamrában is sokat fáradozott a közért. Éveken át különböző adókiegészítő és fölszólamlási bizottságok tagja és h. elnöke volt. A háború végén az Orsz. Népelelmezési Akció ügyvezető alelnökévé nevezték ki. Az összeomlás után, az első nemzetgyűlési választások idején, a Hegedűs Lóránt-párt elnökévé választották. Közben a szfv. nyomorenyhítt akció végrehajtóbizottságának tagja is volt. 1918. közéleti működésének elismerésül megkapta a Ferenc József-rend tisztí keresztjét és 1923. a kormányzó kormányfőtanácsossá nevezte ki.

Biró Imre Boldizsár, hírlapíró, szül. Nagykanizsán, 1891. Középkorait Kaposváron végezte, majd az ottani *Somogyi Újság* c. napilaphoz került, ahol a nagyatádi Szabó István-féle kisgazda-párt tagja lett. Értékes hírlapírói munkásságot fejtett ki a *Kisgazda*, *Külügy-Hadügy*, *Szántó-vető*, *Magyar Falu*, stb. stb. c. agrárpolitikai lapoknál. A második nemzetgyűlés alatt ellenzéki kisgazdapárti programmal képviselőjelöltnek lépett fel a nagykatái kerületben, de a pártszavazás a kormánypárti jelöltnek juttatta a mandátumot. *Kosaras Gáspár és más elbeszélések* c. novelláskötetén kívül igen sok agrárpolitikai

tanulmánya, szakcikke és szaknaptára jelent meg. Értékes és aktív harcosa a kisgazdamegazdalmaknak, a párt egyik legrégibb tagja, számos agrárregyesületnél tisztséget tölt be.

Bíró Lajos, zoológus és etnografus, szül. Tasnád, 1856. Debrecenben teológiát hallgatott, majd a kecskeméti ref. koll. h. tanára lett. B. dolgozta fel először Zemplén vm. bogárvilágát, majd 1895. Új-Guineába ment, ahol 7 esztendeig nép- és természetrajzi gyűjtéseket végzett. Gyűjteménye rendkívül módon gazdagította a Magyar Nemzeti Múzeum tárait. 1903 óta a Nemzeti Múzeum tiszteletbeli őre, a Magyar Entomológiai Társulat, volt elnöke, a szegedi egyetem díszdoktora. Önálló műve: *Hét évig Új-Guineában*.

Bíró László (beczkói), ügyvéd, szül. Budapest, 1892 jan. 19. Tanulmányait a bpesti tud. egyetemen végezte. 1914. jog- és államtudori oklevelet szerzett. 1915. a mesterutcai, majd az izabellautcai felsőkeresked. iskola jogtanára lett. 1918. a bírói és ügyvédi oklevél elnyerése után ügyvédi irodát nyitott. A *Kühne Mezőgazdasági Gépgyár* jogtanácsosa és felügy.-biz. tagja, a *Munkácsy Céh* ügyésze, a *Herkules Művek r.-t.* igazg. tagja. *Az Orsz. Ügyvédszöv.* bpesti osztályának ügyv. alelnöke. Pest m. tb. tisztügyésze. A VI. ker. iskolaszék és *Adófelszámolási Bizottság* tagja.

Bíró Pál (hámosi), r.-t. elnök-vezérigazgató, orszgy. képvis., szül. Bpest, 1881. Középiskoláit a fővárosban, egyet. tanulmányait u. ott, majd Berlinben és Freiburgban végezte. Doktorrávatása után 1903. a *Rimamurány-Salgótarjáni Vasművek* szolgálatába lépett. 1912. kiváló munkásságának eredményeül a részvénytársaság igazgatója lett. A brüsszeli konferencián, mint a magyar vasipar reprezentánsa vett részt. 1917. a *Rimamurány-Salgótarjáni Vasművek r.-t.* vezérigazgatójává választották. A háború után, mint a magyar béke delegációnak ipari szakértője, értékes tevékenységet fejtett ki. A közgazdaság terén kifejtett kiváló munkásságának elismeréséül 1922. m. kir. keresked. főtanácsosi címmel tüntették ki. A második nemzetgyűlésen, mint az ózdi kerület képviselője vett részt. Az 1926. összeült országgyűlésben régi kerületét képviseli. A *Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének* alelnöke. A *Statisztikai Értékmegállapító Bizottság* szakosztály-elnöke, a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* beltagja, a *Magyar Bánya- és Kohóvállalatok Egyesületének* társelnöke és a *Vámpolitikai Központ* elnöki Tanácsának tagja.

Bíró Zsigmond, felsőházi póttag, szül. Szentmártonkő, 1850 máj. 1. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a bpesti tud. egyetem jogi karának hallgatója volt, később ügyvédi oklevelet szerzett. A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár* kötelékébe lépett és 1889. az intézet igazgatója lett. 1911. udv. tanácsosi címet nyert. Intézetének előbb alelnöke, majd 1929. elnöke lett. Pest vm. felsőházi póttagja.

Birtha József, ref. lelkész, volt nemzetgyűlési képviselő, szül. Ór, 1877. Középiskoláit Nyíregyházán, a teológiát pedig Debrecenben végezte, majd Utrechtben, Berlinben és Heidelbergben egészítette ki tanulmányait. Hazatérése után a kolozsvári ref. főgimnázium tanára lett, majd két év múlva a lévai ref. egyházközség lelkészévé választotta. A cseh megszállás alatt egyik lelkes szervezője volt a magyarság ellenállásának. Hazafias magatartása miatt a csehek internálták. Kiszabadulása után Budapestre menekült. Az első nemzetgyűlésbe a nyirbátori kerület küldte be kereszténypárti programmal.

Bitskey Aladár, szül. Eger, 1905 okt. 18. Számos magyar hátúszó bajnokságon kívül győzött a lipcsei, magdeburgi, drezdai, hannoveri versenyeken is és nagy része volt az egri úszógárda világraszóló előretörésében. Évek óta Magyarország hátúszó bajnoka.

Bitter Illés, tanker. főigazg., clairveaux-i apát, szül. Apar. Középiskoláit Pécsen végezte, majd a bpesti tud. egyetem hallgatója lett. Tanári oklevelének megszerzése után 1891. pappá szentelték. Már 1890-ben a Ciszterciarend pécsi főgimnáziumának tanára lett. Élénk részt vett a város kulturális életében. Főképp a Pécsi Kath. Körben talált teret szervező és rendező erejének érvényesítésére. Az 1907. tartott pécsi katolikus nagygyűlésen B. vetette fel a Kath. Tanáregyesület gondolatát, amelynek később hat éven át elnöke is volt. E minőségében vetette meg alapját a Kath. Tanárok Nevelőházának. 1908. megszervezte a pécsi kat. felsőbb leányiskolát, melynek öt éven át volt igazgatója. Mikor a Ciszterci-rend 1922. megnyitotta Budapestén a Szent Imre-gimnáziumot, Békefi Remig, zirci apát őt bízta meg az intézet szervezésével és vezetésével. 1920. B. lelkes kezdeményezése hozta létre a *Foederatio Americanat*, a kat. egyetemi hallgatók szövetségét, amelynek ma is commendatora. 1921. megszervezte a középiskolai dalosversenyeket, amelyeknek rendezője és zsűrielnöke lett. 1922. főigazgatóvá nevezték ki, majd 1925. a székesfőv. törvényhat. bizottság tagjává választották. Széleskörű tudományos és irodalmi munkásságot fejt ki. A középiskolai tanulók számára írt német nyelv-könyveit általánosan használják. A kat. hitélet terén is buzgó tevékenykedik. Az *Ifjú-sági Irodalmi Tanács* elnöke, a *Szent István-Akadémia*, az *Országos Közoktatási Tanács*, a *Pedagógiai Társaság* tagja. Számos értékes pedagógiai cikke jelent meg a tanügyi lapokban. 1927. a pápai clairvauxi apátja nevezte ki. A közoktatás terén szerzett érdemeit 1929. a II. o. polg. érdemkereszttel tüntették ki.

Bittner János, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke, felsőházi tag, szül. Nagy-Apponyban, 1867. Tanulmányait Budapestén végezte. 25 éves korában kezdte meg sikereiben gazdag önálló ipari tevékenységét. 1900 óta a budapesti hentesipartestület

elnöke. 1903 óta tagja, 1920 óta pedig alelnöke a szfv. törvényhatósági pénzügyi és közlemezési bizottságának, elnöke a budapesti kereskedelmi és iparkamara ipari választmányának. 1928. a Kereskedelmi és Iparkamarák választották felsőházi taggá. A szfv. th. széleskörű tevékenységet fejt ki. A hentesipar-terület szellemi, kulturális és gazdasági életének legfőbb irányítója. 1915. kereskedelmi tanácsossá, 1914. pedig kormányfőtanácsossá nevezték ki.

Bízony László, hírlapíró, szül. Bpest, 1893 okt. 27. Iskolai tanulmányait Kassán végezte, majd a *Világ* belső munkatársa lett. Számos könyvet és tanulmányt írt, amelyek közül az első *A keleti határról* címmel az erdélyi nemzetgazdasági problémákkal foglalkozott. 1915. az *O. K. H. megbízásából Az első nemzeti kölcsön és a nép* címmel brosúrát írt, amelyet sok ezer példányban terjesztettek a falusi szövetkezeti élet körében. A *Pénzügyi Központ* megalapításának eszméjét *Pénzügyi emancipációnk* című könyvével szolgált. 1922. alapította *Közép-európai Lloyd* c. közgazdasági lapját, amely a magyar gazdasági élet és a megszállt területek között elsőnek igyekezett a hírszolgálati kapcsolatot megteremteni.

Blaha Sándor, belügyi h. áll. titk., szül. Budapesten, 1875. szept. 25. Középiskolai és egyet. tanulmányait Bpsten végezte. 1897. Zala vármegyében szolgabíróvá választották. 1903. a belügyminisztériumba nevezték ki, ahol előbb a vármegyei, majd a törvényelőkészítő osztályban, mint előadó működött. A háború alatt katonai szolgálatot teljesített, mint szolgálaton kívüli huszárszázados. 1917. mint osztálytanácsos, a vármegyei osztály élére került, még u. azon évben min. tanácsos lett, 1922. h. államtitkári címet kapott és a törvényelőkészítő osztály főnöke lett. 1928. nevezték ki valóságos h. államtitkárrá. Az utóbbi évtizedek alatt valamennyi belügyi vonatkozású törvényjavaslat előkészítésében részt vett, képviselte a belügyi kormányt a Brüsszelben és Párisban tartott nemzetközi közigazgatási kongresszusokon és a párisi kongresszuson az egyik osztályban elnöki tiszteletet is töltött be. Résztvett a kormány képviselőletében a városok nemzetközi szövetsége által Szevillában rendezett kongresszuson. A Magyarország és Románia között a trianoni szerződés által kettészakított városok, vármegyei és községek vagyoni viszonyának rendezése érdekében létrejött egyezmény végrehajtása során a magyar kormány választott bírónak jelölte és ebben a minőségben, az érdekelt területekre nézve rendkívül előnyös egyezményeket kötött. Az utódállamokkal kötött egyezmények közül ez volt az első, amelyet eddig végrehajtottak, még pedig olyan eredménnyel, amelynél többet várni sem lehet. B. állandó cikkírója a szaklapoknak és napilapoknak. Az ország érdekében teljesített ki-
váló szolgálataiért a II. oszt. magyar érdem-

kereszt, a III. oszt. vaskoronarend, Ferenc József-rend lovagkeresztje, II. oszt. polg. hadi érdemkereszt, vöröskereszt hadi ékítményes II. oszt. díszjelvénye, stb. kitüntetésekben részesült.

Blaske Lajos, min. tanácsos, szül. Pörszonyban, 1883 júl. 30. Középiskoláit a tatai és zalaegerszegi gimnáziumokban, jogi tanulmányait a budapesti tud. egyetemen végezte. 1906. avatták jogtudorrá. Utána mindjárt a földművelésügyi minisztérium kötelekébe lépett, hol 1925. már miniszteri tanácsosi címet kapott. 1919-ig a gazdasági szakoktatási osztályban teljesített szolgálatot. 1920-tól fogva pedig a földbirtokpolitikai osztályt vezette. 1922. az O. F. B. rendes tagjává nevezték ki. A közélet terén szerzett érdemeiért a II. oszt. polg. hadi érdemkeresztrel tüntették ki.

Blaskovich Iván, járási főszolgabíró, szül. Bpest, 1882 jan. 22. Középiskoláit Pécsen, egyet. tanulmányait Bpsten végezte, ahol államtudományi doktorátust nyert. 1903 óta Baranya vm. törv.-hatóságának szolgálatában áll. 1927 óta a hegyháti járás főszolgabírája. A háborúban harctéri szolgálatot teljesített és több kitüntetést nyert. 1919—1920. Baranya vármegye és Pécs szab. kir. város főispáni és kormánybiztosi teendőinek ellátásával volt megbízva. 1926—1927. a pécsi ker. munkásbiztosító pénztár kormánybiztosa volt.

Blaskovics László egyet. ny. r. tanár, szül. Rózsahegy, 1869. szept. 19. Középiskoláit és az egyetemet Bpsten végezte, ahol 1893. orvostudományi oklevelet nyert. Tanulmányainak elvégzése után a bpesti egyetemi szemklinikai tanársegéde lett. 1905. magántanárrá képesítették, majd 1912. rk. tanári címet kapott. A világháború alatt, mint a II. sz. cs. és kir. tartalékkórház szemosztályának vezetőjét a vöröskereszt II. o. díszjelvényével és a III. o. Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntették ki. 1917. a bpesti M. Kir. Áll. Szemkórház igazgatója lett és szolgálataiért a m. kir. egészségügyi főtanácsosi címmel tüntették ki, majd 1921. a debreceni egyetemi szemészeti tanszék vezetésével bízták meg. 1928 óta a budapesti Egyetem II. szemészeti tanszékének ny. r. tanára. Új elveken alapuló műtétmódjait külföldön is alkalmazzák. Különösen sok újítása van a szemhéji műtétek módozataiban. Az eddigi műtéteket részben megjavította, részben új eljárásokat talált fel. A műtétanon kívül a látóélesség meghatározásával is foglalkozik. Ennek mérésére új eszközt az oxioptriát ajánlotta. A *Gräfe—Sämisch-féle* szemészeti kézikönyv több műtétét főmódszerként tárgyalja. A *M. Kir. Munkásbiztosító Felsőbírósg* orvosszakértői tanácsának, az *Igazságügyi Tanácsnak* és a debreceni *Tisza István Tud. Társaságnak* tagja. Tudományos írásai a szemészeti műtétanon köréből valók. A *Szemoperálások* c. munkája a Grósz—Hoór-féle

kézikönyvben, az *Oxyoptriás látáspróbák és A szem lueszes megbetegedései* c. munkái az Engel—Guszman-kézikönyvben jelentek meg. Tudományos cikkei a bel- és külföldi tudományos folyóiratokban látnak napvilágot.

Blasnek Hugó, tűzoltóparancsnok, szül. Bpest, 1876 jan. 23. A fővárosban érettségizett. 1895. városi napidíjas lett. 1898. tűzoltótiszt. 1912. tűzoltóparancsnokká nevezték ki. A háborút századosi rangban küzdötte végig. Több katonai és polgári kitüntetés tulajdonosa. Az Orsz. Tűzoltóegyesület elnöki előadója, számos vidéki tűzoltótestület parancsnoka. Szakirodalmi munkásságot fejt ki. Értékes munkásságának elismerésül kormányzói Signum Laudist és számos polg. kitüntetést kapott.

Blatniczy Pál, ev. főesperes, képesített teol. tanár, szül. Besztercebánya, 1869 febr. 1. Középkiskoláit Besztercebányán, a teológiát pedig a pozsonyi akadémián s a göttingai egyetemen végezte. Tanulmányainak befejezése után 1893. pappá szentelték, majd Zólyom városának segédlelkésze lett. Mindössze 26 éves volt, amikor a tekintélyes zólyomi egyház egyhangúlag lelkészsé válasszotta 1910 óta a cinkotai ev. egyház lelképásztora. Ebben a minőségében csakhamar a bányai egyházkerület tanfelügyelőjévé, a pesti egyházmegye tanügyi esperesévé 1924. pedig főesperessé választották meg. A *keresztény egyház rövid története és Konfirmációs káté* c. tankönyvei több kiadást értek el. Egyházi beszédei és cikkei az egyházi lapokban jelennek meg. Az egyetemes ev. vallástanítási bizottság és a bányakerületi tanügyi bizottság elnöke, a bányai egyházkerület törvényszéki bírója, valamint számos egyetemes és egyházkerületi bizottság tagja. A *cinkotai Hanga Fogyasztási Szövetkezet* és a *Cinkotai Gazdakör* elnöke.

Blattner Géza festőművész, szül. Debrecen, 1893 febr. 15. A müncheni iparművészeti főiskolán tanult Hollósy Simonnál. Grafikai munkái és dekoratív tervezései a legértékesebbek. Első gyűjteményes kiállítását 1924. rendezte s azóta több kiállításon vett részt. Jelenleg párisi műtermében dolgozik.

Blau Lajos, az Orsz. Rabbiképző Int. igazgatója, szül. Putnokon, 1861 ápr. 26. 1887. avatták a bpesti egyetemen bölcsészeti doktorrá. 1888. pedig rabbivá. Ekkor már a rabbiképző intézet tanára volt. 1913. óta annak igazgatója. Évtizedeken át igen értékes irodalmi és kulturális tevékenységet fejtett ki, különösen a zsidóság szellemi életének és a magyar nemzeti nevelés szolgálatában. A talmudi tudományok kiváló tekintélye. 1891 óta szerkeszti a *Magyar Zsidó Szemlé*t, 1921 óta társszerkesztőkkel. E folyóiratban ezrével közölte a zsidó irodalmi munkákról írt hivatott bírálatait. 1911. megindította a *Hacofe* című hébernyelvű folyóiratot. Irodalmi alkotásai az ország határain túl is ismertek. Hollan-

diában, a katolikus egyetem aulájában és 1924. Németországban, tudományos előadásokat tartott. Főbb művei: *Izrael kiválasztása* (1890). *Masoretische Untersuchungen* (1891). *Tanulmányok a bibliai bevezetés köréből* (1894). *Az ózsidó büvészet* (1898). *Az óhéber könyv* (1902). *Leo Modena levelei és írásai* (1905—6). *A assuani és elephantinei aram papyrusok* (1908). *A zsidó házasságfelbontás és válólevél története* (1911—1912). *Etika a Talmudban* (1920). *A Talmud*. 1926. ünnepelték irodalmi működésének 40 éves jubileumát.

Blauner Miksa, ügyvéd, szül. Imely, 1880 aug. 21. Középkiskoláit Vácott, egyet. tanulmányait Bpsten végezte. Ügyvédi oklevelének megszerzése után 1910. Vácott telepedett le. 1914—1918. honvédségi szolgálatot teljesített. Iskolaszéki és hitközségi elnök, a városi képv.-test. tagja.

Blazsek József, az esztergomi főképtanulmányi uradalom közp. főpénztárosa, szül. Budapest, 1886 márc. 3. Középkiskoláit Budapesten, a Gazdasági akadémiát, valamint a felsőbb szülő- és borgazdasági tanfolyamot Kassán végezte el. Pályáját Eszterházy Mihály örköseinek birtokán, Alsójtáton kezdte, mint gyakornok, majd br. Wodiáner Albert komjáti gazdaságának segédtitkára lett. 1911. került az esztergomi káptalanhoz, ahol 1912. segédtitkár neveztek ki. A háborúban 1914—1918. frontszolgálatot teljesített mint főhadnagy és a Károly-csapatkeresztel tüntették ki. 1921. intézővé, majd 1927. közp. főpénztárossá léptették elő.

Bleszl Ferenc, r.-t. elnökgazgató, szül. Esztergom, 1857 jún. 30. A budapesti kereskedelmi akadémia elvégzése után 1876. az *Esztergomi Takarékpénztár r.-t.* szolgálatába lépett, melynek 25 év óta elnökgazgatója. A város társadalmi életének magaslati alakja, vármegyei törvényhatósági és képviselőtestületi tag. A *Magyar Nemzeti Bank* számvizsgáló bizottságának tagja, a *P. K.* igazgatósági és végrehajtóbizottsági tagja. Értékes szolgálataiért a királyi tanácsosi és a kincstári főtanácsosi címmel tüntették ki.

Bleyer Imre ügyvéd, szül. Bpest, 1897. márc. 5. Középkiskoláit Bpsten végezte. Középkiskolai tanulmányainak befejezése után bevonult és a háború alatt, mint tartalékos tiszt, a román és orosz fronton küzdött. Egy ideig a főhadiszálláson volt beosztva, majd a repülőcsapatokhoz helyezték át. Szolgálatának elismerésül megkapta a kisezüst vitézségi érmet, a Károly-csapatkeresztet és a sebesülési érmet. A leszerelés után jogot hallgatott a kolozsvári egyetemen és 1926. Budapesten tette le az ügyvédi vizsgát és azóta a fővárosban ügyvédi gyakorlatot folytat. B. egyik elismert tagja a fiatal magyar ügyvédtársadalomnak és nagy jogi felkészültségét egész sereg eredményes büntetővédelem és a Kúria által is elismert elvi jelentőségű döntéseket provokáló működése jelzi. Széles-

körü társadalmi tevékenységet fejt ki. A T. T. C. főtitkára, a Terézvárosi Polgári Kaszinó igazgatója, a Demokrata-párt választmányi tagja. A párt hivatalos lapjának, a *Nagy-magyarországnak* felelős szerkesztője volt. A jogi sajtó állandó munkatársa és 1920. jelent meg a szakkörök által is nagy mértékben elismert a *Magántulajdonjogi rend befolyása a jövedelemeloszlásra c. közgazd. munkája.*

Bleyer Jakab, nyug. miniszter, egyet. ny. r. tanár, országgy. képviselő, szül. Duna-szécsében, 1874. jan. 25. Egyszerű földműves szülők gyermeke. A budapesti egyetem végeztével, Münchenben és Lipcsében folytatta tanulmányait. 1903—1904. a budapesti egyetem filozófiai karán szerzett bölcsészettudori, majd tanári oklevelet. Utána a budai m. kir. Ferenc József-nevelőintézet, majd a soproni főreáliskola tanára volt. 1902-ben a budapesti mar-kóutcai gimnáziumhoz helyeztetett át és 1905. a budapesti egyetemen a német nyelv és irodalom magántanárává képesítették. 1908. a kolozsvári egyetem ny. r. tanárává, 1911. pedig a budapesti tud. egyetem ny. r. tanárává nevezték ki, ahol német irodalomtörténetet tanított. A forradalom alatt a *Budapesti Hírlapban* és a *Pester Lloydban* szembeszállt a Károlyi-kormány és Jászi miniszter nemzetiségi politikájával. Megszervezte a magyarhű németség. Az összeomlás után a nemzeti keresztény irányzat egyik vezető szerepvivője lett. 1919—1920. végéig az első nemzeti, majd a többi magyar kormány nemzetiségi miniszterévé nevezték ki. Az első nemzetgyűlési választáson a szentgotthárdi ker. küldte a parlamentbe. 1926. óta a villányi kerületet képviseli. A német irodalomtörténet egyik legismertebb művelője. Önálló munkái: *A magyar vonatkozású német történeti népénekek 1551-ig* (1897). *Behám Mihály élete és művei a nagy történelem szempontjából* (1902). *A magyar hunmonda germán elemei* (1905). *Gottsched hazánkban* (1909). *Hazánk és a német filológia a XIX. század elején* (1910). *Fridrich Schlegel auf dem Frankfurter Bundestage* (1913). *A Sonntagsblatt c. hetilap, továbbá a Deutschungarische Heimatsblätter c. folyóirat* kiadója. A Magyar Tudományos Akadémia 1910. levelező tagjává választotta.

Bilesner Ágoston, prépost-plébános, született Hunfalván, 1883. aug. 15. Középiskoláinak befejezése után az esztergomi teológiai növendéke volt. 1907. pappá szentelték. Működését mint káplán-hitoktató kezdte meg, 1916-tól a Józsefvárosban káplánkodott és adminisztrátori teendőket végzett. A háború alatt Kőbányán kórházigazgató és s.-lelkész volt. A vöröskereszt érdemkereszttel tüntették ki. 1921. plébánossá lépett elő. 1925. prépost-plébánossá nevezték ki.

Blockner Gyula, mérnök, isk. igazg., szül. Székesfehérvár, 1877. ápr. 7. Középiskoláinak elvégzése után a bpesti Műegyetemen építésmérnöki oklevelet nyert. Eleinte különböző építési vállalatoknál működött, majd

mint az iglói áll. faipari szakiskola tanára, állami szolgálatba lépett. Végigküzdötte a háborút és súlyos sebesülése következtében rokkanttá nyilvánították. A III. oszt. hadiékítményes kat. tiszti érdemkereszttel, a sebesülési érmet és a Károly-csapatkeresztet kapta meg. Mint rokkant százados, a bpesti rokkantak iskolájánál műhelyfőnöki teendőket végzett. Szolgálatának elismerésül a Budapesti Áll. Felső Ipariskolába került, mint műhelyfőnök-tanár. Jelenleg az Ujpesti Faipari Szakiskola igazgatója. Műszaki cikkei különféle folyóiratokban jelennek meg. Pedagógiai munkásságának elismerésül jubileumi emlékérmét, a magyar vöröskereszt II. oszt. díszjelvényét és a III. oszt. polg. hadiérdemkeresztet kapta meg.

Blum Gyula, gyógyszerész, szül. Telekháza, 1886. okt. 9. Középiskoláit Eperjesen és Sátoraljaújhelyen, az egyetemet Bpsten végezte. Tanulmányainak elvégzése után Debrecenben, Pancsován, Homonnán és Lőcsén működött. 1916. Szepsin gyógyszerterázt nyitott. A cseh megszállás után gyógyszerterázt Bpstre helyezte át. A *Budapesti Gyógyszerész Testületnek* és a *Magyar Orsz. Gyógyszerész Egyesületnek* választm. tagja.

Blumenthal Béla, földbirtokos, r.-t. vezérigazgató, szül. Hatvan, 1867. márc. 5. Tanulmányait Bpsten végezte, majd Hatvanban fakeskedelmi vállalatot alapított. Az általa alapított *Hatvani Hitelszövetkezet* vezetése alatt virágzó intézménnyé lett. A szövetkezetből kiválva a Hatvanvárosi Takarékpénztár vezérigazgatójává választották meg, majd az intézet fúziója óta, mint a *Magyar Olasz Bank* hatvani fiókjának vezérigazgatója működik. Számos fakeskedelmi vállalat alapítója, a vmegyei törv.-hat. biz. tagja, az izr. hitközség elnöke. Önzetlen munkásságának elismerésül Új-Hatvan egy részét nevééről nevezték el.

Bobula János, építész, szül. Bpest, 1871. Középiskoláit és egyet. tanulmányait Budapesten végezte. Nagyobb vidéki kórházakat és középületeket épített. Legjelesebb műve a debreceni gör. kat. templom.

Boczonádi-Szabó Imre, lapszerkesztő, ny. min. számvizsgáló, szül. Pálmonostor, 1882. szept. 14. Középiskoláit Bpsten végezte, majd államszámviteli vizsgát tett. Közhivatali pályafutását a földművelésügyi minisztériumban kezdte. Eleinte a földmfv. minisztérium székelyföldi és felvidéki kirendeltségeinél működött. A világháborúban katonai szolgálatot teljesített. 1918. a bpesti közp. számvevősnél nyert beosztást. 1920. nyugalomba vonult és Ujpesten telepedett le. A méhészet terén ismert szakember. 1919. a *Méhészet* c. szaklap szerkesztője. A város politikai életében tevékeny részt vesz. Az 1926-i országgyűlési választás alkalmával a fajvédő-párt választási vezetője volt. Az újpesti ÉME. volt elnöke, a *Keresztény Községi Párt* alelnöke, városi képv. test. tag.

Bocskor Antal, kir. kúriai ítélőbíró, szül. Fogarason, 1864. Középiskoláit és a jogakadémiát Nagyszebenben végezte és 1886. az ottani kir. tsvszékhez került joggyakornoki minőségben. Csakhamar aljegyzőnek, majd jegyzőnek nevezték ki és 1891. a segesvári járásbíróóság albirája lett. 1892. már a gyulafehérvári királyi ügyészségnél alügyész, Nagysinkon járásbíró, 1900 óta a nagyszebeni kir. törvényszék bírása, 1904. a marosvásárhelyi kir. ítélőtábla bírása lett. 1913 óta m. kir. kúriai bír., a Baross Szövetség lev. tagja, a budapesti bírói és ügyvédi vizsgálobizottságnak 1917 óta tagja. B. általánosan elismert és érdemes tagja a magyar bírói társadalomnak.

Boda Dezső (rádóczi), ügyvéd, szül. Budapest, 1888 okt. 18. Középiskoláit Késmárkon és Budapesten, egyetemi tanulmányait Bpsten végezte. 1913. évben ügyvédi oklevelet szerzett. 1913. évben Budapesten nyitotta meg ügyvédi irodáját. A háborúban előbb mint hadiönkéntes, majd 1916. évtől honvédugyész-hadbíró-főhadnagy Pozsonyban teljesített szolgálatot. Megkapta a kieszűst víztészési érmet és a Károly-csapatkeresztet. A kommún alatt vidékre menekült. Visszatérése után ismét folytatta gyakorlatát. Több nagy vállalat ügyésze. Főként perenkívüli és büntetőügyekkel foglalkozik. A *Jogi Hírlap* belső munkatársa. A szakirodalomban jelentős munkásságot fejt ki.

Boda István, filozófiai író, szül. Máramarossziget, 1894. Egyet. tanulmányait Budapesten és Kolozsvárott végezte. Előbb a fumei *M. Kir. Kivitel Akadémia*, majd a *Kereskedelmi Akadémia* tanára volt. Az abnormalis lelkiállapotokról, az álomról szóló tanulmányai főleg folyóiratokban jelentek meg. Két kötet franczia nyelven jelent meg.

Bodnár Ferenc, szolnoki kir. törv. tanácselnök, szül. Rozgony, 1867 dec. 13. Középiskoláit és jogi tanulmányait Kassán végezte. Pályáját mint joggyakornok a kassai törvényszéken kezdte. 1894. a pancsovai törvényszékhez került albirónak. Nagymihályban, majd Királyhelmeccen működött, ahol 1901. vezetőjárásbíró lett. 1908. a szolnoki törvényszékre helyezték át, ahol 1917. táblabíróvá lett, majd 1921. kir. tsvszéki tanácselnökké minősítették át. B. élénk szerepet játszik a szolnoki társadalmi és egyházi életben. A református egyház presbitere.

Bodó János (diósádi), szerkesztő, orsz. gyűl. képvis., szül. Törökpölya (Torontál m.), 1886. Tanulmányainak befejezése után tényleges katonai szolgálatételre vonult be. A háború alatt a harcstéren küzdött és számos kiüntetésben részesült. Mindkét nemzetgyűlésnek tagja volt, mint a törökkanizsai kerület képviselője, 1926. ugyanott országgyűl. képviselővé választották. Önálló művei: *Erősödjünk!*, *Nemzetközi jogok a háborúban*, *Kémkedés békében és háborúban*. A *Levente* c. folyóirat alapítója és szerkesztője. Érde-

meit Szőreg község, egyik telepének *Bodó* névre keresztelésével ismerte el.

Bodola Lajos (zágoni), ny. műegyetemi ny. r. tanár, szül. Sanpierdarena (Olaszország), 1859 okt. 9. Középiskolai és egyetemi tanulmányainak befejezése után 1885. a budapesti Műegyetemen mérnöki oklevelet nyert. Előbb mint tanársegéd, később adjunktusi minőségben működött a Műegyetemen. 1894. a geodezia nyilv. rk. tanárává nevezték ki. 1896. ugyanezen tanszék nyilv. r. tanára lett. Az ezredéves országos kiállítás alkalmából legfelsőbb elismerésben részesült. A Mexikói Tudóstársaság tiszteletbeli tagjává választotta. 1900. a párisi nemzetközi kiállítás felsőoktatási zsűrijében kifejtett eredményes tevékenységéért az *Officier de l'Instruction Publique* címet és ennek rendjelét kapta. 1903. az Erzsébet-híd építése körül kifejtett tevékenységéért a III. oszt. Vaskorona-renddel tüntették ki. 1905. a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választotta. 1906. a király magyar kir. udvari tanácsosi címmel tüntette ki. 1910. a kolozsvári Ferencz József tudományegyetem tiszteleti bölcsészdoktora, 1922. a budapesti Műegyetemen a műszaki tudományok tiszteletbeli doktora lett. 1928. a *Signum Laudissal* tüntették ki és a francia Legion d'Honneur tisztí rendjelének adományozásában részesült. 1929. a Comité International des Poids et Mesures tiszteleti tagja lett. Mint az Állami Központi Mértékhitelítő M. Kir. Bizottság igazgatója készítette el a mértékekről és ezek használatáról, valamint ellenőrzéséről szóló. 1907. évi V. törvénycikknek azt a tervezetét, amely alapjául szolgált a később hozott törvénynek. 35 éven át választott tagja és 5 éven át titkára volt a Comité International des Poids et Mesures-nek. Nemzetközi tudományos értekezleteken a magyar kormány képviselőtében számos alkalommal vett részt.

Bodon Károly egyet. magántanár, szül. Brunóc, 1867 jún. 4. Középiskoláinak elvégzése után egyet. tanulmányokat folytatott, miközben újságírással is foglalkozott. Munkatársa volt a *Pester Lloyd*nak és *Révai Lexikon* szerkesztőségének. Orvosi oklevelének elnyerése után Londonban, Párisban, Berlinben, Münchenben és Bécsben folytatott klinikai gyakorlatot. Budapesten Pertik, Tengli, Dollinger és Kétly egyetemi tanárok mellett végzett tudományos kísérleteket. Egyik nagyobb szabású tanulmányával a francia akadémián pályadíjat nyert. A budapesti tud. egyetem orvosi karán a szív- és vérerek betegségeinek magántanárává képesítették. Tudományos működése mellett belgyógyászati orvosi gyakorlatot folytat. 35 önálló orvosi műve jelent meg magyar, angol és német nyelven. Több művét a Magyar Tudományos Akadémia adta ki. Tagja a németországi *Gesellschaft für Kreislaufforschung*-nak. A háború alatt harcstéri szolgálatot teljesített. Ki-

tüntetései több magyar rendjelen kívül a bolgár katonai érdemrend tiszti keresztje, a kardokkal és a német Vöröskereszt-rendjel. Értékes szolgálatainak elismeréséül, előbb a m. kir. tanácsosi, majd az egészségügyi főtanácsosi címet kapta.

Bodor Aladár, tanár, költő és író, szül. 1880. Költeményeiben erős nemzeti érzés, finom kultúra és mély gondolkodás szólal meg. Írt számos novellát, tanulmányt, cikket, irodalmi értekezést különféle lapokba. Főbb művei: *Zátonyon* (versek), *Ütílevelek Erdélyországból, Keletiek Nyugaton*. B. jelenleg a *Magyarország* belső munkatársa.

Bodor György gazdálkodó, volt nemzetgyűlési képviselő, szül. Dunaföldvár, 1855 márc. 28. Iskoláinak elvégzése után dunaföldvári kisbirtokán gazdálkodott. Résztvett a boszniai okkupációban. Az első nemzetgyűlésbe a paksi kerület küldte be kiszgazdapárti programmal.

Bodrogközy Zoltán min. titkár, min. elnökségi sajtóelőadó, szül. Valkány, 1895 szeptember 24. Középiszkoláinak elvégzése után a budapesti egyetemen bölcsészeti doktorátust szerzett. A háború alatt a harctéren szolgált és megkapta a II. oszt. ezüst vitézségi érmet, a Károly-csapatkeresztet, valamint a sebesülési érmet. 1920—1921. felelős szerkesztője volt a Nagykanizsán megjelenő *Zalai Közölny* c. napilapnak. 1920. megjelent *Ködfoszalányok* c. verseskötete, amelyet a kritika elismeréssel fogadott. Egy ideig a *Pesti Hírlap*, majd a *Nemzeti Újság* munkatársa volt. 1922 óta a min.-elnökség sajtóosztályának előadója. Jelenleg min. titkári rangban működik. Számos novellája jelent meg fővárosi lapokban. *Márványasszony* c. novelláskötetével szép sikert ért el. Nemrég hagyta el a sajtót, a *Magyar agrármozgalmak története* c. könyve. 1929. Angliában járt a mezőgazdasági ügyek tanulmányozására.

Bódy Tivadar, (losonci), a bpesti H. É. V. elnöke vezérigazgatója, v. szfv. polgármester, szül. Budapesten, 1868. Két középiszkolai és egyet. tanulmányait Bpsten végezte, hol jogi és államtudori oklevelet szerzett. Még mint joghallgató, 1886. a fővárosi szolgálatába lépett, ahol később tanácsnökká, alpolgármesterré, majd 1918. polgármesterré választották. B. a magyar nemzet legváltóságosabb idejében lett az ország fővárosának polgármestere és emberfeletti munkájának érdeme, hogy a főváros közigazgatása a forradalom utáni időkben meglehetősen gyorsan tért vissza a rendes kerékvágásba. Ez alatt a három és fél évtized alatt, melyet Budapest szolgálatában töltött el, a legsokoldalúbb tevékenységet fejtette ki. Működött az árvászeknél, a középítési, a jog-, közegészség-, pénz-, katonai és adóügyi osztályokon. Mint a pénzügyi osztály vezetője, nagy érdemeket szerzett a főváros pénzügyeinek gyökeres rendezésével. A középítési ügyosztály élén eltöltött évei-

hez fűződik a káposztásmegyéri vízművek, az Állatkert, az Artézi- és Szent Gellért-fürdők építkezése. Legfőbb irányítója volt a Budapesti Villamos Városi Vasutaknak, elnöke volt a Magyar Városok Orsz. Kongresszusának, tagja a Közélelmezési Tanácsnak és a Haditermény R.-T. igazgatóságának, mely minőségében felbecsülhetetlen szolgálatokat tett a leginségesebb időkben Bpest és az egész ország élelmezésének irányításában. Hosszú közéleti pályáján többször részesült legfelsőbb elismerésben. 1912. a király az ősrégi Bódy-család nemességét és a losonci előnevet adományozta számára. 1916. a háborúval összefüggő közigazgatási intézmények élén kifejtett buzgó tevékenységéért a m. kir. udv. tanácsosi címet kapta. Tulajdonosa a vöröskereszt hadi ékítményes tiszti díszjelvényének és a porosz királyi vöröskereszt éremnek. 1920. több, mint 35 évi munkásság után nyugdíjaztatását kérte, és azóta leginkább közgazdasági kérdésekkel foglalkozik. 1922. a *Nova Közlekedési és Ipari R.-T.* vezérigazgatónak hívta meg. A bpesti H. É. V. és a *Kistarcsai Gép- és Vasútfelszerelési Gyár R.-T.* pedig elnökévé választotta. Azonkívül számos más vállalat igazgatósági tagja. Elnöke a *Budapesti Önkéntes Mentőegyesületnek*, tagja a *Széchenyi Tudományos Társaság* szenátusának és más számos társadalmi, kulturális és jóléti intézménynek. Fővárosi képv. test. tag, Bpest törv. hat. bizottsága képviselőjéül az országgyűlés felsőházába küldte. Az *Egységes-párt* tagja. Különböző téren kifejtett jótékony működéséért a kormányzó Signum Laudisszal tüntette ki.

Boga Bálint kir. járásbíró, kir. kúriai tanácsjegyző, szül. Szárhegy (Csík m.), 1888 júl. 24. Egyetemi tanulmányait Kolozsvárott végezte, ahol jogtudorrá avatták. 1918. Marosvásárhelyen tette le az egyesített bírói és ügyvédi vizsgát. 1912. kezdte meg igazságügyi szolgálatát a nagyszabású törvényszéken, mint joggyakornok. A pestvidéki törvényszéken jegyző, majd titkár volt, később Esztergomba helyezték át, ahol 1922. megkapta járásbírói kinevezését. 1928. tanácsjegyzői minőségben a Kúria V. tanácsához osztották be. A háborút főhadnagyi rangban a harctéren küzdötte végig, ahol súlyosan meg is sebesült. Érdemeinek elismeréséül megkapta a III. oszt. katonai érdemkeresztet, a sebesülési érmet, a Károly-csapatkeresztet. Az 1912—1913. emlékérem tulajdonosa.

Bogdán Aladár, nyug. kórházi ig.-főorvos, szül. Ózd, 1863 okt. 1. Középiszkoláit Losoncon, egyet. tanulmányait Bpsten és Bécsben végezte. Tanulmányainak befejezése után a Korányi-klinikán folytatott gyakorlatot, majd a Kovács-klinikán műtői oklevelet szerzett. 10 évig mint katonaosorvos működött. 1896. Pöstyén katonai fürdőintézetnek parancsnoka volt és még u. ez évben Nógrád megye tiszti főorvosa lett. 1898. vette át az általa megszervezett vármegyei kórház

igazgatását Balassagyarmaton, amelyet 10 év alatt 80 ágyas kórházból, a vármegye hozzájárulása nélkül, saját erejéből, 400 ágyas kórházzá fejlesztett és nagy elmeosztálya és az elmebeteg családi ápolás sikeres bevezetése által országos jelentőségűvé tett. A város társadalmi életének kiemelkedő alakja. A vmegyei törv.-hat. biz. és a városi képvis.-test. tagja. Az orvosi lapokban sok szakcikke jelent meg. A háború alatt kifejtett szolgáltatásait elismerésül a *Vaskoronarend* lovagkeresztjével és az I. o. vöröskeresztrel tüntették ki. A kórház körül kifejtett érdemeiért pedig az egészségügyi főtanácsosi címet kapta.

Bogdán Gvula, ref. lelkész, szül. Marosvásárhely, 1889. Középiskolai tanulmányainak elvégzése után Bpsten teológiai tanulmányokat folytatott, 1913. lelkésszé szentelték. Az edinburghi egyetemen folytatta tanulmányait. Kápláni éveit Marosvásárhelyen töltötte, majd a mezőcsávi egyház lelkésze lett. 1919. állami hitoktatói minőségben a Wekerle-telepre helyezték, ahol egyházat szervezett. Hittudományi irodalmi működése jelentős. Nagyobb munkái: *A kálvinista politika alapvonalai. A keresztyén család.* Több egyházpoltikai és szépirodalmi lap szerkesztője. Egyházi egyesületek vezetőségében foglalt helyet.

Bogdány Géza, (vajdahunyadi), építészmérnök, szül. Torda, 1893 márc. 23. Középiskoláit Tordán és Kolozsvárott, egyet. tanulmányait Bpsten végezte, építészmérnöki oklevelének megszerzése után Bpsten építési és vállalkozói irodát nyitott. Végigküzdötte a háborút, mint tart. tűzérőhadnagy. A Károly csapatkereszt tulajdonosa. Számos nagy köz- és magánépületet épített, amelyek közül nevezetesebbek: *a szolnoki törvényszék, a debreceni járásbíróház, a nyíregyházi törvényszék, a hajduböszörményi járásbíróház, budakeszi zárda és leányiskola, szolnoki bábaképző intézet, szolnoki fa- és fémipari szakiskola és az Országos Társadalombiztosító Intézet új székháza stb.,* amelyek mind B. szak tudását és építőművészetét dicsérik.

Bogdány Ödön, műegyet. m.-tanár, szül. Torda, 1863 dec. 13. 1901. a József műegyetemen a vízépítés magántanára lett, majd 1915. rendk. tanári címet kapott. Jelentős mérnöki munkát végzett, ezenkívül igen értékes szakirodalmi munkásságot fejtett ki. 1920. mint h. államtitkár nyugalomba vonult. *Hydrológia* c. művét a *Magyar Mérnök- és Építészegylet* nagy aranyérmével tüntették ki, három munkája: *Hidraulika, A természetes vízfolyások hidraulikája* (2 kötet), *A vízierő* (2 kötet) a *M. Tud. Akadémia* anyagi támogatásával jelent meg.

Bogdány Béla (kovásznai), min. tanácsos, szül. Szaploncán 1881. Jogi tanulmányainak elvégzése után államtudományi vizsgát tett és 1904 óta a pénzügyi közigazgatás

szolgálatában áll. 1915. a közigazgatási bíróság tanácsjegyzőjévé, 1916. pénzügyi titkárrá, 1918. miniszteri titkárrá, 1921. osztálytanácsossá nevezték ki, 1928-ban pedig miniszteri tanácsosi címet és jelleget kapott. Mint honvédfőhadnagy vett részt a világháborúban, Przemysl hősei között küzdött és a vár elestekor orosz hadifogságba esett. Hazatérve 1920. a pénzügyminisztériumba rendelték, hol több ügyosztályban működött, míg 1928. a X. főosztály vezetésével bízták meg.

Boglutz László, vizsgálóbíró, szül. Tenke, 1883 jún. 16. Középiskoláit Iglón, az egyetemet Nagyváradon végezte, majd Bpsten bírói vizsgát tett. Tanulmányainak befejezése után, mint gyakornok, Nagyváradon kezdte működését, majd törvényszéki bíróvá nevezték ki. A román megszállás után, a pestvidéki törvényszék büntető tanácsának bírója lett. 1927 óta, mint vizsgálóbíró működik.

Bognár Cecil Pál, filozófiai író, szül. Csepreg, 1883 jan. 24. Iskoláinak elvégzése után a Szent Benedek-rendbe lépett. 1921. egyet. m.-tanár lett. Főbb művei: *Okság és törvényszerűség a fizikában, Logika, Értékelmélet.* A *Szent István Akadémia* tagja.

Bognár Elek min. tanácsos, közp. vámigazgató h., szül. Szekesfehérvár, 1876 júl. 17. Középiskoláit és egyetemi tanulmányait Budapesten végezte, ahol jogi és államtud. doktorrá avatták. 1902. a vámigazgatóság szolgálatába lépett. 1913. vámtiszt, majd pénzügyi titkár lett. 1914. vámigazgató helyettesé, 1922. miniszteri tanácsossá nevezték ki. 1912 óta állandóan részt vesz a nemzetközi kereskedelmi és vámügyi tárgyalásokon, mint a pénzügyminisztérium képviselője. A vámjog egyik legalaposabb ismerője. Több tanulmányutat tett a külföldi államok vámrendszereinek tanulmányozására. Ezek eredménye a vámjogról szóló 1924. évi törvényjavaslat, amelyet B. készített elő s amely a legmodernebb vámtörvény egész Európában. Jelenleg a Balkánállamok vámpolitikáját tanulmányozza. Elsőrangú szaktekintély. A közigazgatási egyetem vámjogi magántanára. A *Külügyi Társaság* tagja. A *Céllövő Szövetség* elnöke és a *BTC.* társelnöke. Jelentős irodalmi működést fejt ki. A *Vámjog szabályozásáról szóló 1924. évi XIX. törvénycikk* magyarázatos kiadása B. munkája. Számos nagyjelentőségű cikke jelent meg különböző szaklapokban.

Bognár László, ügyv., szül. Budapesten, 1897 ápr. 2-án. Középiskolái után a budapesti egyetemen végezte jogi tanulmányait. 1920. szerzett doktorátust. Három éven át vezetője volt az Ügyvédjelöltek Országos Szövetségének, ahol tiszteletbeli elnökké választották. Ügyvéddé 1925. avatták. Utána a fővárosban nyitott irodát és főként kereskedelmi ügyekkel foglalkozik. 1926 óta tagja az Ügyvédi Kamara adókielölő bizottságának. Tevékeny részt vesz minden ügyvédi mozgalomban.

Bogoevici Gy. Ghenadie, bpesti gör. keleti román protosyncel-plébános, szül. Bánynán (Krassó-Szörény m.), 1842 jan. 18. Középiskoláit Oravicabányán, Fehértemplomon és Kecskeméten, a teológiát Karánsebesen, a jog- és államtudományi tanulmányait pedig Kecskeméten és Bpsten végezte. Mint joghallgató a bpesti egyetemi román fíjak *Fetru Major* irodalmi egyesületének elnöke volt. Eleinte, mint ügyvédjelölt működött, majd a Gozdu-alapítványi képviselőtitkára, számvevője, később házigondnoka lett. A karánsebesi román egyházi kongresszus, sok éven át megválasztott képviselője, Tisza Istvánnak és Pulszky Ágostonnak román nyelvoktatója volt. Midőn 1900. a Budapesten megalakult önálló gör. kel. román egyház első plébánosává választották, a szerzetesi rendbe lépett és csakhamar a protosynceli rangot és az arany érdemkeresztet nyerte el. A háború alatt a bpesti kórházakban lelkeskedett, a háború után pedig, a román kormánybiztoságnál teljesített szolgálatot. Felügyelője és adminisztrátora a helybeli és vidéki gör. kel. román egyházközösségeknek.

Bogya János (rudai), országgyűlési képviselő, szül. Breznóbánya, 1880 szept. 15. Középiskolai tanulmányainak befejezése után, több külföldi, majd a kolozsvári tud. egyetem jogi karának hallgatója volt, ahol jogi és államtudományi doktorrá avatták. Később a bécsi konzuli akadémián konzuli oklevelet szerzett. 1910. velencei konzullá neveztek ki, majd a bécsi külügyminisztériumhoz osztották be. Több nagy külföldi városban teljesített szolgálatot. A második nemzetgyűlésbe a tatai kerület küldte, legitimista ellenzéki programmal. Az országgyűlésben egységspárti programmal képviseli Tatát. Politikai és diplomáciai cikkeit különböző hírlapok és folyóiratok közlik. Az olasz-magyar barátság kimélyítése érdekében kifejtett munkásságáért 1925. a kir. olasz lovagrend parancsnoki keresztjének tulajdonosa. 1928. a spanyol király a polgári érdemrend középkeresztjével tüntette ki.

Bogyay Artúr (várbogyai és nagymádi), cs. és kir. kamarás, ny. ezredes, szül. Zalahaláp, 1876 dec. 19. Középiskolai tanulmányai után a bécsújhelyi katonai akadémiát végezte. Katonai szolgálatait a Radetzky-huszároknál kezdte. A háborúban az orosz és az olasz fronton teljesített szolgálatot. 1915. pilóta lett. Előbb a II., majd a VI. hadsereg repülőosztágnak parancsnoka volt. Az ellenség felett számos repülést végzett. 1919. a magyar repülőcsapatok parancsnokává neveztek ki. 1921. nyugállományba helyezték. Kiténtései: III. oszt. vaskorona, III. oszt. érdemkereszt, két Signum Laudis (mind a hadiékítménnyel és a kardokkal), a béke Signum Laudis, a Károly-csapatkereszt és a német II. oszt. vaskereszt.

Bohacsek Ottokár, gépészmérnök, igazgató, szül. Sedleceen (Csehországban) 1870. Prágában végezte középiskolai és egyetemi tanulmányait, u. o. szerezte mérnöki oklevelét. Utána a wieni Fernau—Vulcan gépgyár szolgálatába lépett és néhány évi műszaki tevékenység után a vállalat budapesti gyárának műhelyfőnökévé, 1913. pedig műszaki igazgatójává nevezték ki. 1929. töltötte be 40 éves szolgálatát.

Bohdaneczky Aladár, államr. tanácsos, a bpesti főkapitányság bejelentőhivatalának h. vezetője, szül. Bpest, 1884 jan. 1. Középiskoláit és egyetemi tanulmányait Bpsten végezte. 1904. a rendőrség szolgálatába lépett. 1908. jogtudori oklevelet szerzett. 1912. a bejelentőhiv. hoz került, amelynek h. vezetője. B. irodalmi körökben is ismert. Gyermekmeséskönyvei, amelyek a háború első évében jelentek meg, maradandó értékű és kedvelt gyermekolvasmányok. A fővárosi és vidéki színpadokon több, mint 30 egyfelvonásos színdarabját adták elő. Szaklapokban és napilapokban állandóan közlik cikkeit.

Bókay János (ifj. bókai), egyet. ny. r. tanár, szül. Bpest, 1858. Tanulmányainak befejezése után a budapesti egyetemen 1880. orvostudorrá avatták. 1884. a Stefánia-gyermek-kórház igazgató-főorvosává választották. 1885 az egyetemi docensi címet kapta, 1892. címzetes rendk., 1901. nyilv. rendk., 1907. pedig a gyermekgyógyászati tanszék ny. r. tanára lett. 1896. bókai előnévvel magyar nemességet, 1910. m. kir. udvari tanácsosi címet kapott. 1925. a magyar érdemrend II. oszt. tüntették ki. 1929. egyetemi katedrájáról lemondott. Tudományos körökben feltűnést keltő kutatásairól és tanulmányairól számos cikkben és értekezésben számolt be. Nagyszámú hazai és külföldi tud. társaság lev., ill. tiszteletbeli tagjává választották. B. alkalmazta Magyarországon először a croup kezelésben az O'Dwyer-féle intubációt. Fontosabb munkái: Az intubációról frott monográfiája s a gyermekorvostan története. B. nevéhez fűződik a bárányhimlős övsömör kórképének megállapítása.

Bókay János (ifj.), író, szül. Budapest, 1892 júl. 10. Jogi tanulmányait Bpsten és Oxfordban végezte. 1914. a székesfővárosnál lett tanügyi előadó, majd 1917. az *Athenaeum Irodalmi r.-t.* irodalmi tanácsadója lett. 1910. néhány költeményét bemutatták a *Petőfi Társaságban*. Számos francia és német regényt fordított magyarra. Jelentősebb művei: *Bohóc-sipka* (versek). *A gyémánt* (regény). *Mario. Herceg Durravary és társai*.

Bókay Zoltán (bókai), h. igazg.-főorvos, egyet. rk. tanár, szül. Bpest. 1885 szept. 9. Középiskoláit és az egyetemet a fővárosban végezte, ahol orvostud. oklevelet szerzett. 1909 óta a Stefánia-kórház bonctani főorvosa. 1911. a Gyermek-klinika tanársegéde lett. A háború alatt, mint ezredorvos harctéri szolgálatot teljesített. A Signum Laudisszal, az ezüst és

bronz vitéségi érmekkel, a Károly-csapatkeresztellett és a IV. o. török Medjidie-renddel tüntették ki. 1923. a Gyermek-klinika adjunktusává nevezték ki. 1925. rk. tanári címet kapott. Orvostudományi dolgozatai különböző szaklapokban jelentek meg.

Bokor Imre szöv. vezérigazgató, szül. Arad, 1881 febr. 2. Középiskoláit Aradon végezte, majd a hírlapírói pályára lépett. Mint közgazdasági szakember a *Kalotaszegi Házipari Szövetkezet* vezérigazgatója, majd elnöke lett, később az *Annuitás Házépítő Szövetkezet* élére került és ma is annak vezérigazgatója. Közgazdasági tevékenysége mellett széleskörű irodalmi működést folytat. Megjelent művei: *Élet a halál után*, *Napoleon fogsága és halála*, valamint több zándarab, amelyet sikerrel elő is adtak. A *La Fontaine Irodalmi Társaság* igazgatója.

Bokor Lajos, államr. kapitány, a belügyminisztérium közbiztonsági osztályának előadója, szül. Árvátfalva (Udvarhely m.), 1892. ápr. 5. Középiskolai tanulmányait Székelyudvarhelyen, a kereskedelmi akadémiát Budapesten végezte. 1914. a kolozsvári tud. egyetemen jogtudorrá avatták. A háború alatt haretéri szolgálatot teljesített. A kommun alatt a sashalmi ellenforradalmi csapatot szervezte meg. 1919. lépett a rendőrség szolgálatába és 1924 óta a belügyminisztériumban teljesít szolgálatot. A koronás arany érdemkereszt, a vitéségi érem szalagján és a vöröskereszt hadiékítményes II. oszt. díszjelvény tulajdonosa.

Bolla Árpád (Csáford-jobbaházi), kúriai bíró, szül. Olmützben, 1870. Atyja B. Kálmán tábornoszernagy volt. Középiskolái után a budapesti és wieni egyetemen jog- és államtudori oklevelet szerzett. 1895. a kassai törvényszék joggyakornokává nevezték ki. Attól fogva a nagyöröcsei, pozsonyi, galántai bíróságoknál működött. 1899. az igazságügyminisztériumba rendelték. 1905. a pozsonyi törvényszék, 1914. a kassai, 1915. a budapesti ítélőtábla bírójává lépett elő. 1921. letette az ügyvédi vizsgát. Ugyanakkor kúriai bírói rangra emelték és azóta a Kúria II. büntetőtanácsában ítélkezik. Az utóbbi mozgalmas évtized számos világra szóló konzolidációs hünperének ítéleteit szerkeszti, melyeket rendkívüli jogi tudás és tömörség jellemez.

Bonitz Ferenc, ny. min. tanácsos, hírlapíró, szül. Fehértemplom, 1868 aug. 31. A budapesti egyetemen tanult. 1891. a *Magyar Állam* szerkesztőségének lett tagja. 1894. a *Fejérmegyei Naplónak*, 1895--1906. az *Alkotmány*nak volt a szerkesztője. 1906. a miniszterelnökség sajtóosztályába rendelték be, ahol 1918. osztálytanácsos lett. 1919. a nemzeti kisebbségek minisztériumában, majd a miniszterelnökségen teljesített szolgálatot, ahol miniszteri tanácsossá nevezték ki és a Huszár- és Simonyi-Semadam-kormányok alatt a miniszterelnökségi sajtóosztály élén állott. Önálló munkái: *A tatárjárás Magyarországon*,

Gróf Zichy Nándor élet- és jellemrajza. 1927 óta a *Neues Politisches Volksblatt* főszerkesztője.

Bonkáló Sándor, egyet. ny. r. tanár, szül. Rahó, 1880 jan. 22. Középiskoláit Máramaroszigeten végezte. A bpesti, leipzig, szentpétersvári és szófiai egyetemek hallgatója volt. Bölcs. tud. oklevelet nyert. 1917. a bpesti egyetemen az orosz nyelvből és irodalomból magántanárrá képesítették, majd 1919. a ruthén nyelv és irodalom ny. r. tanára lett. Számos filológiai és publicisztikai tanulmánya bel- és külföldi tudományos folyóiratokban és szaklapokban jelent meg. Önálló művei: *A rahói kisorosz nyelvjárás leíró hangtana*. *A szlávok, a magyar ruthének*, *Az ukrán mozgalom története*. *A orosz irodalom története*. *A fehér cár mesekertje*. Számos r.-t.-nak igazgatósági tagja.

Bor Pál, festő- és szobrászművész, szül. Bpest, 1889 márc. 2. Gépészmérnöki oklevelet nyert, majd Párisban festészeti tanulmányokat folytatott. A háború Franciaországban érte, ahol Bretagneban internáltak. Hazatérése után úgy a szobrászat, mint a festészet terén dolgozott. 1921 óta a budapesti kiállításokon állandóan résztvett. A párisi, velencei és nürnbergi kiállításokon is sikerrel szerepelt. A Szépművészeti Múzeum tulajdonában számos alkotása van. A *Magyar Iparművészet* c. folyóirat munkatársa, a *Magyar Írás* volt főmunkatársa. Esztétikai és művészeti cikkei a különböző folyóiratokban és napilapokban jelentek meg. A *Kubizmusról* és *Csáky szobrászatáról* könyvet írt.

Borbás Lajos, kereskedelmi tanácsos, szül. Bpest, 1879. Tanulmányait Budapesten és Bécsben a kereskedelmi főiskolán végezte. Utána külföldön folytatta tanulmányait. Hazatérve, az ipar és kereskedelem terén fejtett ki tevékenységet. Több ipari vállalatot létesített, melyeknek igazgatóságában ma is résztvesz irányító munkásságával. A közgazdaság és ipar fejlesztése terén szerzett érdemeiért 1903. kereskedelmi tanácsossá nevezték ki. A Kereskedelmi Csarnok alelnöke, az Iparegyesület és Textilgyárosok Országos Egyesületének igazgatósági tagja. 1918. a katonai érdemkeresztrel és a Signum Laudisszal is kitüntették.

Borbély György (róffi), felsőházi tag, szül. Tiszaroff, 1875 márc. 29. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a bpesti tud. egyetem jogi karának, majd a bpesti Keresk. Akadémia szaktanfolyamának hallgatója volt. 1897. Szolnokmegyében szolgabíróvá választották. 1901. az országgyűlésen a törökszentmiklósi kerületet képviselte. 1906. a tiszai középjárás főszolgabírája lett. A forradalmak alatt ellenforradalmi magatartása miatt le tartóztatták. Cs. és kir. kamarás. Szolnok megye választotta felsőházi taggá.

Borbély-Maczkó Emil (vitéz), földbirtokos, országgyűlési képviselő szül. Heves, 1887. Középiskolai tanulmányainak befejezése után

tényleges katonai szolgálatra vonult be. A háború alatt honvédszázadosi rangban teljesített harctéri szolgálatot. Hadi érdemeit több kitüntetéssel jutalmazták. A forradalom kitörésekor nyugdíjba vonult. 1920. az ózdi munkáskerület kisgazdapárti programmal a nemzetgyűlésbe küldte. 1922. Borsod, Csonka-Gömör vm. főispánja, 1926. Miskolc országgyűlési képviselője lett. A sport terén kiváló eredményeket ért el. Számos sportegyesületben tölt be vezető szerepet. A *Move* országos elnöke.

Borhy György (borhi), földbirtokos, felsőházi tag, szül. Bpest, 1858. Középiskolai és egyet. tanulmányainak befejezése után államtudományi államvizsgát tett és a magyaróvári gazd. akadémiát látogatta. A háború alatt, mint szolgálatonkívüli huszárkapitány katonai szolgálattételre jelentkezett. Hadi érdemeit több ízben kitüntetéssel jutalmazták. A Tisza-párt hevesmegyei szervezetének sokáig elnöke volt. Számos mezőgazdasági vállalat és pénztintézet vezető tagja. Hevesmegye törvényhatósága választotta felsőházi taggá. A törvényhatósági bizottság örökös tagja.

Born Frigyes (báró), bányatulajdonos, volt országgyűlési képviselő, szül. Berlin, 1873 jún. 25. Középiskolai és jogi tanulmányainak befejezése után a leobeni és a berlini bányászati akadémiák hallgatója volt. Később a bányászati és kohászati tudományok gyakorlati elsajátítására törekedett. 1910. Bereck város nemzeti munkáspárti programmal országgyűlési képviselőjévé választotta. Nagybirtokos és bányatulajdonos. Több bel- és külföldi vállalat igazgatóságában foglal helyet.

Bornemissza Elemér (báró), volt országgyűlési képviselő, szül. Zabola, 1868 nov. 6. A bécsi Theresianumban, majd Kolozsvárott folytatott tanulmányokat, később elvégezte a magyaróvári gazdasági akadémiát, 1900. az erdélyi róm. kat. státus gazdasági ügyeinek intézésével hízták meg. 1905. szabadelvűpárti, 1910. pedig pártonkívüli 67-es programmal választották a szilágycsehi kerület országgyűlési képviselőjévé.

Bornemissza Géza, festőművész, grafikus, szül. Nábrád (Szatmár m.), 1884 febr. 4. Középiskoláinak elvégzése után művészi tanulmányait a nagybányai festőiskolában végezte, majd a párisi Julien-akadémián fejlesztette tudását. Hosszabb ideig volt *Henri Matine* tanítványa. Közben Münchenben, majd Flórenzen a Scola Libera növendéke volt. Az újabb irányú festészet egyik kiváló reprezentánsa, aki akvarelljeivel egészen új festészeti stílust teremtett. 1907. *Templomos táj* c. festményével a Fialatok kiállításán tünt fel. Jelentősebb alkotásai: *Csendélet* (Szépműv. Múzeum), *Vidéki kastély kertje* (Népműv. Múzeum), *Bpesti tájkép* (Föv. Múzeum). Számos külföldi és hazai reprezentatív kiállításán vett részt. 1913. a Múcsarnokban szerepelt nagyobb kollekcióval és a Lánicz Leó-féle díjat nyerte el. 1919. a Bel-

vedere-ben, 1928. a Tamás-galériában rendezett önálló kollektív kiállítást. A *Kút* alapító tagja. Művészeti cikkei a különböző szaklapokban jelentek meg.

Boross Elemér, író, szül. Budapest, 1900 febr. 4. Tárcai a *Pesti Hírlap*, a *Magyar Hírlap* és az *Újság* hasábjairól ismertek. *Ábel* c. versköteve, bátor és egyéni hangjával fel-tűnést keltett. 1912. a *Világ* pályázatán *Szegény, szegény, koporsódíszító* c. novellájával díjat nyert. *Stella Maris* c. grand guignolja külföldön is sikeresen szerepelt. *Vakablak* c. drámáját az *Új Színház* nagy sikerrel játszotta és 1929. az amerikai *Belasco-színház* is bemutatta.

Boross Géza, színművész, szül. Bpest, 1886. jún. 1. Középiskoláit és a színiiskolát Bpsten végezte. Eleinte vidéken működött és 1908 óta különböző fővárosi színházaknak tagja. B. neve elválaszthatlanul összeforrt a magyar kabarészínpad fejlődésével. A magyar humoros műdal legkiválóbb előadója, aki mint színművész is országosan ismertté tette nevét.

Boros Ferenc író és tanár, szül. Rábakécől, 1893 szept. 3. Budapesten és Bécsben végezte egyetemi tanulmányait és tanári, valamint doktori oklevelet szerzett. Első írásai az *Élet* c. szépirodalmi lapban jelentek meg, amelynek egy ideig segédszerkesztője volt. 1918. Budapesten a VIII. ker. főgimnázium tanára lett. Később az *Új Nemzedék* belső munkatársaként működött. 1924. hosszabb olaszországi tanulmányútra ment, rövid ideig Velencében, Milánóban és Firenzében tartózkodott, majd Rómában egy esztendeig időzött és több magyar lap levelezője volt. B. fordította le Rosadi Giovanni *Jézus pöre* című híres munkáját. A *százestendő*s kalendárium c. regénye az *Életben* jelent meg. Önálló versköteve: *Napkeltekor*.

Boros Ferenc táblabíró, szül. Baja, 1868 jan. 26. Középiskoláit Baján és Kiskunhalason végezte, majd Budapesten jogi tanulmányokat folytatott, azokat u. ott fejezte be. Bírói működését Nagyszentmiklóson kezdte meg, mint aljárásbíró, innen Törökbecsére került járásbíró, majd törvényszéki bírói minőségben a nagykikindai kir. törvényszékhez került mint járásbíró, majd törvényszéki bírói minőségben a nagykikindai kir. törvényszékhez helyezték át, ahol elnöke volt a fellebbezési tanácsnak és a birtokrendezési, valamint tagosítási ügyeket intézte. 1912. évben B. tárgyalta báró Csávossy Gyula emlékeztetes gondnokság alá helyezési ügyét. 1917. ítélőtáblai bíróvá nevezték ki, majd a következő évben a bpesti kir. törvényszékhez helyezték át, ahol a polgári fellebbezési tanács elnöke. 1926. ugyanebben a minőségében a kúriai bírói rangnak megfelelő III. fizetési csoportba léptették elő. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara választott bíróságának egyik kijelölt elnöke.

Boross Gyula, szolgabíró, szül. Aranyos, 1891 dec. 9. Középiskoláit Egerben, az egyetemet Bpsten végezte, ahol áll. tud. oklevelet nyert. A háború alatt harctéri szolgálatot teljesített és orosz hadifogságba került, 1921. hazatérve, Pest vm. központi járásában mint gyakornok kezdte meg működését, majd 1923. Lakocsán szolgabíró lett. 1926 óta mint szolgabíró Aszódon működik.

Boross László lapszerkesztő, szül. Budapest, 1893. Középiskolai tanulmányainak elvégzése után jogot hallgatott, majd megszerzte a doktorátusát. Rövidesen a hírlapírói pályára lépett és a *Világ* c. politikai napilapnál kezdte pályafutását. Egy ideig a lap belpolitikai rovatának vezetője volt. Kezdetől fogva résztvesz az *Esti Kurir* szerkesztésében, amelynek jelenleg felelős szerkesztője. Feltűnéstkelő vezércikkein kívül, verseivel és novelláival is megérdemelt sikereket aratott.

Boross Mihály, író, újságíró, szül. Kiscell, 1877 dec. 30. Középiskoláit Bpsten végezte, mérnöki oklevelet a bpesti Műegyetemen nyert. Egyetemi hallgató korában a sportnak majdnem minden ágát sikerrel művelte. 1907 óta kizárólag írói és újságírói tevékenységet fejt ki. Több fővárosi napi-és hetilap munkatársa, illetve szerkesztője volt. Sokoldalú publicisztikai tevékenysége mellett az irodalomnak újszólván minden műfaját kultiválja, de főleg fantasztikus regényeket és színdarabokat ír. Megjelent művei: *Homályban* (versek), *A harmadik testamentum*. Az *anyaföld*, *Az álom*, *Az ész sztrájkja*. Előadott színdarabjai: *A múlt*, *Mah-Yong*, *Keresztspók*, *A költő*. Előadásra váró darabjai: *Danae aranyesője*, *János* (Magyar Színház), megjelent filmdarabjai: *Veszélyben a pokol*, *Lavina*. Művei közül több külföldön is megjelent. B. egyik megalapítója az *Esti Kurir*nak, amelynek kezdetől fogva jeles esztétikusa. Műkritikái a legnívósabbak közé tartoznak.

Boross Miksa, r.-t. igazgató, szül. Szeged, 1878. júl. 22. Tanulmányait Bpsten végezte. 1902. a hatvani Cukorgyár szolgálatába lépett, 1910. az akkor alakult Alföldi Cukorgyár r.-t. sarkadi cukorgyárának irodafőnöke, 1914. helyettes igazgatója lett, 1920. visszavált a hatvani cukorgyárhoz mint ennek kereskedelmi igazgatója. A háború alatt hanyatlott magyar cukoripar újjászervezésében tevékeny részt vett. A város közéletének jelentékeny alakja. A hatvani *Asbest Palaggyár*, az *Alföldi Cukorgyár*, *Erőtakarmánygyár r.-t.* igazg. tagja. A miskolci *Kereskedelmi és Iparkamara* levelezőtárgya. A városi képv.-testület tagja.

Borsitzky Béla, főjegyző, szül. Tamási, 1882 márc. 15. Középiskoláit Székesfehérvárott, a közigazg. tanfolyamot Bpsten végezte. 1927 óta Abony főjegyzője. A népoktatás terén élénk tevékenységet fejtett ki. Több közintézmény létesítése fűződik nevéhez.

Borsodi Ernő, r.-t. igazg., szül. Pétervásár, 1886. Középiskoláinak elvégzése után az Angol Elemi Biztosító Társaság, majd a Phönix Biztosító Társaság kötelékébe lépett, ahol mint igazgató fejt ki értékes tevékenységet. Mint tartalékos hadnagy, végigküzdötte a háborút és az ezüst vitézségi érmet kapta meg.

Borsos Endre, közigazgatási bíró, szül. 1876 jún. 6. Középiskoláit Pápan, jogi tanulmányait Debrecenben és Budapesten végezte. 1901. szerezte doktori oklevelét. 1900. kezdte bírói pályáját a pápai járásbírósnágnál. Innen Székesfehérvárra került, hol törvsz. bírónak lépett elő. 1914. helyezték Budapestre. A tanácsköztársaság idején részt vett az ellenforradalmi mozgalmakban. Az összeomlás után Friedrich kormánya a lakásügyek miniszteri biztosává és ítéltáblai bírónak nevezte ki. 1921. a népjóléti miniszter bízta meg a lakásügyi osztály vezetésével. 1922. megkapta a kúriai bírói címet és 1924. a közigazgatási bíróság ítéltáblájává nevezték ki. Szakirodalommal is foglalkozik. Több büntetőjogi, magánjogi és perjogi dolgozata jelent meg különböző folyóiratokban. Az 1922. év óta megjelent lakásrendeletek és egyéb lakásügyi jogszabályok B. kodifikációs munkájának eredményei. Vass József, népjóléti miniszter megbízásából *A magyar lakásügy a háború kezdetétől* cím alatt megírta a lakásügy történetét. Művében hű képét festi meg a lakásínség súlyos problémájának és következményeinek.

Borsos József (szentgróti), ügyész, elnök, szül. Makkoshogyka, 1875 nov. 13. Középiskoláit és a jogakadémiát Sárospatakon végezte. 1897. kezdte meg pályáját Sátoraljaújhelyen, 1905. Beregszászon alügyész lett. 1908. ügyésszé, 1916. az ügyészség vezetőjévé lépett elő. A forradalom után a csehek elfogták és öt hónapig az illavai fegyházban tartották fogva. 1920. Magyarországra menekült és a sátoraljaújhelyi ügyészséghez nyert beosztást. 1921. a szolnoki kir. ügyészség elnökévé nevezték ki.

Borszéky Frigyes, festőművész, szül. Megegyező, 1880 márc. 6. Középiskoláinak elvégzése után a Bpesti Mintarajziskolát látogatta, majd Münchenben, Hollandiában és Angliában folytatott festészeti tanulmányokat. A hazai és külföldi kiállításokon szép sikereket ért el. 1915-től kerámiával is foglalkozott és művészies kerámiával úgy itthon, mint külföldön is elsősorú nevet szerzett magának. Legutóbb Londonban rendezett kollektív kiállításán a *Faculty of Arts Gallery*-ben festményeit és kerámiai munkáit állította ki, s az angol sajtó őszinte elismerésével találkozott.

Borszéky Károly, egyet. rk. tanár, szül. Bpsti, 1875 nov. 22. Középiskolai és egyet. tanulmányait Bpsten végezte. 1898. orvosdoktorrá avatták. Előbb Mihalkovics Géza mellett a bonctani intézetben, majd a Réczey-

klinikán volt asszisztens. 1908. m.-tanárrá képesítették a sebészeti műtétanból. 1913. rk. tanárrá nevezték ki. 1913—15. sebész-főorvos a Poliklinikán. 1915 óta sebész-főorvos a szfvónál. 1928 óta a Szent Rókus központi kórház igazgatója. 1914. katonai szolgálattételre jelentkezett és egyik hadikórház parancsnoka lett. 1915. főtörzsorvossá nevezték ki és mint ilyen a Hadigondozó Hivatal Munkácsi-utcai gyógyintézetének volt igazg.-főorvosa. Ugyanekkor két másik magánkórház sebészfőorvosa is volt. A *Kir. Magyar Orvosegyesület* és a *Magyar Orvosok Nemzeti Egyesületének* választm. tagja, a *Közkórházi Orvostársulat* elnöke, a *M. Kir. Munkásbiztosító Felsőbírósg* orvosi szakértői tanácsának alelnöke. Magyar és német nyelvű tanulmányai különféle szaklapokban jelentek meg. A *Magyar Sebésztársaság* háromszor bízta meg referátum tartásával. 1923. a *Közkórházi Orvostársulat* a Semmelweis-előadás megtartására B.-t kérte fel. A hadikétfényes Ferenc József-rend lovagkereszt, a polg. hadiérdemkereszt tulajdonosa.

Borvendég Ferenc, székesfővárosi tanácsnok, szül. Aszár, 1876 nov. 17. Középiskoláit Tatán és Bpsten végezte, majd a bpesti egyetemen letette az államtud. államvizsgát. 1897. lépett a főváros szolgálatába. Eleinte a kerületi közigazgatásban teljesített szolgálatot, majd 1905. központi szolgálatra rendelték be. Itt a középítési ügyosztályban fejtett ki tevékenységet, később a tanácsi ügyosztályok számának szaporításakor az út- és csatornaépítési ügyeket intéző tanácsi II. ügyosztályba került, ahol a jogi alosztályt vezette. Az 1915. a vízvezetéki és világítási ügyosztályba helyezték át, mint az ügyosztály vezetőjének helyettesét. 1920. rövid ideig önállóan vezette az ügyosztályt, majd 1922. végleg az ügyosztály élére került, eleinte, mint főjegyző, majd mint h. tanácsnok. 1923. tanácsnokká választották. Hatáskörébe tartozik három nagy üzem: az Elektromosművek, a Gázművek és a Vízművek ügyeinek intézése. Ezenkívül a székesfőváros általános üzemi kérdéseivel is foglalkozik és az általános üzemi igazgatás egységes alapokon való megszerzését készíti elő.

Borus Pál, árvaházi igazg., szül. Esztergom, 1890 febr. 25. Tanulmányainak befejezése után tanítói oklevelet nyert és az esztergomi érseki tanítóképző kötelékébe lépett. Később a Szfv. József fiúárvaházának felügyelő tanítója, majd 1929. községi árvaház igazgatója lett. Egész életét hivatásának szentelte és működése alatt számos korszerű újítással fejlesztette intézetét.

Bory Jenő, szobrászművész, okl. építész, a Képzőművészeti Főiskola rendes tanára, szül. Székesfehérvár, 1879 nov. 9. Középiskoláinak elvégzése után a bpesti Műegyetemen tanulmányokat folytatott, majd a *Képzőművészeti Akadémiát* végezte el. Tanulmányait Strobl mesteriskolájában fejezte be.

Ezután állandó kiállítója lett a Műcsarnoknak. 1921. *Ecce Homo* c. szobrával a Röck Szilárd-díjat nyerte el. 1925. *Zsuzsanna* c. szobráért kitüntető elismerést és *Elefántostól* c. alkotásáért a Halmos Izor-díjat kapta meg. 1910—1914. főképen síremlékek pályázatain dolgozott. A Kerepesi-temetőben lévő alkotásai közül közismert a Petőfi-család és Zirzen Janka síremlékei. 1913. elkészítette az ikervári Batthányi-szobrot. 1914. a szerajevói merénylet emlékére emelt gránitemlék és fogadalmi templom az ő tervei szerint készült. A Műegyetem kertjében felállított hősi emlékmű, a székesfehérvári püspöki kút és a székesfehérvári középiskolák hősi emlékszóba B. alkotásai. 1923. kezdte építeni Székesfehérváron tiszta román stílusú otthonát, az ú. n. *Bory-várat*, amelynek árkádjai és minden szobrászati munkája betonból készül. B. találta fel a terrakotta nemesítésére szolgáló pyrobazaltot, amely az anyagnak grafitos fényt és bronz hatást kölcsönöz. Szobrai közül a *Monna Vanna* a Fővárosi Múzeum, a *Tanulmány* és *Zsuzsanna* a Szépművészeti Múzeum tulajdonában van. A beton művészi felhasználásának speciálistája és erről a kérdéstről számos tanulmánya jelent meg. Művészetét klasszikus erő és lendületes forma jellemzi. Művészetével számos hazai folyóirat foglalkozott. A Ferenc József-rend lovagkeresztjének tulajdonosa. A *Nemzeti Szalon* alapító tagja. A *Képzőműv. Társ.* törzstagja. A Műegyetem szobrászati tanszékének meghívott előadójának.

Bosnyák Géza (felsőpataki), felsőházi tag, szül. Somogytúr, 1863 aug. 11. Középisk. tanulmányainak befejezése után a Magyaróvári Gazdasági Akadémia hallgatója volt. 1910. a nagykanizsai kerület függetlenségi programmal országgyűlési képviselőjévé választotta. 1917. Zala vm. főispánja lett. Zala vm. választotta felsőházi taggá.

Bosnyák Izsó, kereskedő, szül. Rákos keresztúr, 1872 nov. 8. Tanulmányainak befejezése után a kereskedőpályára lépett. 1912. beválasztották a főváros törv.-hat. bizottságába, amelynek ma is tagja. Ugyancsak tagja a törv.-hat. közgazdasági és szociálpolitikai bizottságának. Tekintélyes kereskedő, aki élénk részt vesz a bpesti kereskedők gazdasági és társadalmi mozgalmában. A *Magy. Kereskedők Egyesületének* elnöke. Szerkesztette a *Kereskedő* c. szaklapot és számos cikket írt úgy a szaklapokban, mint a napilapokban.

Bosnyák Zoltán, ny. h. államtitkár, fró, szül. Somogytúr, 1861. Tanulmányainak elvégzése után lépett a belügyminisztérium szolgálatába, ahol a gyermekvédelmi osztályt vezette. Később h. államtitkárrá nevezték ki. B. szerkesztésében jelent meg a magyar gyermekvédelem rendszerét ismertető francia munka. Irodalmi működése nem csupán közigazgatási kérdésekre terjedt ki, de szépirodalmi és színműirodalmi téren is nagy sike-

rei voltak. Közigazgatási munkái: *A birtok-minimum, mint agrárreform Magyarországon, A gyámügyi közigazgatás reformja, és Becsületbíró. Mary, Sursum Corda, Tisztító tűz és Mirette* c. darabjait a Nemzeti Színházban mutatták be.

Bosznay István, festőműv., szül. Csurgó, (Somogy m.), 1868 okt. 19. Középiskoláinak elvégzése után a Képzőművészeti Főiskolát látogatta. Később Angliában, Hollandiában, Francia-, Német- és Olaszországban tanulmányúton volt. 1908-tól a Képzőművészeti Főiskola tanára. Először Bpsten, a régi Múcsarnokban állította ki képeit 1893. Attól kezdve majdnem minden hazai és számos külföldi kiállításon résztvett. Kitüntetései: 1896. a Millenáris Kiállításon *Lakodalmas menet* c. képe oklevelet, 1900. Párisban Mention Honorable-t, 1903, az Andrássy ösztöndíjat, 1913. a *Kanyargó vizek* Münchenben aranyérmét, 1915. Bpsten *November* c. képe aranyérmét, 1919. *Őszi vásár* c. képe a Wolfner-díjat, 1923. *Alkonyat* c. képe nagy állami aranyérmét, 1927. *Fenn a hegyeken* c. képe Varsóban kitüntető elismerést nyert. Számos műve a Szépművészeti Múzeum, a Fővárosi Múzeum és vidéki múzeumok, úgyszintén bel- és külföldi gyűjtők birtokában van. Képei a Duna-, Tisza-, Vág-, Szamosmellékről, a Balatonról, a Tátrából, Dunántúlról és a Nagy-Alföldről valók. A *Képzőműv. Társ.* igazgatóságának, a *Képzőm. Tanács* r. tagja. A *Nemzeti Szalon* alapító tagja. Erdemeinek elismerésül 1928. a m. kir. kormányfőtanácsosi címet kapta.

Botár Béla (csikaptlócai), főkapitányhelyettes, szül. Brassó, 1872 márc. 26. Középiskoláit Csiksomlyón, az egyetemet Kolozs-várott és Bpsten végezte, ahol jog- és államtudományi oklevelet nyert. 1895. rendőri pályára lépett. 1912. az V. ker. kapitányság helyettes vezetője volt. 1916. az erzsébetfalvai kapitányság élére került. A kommun bukása után a főkapitányság politikai osztályát vezette, majd az ügyési megbízottak vezetője volt. Jelenleg a főkapitányság kihágási osztályának vezetője. A II. osztályú hadi érdemkeresztnek a vöröskereszt hadiékítményes, II. oszt. díszjelvényének, a katonai és polg. jub. éremnek és a polg. jub. keresztnek tulajdonosa.

Bottlik István (báró, apáti és kéri), föld-birtokos, országgyűlési képviselő, szül. Tiholdalröcon, 1878 május 10. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a bpesti tud. egyetem jogi karának hallgatója volt. Működését birtokán kezdte meg. 1906. a mezőkeresztesi kerület mandátumát nyerte el, a függetlenségi és a 48-as párt programjával. 1910. kerülete ismét az országgyűlésbe küldte. 1917. földművelésügyi államtitkár lett és bárói rangra emelték. A második nemzetgyűlésen a mezőkövesdi kerületet pártonkívüli programmal képviselte. Az országgyűlési választások alkalmával a mezőkövesdi kerület egy-

ségespárti programmal választotta képviselőjévé.

Bottlik József (apáti és kéri), orszgyűl. képviselő, szül. Bpest, 1873. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a bpesti tud. egyetem jogi karának hallgatója volt, ahol a jog- és államtudományok doktorává avatták. 1897. Borsod vm. szolgálatában kezdte közéleti pályafutását. 1914. megyei főjegyzői rangra emelkedett. 1917. Borsod m. főispánja lett. A forradalmak alatt ellenforradalmi ténykedése miatt több hétig volt letartóztatásban. A rend helyreállításakor Borsod megye főispán-kormánybiztosává nevezték ki. 1920. a mezőcsáti kerület, kispardapárti programmal a nemzetgyűlésbe küldte, ahol alelnöki tiszt-séget töltött be. A második nemzetgyűlésen a mezőkeresztesi kerületet képviselte. 1926. a mezőkeresztesi kerületet képviselte. 1926. a mezőkeresztesi választókerület mandátumát egységspárti programmal nyerte el.

Botzenhardt János, ügyvéd, szül. Bpest, 1868 febr. 2. A bpesti egyetemen a jogtudori és ügyvédi oklevél megszerzése után 1898. ügyvédi irodát nyitott. 1907. képviselővé választották. A székesfőváros th. bizottságának és a központi választmányának tagja. A III. ker. föld- és szőlőmunkások díszelnöke. A III. ker. függetlenségi és 48-as párt, a III. ker. Társaskör és az *Obudai Tornaegylet* elnöke.

Bozó Géza (dinyeberki), gyógyszerész, szül. Csuz, 1861 szept. 8. Középiskoláit Komárom és Nagyszombatban, az egyetemet Budapesten végezte. Katonai önkéntesi éve után több gyógyszerárban dolgozott. Mint gyógyszerártulajdonos előbb 1887-től Keszthelyen, majd 1895-től Tolnában, 1909 óta Budapesten működött. A budapesti gyógyszerész testület volt alelnöke, a magy. orsz. Gyógyszerész Egyesület ig. tagja volt. A „Terla” gyógyszerártulajdonosok laboratóriuma egyik alapítója s jelenlegi elnöke.

Bozóky Géza (pilismaróti), pécsi egyet. ny. r. tanár, szül. Nagyvárad, 1875 júl. 23. Középiskolai tanulmányait Nagyváradon, az egyetemet Bpsten végezte. Állami ösztöndíjjal hosszabb ideig tartózkodott külföldön, főleg Párisban. Nagyfokú szakirodalmi tevékenységet fejt ki. Nevezetesebb munkái: *A bizományi ügylet, Újabb törekvések a váltójog nemzetközi egyenlősítésére, A korlátolt felelősségű társaság a külföldi és de lege ferenda a magyar jogban, Magyar váltójog különös tekintettel a hágai nemzetközi egyezményre és a külföldi váltójogokra, Magyar kereskedelmi jog különös tekintettel a történeti fejlődésre.* Résztvett a kereskedelmi és váltójog keretébe tartozó több törvényjavaslat előkészítésében. Alapító és igazg. tagja a *Központi Sajtóvállalatnak.* Számos cikke jelent meg különböző szak- és napilapokban.

Bozsik Pál róm. kat. lelkész, volt nemzetgyűlési képviselő, szül. Gyöngyös, 1888. Középiskoláit Gyöngyösön, teológiai tanulmá-

nyait pedig Egerben és Budapesten végezte. 1906. Mezőtárkonyban, Pusztatárkonyban és Felsőtárkonyban segédlelkész volt. 1908. ki-nevezték az egri papnevelőintézet tanulmányi felügyelőjévé, 1910. hittudományi doktorrá avatták. 1916. szülővárosa plébánosává, majd zsinati bíróvá választották meg. A Károlyi-forradalom alatt rövid ideig a gyöngyösi Nemzeti Tanács elnöke és. A komáromi alatt letartóztatták. Az első és második nemzetgyűléskor Gyöngyös választotta képviselőjévé, kereszt. nemzetipárti programmal.

Bozsóky Nándor, ügyvéd, városi főügyész, szül. Budapest, 1898 okt. 6. Középiskoláit és az egyetemet a fővárosban végezte. Jog- és államtudományi tudori oklevelet a bpesti egyetemen nyert. Az ügyvédi vizsga letétele után Rákospalotán ügyvédi irodát nyitott. A háborúban kisezüst és bronz vitézs. érmet, valamint Károly-cs.-keresztet kapott. 1928. Rákospalotán tiszti főügyésszé választották meg. B. szakképzettsége, számos jogi tárgyú felolvasása révén, általánosan ismert. Ügyvezető elnöke volt a Rákospalotai Demokrata Körnek. Ez idő szerint a R. A. C. elnöke és számos más egyesületben visel díszes tiszt-ségeket.

Bozzay Gyula, államr. tanácsos, a főkapitányság bűnügyi osztálya sajtóügyi csoportjának vezetője, szül. Karmacs, 1882. márc. 2. Az egyetemet Bpsten végezte, ahol államtud. doktorátust szerzett. Pályafutását, mint közigazgatási gyakornok kezdte. A háború alatt, mint hadnagy teljesített szolgálatot, majd az orosz harctéren hadifogságba esett. 1920. a rendőrség szolgálatába lépett, ahol a sajtóosztálynál nyert beosztást. 1928. osztályvezetővé nevezték ki.

Böckh Hugó (nagysuri), hely. államtitk., a m. kir. Földtani Intézet igazgatója, szül. Bpest, 1874 jún. 15. Tanulmányait a budapesti tudományegyetemen és Münchenben végezte. Előbb a Műegyetemen az ásvány-földtani tanszéken tanársegéd volt, majd 1900. a selmecbányai bányászati és erdészeti főiskola tanárává nevezték ki. 1910. főbányatanácsosi címet kapott. Az erdélyi földgázmezők feltárása körül kifejtett érdemei elismerésül 1911. a III. osztályú vaskoronarenddel tüntették ki. 1914. miniszteri tanácsosi címet és jelleget nyert. 1917. a II. osztályú polgári hadi érdemkereszt adományozásában részesült. 1918. a Bányászati Kutatások és Bányászati monopóliumok igazgatóságának központi igazgatója lett. 1918. h. államtitkári címet kapott, 1920. államtitkári hatáskörrel ruházták fel. 1921. megvált az állami szolgálattól és az Anglo-Persian Oil Company tanácsadója lett. Mint ilyen, beutazta 1923—25. Perzsiát. 1926. és iraki olajmezők tanulmányozására kiküldött nemzetközi bizottság vezetője volt. 1926. és 1927. Közép- és Délamerikában, 1928—1829. újra Perzsiában végzett tudományos kutatásokat. 1929. nevezték ki a *M. Kir. Földtani Intézet* igazgatójává. Számos tudományos

munkát írt. Ezek közül kétkötetes geológiája, a torziós ingának geológiai kutatásoknál való alkalmazásáról írott dolgozata és a „Structure of Asia” című angol munkában, két angol tanítványával az Iráni hegláncokról írt nagy tanulmánya a legjelentősebbek. A *Magyar Tudományos Akadémia* 1915. választotta tagjává. Számos hazai és külföldi tudományos és szakegyesület vezetőségében foglal helyet.

Böhm Dezső, leánykollégiumi igazg., szül. Bpest, 1887 márc. 22. Középiskoláit Kolozsvárott, egyet. tanulmányait u. o. és Lipcsében végezte. 1909. tanári oklevelet nyert. Ez időtől kezdve 12 éven át a bpesti ev. gimnázium tanára, majd a Veres Pálné liceum és a Deák-téri ev. polg. iskola igazgatója volt. 1927. az evang. leánykollégium igazgatója lett. Pedagógiai és zenetörténeli szakkikkek különböző folyóiratokban jelennek meg. *Kis zenetörténet* c. könyve önálló kötetben jelent meg.

Bök Béla kúriai bíró, szül. Kovács-hida, (Baranya m.), 1872 márc. 11. Középiskoláit és egyetemi tanulmányait Pécsen végezte, a *bírói vizsgát Budapesten szerzte meg*. Tanulmányainak befejeése után 1894. igazságügyi pályára lépett és mint joggyakornok Kaposváron kezdte meg működését, majd Pécsre került aljegyzőnek, onnan Dárdára, később Hódmezővásárhelyre helyezték át, ahol megkapta a törvényszéki albírói kinevezését. Csakhamar a pécsi kir. ítélőtáblához került jegyzői minőségben, majd a pécsi törvényszékre helyezték át, ahol bírói rangra emelték. Mint elnöki titkár ismét a pécsi táblára került vissza. Egy ideig, mint táblabíró a pécsi kir. ítélőtáblához volt beosztva és 1926. óta mint kúriai bíró a Kúria III. sz. büntető tanácsában működik.

Börcsök Andor, az Orsz. Földbirtokrendező bíróság másodelnöke, szül. Martonvásáron, 1872 dec. 21. Középiskoláit Budapesten, jogi tanulmányait a budapesti tudományegyetemen végezte. Katonai egyéves önkéntesi szolgálatának befejezése után 1896. szerezte doktori oklevelét. 1897. a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknél kezdte meg állami szolgálatát. 1898. ügyvédi oklevelet nyert, ugyanakkor az igazságügyminisztériumba rendelték. 1913 átvette az igazságügyminisztérium birtokrendezési és telekkönyvi osztályának vezetését. Ennek élén 1915. kir. ítélőtáblai bíróvá, 1917. miniszteri tanácsossá nevezték ki, ugyanakkor a polgári hadiérdemkeresztet kapta. Az Országos Földbirtokrendező Bíróság megszervezősekor 1921. e bíróság másodelnöke lett, 1924. pedig kiváló szolgálatai elismerésül a bírói VI. fizetési csoport jellegét kapta. 1926. legfelsőbb elismerésben részesült. B. a földmérés vizsgálóbizottság elnöke is. Sok évi közéleti tevékenysége alatt számos törvény és rendelet megalkotása fűződik nevéhez.

Főként birtokrendezési és telekkönyvi joggal foglalkozik. A műgyetemen a birtokrendezési és telekkönyvi jognak, a budapesti tudományegyetem közgazdasági karán pedig a telekkönyvi jognak meghívott előadója. B. rendkívül széleskörű szakirodalmi munkásságot fejt ki. Főbb önálló művei: *Erdélyi birtokrendezések* (1909), *Magyarországi birtokrendezés* (1909), *Magyar telekkönyvi jog*. E műveit Sebes Dénessel közösen írta. (I., II. r. 1911) *Osztatlan közös legelők* (1914). Írt azonkívül számos cikket és értekezést különféle jogi szaklapokba.

Böszörményi Szabó László, ügyvéd, szül. Nagyvárad, 1887 febr. 7. Középiskoláit szülővárosában, egyet. tanulmányait Kolozsvárott végezte, ahol jogtudori oklevelet nyert. Az ügyvédi vizsga letétele után Tóvároson ügyvédi irodát nyitott. A háborút mint tüzérszakados küzdötte végig és több kitüntetésben részesült. A tóvárosi képviselőtestület tagja és több vállalat ügyésze.

Brana János, egyet. m.-tanár, szül. Havasmező, 1881 jan. 22. Középiskoláit Ungvárott, az egyetemet Bpsten végezte, ahol orv. oklevelet szerzett. Tanulmányainak befejezése után id. Imre és Grósz tanárok klinikáin szemésszakorvosi képesítést nyert. A háború alatt harctéri szolgálatot teljesített és orosz fogságba került. A moszkvai hadifoglyokórházban a szemsérülések operatív kezelésével és irodalmával foglalkozott. Hazatérése után Grósz tanár klinikáján és Blaszkovics tanár szemkórházában a szem fertőző betegségeinek aetiológiájával foglalkozott. Tudományos cikkei és szemésszakkongresszusi előadásai a különböző szakorvosi folyóiratokban jelentek meg. 1928-ban munkásságának elismeréséül a bpesti tud. egyetem a szemészet magántanárává képesítette.

Brandenstein Béla (báró), egyet. ny. rk. tanár, szül. Bpest, 1901 márc. 17. Középiskolai és egyet. tanulmányait Bpsten végezte. 1923. bölcsészdoktorrá avatták. 1924. a berlini Collegium Hungaricum tagja volt. 1925—1926. a M. Tud. Akadémia főtitkári irodájának vezetőjeként működött. 1927. a bpesti tud. egyetemen m.-tanárrá képesítették. 1928—29. a tud. egyetemen helyettes tanári teendőket végzett. 1929. egyet. rk. tanárrá nevezték ki a bölcsészeti kar III. filozófiai tanszékére. Irodalmi művei közül legjelesebb: *Grundlegung der Philosophie I. és II. k.*, továbbá *A cselekvés elmélete*. Filozófiai és történetfilozófiai cikkeit leginkább a *Buda-pesti Szemle* közli.

Brandt József Gyula, kúriai bíró, szül. Bpest, 1877 szept. 8. Egyetemi tanulmányait Bpsten végezte, ahol 1902. jogtudori oklevelet nyert. A bírói vizsgát 1903. tette le. Tanulmányainak elvégzése után előbb ügyvédjelölt volt, majd bírói pályára lépett és működését 1900. a kaposvári törvényszéken, mint joggyakornok kezdte meg. 1902. a szolnoki törvényszéken aljegyző, 1907. jegyző,

1908. albíró és 1911. ugyanott törvényszeki bíró lett. 10 évvel később, mint ítélőtáblai bíró, a pécsi ítélőtáblához került. 1929. bíróvá nevezték ki a magy. kir. Kúriához. Munkásságának elismerése jeléül megkapta a hadikétféles Ferencz József-rend lovagkeresztjét.

Brandt Vilmos, ny. főispán, orsz.-gyűlési képvis., szül. Dés, 1888 jún. 29. Középiskolai és jogi tanulmányainak befejezése után közgazgatási pályára lépett. 1914. Zilahon szolgabíró lett. 1919. főszolgabíróvá választották. A megszűlés alatt hazafias magatartása miatt menekülnie kellett. A forradalom után működését Hajdu vm. szolgálatában folytatta, majd menekültügyi kormánybiztosi minőségben a törökszentmiklósi járás élére került. 1922. Békés megye főispánjává nevezték ki. 1927. a törökszentmiklósi kerület egységpárti programmal országgyűlési képviselőjévé választotta.

Brandtner Pál, főjegyző, szül. Pécel, 1865 máj. 12. Középiskolai elvégzése után Bpsten jegyzői oklevelet szerzett. Eleinte különböző vidéki városokban működött és 1899. Kispeszt jegyzője lett. A várossá való átalakulás után, mint polgármesterhelyettes működött. Számos iskola létesítése, utak építése, vízvezeték és csatornázási munkák kezdeményezése fűződik nevéhez. Értékes munkásságának elismeréséül főjegyzővé választották és a polg. Signum Laudisszal tüntették ki. A kispesti ev. egyház felügyelője.

Brasch Ernő, műszaki igazg., szül. Liebenau, 1880. Iskolai tanulmányait Reichenbergben végezte, majd a *Centra r.-t.* nertovici vegyigyárának művezetője lett. 1909. a *Sóly* gyufagyár kötelékébe lépett, ahol műszaki igazgatóvá nevezték ki. A háború alatt harctéri szolgálatot teljesített és több kitüntetést nyert. A leszerelés óta a *Szakra* gyufagyár igazgatója.

Braun Róbert szociológus, szül. Arad, 1879. Egyet. tanulmányait Bpsten és Párisban végezte. Tanulmányainak elvégzése után Lippán, majd Marosvásárhelyen volt keresk. iskolai tanár. 1911. a *Fővárosi Könyvtárhoz* hívták meg, ahol 1919-ig működött. A *Huszádik század* c. folyóiratban szociológiai tanulmányai jelentek meg. B. fordította magyar nyelvre Henry Georg műveit. Önálló munkája: *Régi és új milliomosok*.

Brázay Zoltán (ifj., pellérdi), vezérigazg., szül. Pécs, 1899 aug. 11. Középiskolai és kelti kereskedelmi akadémiá tanulmányait Bpsten végezte. Működését a vegyipari pályán, Németországban kezdte meg. 1923—26. a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankban volt alkalmazva. 1926. átvette a Brázay Kálmán vegyészeti gyár r.-t. vezetését. Kémiai vonatkozású cikkei a német szaklapokban jelentek meg.

Breit József (doberdói), ny. altábornagy, katonai író, szül. Lugos, 1865. A bécsi hadiskola elvégzése után vezérkari szolgálatot

teljesített, majd a honvéd törzstiszti tanfolyam parancsnoka lett. Végigküzdötte a háborút és az olasz fronton teljesített szolgálatait magyar nemességet kapott, *doberdói* előnévvel. A háború után mint altábornagy vonult nyugalomba. Mint katonai író is nevezetes. Fő művei: *A magyar hadak Mária Terézia első háborúiban, Az 1870—71-i német-francia háború története, Magyarország 1848—49-i függetlenségi harcának katonai története.*

Breitner Ödön, orvos, r.-t. vezérigazgató, szül. Bpest, 1887 okt. 30. Középközpontú és egyet. tanulmányait Bpsten végezte. Orvosi oklevelének megszerzése után a *Korányi-klinikán* működött. Mint tart. főhadnagyorvos a háború alatt katonai szolgálatot teljesített. A háború után serológiával és bakteriológiával kezdett foglalkozni. 1920. a Laboratórium védőoltanyagok termelésére r.-t. ügyvezető igazgatója és 1927 óta fenti állása mellett a *dr. Pápay-féle szérumtermelő r.-t. vezérigazgatója* is. A járványtan és a serologia körébe vágó tudományos értekezései szakirodalmi lapokban jelentek meg. *A Magyar Állatorvosok Gazdasági Szövetkezetének, a Tisztviselők és Katonatisztek Beszerzési Csoportjának* alelnöke.

Breim Lőrinc, váradi kanonok, felsőházi tag, szül. Mezőfény (Szatmár m.), 1877. Középközpontú és teológiai tanulmányait Nagyváradon végezte. Tanulmányainak befejezése után 1900. pappá szentelték és 1915. váradi kanonokká nevezték ki. Hosszabb időn át a nagyvárad püspöki iroda igazgatója volt. 1917. címzetes hollóihói prépost lett. Hosszabb tanulmányutakat tett Európa nagyobb államaiban. 1921 óta néhai gróf Széchényi püspök helynöke és a nagyvárad egyházmegye magyar részének kormányzója, Gyula székhellyel. 1921. évben pápai praelátussá nevezetett ki. 1924. püspöki helynöki hivataláról lemondott; 1928. a váradi káptalannak Magyarországon élő tagjaival együtt Gyuláról Budapestre költözött, ekkor Békés vármegye törvényhatósági bizottságának örökös tagjává választotta. Mint Békés vármegye törvényhatósági bizottsága által választott felsőházi póttag, Ambrus Sándor halála után, 1927-től a felsőház rendes tagja lett.

Bresztovszky Béla, egyet. tanár, felsőh. póttag, szül. Nagykároly, 1872 aug. 28. Középközpontú tanulmányainak befejezése után a bpesti műegyetemen mérnökdoktori oklevelet nyert. 1896. a Danubius hajógyár mérnökül hívta meg, majd a Monier Monier Vasbetongyár kötelékében működött. 1909. a bpesti József Műegyetemen magántanárrá képesítették. 1912. a műszaki mechanika és elméleti géptan helyettes tanára volt. 1914. egyetemi rendes tanárrá nevezték ki. Két ízben választották az egyetem gépészmérnöki karának dékánjává. 1927. a műegyetem felsőházi póttaggá választotta.

Breuer Szilárd József tűzoltófőparancsnok, szül. Gölnicbánya, 1863. Középközpontú elvégzése után a József-Műegyetemen mérnöki oklevelet szerzett, majd a fővárosi tűzoltóság szolgálatába lépett, amelynek később főparancsnoka lett. Egy évtizeden át szerkesztette a *Tűzrendészeti Lapokat* és főtítkára volt az *Országos Tűzoltók Szövetségnek.*

Breyer István, s.-püspök, szül. Budapest, 1880 aug. 4. Középközpontú és az egyetemet a fővárosban végezte, ahol teológiai doktorátust szerzett. Pappá szentelése után Budapesten hitoktatói tevékenységet fejtett ki. 1907. mint szertartó, az esztergomi hercegprímási udvarhoz került, ahol irodaigazgató lett. 1915. a vallás- és közoktatásügyi minisztériumba került, ahol később, mint h. államtitkár egyházi ügyek előadója volt. Közben pápai kamarássá, címzetes apátáé és 1917. esztergomi kanonokká nevezték ki. 1928. az esztergomi szeminárium rektora lett, majd 1929. püspökké szentelték. Számos egyházi és kulturális egyesületnek vezetőségi tagja. Szentbeszédei, hitbuzgalmi cikkei és egyházi vonatkozású tanulmányai folyóiratokban és egyházi lapokban jelentek meg. A II. oszt. polgári hadiérdemkeresztnek és a II. oszt. magyar érdemkeresztnek tulajdonosa.

Brezanóczy Sándor, ítélőtáblai tanácselnök, szül. Sósuszván, 1859 okt. 19. Dédatyja, B. Ádám, aki, mint a budapesti egyetem rektora, tudományos működéséért 1883. nemességet kapott, a kánonjog kiváló művelője volt. B. középközpontú után a budapesti tud. egyetemen végezte tanulmányait. Utána Cegléden a bíróság kötelékébe lépett. Kecskeméten, Kisújszálláson és Szolnokon bíráskodott. 1907. a budapesti ítélőtábla bírójává és 1917. tanácselnökévé nevezték ki, ahol azóta a 13-ik polgári tanács élén működik.

Breznay Imre, tanítóképezdei igazg., szül. Eger, 1870 szept. 14. Középközpontú Egerben, a polg. isk. tanítóképzőt Bpsten végezte. 1895. az egri tanítóképezde tanára lett. 1924. igazgatóvá nevezték ki. *A Gárdonyi Irodalmi Társaság* alelnöke. Vármegyei tűzrendészeti felügyelő. Több, mint 30 esztendeje jelentős hírlapírói és szakírói működést fejt ki. Főbb önálló munkái: *A tanítóképezdek magyar dolgozatai, A tanító szocdális munkálkodása, A tűzoltásról és a tűz ellen való védekezésről, Eger multjából, Népoktatásunk és az egységes nemzeti állam, Néhány szó a helyesírásról és a tanításról, A Fertálymesterségről, Az egri csizmadiák céh multjából, Werner Gyula, mint író, stb.* Vezércikkírója volt a *Hevesmegyei Hírlapnak*, szerkesztője a *Népiszkolai Tanügynek* és az *Egri Népújságnak*. Cikkei a *Budapesti Hírlapban*, a *Magyarországban*, a *Nemzeti Újságban*, a *Magyarságban*, stb. jelentek meg.

Brezovsky Emil, orvos, szül. Magyar-cerna (Torontál m.), 1881 júl. 10. Középközpontú Nagybecskerekben, egyet. tanulmá-

nyait Berlinben és Bpsten végezte. Eleinte különböző klinikákon és székesföv. közkórházakban dolgozott. Résztvett a háborúban és a koronás arany érdemkeresztet, két Signum Laudist, a Károly-csapatkeresztet és a vöröskereszt tiszti érmét kapta meg. A háború után a Charité poliklinika és a Munkásbiztosító Pénztár bősosztályait vezette, majd a kiscelli kat. kórház vezető-főorvosa lett. Vezető-főorvosa volt az Augusztá-barakkoknak és a Máv. kórház bősosztályának. Volt szfv-i törv.-hat. biz. tag. 1923 óta szfv-i közkórházak bőrgyógyász főorvosa. Számos orvosi egyesület tagja. Mint orvosi szakíró jelentékeny munkásságot fejtett ki. Több önálló munkája jelent meg. Ertekezései a szaklapok hasábjain látnak napvilágot.

Briglevics Károly volt főispán, szül. Nemesapáti, 1878 okt. 14. Középiskoláinak elvégzése után Budapesten és Kolozsvárott egyetemi tanulmányokat folytatott, ahol jog- és államtudományi doktorátust szerzett. Tanulmányainak befejezése után Zala vármegye szolgálatában kezdte meg közigazgatási pályafutását. A háborúban katonai szolgálatot teljesített. 1916. a közlelmzési minisztériumba került, 1917. pedig a temesvári közlelmzési kormánybiztossághoz osztották be. Az összeomlás után Zala vármegye kormánybiztos főispánja lett és állását egész a kommun kitoréséig töltötte be. 1928. ügyvédi vizgát tett.

Bród Miksa, orvosi író, szül. Zalaszentgrót, 1861 jún. 1. Egyet. tanulmányait Budapesten, Bécsben és Berlinben végezte. Először körorvos volt Letenyén, majd fürdőorvos Zálnokon, később a bpesti dadogók és beszéd fogyatékosok szakorvosa lett. Innen a *Cunard Line Társulat* hajóorvosául hívták meg. Később az *Alt. Munkásbetegség-égyet* iparegészségügyi rendelőorvosa, majd a *Budapesti Kerületi Munkásbiztosító Pénztárnak* 25 éven keresztül statisztikusa volt. 1907-től 1927-ig a Társadalmi Múzeum szaktanácsadója volt. Több egészségügyi folyóirat szerkesztője volt. (Gyermekszoba, Háziorvos, Magyarország fürdői és nevezetességei, Prohibició.) Számos orvosi munkát írt, amelyek közül nevezetesebbek: *Csecsemőápolás, Balesetbiztosítás, A szépségápolás művészete, Munkástakások, Egészség és jólét, A vas- és fémmunkások, a famunkások és a szabók egészségügye* stb.

Bródy Ernő, ügyvéd, országgy. képvis., szül. Miskolcon, 1875. Középiskoláit Miskolcon végezte, majd a bpesti tud. egyetemen szerzett jogi doktorátust. Mint a *Magyar Hírlap* munkatársa már akkortájt élénk újságrírói tevékenységet fejtett ki. 1900. avatták ügyvéddé. Ettől kezdve a politikai életben is szerepelni kezdett és nagy része van a demokráta párt országos megszervezésében. 1906. a nagyszöllősi, 1910. a halmi választókerület küldte a parlamentbe. A háborúban, mint százados, több kitüntetést kapott. A

szfv. törv.-hat. biz.-ának hosszú évek óta tagja. A főváros politikai életében főként szociális kérdésekkel foglalkozik. B. igen tartalmas szónok. Fölszólalásai a parlamentben mindig figyelmet keltettek és többször heves vitákat provokáltak. Már az első nemzetgyűlésnek is tagja volt. Legutóbb Budapest déli kerülete választotta az országgyűlésbe.

Bródy István, filmdramaturg, szül. Bpest, 1895 nov. 28. Középiskoláit Bpsten, jogi tanulmányait a bpesti és kolozsvári egyetemen végezte. A háborúban a nagyezüst, kisezüst és bronz vitézségi érmet kapta meg. 1928 óta a Star Filmgyár dramaturgja és a *Kamara Filmszínház* főtítkára.

Bródy Lajos, hírlapíró és lapkiadó, szül. Miskolc, 1857. Középiskoláit Miskolcon, egyetemi tanulmányait Bpsten és Lipcsében végezte. Előbb ügyvéd, majd orvosi diplomát szerzett. 1925-ig, a *Neues Pester Journal* megszűnéséig, a lap főszerkesztője volt.

Brodsky Dezső, ügyvéd, szül. Somogyvár, 1875 ápr. 25. Középiskoláit Pécsen és Székesfehérvárott, egyetemi tanulmányait Bpsten végezte. 1900. doktori, s 1903. ügyvédi oklevelet szerzett. Az egyetemi évek alatt élénk részt vett az ifjúsági mozgalmakban. 1904. a fővárosban ügyvédi irodát nyitott és azóta főleg polgári és adóügyekkel foglalkozik. A földmívelésügyi miniszter, mint a mezőgazdasági munkásjogvédő iroda abonyi járási megbízottjának, közhasznú működéséért teljes elismerését fejezte ki. A Levélbélyeggyűjtők I. Hazai Egyesületének ügyésze és választmányi tagja, Pest vm. tb. ügyésze.

Brodsky Miklós, zeneszerző, szül. Odeszszában, 1905 ápr. 20. Már gyermekkorában pályadíjat nyert és Tompos Péter színtársulatának első karmestere lett. Budapesten és Olaszországban tanult, később Párisban, Londonban és Rómában volt karmester. 1921. megnyeri Róma város zenei díját. A világ-hírű Savoy-jazz több számát játssza s előadta jazz-koncertjét is. Legújabb operettjét: *Szókik az asszony-t* sikerrel játszották.

Brogli József, r.-t. vezérigazgató, szül. Romonya, 1879 jún. 15. Középiskolai tanulmányainak befejezése után jegyzői tanfolyamot végzett. Mint szászvári s.-jegyző kezdte meg közigazdasági pályáját. 1904. jegyzővé választották. 1912. az *Orsz. Községi Bankhoz* került, 1915. a Jegyzők Árvaházának títkára, 1920. igazgatója, 1928. főigazgatója lett. 1925. az egrí fiúinternátust, 1928. a bpesti leányinternátust alapította. A *Falusi Esték* c. folyóiratnak és a *Jegyzőárvaházi Közlönynek* főszerkesztője. A háborúban, mint tart. százados vett részt. A Signum Laudis, a koronás arany érdemkereszt és a Károly-csapatkereszt tulajdonosa.

Bruckner Győző, történetíró, jogakadémiai dékán, szül. Felsőlövő, 1877. júl. 27. Középiskoláit Felsőlövön, Késmárkon és Sopronban, az egyetemet Bpsten végezte. 1902. az eperjesi ev. kollégiumban kezdte meg ta-

nári működését, majd később Iglóra került. 1910. az eperjesi ev. jogakadémia magántanára lett. 1914., egyet. magántanárrá való kinevezése után, külföldön folytatott jog- és művelődéstörténeti tanulmányokat. A háborúban harctéri szolgálatot teljesített s bátor magatartásáért több vitézségi éremmel tüntették ki. 1920. az eperjesi jogakadémia ny. r. tanára lett, majd Eperjes megszállása után Miskolcra költözött és az ott letelepedett eperjesi jogakadémia dékánjává választották 1923-ban. 1925. Svédországban és Dániában nagyobb tanulmányutat tett. 1926. a M. Tud. Akadémia levelezőtagjává választották. Széleskörű történeti, jogtörténeti és egyházjogi irodalmi munkáit fejtett ki. Megalapította a *Miskolci Jogászet* c. havi folyóiratot, 1923 óta szerkeszti a miskolci *Jogakadémiai Almanachot*. Megindította a Miskolci Ev. Jogakadémia Tudományos Értekezéseinek Tárát, a Miskolci Jogászeget. Könyvtárát és a Miskolci Jogakadémia Szemináriumi Értekezéseinek Tára című kiadványsorozatát. Szerkesztette a Berzeviczy Emlékkönyvet 1925-ben. Számtalan történeti tanulmányt írt, amelyek különböző folyóiratokban jelentek meg. Önállóan megjelent munkái közül nevezetesebbek: *A Galeotto Marzio, De egregie, sapienter dictis et factis c. mű, mint művelődéstörténelmi kútfő. A szepesúraljai zsinat 1611-ben, A reformáció és ellenreformáció története a Szepességben 1520—1745-ig. A magyar jogtörténetírás folklorisztikus hiányai, Közkeréltai állapotok a mohácsi vész előtt, Késmárk sz. kir. város műemlékei, A szepes megyei lövészek élete, A szepesi szász nép, A Thököly-család késmárki magánföldesurasága, Gróf Thököly Imre késmárki udvartartása, A svéd alkotmány, A felsőmagyarországi ev. egyházközségek elszakadása és a szlovenszói ág. hitv. ev. egyház alkotmánya, Madarász Viktor művészete történelmi megvilágításban, A Szepesség népe, A késmárki ev. liceum pártfogóságának története, A soltszesség intézménye a Szepeségen, Ferenc Ferdinánd trónörökös magyarországi politikai tervei.*

Brunekker Lajos, számtanácsos., szfv. th. biz. tag, szül. Budapesten, 1885 febr. 7. Középiskoláinak elvégzése után a postatakarékpénztár szolgálatába lépett. 1919. jan. 1. számtanácsossá nevezték ki. Evtizedek óta a főváros közéletének egyik értékes munkása. A kat. népszövetségnek 1912 óta igazgatója. 1920. a III. ker. keresztényszocialista párt elnökévé és szfv. th. biz. tagjává választották. Ennek különböző szakbizottságaiban foglal helyet. Nagy érdemeket szerzett a főváros III. kerületének rendezése, szelvényezése és kulturális fejlesztése körül. Nevéhez fűződik a III. ker. városi könyvtár, az óbudai piac és a római-fürdői elemi iskola építése. A III. ker. iskolaszék tagja. Az óbudai közjótékonyági intézmények tevékeny pártfogója.

Brust Dávid, gyáros, szül. Lovasberény, (Fejér m.), 1846 aug. 21. Iskoláit Székesfehérvárott végezte, majd a kereskedői pályára lépett. 1873. Bpsten önállósította magát és küzdelmes munkával 1898. gyárat alapított. B. volt a kezdeményezője és fejlesztője a magyar konfekcióiparnak, amely a vámsorompók felállításakor hatalmas fejlődésnek indult. 1904. szövöttárugyárat létesített. 1922. cérnagyárat és 1924. fehérműgyárat alapított. Számos ipari telepet létesített és elsők között volt, akik a magyar nyelvet az üzleti életben használatossá tették. Nagy szerepet játszott a közélet terén. Az összeomlásig tagja volt a bpesti törvényhatósági bizottságnak, ahol mindig az ipar és kereskedelem érdekében küzdött. A kommuné alatt tüszként fogvatartották. B. volt az első kereskedő, akit érdemeinek elismeréséül 1923. kormányfőtanácsossá neveztek ki. Megalapítója és igazgatósági tagja a *Nyomorék Gyermek Otthonának* és támogatója minden jótékonyági mozgalomnak. Az *Érték-megállapító Bizottság* tagja, a *Hazai Cérnagyár* elnöke, a *Wiesethier Emil r.-t.* alelnöke, a *Kereskedelmi Csarnok* igazgatósági tagja, 1906 óta kereskedelmi tanácsos.

Brüll Aladár, festőművész, szül. Liptóújvár, 1890 febr. 13. Középiskoláit és egyet. tanulmányait Bpsten végezte, ahol 1913. orvosi oklevelet nyert. A háború alatt harctéri szolgálatot teljesített. Hosszabb ideig a Pázmány Péter Tud. Egyetem bőrkórtani klinikáján, mint tanársegéd működött. Állandó kiállítója a Múcsarnoknak, ahol alkotásaival a Horváth-díjat, a Halmi-díjat, a Fészek Klub díját és a székesfehérváros díját nyerte el és kitüntetést elismerésben részesült.

Brüll Alfréd, nagybirtokos, szül. Bpsten, 1876. A legismertebb magyar sportbarát, a Magyar Testgyakorlók Körében fejt ki sportpártoló tevékenységét, mint a körnek hosszú évek óta elnöke. 1904. a MÚSz alelnökévé, majd az Úszószöv. elnökévé választották. 1908. a Tornászövetség alelnöke lett. A Labdarúgó Szövetség megalapításában nagy része van, és annak 1906 óta tiszteletbeli tagja. A birkózóspart leglelkesebb híve. Mint ilyet választották a Magyar Birkózók Szövetsége elnökévé. Az 1924. Párisban megtartott olimpiai játékok alkalmával a birkózók világ-szövetsége elnökévé választotta meg. A *Testnevelési Tanács* tagja. Több, mint 25 egyesület díszelnöke és tiszteletbeli tagja.

Bud János, miniszter, orszgyül. képvis. szül. Dragomérfalva, 1880 máj. 30. Középiskoláit Nagyváradon, egyet. tanulmányait Bpsten végezte, ahol államtudományi doktorátust szerzett. 1901. a *Központi Statisztikai Hivatal* szolgálatába lépett, ahol a szociális és kereskedelempolitika ágazataiban dolgozott. 1912. a kereskedelmi minisztérium kereskedelempolitikai osztályába rendelték be, ahol a Németországgal kötendő kereskedelmi szerződésről szóló memorandumot dolgozta

ki. A minisztérium megbízásából számos vám- és gazdaságpolitikai tanulmányt írt. Számos önálló statisztikai munkája jelent meg, amelyek közül nevezetesebbek: *A magyar szent korona országainak bűnügyi statisztikája, Népünk halandósága és élettartama, A munkanélküliség statisztikája Magyarországon, A gyermekmunka hazánkban és a külföldön, Bűnügyi statisztikánk és kriminalisztikánk iránya*. 1916. az akkor felállított közéletelmzési hivatalhoz helyezték át, ahol sikeres munkásságát többször soronkívüli előléptetéssel jutalmazták. 1918. min. tanácsosi címmel az *Orsz. Árvizsgáló Bizottság* alelnöke lett. 1920., mint egyet. rendes tanár, a Műegyetem gazdaságpolitikai tanszékét foglalta el. 1921. a Teleki-kormány az akkor felállított közéletelmzési minisztérium államtitkárává nevezte ki. 1922. közéletelmzési miniszter és az *Orsz. Közéletelmzési Tanács* elnöke lett. Minisztersége alatt 1923. a megfeneklett magyar mezőgazdasági exportnak óriási lendületet adott a svájci kormánnyal kötött megállapodásával, amely szerint sikerült minden közvetítő kizárásával több ezer vagon búzát a svájci szövetség-tanácsnak eladnia. Mikor a közéletelmzési minisztérium 1924. megszűnt, mint tárcanélküli minisztert a pénzügyminisztérium adminisztratív ügyeinek vezetésével bízták meg és még ugyanez évben pénzügyminiszter lett. Hivatalát, a rekonstrukciós törvények végrehajtásának idején, rendkívüli nehéz körülmények között vette át. Feladatát azonban, a magyar nemzet példátlan áldozatkészségétől támogatva, oly sikeresen oldotta meg, hogy a rekonstrukciós időszak harmadik felében az állami pénztár már felesleget mutatott fel és a népszövetségi kölcsön kétharmadát beruházási célokra lehetett felhasználni. 1927. az adók fokozatos csökkentéséről szóló törvényjavaslata az országgyűlés elé került. Rendezte az állami tisztviselők illetményeit és fedezetet teremtett a rokkantak kedvezőbb ellátására. Nevéhez fűződik a pengőérték bevezetése. A magyar városok számára Amerikában hitelforrásokat nyitott és ezzel gyors fellendülésüket tette lehetővé. A *Népszövetség* pénzügyi bizottsága több ízben elismerését fejezte ki eredményes működése felett. A második nemzetgyűlésen a *réségi* és az országgyűlésen a *békécsabai* kerületet képviseli. 1927. törvényerőre emelte az adócsökkentési javaslatot és a biztosítási novellát, továbbá felszabadította a népszövetségi kölcsön utolsó részletét is. Az ország pénzügyi és gazdasági viszonyainak helyreállítása körül kifejtett eredményes munkásságáért az I. o. magyar érdemkereszttel tüntették ki. 1929. tárcanélküli közigazdasági miniszterre nevezték ki és ugyanez évben a kereskedelemügyi minisztérium vezetését vette át.

Buday Barna, hírlapíró, orsz.-gyűl. képviselő, szül. Ófehértó, 1871. Középiskolái-

nak és a gazdasági akadémiának elvégzése után, mint gazdasági gyakornok működött. 1894. az O. M. G. E. s.-titkárává választották, 1901. a *Hazánk* c. napilap felelős szerkesztője lett. 1906. a szájszebesi kerület orsz.-gyűl. képviselőjévé választotta. 1907. a *Köztelek* szerkesztését vette át. A háború alatt katonai szolgálatot teljesített. 1926 óta az O. M. G. E. főszerkesztő-igazgatója és a *Köztelek* felelős kiadója. Publicisztikai cikkeivel a falusi élet bajaira hívta fel az érdeklődést és mindig a társadalmi békét biztosító szociális szellemű politikának volt hirdetője. Számos hivatalos szövetségnek és bizottságnak tagja és újszólván valamennyi agrárszövetségnél vezető tisztséget tölt be. 1921 óta a Kivándorlási Tanács helyettes elnöke, 1926 óta az Orsz. Gazdasági Szakoktatási Tanács ügyvezető alelnöke. Működése alatt igen sok napilapnak és mezőgazdasági folyóiratnak volt munkatársa. A különböző lapokban megjelent cikkeinek száma több mint 2,500. Önálló munkái: *Gabonauzsora, A korona-szövetkezetek, Időszerű kérdések, A kivándorlásról, Derült égből alatt, Titkok földje, Magyar problémák, Agrárprogram, A szocializmus és a demokrácia, Szakoktatásügyi kérdések, Falusi levelek, Magyar fényképek, stb., stb.* A Ferenc József-rend tiszti keresztjének tulajdonosa. Értékes gazdasági és frói működésének elismeréséül a gazdasági főtanácsosi címmel és aranytollal tüntették ki.

Buday Béla, nyug. államtitkár, felsőházi tag, szül. Pécs, 1865 ápr. 7. Középiskolai és műegyetemi tanulmányainak befejezése után 1886. a műegyetemen, mint tanársegéd fejtett ki tevékenységet, később állami szolgálatba lépett. Hosszú ideig működött az államépítészeti hivatal kötelékében. 1893. a keresk. minisztériumba helyezték, a hid- és útépítési osztályba, ahol eleinte mint előadó, majd mint kerületi felügyelő és osztályvezető működött. A háború alatt a II. oszt. hadi-érdemkereszttel tüntették ki. 1925. a *Magyar Mérnök- és Építészegylet* elnöke lett. 1926. államtitkári rangra emelkedett és rövidesen nyugalomba vonult. Ugyanakkor megkapta a II. oszt. magyar csillagos érdemkeresztet. A *Király* c. egyfelvonásos színművét a Nemzeti Színház mutatta be. A mérnöki kamara felsőházi képviselője.

Buday Dezső, mérnök, orsz.-gyűl. képvis., szül. Arad, 1868. Középiskolai és egyet. tanulmányainak befejezése után mérnöki oklevelet nyert. Hosszabb külföldi tanulmányútról hazatérve a Tisza szabályozásánál fejtett ki tevékenységet. 1910. a Duna szabályozásánál végzett értékes munkásságot. Ármentesítési és más mérnöki szakkérdéssel foglalkozó írásait a különböző szaklapok közlik. A második nemzetgyűlésben Bpest déli kerületének képviselőjeként vett részt. Kerülete ker. gazdasági és szociálistársa-

programmal országgyűlési képviselőjévé is megválasztotta.

Budai-Fischer Edwin, festőművész, szül. Bpest, 1888. máj. 4. Középiskoláit és a Képzőművészeti Főiskolát a fővárosban végezte, majd Münchenben, Párisban és Belgiumban folytatott tanulmányokat. Hazatérése óta a bpesti kiállításokon állandóan résztvett. A háború alatt harctéri szolgálatot teljesített és orosz fogságba került. Magyar tájképeivel a *Műcsarnok* és a *Nemzeti Szalon* kiállításain szerepel.

Buday-Goldberger Leó (budai), a Goldberger Sám. F. és Fiai r.-t., elnök-vezérigazgatója, szül. Bpest, 1878. máj. 2. Középiskolái elvégzése után a bpesti és lipcei egyetemek jogi karán tanult és 1900. jogi doktorátust szerzett. Ugyanazon évben a Goldberger-cég szolgálatába lépett, ahol 1905. ügyvezető igazgató, 1908. vezérigazgató, 1920. pedig elnök-vezérigazgató lett. 1923. megalapította a Wespap Szövő- és Fonógyár r.-t., 1926. pedig Ascold Anglo-Hungarian Spinning Company-t létesítette. Később mindkét vállalat a Goldberger Sám. F. és Fiai r.-t.-ba olvadt be. B. vezetése alatt álló gyár Magyarországon a szakma legnagyobb üzeme, amelynek gyártmányait bel- és külföldön egyaránt előnyösen ismerik. Társadalmi és közgazdasági életben vezető szerepet tölt be; a *Magyar Textilgyárosok Országos Egyesületének* alelnöke, a *Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének* igazgatósági tagja. Minden nemes célú társadalmi és karitatív mozgalom hathatós támogatója. Az *Országos Magyar Izs. Közművelődési Egyesület* elnöki tisztét viseli. Közgazdasági és társadalmi téren szerzett érdemei elismeréséül a Ferencz József-rend tiszti keresztjét, majd 1925. a kormányfőtanácsosi címet nyerte el.

Buday Gyula, ügyvéd, egyet. m.-tanár, szül. Kunszentmiklóson, 1883. júl. 19. Középiskoláinak befejezése után egyet. tanulmányokat folytatott. 1911. egri érseki jogtanár. 1914. a nagyváradi jogakadémia tanára és 1917. dékánja lett. 1916. a kereskedelmi jog m.-tanárává képesítették. A válságos idők alatt sokat tett a jogakadémia fennmaradásáért. Az oláhok bebörtönözték és hadbíróság elé állították. 1920. szöknie kellett a megszállt területről. 1922-ig a száműzött kolozsvári és pozsonyi egyetemek jogi karán rendes tanszéket helyettesített. Mint m.-tanár előad a bpesti tud. egyetemen. Széleskörű jogirodalmi munkásságot fejtett ki. Nevesebb művei: *A fuvarozó felelőssége, Véletlen károkozásokról, Szavatosság magánjogunkban*, stb. Számos, részint jogi, részint vegyestárgyú cikke jelent meg, úgy a szak-, mint a napilapokban.

Buday Kálmán, orvos, egy. ny. r. tanár, szül. Pécs, 1863. okt. 13. Középiskoláinak befejezése után a bpesti tud. egyetemen orvosdoktorrá avatták. 1885. a kórbonctani intézetben dolgozott és 1890. a Kovács-féle se-

bészeti klinika műtőorvosa lett. 1890—94. mint gyakornok, később mint tanársegéd teljesített szolgálatot. 1894. hosszabb külföldi tanulmányútra ment és 1895. visszatérve, a kolozsvári egyetemen a kórbonctan h. tanára lett. 1896. m.-tanárrá képesítették és ugyanazon évben a kórbonctan és kórszövettan ny. r. tanárává nevezték ki a kolozsvári Ferenc József Tud. Egyetemen. 1913. a M. Tud. Akadémia lev.-tagjává választotta és a bpesti Pázmány Péter Tud. Egyetemen az I. sz. kórbonctani tanszék rendes tanára lett. A hazai és a külföldi orvosi szaklapokban számos tudományos dolgozata jelent meg. Írt a csont és izületi gümőkórról, kiséreleti vesegümőkórról, különös háborús sebfertőzésről, rákstatisztikáról és az úszkös gyulladások keletkezéséről. *Kórboncolástan* címen önálló munkája jelent meg, amely 1929-ig 3 kiadást ért. Az *Igazságügyi Orvosi Tanács* tagja.

Budavary László lapszerkesztő, volt nemzetgyűlési képviselő, szül. Magyaromjánh, 1889. Tanítói oklevelét Kiskunfélegyházán szerezte, majd különböző vidéki iskolákban működött, mint tanító. Pedagógiai működésének elismeréséül később Budapestre helyezték és a fővárosi tanfelügyelőséghez osztották be szolgálattelre. Politikai szereplése az összeomlás után kezdődött, amikor is a szélső jobboldalhoz csatlakozott. Az első nemzetgyűlésen Rákospalotát képviselte a fajvédők programjával. Képviselőségének megszűnése után *Nemzeti Élet* címen hetilapot alapított, amelynek felelős szerkesztője lett.

Bulissa Károly, ügyvéd, szül. Forró-Encs, 1883. aug. 7. A háború kitéréséig Eperjesen folytatott ügyvédi gyakorlatot. 44 hónapot töltött a harctéren. Három ízben részesült legfelsőbb elismerésben. A háború befejeztével Eperjesre tért vissza, ahol élénk részt vett a turócszentmártoni *Tót Nemzeti Tanács*cal szemben megalakult magyar-barát *Keleti Tót Nemzeti Tanács* szervező munkájában. 1919. B. kezdeményezésére történt a bevonuló csehekkel szemben Kassán a *Független Tót Köztársaság* kikiáltása. A békeszerződés aláírása után Bpsten ügyvédi irodát nyitott. A Felvidék ügyével kapcsolatban azóta is számos ismertető cikket írt a hazai és külföldi lapokba. Mint ügyvéd számos polgári és katonai nagy bűnügyben szerepelt védőként. Elnöke a *Magyarországi Független Szlovák Pártnak*.

Bulyovszky Gusztáv (gyulafalvi), nyug. főügyész, szül. 1851. ápr. 27. Középiskoláinak elvégzése után egyetemi tanulmányokat folytatott és 1879. bírói és ügyvédi oklevelet szerzett. Borsod vármegye politikai, társadalmi és kulturális életének kiemelkedő egyénisége, számos jóléti és kulturális egyesületnek vezetőségi tagja. A Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárva Nemzeti Szövetsége borsodmegyei csoportjának társelnöke.

Bún József bankigazgató, szül. 1880. A felsőkereskedelmi iskolát atyja nagykanizsai

intézetében végezte, majd 1896. a budapesti *Magyar Leszámlító- és Pénzváltóbank r.t.* kötelékébe lépett. Nagy szorgalma és tehetsége révén gyorsan haladt előre és ma, mint a bank h. vezérigazgatója fejt ki értékes közgazdasági működést. B. nagy szerepet játszik a fővárosi közéletében. Számos ipari és kereskedelmi vállalat alapítása fűződik nevéhez. Több társadalmi és kulturális egyesület élén tevékenykedik.

Burány Gergely, a csornai premontrei kanonokrend prépostfőnöke, szül. Esztergom, 1852. febr. 6. Középiskolai tanulmányait szülővárosában végezte és 1871. a rend kötelékébe lépett. 1875. fogadalmat tett és még ez évben pappá szentelték. Mint a keszthelyi, majd, mint a szombathelyi főgimnázium tanára, értékes pedagógiai munkásságot fejtett ki és 1889. a keszthelyi főgimnázium igazgatója lett, majd tanker. főigazgatói címet kapott. 1906. a premontrei kanonokrend prelátus prépostjává választották. Mint kiváló pedagógus és közszeretben álló lelkipásztor, egyik legértékesebb főpapja az egyháznak és mint ilyen foglal helyet a felsőház tagjai között.

Burián Mihály (rajeci), ny. magy. kir. honvédtábornok, szül. Nagyszombat, 1876 máj. 20. A bécsújhelyi katonai akadémia elvégzése után a 10. cs. és kir. huszárezrednél teljesített szolgálatot. Évekig, mint lovaglótanár működött ezredében, később a budapesti katonai becsülethírbíró elnöke volt. Később, mint tábornok, a honvédfőparancsnoksághoz nyert beosztást. Ebben a minőségében vonult nyugalmába. Számos kitüntetés tulajdonosa. Megkapta a II. o. katonai érdemkeresztet és a hadiékítményes Signum Laudis-t. Különféle díjlovaglásoknál 9 első és számos egyéb díjat nyert. Cs. és kir. kamarás.

Bús-Fekete László, író, szül. Kecskemét, 1896. Eredetileg építésznek készült és a Műegyetemen folytatott tanulmányokat. 1914 óta jelennek meg költeményei és elbeszélései a napilapok és szépirodalmi folyóiratok hasábjain. Később színdarabírással kezdett foglalkozni. A *Búzavirág* c. színmű, *Mihályné két lánya* c. vígjáték, *Hűségserűm* és a *Diktatórkissasszony* c. színdarabja, valamint a *Pista néni* c. énekes vígjátéka került az utóbbi években előadásra. Regényei: *Pravaz*, *Baba*.

Butka József, budapesti központi kir. járásbírói alelnök, szül. Désaknán, 1872 febr. 8. Régi magyar nemesi családból származik. Középiskolai és jogi tanulmányait a kolozsvári tud. egyetemen végezte. 1894. lépett Désen igazságügyi szolgálatba. 1904-től a román megszállásig az alsójárai járásbírói ság vezetője volt. A román uralomnak megtagadta a hűségesküt és e miatt megfosztották állásától. Két év sok megpróbáltatása után a budapesti központi járásbírói sághoz osztották be és táblabíróvá, 1922. pedig já-

rásbírói alelnökké, valamint a hagyatéki ügyek csoportfőnökévé nevezték ki. Ezt a tisztségét ma is nagy körültekintéssel látja el.

Buttykay Ákos (gálszécsi és butkai), zongoraművész és zeneszerző, szül. Halmi, 1871 júl. 22. A bpesti egyetem jogi karán tanult. Zenei kiképzését zongorában Thomán Istvántól, majd Weimarban Stavenhagen Bernhardtól nyerte. Elméleti tanulmányait Herzföld Viktor zeneakadémiai tanárnál fejezte be. 1913—1920-ig a *Zeneakadémia* tanára volt. Szimfónikus műveit a budapesti filharmónikus társaság hangversenyein kívül külföldön is gyakran előadták. Nagy sikert aratott operettjeivel széles körben népszerűvé tette nevét. Nevezetesebb operettjei: *A bolygó görög*, *A csibészkirály*, *Az ezüstsírály*, *Olivia hercegnő*, *A császárné apródja*. A bpesti M. Kir. Operaházban nagy sikerrel adták *Hamupipőke* c. daljátékát. Legutóbb szimfónikus kísérezőenét írt *Az ember tragédiájához*.

Buza Barna, ügyvéd, v. miniszter, szül. Tolcsván, 1880. Középiskoláinak elvégzése után a budapesti tud. egyetemen jogot tanult és doktori oklevelet szerzett, 1901. pedig ügyvédi vizsgát tett. Ekkor már élénk részt vett szűkebb honában a politikai életben. 1905. Sátoraljaújhely függetlenségi programmal képviselőjévé választotta. A pártban beállított szakadaskor 1909. Justh Gyulához csatlakozott. 1914. Károlyi Mihállyal Amerikába ment. Az ottani magyarokat akarták politikai céljaiknak megnyerni. A háború kitörése Franciaországban érte, hol 1918-ig internálva volt. A forradalom kitörésekor érkezett haza és földművelésügyi miniszterre nevezték ki. B. csinálta meg a földreform néptörvényt és 1919. febr. 22-én Kápolnán megkezdte a földosztást. A nagyhatalmaknak újabb magyar területek kiürítésére fölszólító jegyzéke miatt kormányával együtt lemondott. Azóta a politikától teljesen visszavonult. Politikai pályáján azonban erős függetlenségi érzelem és nemzeti érzés fűtötte. Évtizedeken át igen élénk publicisztikai tevékenységet fejtett ki. 1905-től a Budapest, 1908-tól a Magyarország c. napilap kitűnő tollú és szenvedélyes hangú vezércikkírója volt.

Buza László, egyet. ny. r. tanár, jogi író, szül. Sárospatak, 1885 febr. 8. Tanulmányainak befejezése után Kolozsvárott jogtudományi doktorátust nyert, majd 1908. a sárospataki jogakadémia tanára lett. 1923. a Ferenc József-egyetem r. tanárává nevezték ki. Főbb munkái: *A levegőterület nemzetközi helyzete*, *A miniszterek jogi felelőssége*. *Az obstrukció jogtana*, *A kötelező szavazás*, *Az állami orgánumok jogi helyzete*, *A képviselőház házszabályai*, *A háború és a nemzetközi jog*, *A királyi család a magyar közjogban*, *Az Aland-ügy és a nemzetközi jog*, *Magyarország katonai ellenőrzése a nemzetközi jog szempontjából*, stb.

Buzás Mihály, zeneszerző, szül. Kaposvárott, 1883 aug. 30. Már gyermekkorában

katonazenekarban működött. A zeneszerzést Toldy Lászlónál tanulta. Igen sok komoly zene-, férfi- és vegyeskari művet írt.

Buzáth János, alpolgármester, h. polgármester, szül. Battonya, 1870 szept. 19. Középiszkoláit Szegeden, egyet. tanulmányait Bpsten végezte, majd a főváros szolgálatába lépett. Mint tanácsjegyző, előbb a közéletmelzési ügyosztályban teljesített szolgálatot, majd a tanácsi középítési osztályba osztották be, ahol a közüzemek ügyeivel foglalkozott. Első nagyszabású munkája az *Osztrák Légszesz Társulat* budapesti gázgyárainak megváltása volt, amelyet az érdekeltek ellenakciója mellett is sikerre vezetett. 1910. vette át a főváros az elavult gázgyárakat és az építési munkálatok adminisztratív vezetését B.-re ruházták. Ugyanekkor megindította az elektromos áramszolgáltató üzemeknek a főváros kezeibe való vételét. Javaslata Kelenföldön elektromos centrálét építettek, majd a *Budapesti Villamossági R.-T.* és a *Magyar Villamossági R.-T.* megváltása után a főváros az elektromos áramszolgáltatásnak kizárólagos birtokába jutott. Közhasznú működésének elismeréséül 1910. tanácsnokká, 1920. c. alpolgármesterré, majd h. polgármesterré választották. A pénzügyi bizottság elnöke, a közjogi osztály revizora. Működése alatt számos kegyúri plébánia és templom létesült. Nagy szeretettel foglalkozik jótékonyági és szociális ügyekkel. B. vezetése alatt létesült a fővárosi fiúárvaházainak balatoni üdülőtelepe. A Múcsarnok épületének a főváros tulajdonába való átvételével sikerült hajlékot biztosítania a sok nehézséggel küzdő magyar képzőművészetnek. A központi szegényháznak, egy új központi nagy kórháznak építése B. vezetése alatt folyamatban van. Erdemeinek elismeréséül a kormányzó magy. kir. kormányfőtanácsosi címmel tüntette ki.

Büchler József, szociáldemok. párttitkár, szül. Borsodnádason, 1886. A szociáldemokrata párt egyik legrégebbi harcosa. A párt közséji csoportjának vezetője. Intenzív és értékes hírlapírói működést fejt ki. A *Népszava* és a *Szociálistizmus* című tudományos folyóirat munkatársa. Éveken át a Magán-tisztviselők Szövetségének elnöke és szaklapjuk szerkesztője volt.

Büchler Vilmos, lapszerkesztő, szül. Körmen, 1872 szept. 6. Középiszkoláit Zágrábban végezte, majd Bécsbe ment és mint újságíró a külföldi lapokat tudósította. 1898. Bpestre jött és megalapította a *Budapester Montagszeitung* c. egyetlen németnyelvű hétfői lapot. B. azonkívül, mint politikai és közgazdasági cikkíró tette ismertté nevét.

Büttner Miklós, ny. h. államtitkár, szül. Liptószentmiklós, 1874. szept. 22. Középiszkoláinak befejeztével a budapesti tud. egyetemen szerezte meg oklevelét. Liptó vármegyénél kezdte meg pályafutását. 1899. a belügyminisztériumba került. A háború alatt először a budapesti katonai táviratellenőrzőbizottságban, mint miniszteri biztos teljesített szolgálatot, majd később a közéletmelzési minisztérium külföldi osztályának élére került, mely minőségében a szövetséges és a semleges államokban tartott gazdasági tárgyalásokon a kormány képviselője volt. 1917. a II. o. polg. hadiérdemkeresztellettüntették ki. A kommun alatt nem teljesített szolgálatot. 1919. min. tanácsossá nevezték ki. 1920. lépett át a népjóléti minisztérium státusába, ahol 1923. h. államtitkárrá nevezték ki. 5 éven át állott az elnöki osztály élén, majd 1926. nyugalomba vonult, mely alkalommal a II. o. magyar érdemrenddel tüntették ki.